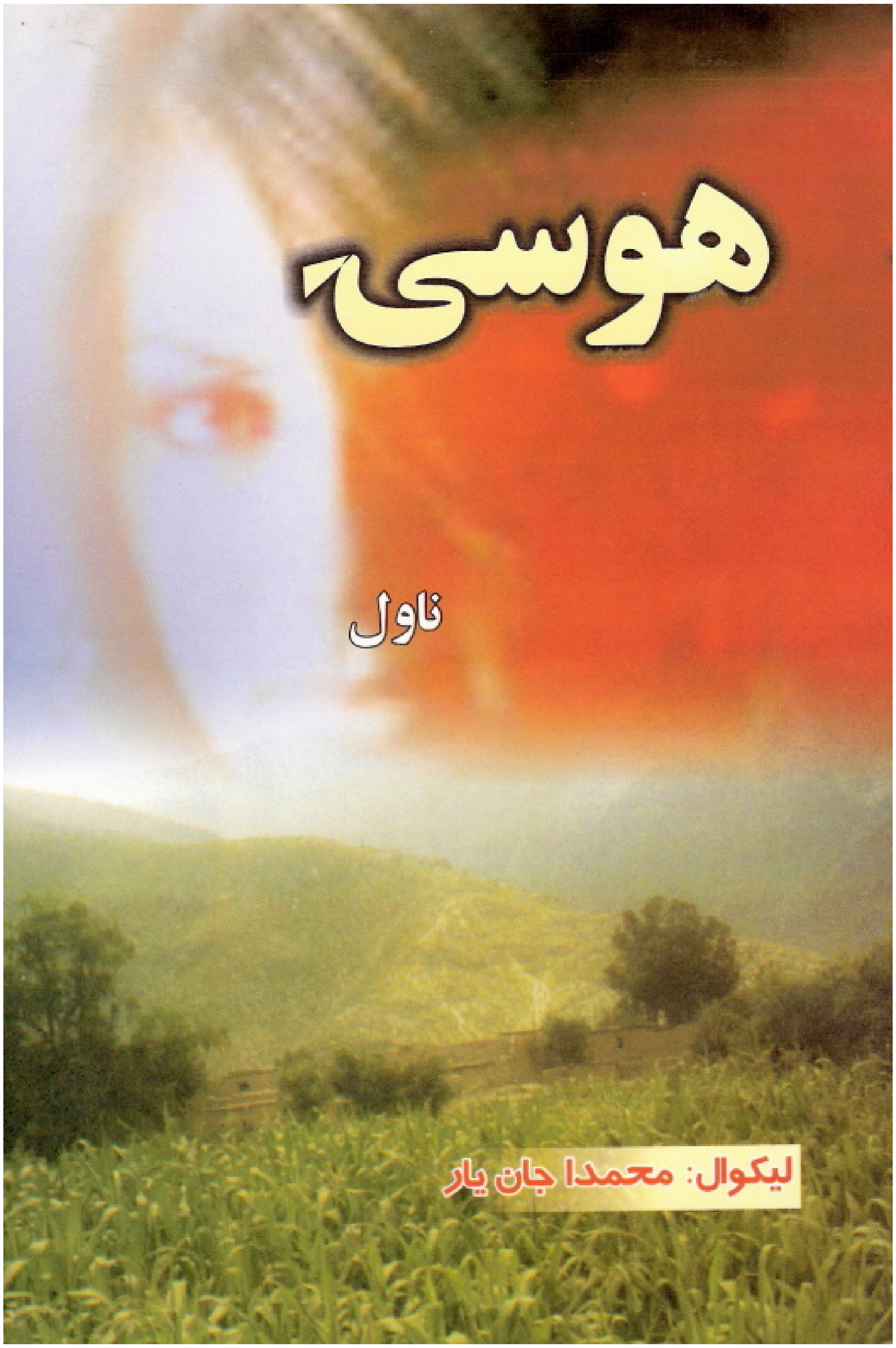

www.sikaraam.com

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم :: هوسۍ (ناول)
لیکوال :: محمدا جان یار
خپرونکی ::د پښتونخوا د پوهنې دېره ـ پېښور
چاپ شمېر :: 1000 ټوکه
چاپ نېټه :: 1385ل/2006م
چاپ وار :: لومړی
چاپ زیار :: عبدالبصیر بیدار
کمپوزر :: ذبیح شفق

چاپ او کمپیوټر ځای

د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي څانګه ـ پېښور
Tel:+92-91-2564513/E-mail:danish2k2000@yahoo.com

www.sikaraam.com

هوسې

ناول

لیکوال:
محمدا جان یار

خپرندوی: د پښتونخوا د پوهنې دېره ـ پېښور

www.sikaraam.com

يــار

له يو بل ناول سره

پـه پـښتو داسـتاني ادبيـاتو کـې د نـاول ليکنـې د تـاريخي بهيـر مطالعـه ځـو پـه زړه پـورې ټکـي د سرې مخـې تـه ږدي. لـومړنی ټکـی يـې دا دی، چـې د ژبـاړې او خپلـه د نـاول ليکنـې بهيـر سـره لـه دې چې اوږد تـاريخ لـري، خـو دغـه بهيـر لـه پيـل راوروسـته پـه سـمه پرلـه پسـې توګـه او پـه ټينګـار سـره دوام نـه دی پيـدا کـړی. ددغـه تـاريخي بهيـر لـه مطـالعې ځخـه راوتلی بـل ټکـی دا دی، چـې زمـوږ پـه ولـس کـې او د اولـس د ژونـد پـه بېلابېلـو اړخونـو کـې د پـېښو د ډېرښـت او د اتلانـو او ځيـرو لـه ځلېـدو سـره سـره زمـوږ د نـاول ليکنـې بهيـر او زمـوږ نـاول کـښونکو لـه دې ځخـه لازمـه ګټـه نـه ده اخيستې. هغـومره چـې د اولـس ژونـد لـه سـترو پېـښو لـه سـترو اتلوليـو ډک دی او ځېـرې او پېـښې پـه کـې ډېـرې پـه زړه پـورې دي. زمـوږ پـه نـاولونو کـې بـې لـه يـو څـو بېلګـو پرتـه لازمـه ځـلا نـه ده پيـدا کړې.

پـه دې وروسـتيو کلونـو کـې زمـوږ يـو شـمېر ليکـوال دې برخـې تـه هـم پـام رااړولـی دی. پـه دغـو کلونـو کـې يـو شـمېر پـه زړه پـورې ناولونـه او منځنـۍ کيـسې ليکـل شـوي دي. پـه دغـو کيـسو او نـاولونو کـې د اولـس د ژونـد بېلابېـل اړخونـه ځـای شـوي او داسـتاني شـوي دي. دغـه هـځې د ستاينې وړ دي، خو کافي نه دي.

ښاغلی ليکـوال او شـاعر محمـدا جـان يـار هـم پـه دغـو وروسـتيو څـو کلونـو کـې پـه دې برخـه کـې هلـې ځلـې کـړي دي. نومـوړی چـې تراوسـه يـې د شـعرونو او نظمونـو د کـښلو لـړۍ ګرمـه سـاتلې ده، په راوروسته کې يې داستاني ليکنيو ته پوره پاملرنه وراړولې ده.

ښـاغلي ليکـوال تراوسـه پـورې څـو داسـتاني ټـولګې او د نـاولونو او منځنـۍ کيـسې کـښلي دي. پـه دغـو داسـتان ليکنـو کـې د تېـرو دېرشـو اورنيـو او خونړيـو کلونـو پېـښو پـه ښـه توګـه ځـای مونـدلی دی.

ښـاغلي يـار دغـه نـوي نـاول هـم د همـدغو کلونـو يـوه پېـښه رااخلـي او داسـتاني بڼـه ورکـوي. مـا ددې نـاول لـومړنۍ کـښل شـوې نـسخه ولوسـتله او ګـران ليکـوال تـه مـې ددغـه اثـر پـه اړه خپـل نظـر او ځينـې مـشورې ورکـړې، چـې د چـاپ پـه وخـت کـې يـې پـه پـام کـې وسـاتي او بيـا ځلـي کتنـه پـرې وکـړي. هيلـه لـرم زمـوږ ځـوان ليکـوال دغـه پـه زړه پـورې ادبـي ډول تـه غـور وکـړي. دا هغـه داسـتاني ډول دی، چـې د يـو ملـت د ژونـد ټـولې لـوړې ژورې، ټـولې نـاخوالې، ټـول عظمـت، ټـولې مينـې او وينـې پکـې ځـايداې او ځلېداې شي.

دغې برخې ته د لا زياتې پاملرنې په هيله. تاسو د ښاغلي يار د دغه ناول لوستلو ته رابولم.

په درنښت

زريــن انځــور

2005/8/22

جرمني، کولن ښار

www.sikaraam.com

لومړی څپرکی

د کوټې کړکۍ او دروازه بیخي ډنګې دیوال پرته وه. د لمر وړانګې په کړکۍ کې رانښوتلې وې. هوا دومره پاکه وه، چې زره ګرد هم د لمر په وړانګو کې نه لیدل کېده. ځان مې کړکۍ ته ښه ورنږدې کړ، د سیند شور او زوږ مې تر غوږ راورسېد، سر مې له کړکۍ نه ښه بهر کړ، لاندې سیند په مستۍ بهېده. یخې یخې څپې له سینده راجګېدلې، د سیند په غاړه د "ولو" د ونو څانګې سیند کې ډوبې شوې وې. په دغه اوړي د غرو په سرونو پوره واوره پرته وه، نو ځکه خو سیند په مستۍ کې و، او به خو یې دومره یخې وې، چې هډوکې لاس په کې چا نشو ښکته کولې. ما به له معمول سره سم له همدغې کړکۍ نه د شاتوت د زړې ونې په دوه خوښې ښاخ کې د باجونکې ځالې ته پورته پام کاوه. د تورې باجونکې ځاله خو له کلونو کلونو په همدغې ښاخ کې پرته وه. ما لا له ځالې نه سترګې نه وې اړولې، چې باجونکه د ځالې تر څنګه په یوه ډکې ناسته وه. پخپله مښوکه کې یې یو اوږد ډکی نیولی و. غوښتل یې چې ډکی پخپله ځاله کې سم کړي. بله باجونکه ورته په یوه بله څانګه ناسته وه، شپېلي یې وهل. دا ځاله د هغوی ډېره پخوانۍ مېنه وه.

رښتیا چې خپله ځاله، خپله مېنه او خپل کور څومره خوږ شی دی! په هر چا انسان دی که حیوان او که پرنده دی، خپل ټاټوبی پرې ګران دی. زه له کلي نه پخوا راوتی وم زیات وخت مې ښار کې تېرېده، یوازې به اخترونو کې کلي ته تلم.

زموږ کلی ډېر لوی نه و، خو د ښکلیو منظرو په منځ کې پروت و. دوو خواو ته یې جګ جګ غرونه ولاړ وو. دغه اسمان څوکي غرونه په شنو ځنګلونو پټ و، د څېړۍ او نښترو ونو د ګڼ والي لامله توره شپه جوړه کړې وه. اوړی ـ ژمی پر دغو غرونو واورې پرتې وي. ناوونه او خوړونه له روڼو او پاکو اوبو ډک بهېږي. په غرونو کې ځای ځای بانډې او کروندې هم شته. ډېری خلک پکې اوسېږي، د غرو لمنو کې لوی او واړه کلي پراته دي، خو دا کلي د سیند په غاړه پروت دی. کله چې په سیند کې سېلاب راشي، ډېر کورونه او ځمکې له ځانه سره وړي. بس همدا غرونه او هواګانې دي، چې ددې سیمې د کلیو خلک یې روغ رمټ ساتلي دي.

www.sikaraam.com

زما ښه یاد شي، چې د باندني هېوادونو ځینې سیلانیان زموږ په کلي تېرېدل او نورو درو ته به تلل. ددې ځای په خلکو کې ښه راشه درشه شته دی. په اخترونو او اشرونو کې له یو بل کره ځي راځي. هسې خو په ټول افغانستان کې همدا کولتور دی، خو په ځانګړې توګه ددې ځای په پښتنو کې ډېرې او حجرې په ټنګ ټکور تودې دي او بیا خو د ژمي په اوږدو شپو کې د کلي له حجرو نه د ټپو او یکه زار غږ پورته کېږي. سره له دومره غریبۍ هم ټول لکه د ورونو په شان شپې ورځې تېروي. ادب، حیا د کشر او مشر خپل خپل ځای او درناوی پکې موجود دی. چل ول، ټګي برګي دا خلک نه پېژني، خو یو شوی چې ددې خلکو ژوند یې تباه کړی دی، هغه بې سوادي ده، چې قصور او ګناه یې د تېرو رژیمونو په غاړه ده. سره له بې سوادۍ هم، خلک یې په ادب ګڼېږي. ته به وایې، چې لوړې زده کړې لري.

زه ډېره موده پس کلي ته راغلی وم. په نورو کلیو کې هم وګرځېدم. په ټولو کلیو کې د خلکو ترمنځ سخت اتفاق او اتحاد موجود و، ټول لکه ورونه دا سې او سېدل. سره له دومره غریبۍ یو تر بله ځارېدل، دا نه وه چې ته څوک یې او زه څوک یم، لکه د یوه کاله د خلکو غوندې یې ژوند کاوه.

ما ته هغه ژوند خوند راکاوه، یوه میاشت په رخصتۍ راغلی وم، پوه نه شوم، چې دا یوه میاشت څنګه زر تېره شوه؟

دې ښار ته چې راغلی یم، دا څو ومه شپه ده، چې هېڅ خوب نه راځي. زړه مې په کلي کې پاتې دی، هغه ښنه باغونه، د کلي چنارونه، په ډېرو او وستلونو کې د کلي د خلکو ناسته پاسته، د چېلمانو لخړې، د کلي د ټوکمارو ترمنځ ټوکې ټکالې، د پسرلي په موسم کې د شنو توتیانو اوازونه، د سپېرو تړو له پاسه د مستو زرکو چړچکې، په شنو فصلونو کې ګرځېدل، راګرځېدل، ګودرونو ته د کلیو د نجونو کتارونه، هر ماښام په شنو ونو کې د مرغیو شور او اوازونه، د چم ګاونډ ګنه ګونه، ودونه، اخترونه، ټالونه او سمنکونه یو شې، چې هېڅ له یاده مې نه وځي او هغه دا دی، چې:

د هغه بر کلي تر څنګه به چې په لوړ ګړنګ کجیران ناست و٘ او پاس به هوا کې د زاڼو کاږه واږه کتارونه تېرېدل، د ښکاریانو ساتل شویو زرکو به په پنجرو کې څنګه ښې او په زړه پورې چړچکې وهلې.

کرار کرار رانه د ښار مصروفیتونو د خپل کلي یادونه واخیستل. بوختیاوې مې زیاتې شوې، د کلي یادونه مې هېر شول، خو بیا هم سړی هر شی هېرولی شي ولې د خپل کور او کلي د خاپوړو کوڅې نه شي هېرولی.

زمـوږ پــه کلـي کـې ایلـه بېلـه درې ـ څلـور تنــه مــامورین او تنخــوا خــواره موجــود وو، نــورو ټولـو پخپلـه څمکـه کـې لـه پخـوا نـه بزګـري کولـه. زه د معمـول سـره سـم خپلـې دنـدې تـه تلـم. د مــامورینو تنخواګــانې کمــې وې، ټولــو اقتــصادي ســتونزې درلــودلې، خــو چــا د هغــې وخــت د رژیم له ډاره څه نه شو ویلی.

بیـا هـم هـر چـا سـتونزو تـه غـاړه ایښې وه. چېرتـه پـه میاشت کې بـه هـم کـوم مـامور غوښـه، ښــوروا نــه شــوه خــوړلی. د افغانــستان پــه بېلابېلــو ولایتونــو کــې د خلکــو د ژونــد بــېلا بېلــې طریقــې وې. پــه هېــواد کــې د اقتــصادي او اجتمــاعي پرمختیــا او خــو هــډو فکــر چــا ســره نــه و. یــوازې پــه ګــرد افغانــستان کې ښــه امنیت موجـود و. هېچـا سـره د سـر او مـال خطـره نـه وه. بېګانـه و خــو زمــوږ ملــک تــه کــاږه هــم نــشو کــتلای. د خوښــۍ او ارامــۍ فــضا خــوره وه. د هــر کلــي پــه جوماتکې به د جمعې تر لمانځه وروسته دوعا کېده او ویل کېده به چې:

زمـوږ د پاچـا تخـت و بخـت دې خـدای برقـرار لـرې، تاسـو تـه ښـه معلومـه ده، چـې هېچـا بـه د پاچا په هکله بده خبره نه کوله، د هر چا په ژبه دا ویل کېدل:

الله دې زموږ د اسلام باچا ته ډېر عمر ورکړي.

دولتـي مـامورینو هـم پـه ښـکاره څـه نـشو ویلـی، ولـې زړونـه یـې د وخـت لـه نـاخوالو نـه پـه تنـګ راغلـي وو. مـامور سـهار بـه چـې کلـه کلـي تـه راغـی، مـوږ تـه بـه یـې د ښـار کیسـې کـولې. ده ویـل نــوی مــامور شــوی وم، د ورځپــاڼې لپــاره بــه مــې هــره ورځ د خپرولــو وړ مــواد تیــارول، تــل بــه مــې د کار په ځای کې پخپل مېز سرټیټ کړی و، څه به مې لیکل.

یــوه ورځ د کــار پــه خونــه کــې ســخت مــصروف وم، چــې د دفتــر مــلازم راغــی، ویلــې مــامور صـاحب څـوک درې غـواړي. خولـه مـې لـه نـسوارو ډکـه وه، پـه لیکنـه بوخـت وم، سـر مـې راجـګ کـړو، چـې وړانـدې پـه دروازه کـې یـوه جینـۍ راننوتلـه. ښـکلې جینـۍ پـه ښـکلې درېـشۍ کـې راروانه وه.

زر مـې نـسوار تـو کـړل، لـه مېـز نـه ورپاڅېـدم او د هغـې مخـې تـه ورغلـم، چـې نـژدې راغلـه او سـترګې مـې پـرې ولګېـدې، ښـا بـست او ښـکلا تـه یـې هـک پـک پـاتې شـوم. حېـران شـوم، چـې دا ښـکلې او فېـشني پېغلـه او سـهاره تـه؟ زه د کلـي سـړی او دا د ښـار ښـاپېرۍ؟ مـا وې دا بـُ څـوک وي؟ مخـامخ ور روان وم، ویلـې مـامور سـهار تاسـې یاسـت؟ مـا وی هـو بـې بـې زه یـم راځـه مهرباني وکړه راځه.

هغې راته سترګو ته کتل، وې ویل

منه سهار صاحب، ښه شو چې دا ستا کار ځای مې وموند.

زه لا شکمن شوم، ما وې لکه چې کومه جاسوسه یې درپسې کړې ده، خدای دې خیر پېښ کړي، کومه ګناه خطا رانه شوې نه وي، نور څه خو نه وو، صرف ځینې لیکنې مې داسې کړې وې، چې پر نظام د انتقاد بوی ترې پورته کېده او هم مې په یوه نیمه لیکنه کې د وخت له ناخوالو نه سر ټکاوه. اګرچې ډېرو به د رژیم په خلاف ځینې مقالې او طنزیه لیکنې په اخبارونو کې خپرولې، خو په زړه کې مې ډېر څه تېرېدل. هغه زما د مېز ترڅنګه په څوکۍ کښېناسته، د سترګو لاندې مې وڅارله، ما وې که کومه خپلوانه او شناخته ده او که څنګه؟ د شعبې خدمتګار ته مې وویل:

والکه چنار ګله! هن دا پیسې واخله چای راوړه. له دوکانه درسره شیر پېره هم راوړه. زه خپل مېز ته کښېناستم، جینۍ ته مې په احتیاط او ادب سره مخ ورواړاوه، ورته و مې ویل:

بخښنه غواړم که خپل ځان راته راوپېژنې؟

هغه موسکۍ شوه سرې نرۍ شونډې یې ببرته کړې، توري اوږدې سترګې یې راواړولې، وې ویل:

زما نوم هوسۍ دی. د ادبیاتو د پوهنځي د څلورم کال محصله یم. خپل وربل یې په چپ خوا وارتاوه کړه، سترګې یې مړې غوندې پورته واړولې، وې ویل:

له پخوا نه راسره دا هیله وه، چې له تاسې سره له نزدې نه وګورم. د ژوندون په مجله کې مې یوه ورځ ستا یوه مقاله لوستلې وه، ټولو پرې ښې تبصرې کولې. ستا راډیو داستانونه هر چا اورېدلي دي، ما هم د هرې جمعې په شپه ستا راډیویي داستانونه اورېدلي او تعقیب کړي دي، غوښتل مې چې یو ځل دې له نزدې نه وګورم. سهار صیب! له ډېره وخته راهیسې ستاسې راډیویي داستانونه د جمعې په شپه اورم، ستاسې لیکنې، لنډې کیسې او مقالې مې هم لوستي دي. څو واري مې له ځانه سره پرېکړه کړې ده، چې تاسې له نزدې نه ووینم، له ښه مرغه چې دا نن مې ستاسې سره د لیدو نصیب وشو، له ډېرو پوښتنو وروسته مې دلته پیدا کړې.

ما وې هو ولا څه وکړو وظیفه ده، سبا یې راځو، ټوله ورځ بس همدا کار دی، په دې مېز مې سر ټیټ وي ان چې مازدیګر شي بیا کور ته روان شم. په دې وخت کې د شعبې خدمتګار چای راوړ. ما د چای پیاله ډکه کړه او د هغې مخې ته مې پر مېز ورته کېښوده. د چای څښلو هیله مې ترې وکړه. ویل مننه. ما هم د چای پیاله ځانته ډکه کړه.

پـه زړه کـې مـې پـه دا لـړه شـېبه کـې ډېـر څـه تېـر شـول، حېـران خـو پـه دې وم چـې دا ښـکلې جینـۍ او سـهاره تـه نسـوارپک. بیـا مـې چـې فکـر وکـاوه، مـا وی خـو خـالي لیـدو تـه دې راغلـې ده، نـو تـه اوس څـه زړه ښـکته پورتـه کـوې. بیـا مـې زړه رالـوی کـړو او داسـې پوښـتنه مـې تـرې وکړه:

بخښنه غـواړم کـه تاسـې ځـان راتـه راوپېژنـئ او هـم راتـه ووایـئ، چـې اصـلي مطلـب دې څـه دی؟

ویل یې:

مخکـې مـې درتـه وویـل، چـې زمـا نـوم هوسـۍ دی، د کابـل پوهنتـون ادبیـاتو پـوهنځي کـې د څلورم کال محصله یم.

نور مې ترې د پوښتنې جرأت نه درلود ، خو هغې وویل:

کـور مـې پـه وزیـر اکبـر خـان مېنـه کـې دی اصـلاً د جنـوبي یـو. زمـوږ ټولـه کـورنۍ د جمعـې پـه شپه خامخا ستاسې راډیویي داستانونه اوري.

هغـې د چـای نـه غـړپ وکـړو ، زه ورتـه ښـه پـه ځیـر شـوم، خـدای راسـتي چـې پـه غـړۍ کـې یـې اوبـه ښـکاربدې. زه لـه وړوکتوبـه شـرمېندوکی وم، ښـځو تـه مـې نـشو کـتلای، خـو بیـا مـې زړه رالـوی کـړو ، پـه غټـو او رونـو مـې وروکتـل. هغـې چـې سـترګې راواړولـې، مـا وې ګنـې زړه یـې رانـه ووېست، څـه بـل شـان ښـا پېست رب ورکـړی و. پـه مـرۍ کـې مـې لاړې وچـې شـوې، هغـه هـم راباندې پـوه شـوه. مـا چـې بیـا وروکتـل، هغـې زمـا پـه سـترګو کـې خپلـې سـترګې ښـخې کـړې. زه وشـرمېدم د هغـې د سـترګو جنـګ کـې پـاتې راغلـم. یـوه شـېبه مـونږ دواړه غلـي پـاتې شـو ، پـه زړه کې مې تېر شول ما وې هسې نه چې درباندې پوه شي او شکایت درنه وکړي. هغې وویل:

بښنه غـواړم چـې لـه کـاره دې ونـه باسـم. لـه خپلـې پیـالې یـې ګـوټ وکـړ ، پـه شـعبه کـې ې هـرې الماری ته یو ځل وروکتل، بیا یې زما مېز او ماته په ځیر ځیر کاته.

مـا غوښـتل، چـې دویمـه پیالـه چـای ورواچـوم، ویلـې بـس دی. سـهار صـاحب ډېـره ډېـره مننـه اوس همـدومره. لـږ څـه پېژنـد ګلوي مـو سـره وشـوه. سـبا تـه بـه کـه وخـت ولـري کـوم ځـای بـه سـره وعـده کېـږدو ، غـواړم پـوره درسـره وپېـژنم څنګـه؟ ډېـره ښـه ده بـې بـې سـبا تـه بـه زه پـه څلـورو بجـو درتـه لانـدې د مطبعـې مخـې تـه ولاړ یـم. کـه دې غوښـتل او وخـت دې درلـود سـره وبـه ګـورو. ویـل یې: سمه ده. اوس به ستا په اجازت سره درنه رخصت شم. ما وې ښه ده مهرباني وکړه.

زه ورسره ان تر دروازې لاړم، مخ یې راستون کړو وې ویل:

بس نور مه راځه ډېر تشکر، د مېلمه پالنې نه دې. ویې خندل د مینې ډکه خندا یې وکړه، ما هم ورسره خوله چینګه کړه. خدای په امانې مې ورسره وکړه او لاړه. بیرته چې راستون شوم، د سر ویښتان مې نېغ ودرېدل. دستي مې یوه ټونګه نسوار خولې ته واړتول. په فکر کې ډوب لاړم، ما وې ښه د کونډې زویه یو فقیر ملنګ لیکوال په غیر له دې ماموریته نور هېڅ نه لرې، په کلي کې دې یو زوړ کور او زړه بوډۍ مور درپاتې ده، غریبي خوله وړوکتوبه د هر شي له جرئته وېستلی یې.

د خوارې کونډې زویه، خپلې روټې ژویه

په منډه له مېزه پورته شوم او په دېوال پورې ځوړندې هنداري ته ودرېدم. پخپلو ویښتانو مې ګوتې متې ووهلې، څه تمه مې ځانته پیدا شوه. زړه کې مې وویل:

سهاره له چا نه کم نه یې! خو په جېب کې دې قیران جان (غیران) نه بود ېږي. بیا مې څو ګامه په کوټه کې واخیستل، سګرټ مې ولګاوه، هغه مې فکر ته راغله. نوم مې هوسۍ دی، د ادبیاتو د پوهنځي محصله یم، چې دا د کافر لور څومره ښکلې ده؟ سرې نرۍ شونډې، سپین غاښونه، توري اوږدې سترګې، دنګه ونه، صراحي غاړه، توري اوږدې زلفې یا ربه چې څومره ښایست دې ورکړی دی. بیا مېز ته کښېناستم، له ځان سره مې ووې: د چونچنې زړه دې دی دا څه کوې؟ غریب سړی او برګ یې سپی، پردۍ جینۍ پسې دې زړه لاړ.

ما به هره غرمه د ډوډۍ په سر له خپلو همکارانو سره ټوکې ټکالې کولې، خو په دې غرمه مې سپږه مړه وه. اندېوالانو راته وویل:

سهاره نن غلی یې ټوکې نه کوې څنګه چرتي یې؟ ما ځان ترېنه تېر اوه. مازدیګر چې کور ته لاړم د ډوډۍ تیاری او دیګ میګ مې له لاسه نه کېده. بس همدا به مې په فکر کې راکوزېدل. الکه سهاره دا جینۍ درسره څه لري؟ استخباراتو وظیفه ورکړې ده او که څنګه؟ نه نه.... کېدای شي خوارشې مینه درسره ولري. مینه نه بابا زما غریبي او له هغې سره مینه؟

په دې شپه خوب نه راتلو، سهار خپلې دندې ته لاړم. په دې فکر وم چې هغه په څلورو بجو راځي او ستا په جېب کې غیران نشته، له یوه مامور نه مې سل روپۍ پور کړې. ما وې نه ویل کېږي، چې د ضرورت په وخت کې ورته خجالت نه شم او په دې ورځ مې باید نیمګړی داستان راډیو ته پوره کړی وای.

خو فکر او قلم مې ودرېدل، نور راکې د لیکلو توان نه و، په همدې ورځ په دا څو شېبو کې به زړه ته ډېر څه راغلل. کله به مې فکر ته راغله، چې کېدای شي دا جینۍ د کوم بل مطلب لپاره چا موظفه کړې وي، بیا به مې وویل سهاره ته نو څه کوم لوړ مقام لرې یا د حکومت ضد سړی یې ته څه شی یې؟ چې دا نه یې نو څه بدل فکرونه کوې.

کېدای شي مینه د رسره ولري. له ځان سره به مې وخندل. ما سره مینه؟

خو لنډه دا چې په همدې سوچونو او فکرونو کې ځلوربجې شوې، رخصتي شوه. زړه نازړه مې حاضري امضاء کړه، له نورو مامورینو نه وروستی شوم، په کرار کرار له مطبعې نه ووتلم. د خپل لین بس سرویس چلوونکي ته مې وویل: ما وې زه نن چېرې کار لرم، نن تاسې سره نشم تلای. ټول مامورین کورونو ته ولاړل. زه د مطبعې مخې ته یوازې پاتې شوم. په سړک وړاندې لاړم او د هغې د رتلو انتظار مې کاوه. لږه شېبه پس یو تور ښکلی موټر مې مخې ته ودرېد ، هغه له موټره راښکته شوه. په خندا یې وویل:

سهار صاحب لکه چې ډېر انتظار پاتې شوې. ښښنه غواړم له پوهنتون څخه په همدومره وخت کې سرې رارسېږي. هله راځه مهرباني وکړه. موټر ته به وخېږو.

زما په خوله کې لاړې وچې شوې وې، ځکه چې د پردۍ لور سره په داسې ګ موټر کې او بیا چېرته؟ زه لږ زړه نازړه وم، هغه وموسېده وې ویل:

تاسې مهرباني وکړئ په موټر کې به خبرې سره وکړو.

لومړی ځل مې و ، چې په دغسې موټر کې کښېناستم. له حیا نه په وروسته سیټ کې کښېناستم، ما وی چې څوک مې ونه ویني. هغې بیا له نازه یو اوخکی کوږ کړو موسکۍ شوه، وې ویل:

سهار صاحب مخکې به ناست وای، ما وې خیر دی همدلته به کښېنم. هغې راته مخ راواړاوه، وې ویل:

سهار صاحب ستا په زړه کې څه تېر نشي داسې ځای ته به لاړ شو ، چې دواړه سره ښه یو بل وپېژنو او نورې خبرې به هلته کوو. زړه دې مه ښکته پورته کوه. ما وې نه نه بې بې پروا نه لري ستا خوښه زما خوښه ده. هغې وویل:

ښه نو وو ایه، چې د کرغې ډنډ ته ولا شو او که کوم هوټل ته؟

په دویمه خبره مې نبغ ټوپ وکړو ، ځکه چې زما جیب کې یوازې یو سل ګون پروت و. هغې زر خبره ونیوله ویلې د کرغې ډنډ ته به لاړ شو. ما وې ښه ده. موټر ته یې حرکت ورکړو. په لاره یې رانه دا پوښتنه وکړه:

سهار صاحب څو کلن یې؟

ما وې 25 کلن یم.

هغې وې:

بیخي ځوان ښکارې، ما وې مننه بې بې څه ځواني ده، خو بس تېرېږي.

د پولیتخنیک په مخه چې تېرېدلو وې ویل:

واده خو به دې کړې یې؟

ما وې: نه واده مې نه دی کړی. بې بې جان ما لا په سير کې پوښي هم نه ده ربښلې. هغې په کړت کړت وخندل. ويلې هرڅه به خدای وکړي، دنيا په اميد خوړل کېږي. کرغې ته چې ورسګدو، ويلې د سپوږمۍ هوټل ته به ورشو، لومړی به يوه ناشته وکړو او بيا به د ډنډ په غاړه چکر ووهو. د سپوږمۍ د هوټل نوم مې له هغې د خولې نه واورېد. غرشي چې موټر يې د سپوږمۍ هوټل مخې ته ودرولو. موټر ودرېد او موږ دواړه هوټل ته ننوتلو.

هغه مخکې او زه ورپسې وم، د هوټل په ګوښه ځای کې په مېز سره کښېناستو. د رستورانټ کارګر راغی ويلې څه خورئ؟ هغې راته وويل:

سهار صاحب څه شې خورې؟ ما وې ته چې څه خورې هغه به زه هم وخورم. هغې لږ وخندل، وې ويل: ماهي به راوغواړو. د هوټل والا ته يې وويل: دوه خوراکه ماهي راړه. هغه ماته مخامخ کښېناسته، نزدې دمه مې هېڅ تمه نه وه او نه پوهېدمه، چې دا به ماته څه وايي او څه مطلب به لري؟ ما هېڅ هغې ته مخامخ نه ورکتل، ما وې چې په زړه کې يې څه ورونه ګرځي. ځان مې غلی نيولی و، د ماهي په خوند هم پوه نشوم. ولې چې جېب مې خالي و او د هغې د ښايست تر تاثير لاندې وم. هغه ډېره خوشاله ښکارېده، ډوډۍ يې خوړله او ماته به يې کتل، خو ما ورته مخامخ نه کتل. د هغې ببرون ته پام شو، له وخت نه مې په استفاده سره زر ورو کتل، توري غټې اوږدې سترګې، سپين مخ، سرې نرۍ شونډې، جګه غړې، سپين غاښونه، د زنې د سر شين خال او تور کاکل خو يې نيمايي سپين مخ پټ کړی و.

هغې چې مخ راواړوه او سترګې يې را سره مخامخ وجنګولې، بس همدغه شېبه کې مې زړه بيېخي بل ډول شو، ما وې ګني زړه بې رانه بوټ ووېست. په ډوډۍ پسې يې سمد ستې چای راوغوښت، بيا يې په يو خاص نزاکت سره وويل:

سهار صاحب! ته به حېران پاتې يې چې دې جينۍ تر دې ځای ځنګه او د څه مطلب لپاره راوستی يم؟ ما ورو کتل هغه په داسې حال کې، چې سترګې يې په يوه ډډه کړې را اړولې وې، زلفو يې نيمايي مخ نيولی و. ما ورته په ځواب کې وويل:

نه بې بې خو ته راپسې راغلې او په موټر کې دې راوستم، نو هغې داسې وويل:

سهار صاحب! زه به اوس درسره د مطلب خبرې وکړم.

زه په ځوکۍ کې راټول شوم، ما وې الله خير کړې څه مطلب به لري؟

هغه په مېز دواړه ځنګلې ولګولې وې ويل:

د خپـل ځـان پـه بـاب درتـه وايـم، چې تـه داسې فکـر ونـه کـړې، چې ګنې دا جينـۍ کومـه بـدکاره ده، د خپلـې سـاعت تېـرۍ لپـاره يـې زه راوسـتې يـم. مـا درتـه سـتا پـه دفتـر کـې وويـل، چـې زه هوسـۍ نـومېږم، د پـلار نـوم مـې سـور ګـل دی. د ظـاهر پـه وخـت کـې رئـيس و او د شـاهي کـورنۍ سره نـږدې اړيکـې لـري. ددې داود خـان پـه وخـت کـې يـې تقـاوت وکـړو. مـور مـې هم تقريبـاً بـوډۍ ده، وروڼـه نـه لـرم، دوه خوينـدې مـې واده شـوې دي. يـو کـور مـو پـه وزيـر اکبـر خـان مېنـه کـې او بـل کـور مـو پـه څلورمـه کارتـه کـې دی. پـلار مـې د ډېـرو شـتو او پيـسو خاونـد دی، يـو تـره مـې د جرمنـي تجـارت کـوي، د کاکـا زامـن مـې پـه تحـصيل بوخـت دي، زه هـم د ادبيـاتو د پـوهنځي د څلورم ټولګي محصله يم.

سـهار صيب سـتا راډيـويي داسـتانونه مـې لـه پخـوا نـه تعقيـب کـړي او اورېـدلي دي. زه سـتا لـه راډيـويي داسـتانونو سـره سـخته علاقـه لـرم. زمـوږ کـورنۍ هـم سـتا لـه جمعـې د شـپې راډيـويي داسـتانونو سـره خاصـه علاقـه لـري. پـه يـوه مجلـه کـې مـې سـتا يـوه مقالـه ولوسـتله، ډېـره مـې خوښـه شـوه او هـم مـې پکـې سـتا عکـس ولیـد. پـه همغـه سـاعت مـې زړه کـې تېـر شـول، چـې مـا وی کلـه بـه دې لـه نـږدې نـه وګـورم او دا دی اوس چـې مـې وليـدې او لـه نـږدې مـې درسـره ملاقـات وشـو، لا بـه دې ښـه پـسې نـور هـم وپېـژنم. دا خـو لـومړۍ ورځ ده، کـه د دواړو سـره ولګېـده وروسـته بـه بيـا لا ښـه پـسې معرفـي شـو بيـا بـه نـورې خبـرې کـوو، څنګـه خوښـه دې ده؟ د هغـې خبرو راتـه پـوره جـرأت راکـړی و، مـا وې ولـې نـه. پـه زړه کـې مـې تېـره شـوه، چـې جينـۍ دربانـدې ګرمه راغلې ده، بل کومه خبره نشته دی. ځه توکل په خدای دی، چې وړاندې څه کېږي؟

وې ويل: مهرباني وکړه که ته هم راته ځان پوره پوره راوپېژنې؟

ما ځان په چوکۍ کې رانېغ کړو او داسې مې ورته وويل:

نـوم مـې هـارون، سـهار مـې تخلص دی. د پـلار نـوم مـې حيـدر خـان دی، پـه قـوم مومنـد يـم. کلـه چـې د خوشـال خـان لېسې نـه فـارغ شـوم، پـه کـانکور کـې ادبيـاتو پـوهنځي تـه کاميـاب شـوم. د ژورنـالېزم لـه څانګې نـه فـارغ شـوم او بيـا پـه مطبعـه کـې مقـرر شـوم. پـلار مـې مـړ دی، يـوه وړوکـې خـور او يـوه بـوډۍ مـور مـې پـه کلـي کـې اوسـېږي. خـالي يـوه کوټـه لـرو، مځکـه مـو لـږه ده، د اقتـصادي سـتونزو سـره مخـامخ يـو. کلـه کلـه پـه رخـصتيو او د اختـر پـه ورځـو کـې کلـي تـه د مـور ليدو ته ځمه، بس همدا مې پېژندګلوي ده بي بي !

هغې لومړۍ نرۍ موسکا وکړه او وې ويل:

سـهار صـاحب غريبـي پـروا نـه لـري، د افغانـستان ډېـر خلـک غريـب دي، خـدای بـه دې ټـولې ستونزې هواري کړي، هېڅ فکر مه کوه، په مځکې دې ډېر اوږد ژوند پروت دی.

ما وې هو سمه ده، دنیا په امید خوړل کېږي. هغې وویل: هو که نصیب دې ښه و، ډېر زر به دې ژوند جوړ شي. زړه کې وې په دې تنخوا به مې څه ژوند جوړ شي؟ توکل په خدای دی بي بي !

پرې یوه شوم، چې هغه درته ښه نیت لري او د راتلونکي ژوند په باب درسره مینه او یو ځای کېدل غواړي. هغې وخندل وې ویل: سهار صاحب کوژدن خو به دې نه وي کړې؟

ما ورته وویل: نه بي بي ما خو لا په سیر کې پونې هم نه ده ریشلې، تراوسه مې لا پنځه ویشتم کال روان دی.

هغې په خندا کې وویل: خدای دې ښکلي په نصیب کړه، په یوه ډډه یې راته د سترګو لاندې کتل ویل یې: راځه که دې خوښه وي یې په هوټل کې همدومره بس دي، بېرون به د اوبو د ډنډ په غاړه چکر ووهو. ما وې ښه ده. له مېزه راپاڅېدو او د پیسو دخل خوا ته روان شو. د پیسو د ورکولو ځای ته چې کله ورنږدې شو، زه مخکې شوم او د خوراک مصرف پیسې مې له جېبه راوایستلې. په دې وخت کې هغې راغږ کړو: پیسې به زه ورکوم ته به جېب ته لاس نه تېروې، ترڅو چې هغه تر دخل رارسېده، ما پیسې ورکړې وې. هغې راته یوازې دومره وویل: زه کله په تا پیسې ورکوم. له هوټله راووتلو، وړاندې د اوبو په غاړه د ګلونو او شنو منظرو په منځ کې دواړه روان شو.

په ټوله شاوخوا کې څوک نه ښکارېدل، هلته لیرې د اوبو په منځ کې په یوه وړوکې کښتۍ کې دوه کسان ناست وو، د اوبو غاړې ته د وتلو په حال کې و.

لمر په غړغړه و، د دوو ناجوګانو منځ کې په یوه شنه جلګه موږ دواړه سره کښېناستو، د هوسۍ درېشي بیخي نوې او تنګه وه، ما خپله کورتۍ ووېستله او هیله مې ترې وکړه. ما وې بي بي مهرباني وکړه په دې کرتۍ کښېنه، چې درېشي دې چټله نشي. هغې راته په یوه مهربانه او د مینې ډک نظر وکتل ویل یې: نه نه سهار صاحب داسې کارونه مه کوه، خپه کېږم.

د اوبو په غاړه په شین چمن کې کښېناستو، شاوخوا ته د ګلونو بېل بېل ډولونه لیدل کېدل. د ګلابو او نورو ګلونو خوشبویي په تېره بیا د سېنځلې د ونې نه ښکلې خوشبویي راتله. د لږ واټن په څنګ کې د یوه لوړ چینار په جګ ښاخ دوه ککوګان ناست وو، پورته مې چې ورپام کړ، کاکو کاکو نارې یې وهلې. هوسۍ ته وویل: بي بي جان ته ګوره پاس چینار ته. هغې چې چینار ته پورته ورپام کړ، بیا یې زر ماته وویل: ولې موږ ګنې تر دوی کم یو څه؟

کټ کټ ویې خندل. بیا یې د وربل ویښتان له سترګو واړول وې ویل: دا ټول او هرڅه ښکلي دي، له دې خبره سره یې زما د کرتۍ په جېب کې لاس ښکته کړو ، خو ما پرې ځان پوه نه کړو (زړه کې مې وګرځېد ، چې والکه ته خو غریب سړی یې دا جینۍ او ستا ورسره په داسې ځایونو کې ګرځېدل په ژور فکر کې ډوب شوم). هغې لاس رااوږد کړو ، په اوږه یې راته کېښود څنګه په چورت کې لاړې؟ مخ مې وروااړاوه، سترګې یې زما په سترګو کې ښخې شوې، همدغه شېبه زموږ د دواړو د زړونو ورکولو شېبې وې. زما خو له وچه وچه کېده، د هوسۍ سترګې له توروالي نه سرې واوښتې. دواړه سره پوه شو، خو د ویلو څه مو په توان کې نه و. زه خو کلیوال سړی وم، ښځو ته مې سم نشو کتلای او هوسۍ هم څومره چې ښاري وه، خو په دغه شېبه یې څه نشو ویلې، غلې وه.

یوه شېبه وروسته مې ورته وویل: هوسۍ جانې یوه خبره درته کوم، چې زموږ جامعه وروسته پاتې ده، مطلب ته په موټر کې ماته مه راځه، زما مشوره دا ده چې په ټیلفون کې به یوځای وعده کوو او سره ګورو به څنګه خوښه دې نه ده؟ ولې نه ته چې څنګه وایې همغسې به کوو. هغې خپل ساعت ته وکتل ویلې راځه سهار صیب چې ځو، ناوخته دی. موټر ته وختو او د ښار په لوري مو حرکت وکړ. پل باغ عمومي ته چې ورسېدو ، هغې وویل زما او ستا د وعدې ځای همدلته شو. سبا ته به همدې ځای کې ستا انتظار کوم. ما وې، سمه ده.

هغه لاړه، زه هم په سرویس کې خپل کور ته لاړم. د شپې مې نیمګړی مضمون پوره کړ، ما وې چې حق الزحمه مې حواله شي.

د مضمون لیکلو نه چې فارغ شوم، ماښام تېر و ، خبرونو ته مې غوږ ونیو. په ښار کې د هغې وخت په خلاف مظاهره شوې وه. ټول د کابل پوهنتون مظاهرې ته وتلي وو. د شپې خبرو نه مې واورېدل، بیا مې د چا یلپاره چای جوش په منقل کېښود. زه د خپلې کوټې په منځ کې د یوه وړوکې مېز تر څنګه کښېناستم، راډیو لا لګیا وه سندرې یې غږولې. د هوسۍ په چرت کې لاړم(د ورځې کوم حالت چې زموږ ترمنځ تېر شوی و ، هر یو مې سترګو سترګو ته کېده او هغه مې په زړه کې اوښته راوښته، په زړه کې به مې خپله غریبي او د هغې مستي لره بره کېده) ناڅاپه مې د کورتۍ جېب ته لاس تېر کړو ، چې څه ډېرو پیسو باندې مې لاس ولګېده. زر مې له جېبه راوایستې حېران شومه، چې دا دومره پیسې له کومه شوې؟

د ستي په دستي (سمد ستي) مې وشمېرلې پوره لس زره افغانۍ وې. ما وې خدایه دومره روپۍ مې کله خو شمارلي نه دي دا د کومه شوې؟ لږه شېبه غلی پاتې شوم، خیال مې چې وواهه او ښه فکر مې له ځان سره وکړو ، پوه شوم چې دا پیسې هوسۍ په هغه وخت کې زما جېب کې ایښې دي، کله چې یې د قرغې ډنډ په غاړه لاس زما د کورتۍ په جېب کې وماندهٔ.

په هغه وخت کې یې دا پیسې راته په جیب کې ایښې دي. ددې پیسو سره بیا په سوچ کې ډوب شومه.

لږه شېبه پس په کوټه کې سوی بوی او لوګی پیدا شو، دومره دا بوی او لوګی زیات شو، چې ګنې ما وې ساه مې ووته. له کوټې نه چې ووتلم، په اشپز خانه کې لمبه پورته شوه. پوه شوم، چې چای جوش وسوځېد. د اوبو ډک سطل مې پرې ورواړاوه، منقل مې مړ کړو، د کور کړکۍ مې خلاصې کړې، ترڅو لوګی راووځي. له لږې شېبې لپاره بیرون ته ووتلم. د کور شاوخوا ګاونډیان مې له لوګي نه پتنګ شوي وو. هغوی هم بهر ته راووتل، ما ورته د لوګي جریان ووایه، ټولو راپورې خندل. ویلې ته خو ډېر احتیاط کوې ولې داسې وشول؟ ما به ورته څه ویلي وای؟ یو ساعت وروسته دوباره کور ته ننوتلم، پیسې مې جیب کې کېښودې، له ځان سره مې وویل سبا به دا پیسې واپس هوسۍ ته ورکوم اخر ماته شرم دی، چې د هغې په پیسو ځان سړی کړم. همداسې به کوم، هو همداسې...

سبا ته چې کار ته لاړم، څه مې لیکل چې په دې کې ټیلفون راغی، غوږۍ مې چې پورته کړه، هوسۍ وه. ویلې هسې احوال مې دې واخیستلو، چې څنګه یې؟ د شپې د چای جوش کیسه مې په ټیلفون کې ورته وکړه، ویې خندل ښه ډېر یې وخندل ویلې خدای دې خیر درپېښ کړي دا خو لا اول دمنۍ سر دی. په پای کې یې وویل چې رخصت شوې، همغه ځای ته راځه.

دغه ورځ اوږده شوه، اوږده ځله وه خو په ما اوږده شوه. ما وې چې کله به رخصتي کېږي، چې دا پیسې یې بېرته ورکړم.

څلور بجې چې رخصتي شوه، ټول مامورین په سرویسونو کې خپلو کورونو ته ولاړل. زه په دغه ورځ په هغه سرویس کې پورته شوم، کم چې مامورین یې په جادهٔ میوند تر سینمای پامیره وړل. له سینمایي پامیره په پښو تر پل باغ عمومي ولاړم. کله چې ټاکلي ځای ته ورورسېدم، هغه راته ولاړه وه او زما انتظار یې کاوه. په دې ورځ یې ډېره ښکلې درېشي په ځان کې وه، تر موټره موږ دواړه پیاده روان شو. باور وکړئ، چې زه شرمېدمه، چې د دومره ښکلې او لوکسې جینۍ سره زه روان وم، چې هر چا به هغې ته ورکتل او له ځانه سره بنګېده.

موټر ته چې ورسېدو، هغې راته د موټر دروازه خلاصه کړه، ویلې مهرباني وکړه سهار صیب! دلته په مخکې سیټ کې کښېنه. د موټر په مخکې سیټ کې د هوسۍ ترڅنګه کښېناستم، زړه کې مې وګرځېدل (سهاره بچو لکه چې ورځ دې روانه شوه) هغه موټر روان کړو، له ما یې پوښتنه وکړه ویلې څنګه یې څه تکلیف خو به نه لرې؟ ما وې تشکر بې بې ښه یم تاسې څنګه یئ؟

ویل په دوعا دې یم. په دې کې تر دهمزنګ ورسېدو، هوسۍ لږ مخ راواړاوه او په خندا کې یې وویل: زما ساده باده سهاره له ځانه خبر نه یې چې چېرې دې وړم؟ تښتوم دې. خټ خټ ویې خندل. زما له خولې نه ورته ووتل: ما خپل ځان دربښلی دی، هر چېرې مې چې وړې اختیار لرې. موږ لا په دې خبرو کې و، چې د دارالامان بڼ ته ورسېدو. موټر یې پارک کړو، ویلې راځه چې دې بڼ ته ننوزو (زړه کې مې وویل چې نن یې دې بڼ ته راوستې لکه چې دربانديښه ګرمه ده، همدا دې وخت دی د کونډې زویه) په بڼ کې پورته وختو، د ګلونو په منځ کې د ګلاب د ګل ونه سمه غوړېدلې ولاړه وه. هوسۍ د ګلاب د ګل څانګه راونیوه، ماته یې کړه: سهار صیب ګوره هغې د ګلونو په منځ کې ځان پټ کړو زه ورته اغېږ ودرېدم.

د ګلونو منځ کې یې ګل ګلاب او شنې څانګې راټیټې کړې، خپل مخ یې پکې راښکاره کړو، ما چې وروکتل، سرو شونډې یې د ګلاب د ګل پاڼې شرمولې. ما چې دا دویمه ورځ نوکې جرأت پیدا کړی و، ورغږ مې کړو هوسۍ قسم په خدای چې د ګل ګلاب نه دې هم شونډې ښا بسته دي. ما وې راځه دغې د ګلونو په تل کې به دواړه کښېنو. دا ښه د ناستې ځای دی. هغې بیا وربل پورته په یوه خوا وارتاوه او موسکېده ویلې په سترګو هغه راسره ځنګ په څنګ کښېناسته، شاوخوا هېڅوک نه وو. د هوسۍ دا عادت و، چې همیشه به ماته مخامخ کښېناستله.

ما لومړی جېب ته لاس کړو، پیسې مې ورته راوایستلې ورته مې وویلې: له تانه ډېره مننه هغه دا پیسې دې واخله. خیر دی مینه غریبي نه غواړي. یوه هیله درنه لرم او هغه دا چې که چېرته مګې له دې غریبۍ سره قبلوې، خوښه ده او که نه نو زه ستا وخت نه نیسم. په دې خبره هغه سره واوښته، پاڅېده او ماته مخامخ کښېناسته وې ویل: سهار صاحب زه کومه ناپوهه او بې سواده کوڅه ګشته جینۍ نه یم. په ما پسې د دنګو ماڼیو څښتنان پوښتنې ته راځي، ډېر ځوانان لا زما په تمه ناست دي. ډېر راته د موټرو او قصرونو لاپې وهي، خو زه حسن او مینه پېژنم، انسانیت ته سخت احترام لرم. ظاهري شان او شوکت نه مې بدې راځي. که درته ووایم، چې د شاهي کورنۍ ځوانان راپسې دي له پلاره مې غواړي، باور به دې رانشي. ډېر شتمن زلمیان په دې هڅه کې دي، چې له ما سره صرف خبرې وکړي. زه پوهنتون کې ډېره په عذاب یم، تل د خپلو همصنفیانو سره په ډله کې ګرځم او ته پوهېږې، چې له ډاره تمانچه ګرځوم، وایم چې څوک مې ونه تښتوي. تراوسه پورې پر ما د چا لاس هم لګېدلی نه دی. سهار صاحب خو همدا سبب دی، چې ډېره پیاده او یا په نورو موټرو کې نه ګرځم، تل په خپل موټر کې ګرځم، پلار مې همدا ټینګښت کوي. خو زه ستا په غیاب کې ستا په ژوند او په تا مېنه شوې یم، ټوکې به راسره نه کوې، دغه پیسې جېب ته کړه.

ځان يې لږ مرور غوندې ونيو، ما بيا ورته کړه: هوسۍ هيله درڅخه کوم دا پيسې واخله، ولې خجالت راکوې. هغې راته په تنده لهجه وويل: سهار صاحب مسخرې مه کوه، زه دې لا نه يم پېژندلې، زما او ستا د ليدلو او کتلو خو څه ډېر وخت په مخ کې پروت دی، د يوې ورځې کار به نه سره کوو.

زما لاس يې ټيل واهه بيا يې وويل: دا څه پيسې دي، د پيسو خبره دومره ارزښت نه لري. خبرې د زړونو دي، د ژوند او مينې خبرې ماته ارزښت لري، نوره ستا خوښه چې ته څه فکر کوې؟

زه پوه شوم، چې هوسۍ راسره وړاندې راتلونکې شپې ورځې يوځای تېرول غواړي. ما هم نور چرت پکې ونه واهه، پيسې مې جېب ته ښکته کړې، د لږې شېبې لپاره هغه چوپ پاتې شوه، زر مې مخ ورواړاوه ما وې هوسۍ زما په خبرو خو به نه يې خپه شوې؟

نه نه.... هسې سوچ واخيستم، چې ته به زما په هکله څه فکر کوې؟

په دې ځای کې مې د ګرانې کليمه ياده کړه، ما وې ګرانې پام چې زړه کې دې څه ونه ګرځي، ماته دې هره ادا او انساني کرکتر يوه دنيا ده. ستا د سترګو هر رپ مې اوبه کوي، حسن او مينې دې رانه جرأت وړی دی، ما به خالي کالبوت نه پرېږدې، زه درسره مينه لرم. دا بڼ او دا ښکلې منظره به زما او ستا د مينې شاهدي کوي. لاس دې راکړه، چې يو ځل بيا د مينې ټينګه وعده سره وکړو. هغې لومړی لاس او بيا رغاړې وته، ټوله مې په غېږ کې ټينګه ونيوله، هېڅ نه پوهېدم ټول ځان مې خولې خولې شوی وی. يوه لنډه شېبه د مينې په خوږو کې سره ډوب شو. بيا مو چې يو بل ته سره وکتل، مخ يې لکه د سره ګلاب غوندې اوښتی و. سترګې يې مړاوې راواړولې، د وربل ټيل يې نيمايي مخ رانه پټ کړو، بل ډول شوې وه، په موږ دواړو د مينې فساد شوی و، يو د بل په کتو نه مړېدو، تر ډېره پورې په همدغه حالت کې سره پاتې وو، زما خو بيخي ژبه په خوله کې وچه شوې وه. مونږ هېڅ پوه شوي نه وو، چې د ماښام خړه رابانده لګېدلې وه. هوسۍ ته مې وويل: ناوخته دی نور به ځو. هغې چې بيا خپل وربل ته ټک ورکړو، په چپه خوا يې توري زلفې خورې ورې واوښتې، توري سترګې يې سرې اوښتې وې، د اننګو په سر يې د خولو څاڅکي لکه د زمرودو غمي ځلېدل. په غلي غږ يې وويل: وخت لا ډېر دی، يوه شېبه به نور هم کېښېنو. هو رښتيا سهار صاحب! سبا به پنځه بجې د نوي ښار مغازو ته ورځو، دواړه به نوي درېشۍ ځانته واخلو. څنګه خوښه دې ده؟

ما وې ولې نه! ته چې څنګه وايې، هغسې به کوو. لږه شېبه مو د زړه خواله نوره هم وکړه او بيا له هغې ځايه د کور په لور راروان شو.

په موټر کې چې کښېناستو، تقریباً خره لګېده. هغې موټر ته لته ورکړه تر د همزنګه یې موټر بیخي الوځاوه. په پل ارتن ورتېر شو، په جاده میوند کې ووتلو، زموږ تر کوره په لږ وخت کې ورسېدو. ما وې راځه هوسۍ جانې موږ کره به لاړ شو، موټر درسره دی ناوخته به ځې. هغه په خندا شوه وې ویل ډېره به ښه وای خو.... !لاس یې رااوږد کړو، مخه ښه مې ورسره وکړه او هغه لاړه. زه کور ته لاړم کتل مې چې هرڅه مې ګډ وډ پراته و. لومړی مې له نل نه سطل راډک کړو، بیا مې ځانته ډوډۍ تیاره کړه، له چای او ډوډۍ نه وروسته مې غوښتل، چې نیمګړې داستان راډیو ته تیار کړم. په مېز چې کښېناستم، قلم مې لاس کې کاغذ مې مخې ته پروت کرار ورته ګورم لکه څنګه به چې مخکې په مېز د لیکلو لپاره کښېناستم، سمدستي به مې چې لیکل، خو اوس مې قلم ټکنی شوی و. زړه مې بل چېرې حېران پاتې شوم. سوچ واخیستم (دا جینۍ به ګنې ما سره تر اخره پاتې شي؟) سهاره د ژوند غریبي دې په قلم چلېدله، لکه چې د ژوند څرخ دې په بله تاو شو، هر څومره مې چې خواري وکړه، باور وکړه چې په دغه شپه مې هېڅ هم ونشوای لیکلای، بیخي لکه چې هرڅه رانه چا اخیستي وي، بې حسه غوندې ناست وم. ما باید د هېواد ورځپاڼې ته هم ټاکلی مضمون لیکلی وای، تر نیمې شپې پورې مې چې هر څو خواري وکړه، څه ګټه یې نه درلوده. کله به مې چې خپل کور او خپلې بوډۍ مور ته او هم د ژوند نورې ستونزې به چې رایادې شوې، یو دم به مې له ځان سره وویل: والکه دا پېښې پرېږده، تاته ګوره او ددغې معتبرې جینۍ سره ژوند کول. دا زما د کلي خلک به څه وایي؟ تر نیمې شپې مې دا سوچونه کول، تر چرګ بانګه مې سترګې ورنغلې. سبایي چې مې مخ ومینځلو په آئینه کې مې وکتل، رنګ مې زېړ تښتېدلی و.

سهار چې کارته لاړم، رئیس وروغوښتلم ویلې سهاره اخبار ته دې مضمون نه دی لیکلی. د خپل مضمون ځای دې تش پرېښی دی.

ما ورته بهانه وکړه، ما وې رئیس صاحب لږ ناروغه وم.

هغه ویل خیر دی، په دغه برخه کې یو بل څه ورواچاوه.

له نورو ورځو نه مې له کاره سره علاقه کمېده له یوې ورځې نه بلې ته بې علاقې کېدم. په ټوله ورځ به مې د هوسۍ د راتلو شېبې شمارلې، په دې ورځ مې لا وختې ځان د وعدې ځای ته ورسولی و. هغه مازدیګر په پېنځه بجو ټاکلي ځای ته راغله او د نوي ښار پر لوري یې ګاډی روان کړو. په ډېرو مغازو کې وګرځېدو، په یوه کې مو دربشي واخیستلې وروسته بیا یوه رستورانت ته وختلو. له دمې او چای څګګښلو نه وروسته د باغ بالا چکر ته لاړو. هلته ښه ډېر وګرځېدو د ناجوګانو د لاندې کښېناستو.

په همدغه ترتیب سره زموږ د دواړو مینه له یوې ورځې نه بلې ته زیاتېدله. شپې ورځې تېرېدلې، زه نور هغه سهار نه وم، چې به هره ورځ د مطبعې په بېلابېلو څانګو به ګرځېدمه، په مجلو او اخبارونو کې مې لیکنې کمې شوې. راډیو د استانونه مې هم په ټپه ودرېدل، له هرې فرهنګي څانګې نه به راته ټیلفون کېدلو، ویلې به یې: سهار صاحب لیکنې دې ولې کمې کړې دي؟

ما ورته بله بهانه نشوه کولای، په غېر له دې چې ویلې به مې: ناروغي راپېښه شوې ده، ځکه مې لیکنې کمې شوي دي.

زه خو به هره مشاعره او ادبي بانډار کې کوربه وم، مګر ټوله ذهني قوه او مطالعه مې یوازې د هوسۍ په مینه پورې غوټه شوه، نور ژوند راته خوند نه راکاوه.

که دي خندلي راته نه وای

غریب سړی وم خپل روزګار به مې کاونه

کله کله به راته هوسۍ ویلې: دربانـدې پوه یمه چې د لیکنو او مطالعې نه دې لاس اخیستی دی، زه خو بې له هغې ستا یمه، خپل پخوانی روزګار او ژوند دې په عادي توګه پرمخ روان کړه. زه هم درسره دا نشم منلای، ژوند په مینه پورې تړلی دی، ژوند او مینه بېل نه دي، ته باید دوباره خپلې لیکنې تازه کړې. خدای شاهد دی، ډېر یې تشویقولم، تل به یې ویلې سهاره د لیکوالۍ نه لاس وانخلې، زه ستا لیکوالۍ له تا سره ملګرې کړې یم، پام کوه چې ځان دې له خپله مسلکه وروسته پاتې نه کړې. بیا به وروسته ارمان کوې او وخت به درنه تېر وي. هغې هم پخپلو درسونو کې کوښښ کاوه، ټولو استادانو ورته ویلي وو، چې له فارغېدو وروسته به خامخا د اسیستانت په توګه په پوهنتون کې پاتې کېدې شې، خو هوسۍ د نورو تحصیلاتو خیال کاوه او ماته به یې دا ویلې، چې کله به وي چې دواړه د لوړو زده کړو لپاره خارج ته لاړ شو. دا یې ارمان او هیله وه، زه ځان ته متوجې شوم، ما د هغې خبرو ته غوږ ونیو او دوباره خپلې دندې ته متوجې شوم. له خپلې لیکوالۍ او وظیفې سره مې ځان عیار او برابر کړو، له پخوا نه به مې لا ښه مضامین، داستانونه او ادبي ټوټې لیکلې. کله ناکله به مې ښه تکړه مقاله یوې نیمې مجلې کې چاپېدله. ډېرو راته وویل: ته لکه د کونړ دریاب داسې ګ یې په اوړي موج نه وهې، په ژمي کې دې چړونه فریادونه کوي. مور ته به مې ښې ډېرې پیسې لېږلې. کله به د څو ورځو لپاره په رخصتۍ د مور لیدو ته کلي ته ورتلم. دا ځلې پس له اوږدې مودې نه وروسته کلي ته ولاړم.

مور مې راتـه ډېر وژړل او پـوره اوښکي يې تـويې کړې او دا يـې هـم راتـه وويـل: بچـی زه بـوډۍ شـوې يـم، خپـه کېـږم زر زر مې ليـدو تـه راځـه. تـه خـو زمـا يـوه رڼـه اوښکه يې، زړه مې درپسې وران دی، بچي بې لـه تانـه رابانـدې ژونـد ګـران تېرېـږي. هغـه خپـل عـادي حالـت تـه راغلـه، خـوا تـه مې رانـږدې شـوه ويلـې: هـو رښتيا زويـه پـه دې ورځـو کې مې زړه دی، چې پـه کلي کې درته کوژدن وکړم. په دې خبره يې زر په خولې کې ورولوېدم.

موري پام چې پـه دې هکلـه چاتـه ونـه وايې، زه چې لـه خيـره بـل ځل پـه رخصتۍ راغلـم، بيـا بـه درتـه ووايـم. تـر هغـې بـه خيـر دی نـور هـم تکليف تېـر کـړه، بـل ځل پـه خيـر زر راځم. خامخـا بـه دي پـه خيـر سـره سـتا نـږور پيـدا شـي، پـه مخکـې بـه دې ګرځـي، لـه کـارونو او ځينـو تکليفونـو نـه پـه خلاصـه شي. مـا خـو هـيڅ فکـر نـه کـاوه، چې ګنـې مـونږ تـه بـه څـوک خـور او لـور راکـړي، ځکـه چې د خـدای پـه دا ارتـه دنيـا کې ايکي دا يـوه کوټـه لـرو، نـور هـيڅ نـه لـرو، خلـک خـو پـه مـال او دولـت پسې ګرځـي. پـه دې وطـن کې لياقـت او اهليـت نـه پکـارېږي، يـوازې پيسـې چلېـږي. خـو توکـل زمـوږ پـه خـدای دی، هرڅـه بـه سم شـي. تـا دې راتـه الله ژونـدی لـري. مـور مې پـه دې خبـره خوشـاله شـوه، پـه زوره زوره يـې وخنـدل، مـا يـې لاسـونه ورمچـې کـړل. پـه دې وخـت کې د کلـي ځينـې کـسان زمـا همزولـي زمـا سـترې مـشي تـه راغلـل، زمـوږ کوټـه يـوه وه، خـو لويـه وه. مخـې تـه يـې غـولی (منـډاو) او انګـړ ودان شـوي وو، څـو کټونـه پکـې پراتـه وو. پـه دا ځـل د کلـي ټـول خلـک زمـا سـترې مـشي تـه راغلـل. پخـوا بـه چې کلي تـه لاړم، کـور تـه بـه څـوک نـه راتلـل. يـوازې پـه جومـات کې بـه خلکـو راتـه سـترې مـشي ويلې. ځينـو کـسانو راتـه ويلې سـتا راډيـويي داسـتانونه اورو، ټـول خلـک يې خوښـوي. ځانتـه بـه مې تمـه پيـدا شـوه. هلتـه پـه کلي کې پـوه شـوم، چې دا خلـک کـه سـواد نـه لـري، د پېښـو او ژونـد پـه ټولـو کيـسو خبـر دي. رښـتيا چې هـر چـا راسـره ښـه سـلوک کـاوه، زمـا لـه وړوکتوبـه عـادت و، چې سبايي او مـازديګر بـه جومـات تـه تلـم، چې لاتراوسـه مې همغـه عـادت درلـود ا د خـدای عبـادت مې کـاوه. پـه دې هـم د خلکـو خوښـېدم. پـه دې رخـصتۍ کې مې دوه هفتـې تېـرې کـړې. حـال دا چې هوسـۍ راتـه د پنځـه و ورځـو اجـازت راکړی و. مخکې بـه مې پـوره يـوه مياشـت تېرولـه، کلـه مې چې دوه اونـۍ ووتلـې، لـه مـوره مې اجـازت راواخيـستلو نـور خپلـوان مې هـم مـونږه کـره راغلـي وو، زمـونږ نـږدې خپلوانـو بـه زمـا لـه مـور سـره مرسـته کولـه. خپلـوان مـونږ سـره پـه چـم ګاونـډ کې ډېـره وو. د مـور ټـول مـشکلات مې حـل و، مامـا بـه مې تـل مـور خپـل کـور تـه بيولـه. لـه ټولـو څخـه مې رخصت راواخيست او بېرتـه ښـار تـه راغلـم. ماښـام تېـر و، چې خپـل کـور تـه ورسـېدم. شـپه تېـره شـوه او سبا يې خپلې دندې تـه لاړم. پـه کـار بوخـت وم، د څـو ورځـو کـار مې راتـه پـروت و. لګيـا وم ليکنـې مې کـولي چې د ټيلفون زنګ راغی، غوږۍ مې چې پورته کړه، ما ويې بلې. ويل هوسۍ يم.

سهار صاحب راغلی یې؟ ما وې هو. څنګه یې کور ته خیریت دی، هغې په ټلیفون راسره ګړه بړه وکړه. وې ویل: ته پوهېږې، چې زه بلکل ناروغه شوې یم، رنګ مې زېړ اوښتی دی، د ازمویني ورځې مې دي، هېڅ تیاري مې نه ده نیولې.

ما وې هوسۍ د کور او کلي کارونه وو، له بل پلوه مې مور راپسې خپه شوې وه. که زر تړې راتلای نوره هم لا پسې خپه کېدله. بښنه غواړم شپې مې لړې ډېرې تېرې شوې. دا دی اوس درته راغلی یم. ویلې زړه مې چوي، څنګه وکړم نن هم پوهنځي ته نه ومه تللې. ټوله ورځ په کور کې راته موسیقي غږېدله. نن به زه په پوره څلور بجې مطبعې ته درشم. ډېره ښه ده خو موټر دې مطبعې ته وړاندې ودروه. د خدا یپه امان.

د ټیلفون غوږۍ مې چې کېښوده، رئیس وروغوښتم ویلې پاتې کارونه درسره کور ته یوسه، چې سبا ته یې خلاص کړې. ما وې ښه ده رئیس صاحب ته ورته تشویش مه کوه، سبا ته به انشاء الله ټول کارونه سم وي.

نیمګړې لیکنې مې له ځان سره په څلورو بجو راواخیستې او په یوه دوسیه کې مې کېښودې، ما وې چې د شپې له خوا به پرې کار وکړم.

په څلورو بجو مې دوسیه له ځان سره واخیستله او له مطبعې نه ووتلم. وړاندې مې چې پام وکړو، د هوسۍ موټر ولاړ و. په چټکو ګامونو ورروان شوم، ما وې هغه به راته ډېره منتظره پاتې شوې وي، چې ورنږدې شوم هغه له موټره راکوزه شوه، ښکلې درېشي یې په ځان کې وه. په پنځو سوو ګامونو کې چې کله ورنږدې شوم، هغه زما په لور راروانه شوه. غږ مې پرې وکړو: هوسۍ زه درځمه ته ځان مه په عذابوه. زه نور هم ورګړندی شوم، کله چې سره نږدې ورغلو، پام چې مې ورته وکړو، د هغې له سترګو اوښکو دارې وهلې، ما وې آخ دا ولې ژاړې؟

له خولې نه یې غږ نه خوت یوازې دواړه لاسونه یې رانه تاو کړل او په سلګو سلګو یې وژړل. ما وې هوسۍ څه شوي؟ ولې دومره ژاړې؟ د ژړا په حالت کې موټر ته ورپورته شوه، زه هم موټر کې ورسره کښېناستم، موټر یې د مطبعې اړخ ته ودرولی و، په ژړغوني اواز یې وویل: ما خو درته پنځه شپې ویلې ویاآ، زه خو دې له ژونده ویستلې یم، ناسته ولاړه هېڅ خوند نه راکوي.

ما وې ښه نو دا خبره ده !

هغه لږه شېبه غلې ناسته وه، موټر یې نه چالاوه. پوه شوم چې رانه خوابدې ده، خوا ته یې ورنږدې شوم، د زنې نه مې ونیوله: هوسۍ بخښنه غواړم، زه مجبور وم، چې څو شپې مې ځنډ کړی وای. خیر دې مړې رانه مه خپه کېږه. مخ یې راواړاوه، موسکۍ شوه، وې ویل:

سهاره چېرې به درنه خپه نه شم، خو حېرانه پاتې یم، چې په ما څه شوي دي؟ مور مې راته څو ځلې په کور کې وویل: څه دربانديې شوي هوسۍ لورې، چې دا رنګ دې الوتی ښکاري. په دې ورځو کې دې بل شان وینمه؟ زه ورته څه وو ایم، چې ولې؟

هوسۍ جانې! په مینه کې دا خبرې شته دي، دومره یې اسانه مه ګڼه.

مینه خو د انسان سترګې پټوي او غوږونه یې کڼوي.

څه چې کومه خوا لاړ شو، دلته د مطبعې مخه ده، هسې نه چې څوک مو ووینې. هغې په عادي ډول د ناز خندا وکړه، ویلې د تورې زویه راځه، چې نن پغمان ته لاړ شو. ما وې ډېره ښه ده، ځو به. هغې موټر روان کړو او د موټر ټیپ کې یې د وحید صابري (لالیه ګاډي وانه) سندره چالان کړه. په لږه شېبه کې یې موټر کوټه سنګي ته ورساوه. د میرویس میدان له دوکانونو نه مو خوراکي شیان له ځان سره راواخیستل او بیا پغمان ته روان شو. راسأ د تپې بڼ ته لاړو، د تپې بڼ د ګلونو ښکلاګانو ته ورغلو.

هر رنګ ګلان غوړېدلي وو، په یو ښکلي ځای کې د ګلانو په منځ کې کښېناستو، په بڼ کې خلک ګرځېدل، موږه چا نه لیدو. کله چې موږه کېناستو، سمدستي هوسۍ راته وویل: سهاره د خپل سفر او کور کلي کیسه راته وکړه. لومړی دا وو ایه چې مور دې څنګه وه؟ روغتیا یې ښه وه؟ او رښتیا د خپل کور او خپلوانو په باب راته پوره پوره وو ایه.

ما ورته د کور او کلي، د خپلې مور د حال احوال په باب خبرې وکړې، څه چې په کلي کې تېر شوي وو، ټوله کیسه مې ورته وکړه. دې راته وویل: مور دې ښار ته نه راولې؟ ما وې نه مور مې بوډۍ ده، پخپل کور او کلي کې خوشاله ده. ورور یې او نور خپلوان یې پوره خیال ساتي. هو رښتیا هوسۍ دا ځلې مې مور راته د کوژدنې خبره وکړه، ویلې کلي کې درته چېرې لاس پورته کوم.

اخ نو تا څه ورته وویل؟

هغه راته متوجې شوه ویلې وو ایه سهاره رښتیا رښتیا وایه، دا چې ډېر وځنډېدې، لکه چې همدا خبره وه.

نه نه! په دغه باب هېڅ نه دي شوي. ما ورته وویل: مورې بل ځل چې راغلم بیا به خبرې سره وکړو، تر هغې به زما د کوژدنې خبره هېچا سره نه کوې. هغه دوباره خپل عادي حالت ته راغله، لاس یې کڅوړې ته ورتېر کړو، خوراکي شیان یې راواخیستل او زما په مخکې یې کېښودل.

لومړی موږه مېوه وخوړه. هوسۍ راته وویل: سهار صاحب د راتلونکي په باب څه فکر کوې؟ ما ورته په ځواب کې وویل: زه اوس هېڅ فکر نشم کولی، ځکه چې... !

ځنګه دې ځکه چې وويل؟

زه لږ غلی پاتې شوم، هغې همدغه خبره بيا راغبرګه کړه، ما بيا په نيولي غږ ورته وويل: حيران يم هېڅ نشم ويلی.

هغې رانه خبره ونيوله وې ويل: سهار صاحب زه پوهېږم، چې ته څه وايې؟ نن درسره څو بربنډې او غوڅې خبرې کول غواړم، ځنګه دې خوښه ده؟

ما وې ښه ده مهرباني وکړه ! (په زړه کې مې تېر شول، لکه چې نن دې هرڅه په ډاګه کېږي) ويلې ما درسره په لومړۍ ليدنه کې دا ويلي وو، چې زه يوازې ستا د ليکنو سره مينه نه لرم، بلکې له تا سره هم مينه کول غواړم. تا باندې پوهېدمه، چې خپله غريبي دې راته مخې مخې ته کوله. ما درته ويلي و، چې مينه غريبي نه غواړي. اوس نو زه او ته يو پر بل پوهېدلي يو، زموږ ټول رازونه يو بل ته څرګند دي، خو يو راز او هغه دا چې تا زما مور او پلار او کورنۍ نه ده ليدلې، يو ځل به درباندې خپله کورنۍ وينم، په داسې حال کې چې هغوی درباندې هېڅ پوه هم نشي. په زړه کې خوشاله شوم، ما وې سهاره لکه چې هوسۍ سره دې واده کېږي، خو ولې بيا هم خپلې بې وسۍ په چرت کې لاړم. الکه نه دې کور شته، نه دې پيسې، دا خو د معتبر سړي لور ده راتلونکې ګوزاره به دې ځنګه شي؟ هوسۍ په ځنګل ووهلم، ويلې بيا ځنګه پخپلو چرتونو کې ډوب شوې؟ ما وې نه نه... هسې... !

زه به داسې زمينه برابره کړم، چې زما مور او پلار وپېژنې، خو که چېرې هغوی په مونږه پوه شي ما به سخته تهديد کړي. پلار مې د زاړه کولتور سړی دی، هغه دا خبرې کله مني. مور مې هم دغسې درواخله، خو يوه خبره ده، چې هغوی په ما پوره باور لري. زه وربانديې ډېره زياته ګرانه يم، چې هر څومره پيسې وغواړم، راکوي يې. دا موټر يې راته اخيستی دی. همدا راته وايي، چې يو ښکلی کور درته جوړوم. د پيسو او شتو کمی نه لري، خدای شته چې ډېرې پيسې ترې زه مصرفوم. خدای دې راته ژوندي لري، نو ځکه مې درته دا خبره ياده کړه، چې دواړه په راتلونکې څه فکر وکړو.

هوسۍ زه څه ويلی شم، يوازې دومره ويلی شم چې مينه درسره لرم او دا مينه به مې له تا سره تر اخره پاتې وي، نور نو په تا پورې اړه لري. زه خو نه پيسې لرم او نه داسې څه، چې دا د نن درانه رواجونه په ځای کړای شم، يوازې همدا سهار يم او بس.

هغه موسکۍ شوه، خرپ شو په ولې يې ووهلم، ويلې همدومره مې درنه غوښتل، نور به کېږي. تر مازديګر ناوخته پورې په تيپې بڼ کې وګرځېدو، کور ته ناوخته ولاړو.

نیمګړي کارونه مې د شپې سرته ورسول. هوسۍ چې کور ته روانېده، ولې زه او ته به دوه ورځې نور نشو لیدلی. زه ازموینه لرم، په ټیلفون به سره خبر اخلو، ما وې سمه ده یو له بله مو سره مخه ښه وکړه.

ما خپل پاتې کارونه په دغو دوه ورځو سم کړل. په درېمه ورځ چې له کاره رخصت شوم، د مطبعې مخې ته ښکته شوم. وړاندې مې ولید، چې د هوسۍ ګاډی ولاړ دی. د ګاډي خوا ته ور روان شوم. کله چې ښه ورنږدې شوم، هغه له موټره راښکته نشوه، خالي د موټر دروازه یې راته خلاصه کړه، ویلې راځه سهار صاحب! په موټر کې چې ورسره کښېناستم، سمدستي یې راته وویل: خپه نشې له موټره ځکه ښکته نشوم، چې څوک مې ونه ویني. بل هغه دوه ځوانان راته ولاړ دي، څه خو یې راته نه دي ویلي، خو ځانونه راته بوخ بوخ کوي.

ما ورته وخندل او بیا مې ورته داسې وویل:

ستا حسن ته هېڅوک د ټینګې نه دی، چې رښتیا رابانديې وایې، ډېرې ځوانۍ درته اوبه کېږي. په دې خبره یې موټر په تراټ سره روان کړو. هغه دوه ځوانان همغسې د بواله ته حېران پاتې شول. تر ډېره مونږ خندل او موټر روان و. موټر چې د میوند واټ خولې ته ورسېده، په دې وخت کې یې راته وویل: کومې خوا ته ځو؟ ما وې ستا خوښه! هغې سمدستي وویل: راځه نن به د چهلستون بڼ ته لاړ شو. ما وې سمه ده ځو به.

په جاده کې یې موټر لږ څه ګړندی کړ، ما وې هوسۍ جانې خیال ساته د خلکو ګڼه ګونه زیاته ده، خدای مه کړه کومه پېښه ونه شي. ویلې ستا خبره پرځای ده.

د کابل په ښار کې یوازې دا د میوند واټ سړک لږ څه پراخه دی، موټر پکې ګړندی تېرېدی شي، نور د ښار سړکونه بیخي تنګ دي.

د هوسۍ دا عادت و، چې تل به یې په ډکه خوله خندا کوله. زه به یې په خبرو راوستلم. زه یې نه پرېښودم، چې غلی او چوپ پاتې شم. زما عادت و، چې ډېر نه ګړېدم، چې چا به راګړولی نه وم، له خولې مې غږ نه خوت، خو هوسۍ په خبرو راوستم. په دې ورځ کله چې د کابل ګذرګاه ته ورسېدو، د بابر د بڼ په دروازه مو سترګې ولګېدې. ما وې یوه ورځ به د بابر بڼ ته هم راځو. هغې ویل که غواړې چې اوس ورتاو شو. ما وې نه نه نن چهلستون ته ځو. په همدې خبرو خبرو کې د چهلستون د بڼ دروازې ته ورسېدو. له موټره ښکته شو او دننه مو غوښتل، چې ننوځو. بڼ ته د ورننتلو په وخت کې ډېر خلک د بڼ دننه روان وو، هر چا به هوسۍ ته ورکتل. ډېر ځوانان به هوسۍ خوا ته ځنګ و ځټ کېدل، خو هغې به پرې خیال هم نه راوړو. ډېرو به د هوسۍ ښایست او ښکلا ته پرزې ویلې، ما به ځان تېراوه، هغې هم چرت نه خراباوه.

www.sikaraam.com

یوازې به یې ما سره خبرې کولې، چې ډېره به په عذاب شوه، دومره به یې وویل: بې تربیه از خود خوار و مادر ندارید؟ نوره یې په قیصه کې نه وه.

ځینو به ماته وویل نوش جانت. زه به حېران ورته پاتې وم، په همدې حالت کې مونږ د چهلستون بڼ دروازې ته ورننوتلو او دننه مو د ورتلو قصد درلود، چې ان لومړی د چهلستون قصر (ودانۍ) وګورو او بیا وړاندې د ګلانو خوا ته لاړ شو.

د خلکو بیرو بار زیات و، خو کله چې مونږ د چهلستون په دروازه ورداننه شو، د دغې بڼ جګ جګ چنارونه، رنګارنګ ګلان، د ګیلاسونو میوې، د چهلستون د ماڼۍ ښکلا ته به څومره سیلانیان راتلل. باور وکړئ د خلکو بیروبار به دومره زیات و، چې د تېرېدو شان پکې نه و. مونږ د خلکو له تېل نه ځان وویست، شاته راپسې دوه تنه زلمیان وو او هوسۍ ته یې ازار ورکاوه. مونږ په کرار کرار تلو، هغه یو تن حیا او شرم غورزولی و، له انسانیت نه نور ووت، په ما له ډېره قهره نه خوله راماته وه. ناڅاپي مې پرې ورودانګل، له پښو نه مې ونیو او سرته مې پورته کړو، په ځمکه مې راختا کړو. چپ لاس یې په ځمکه ونښتو ځوان یوازې وویل: الله مردم دستم شکست. نور نو هغه له ځایه ونه خوځېد، هغه بل رابانده له پاسه پروت و، زه یې په سر باندې په بوکس ووهلم، سر مې ګنګس شو. هوسۍ هغه په سترګو کې په سوک وواهه، زه یې پرېښودم، او پاڅېد. خلک راغونډ شو، یو پولیس راغی، ما ټول جریان هغوی ته وواېه. ټولو پرې لعنت وایه. پولیس هغوی له ځانه سره بوتلل. لاس چې یې مات و، هغه لاپې کولې ویلې: نمی مانم اش دست مرا شکستانده است. پولیس، چې د هلک لاس ولید، رښتیا چې غوټ مات شوی و. د هلک بدن لړزه کوله، پولیس ماته مخ راواړاوه، ویلې دده خو لاس مات دی. په دې وخت کې هوسۍ پولیس ته وویل: هن دا کاغذ د پولیسو مامور ته ورکړه.

هوسۍ په سپین کاغذ کې پیسې ایښې وې، د پولیس په جېب کې یې کاغذ کېښود، پولیس نور څه ونه ویل، هغه دواړه یې له ځان سره بوتلل.

خداېږو هغه یو عجیبه وخت و، له یوه پولیس نه به ټول کلی ډارېده. په دغسې پېښو کې به د پولیس غوا لنګه وه. مونږ چې د پېښې له ځایه روان شو، په چټکۍ سره مو تر موټره ځان ورساوه. زما کمیس څېرې شوی و، سر مې هم درد کاوه. هوسۍ هم زېړه تښتېدلې وه، موټر یې روان کړو، له قهره یې وویل: دا ټولنه د ژوند کولو نه ده، خو څه وکړو زمونږ ناکام دی، نو. بیا به یې ماته راوکاته ویل به یې څنګه په تکلیف خو نه یې؟ ما به ورته په خندا کې وویل: هوسۍ هیڅ خبره نشته، ته موټر په احتیاط چلوه، ستا خبره په ځای ده، دلته ګوزاره ګرانه ده.

دا خو لا ښار دی، د افغانستان پایتخت دی، په اطراف او کلیو کې خو هډو مینه کول ګناه ده. مینه هلته د مرګ سره لوبې دي. هو یو شی چې په کلیو کې شته دی، هغه دا دی چې داسې بې حیایي او بداخلاقي لکه چې دلته ده، هلته نه شته. هوسۍ موټر د یوه رستورانټ مخې ته ودرولو، ویلې راځه چې دغه رستورانټ کې چای وڅښو.

موټر یې پارک کړو، موږ دواړه یوه رستورانټ ته پورته شو. ساه نیولی په مېز کښېناستو. په رستورانټ کې دومره ګڼه ګوڼه نه وه، څو تنه د پاخه عمر سړي او څو ځوانان جلا جلا سره ناست وو. درې تنه انجونې هم د خپل فامیل سره په یوه مېز ناستې وې. هوسۍ رانږدې شوه، سر یې راټیټ کړو ویلې سر دې درد کوي؟ نه دومره نه خو لومړی یې درد کاوه، مګر اوس درد نه کوي. هوسۍ چې رنګ یې زېړ اوښتی و، خپه او ستړې ښکارېده. په ورو او ټیټ غږ یې وویل: ددې ټولنې هرڅه ویجاړ دي، دلته ژوند ډېر ګران دی. هوسۍ خیر دی مه خپه کېږه. بلا پسې که، هرڅه چې و تېر شو. په ډېرو شیانو باید سترګې پټې شي، هېر یې کړه. د رستورانټ شاګرد چای راوړو، چای مو څښلې چې هوسۍ په خندا کې وویل: هغه یو خو مې په دا خوله لګاو کړ، یو سوک مې په سترګو وواهه اخ تا که هغه په سترګو وهلې نه وای، خدای زده چې څه به پېښېدل. رښتیا چې ټولو خلکو په هغو لعنتونه او بد ویل.

او هی چې د دوی ژوند وي بیا به د چا تورسرو ته په سپکه ونه ګوري.د یوه لاس مات شو، خو پولیس هم ونه نیولم. هوسۍ په تونده لهجه وویل: ته پوهېږې، چې پولیس ته ما په کاغذ کې پیسې تاو کړې او جېب کې مې ورته کېښودې، ځکه یې پرېښودې. هوسۍ بس نور دا خبرې پرېږده، هرڅه چې و تېر شول. د هوسۍ په رنګ کې بېرته سوروالی پیدا شو، د چای ګوټ یې وکړو او پیاله یې په مېز کېښوده وې ویل:

سبا نه بل سبا ته زما د تره د زوی واده دی، په کابل هوټل کې. زه به درته سبا ته د واده کارت درکړم. واده ته به راشې،

ما وې زه خو نو څوک نه پېژنم، ستاسو له خلکو سره بلد نه یم، واده ته به څنګه درشم.؟

خو زه همدا غواړم، چې ته لومړی زما مور او پلار ووینې، زه به یې له وړاندې تاته وښایم، زما کورنۍ به و پېژنې. سبا ته به زه درته نېکټایي او کمبس راوړم، هغه توره نوې دریشي به دې واغوندې. ما وې ښه ده.

زړه مې رالوی کړو او ورته و مې ویل: او ته به کومه دریشي واغوندې؟ خبرې مو د مینې خوا ته لاړې. د هغې رنګ په عادي حال شو، ویلې زه دریشي نه اغوندم، زه به په داسې جامه کې یم، چې ته به مې هېڅ ونه پېژنې. ما وې دا څه وایې؟ هغې ویلې هو. د واده جامې خو نورې دي. ما پخپل عمر کې چېرې د ښار واده نه و لیدلی. فکر واخیستم، دا به څنګه واده

وي. زه به د کابل د ښار واده ووینم او هغې به داسې جامې اغوستې وي، چې زه یې هېڅ ونه پېژنم.

ښه ډېر په چرت کې تللی وم، چې هوسۍ راته کړه: څنګه سوچ کې لاړې، پام دې وي چې هېڅ فکر ونه کړې، زه به مور او پلار ته تا سم ورو پېژنم، ورته به ووایم، چې دا زما ټولګي وال دی، نور څه وایې.

ما وی هو هو همدغسې وکړه، دا خبره مې زړه واخیسته، ویې خندل او ویلې: سهار صاحب زړور او خوشاله ځان ونیسه، داسې وګڼه چې ستا د تره د زوی واده دی.

ښه ښه هوسۍ پروا مه کوه. ماښام خړه لګېده، چې له رستورانه راووتلو او د کور په لور روان شو. زه یې د کور خوا کې ښکته کړم او هغه رانه لاړه.

کله چې د واده ورځ راورسېده، سهار وختي حمام ته لاړم، ځان مې ښه پاک کړ. یوه ورځ راته مخکې هوسۍ ښکلې نېکټايي، نوی کمیس او نوي بوټان راوي وو. په دغه ورځ چې له وظیفې نه رخصت شوم، د مامورینو په ګاډي کې کور ته لاړم. نوي دربېشي مې واغوستله، په ځان مې پوره ګوتې ووهلې. واده د ماز دیګر په شپږو بجو پیل کېده. له کوره راووتلم، غوښتل مې چې یو ټیکسي کې تر کابل هوټل پورې ځان ورسوم. کټل مې چې زما یو دوست د یوه دوکان مخې ته ولاړ دی، مخ یې راواړاوه او سمدستي یې په خندا شو لاس یې له ورایه خواره کړل. ما هم کلکه غېږه ورکړه، ډېره موده مو سره نه و لیدلي، خوږه ستړې مشي مو وکړه. ملنډې مو له پخوا نه درلودلې، ویلې د کونډې زویه لکه چې کوم هاتي دې په سوپره کې وهلی دی، څنګه غوړ شوی یې؟. ته او دا د مود فېشن دې؟

ما وې ولې زه دې دومره په سترګو کې کم راغلی وم، دنیا خو د ارت منګوټی دی، یو پر بل پسې اوړي رااوړي. بدبختي به تل زموږ د خوارو په برخه وي؟

هغه ویل: هو سهار صاحب هرڅه بدلېږي، خو زه حېران دې ته یم، چې ته خو ډېر زر بل شان شوې ویلې لکه چې چېرې روان یې؟

هو انډیواله کابل هوټل کې واده ته غوښتل شوی یم. ویلې راځه چې زه دې ورسوم. خپل موټر ته یې پورته کړم، هغه له پخوا نه موټر کې ګرځېده. د لوی تجار زوی و، ما سره په پوهنتون کې یوځای په یوه ټولګي کې و.

تر کابل هوټل پورې مو سره ښه د زړه خواله وکړه او دا یې هم راته وویل: سهاره داستانونه دې پرله پسې اورم او مضامین دې لولم. هیله من یم، چې نور به هم په لیکنو کې وړاندې لاړ شې. زموږ افتخار یې یار. موټر یې د کابل هوټل مخې ته ودراوه. ما ورته وویل راځه ما او تا پکې څوک څه پېژني، ته هم راسره ولاړ شه. هغه لږ موسکی شو ویلې ورځه بچو

لکه چې کار دې پوخ دی. زه درسره نه ځم. خدای په اماني مو سره وکړه او ولاړ. زه په کرار زړه نازړه د هوټل دروازې پلو روان شوم. لیدل مې، چې ډېر کسان په نویو جامو کې او په نویو دربشیو کې ولاړ دي، ځوک ننوځي او ځوک لا ولاړ دي. دروازې دواړو غاړو ته ځو تنه ځوانان په ښکلیو دربشیو کې د خلکو استقبال او هرکلي ته ولاړ وو. ما خپل ګامونه کلک او مضبوط اخیستل، په دروازه کې راته ښه هرکلی وشو. له دروازې نه چې لږ ورننوتلم، مخامخ ورانديې د پیغلو انجونو ټولګی هرکلي ته ولاړ وو، ټولو ښکلې جامې اغوستې وې، ماته خو ټولې نابلده وې، کتل مې چې د هوټل تالار او زال له خلکو ډک ښکاریده. ما ځان په غټو کې وهلی و، په تمکین او ارام ګامونو مې قدمونه اخستل، مخې ته مې درې ځلور جنکۍ راغلې، هرې یوې په خپل انداز کې ښکلې جامې اغوستې وې، هسې ډول یې کړی و، چې یوه له بلې نه پېژندل کېده. ماته لومړۍ یوې لاس رااوږد کړو، سترې مشي یې راکړه، درې نورې یې راته راوپېژندل. ما هېڅ نه ورکتل، همداسې ترې روان شوم. هغوی ټولو وخندل، زه ځان پوې حېران شوم زه لږ څه ځان پورې خجالت شوم، په زړه کې مې وې لکه چې کوم څه دې برابر نه دي، ځکه خو انجونو درپورې وخندل. څو ګامه وړاندې تللی نه وم، چې همغه جینۍ بیا راغله، شاته یې راپسې غږ کړو، خندل یې سهار صاحب سهار صاحب مخ مې ورواړاوه، چې همغه ړومبنۍ جنۍ ده، چې بیا یې وویل: سهار صاحب لږ ودرېږه، چې ودرېدم او ورته زیر شوم، چې له مزله مې له وړاندې وپېژندله، هغه په چابکو ګامونو خوا ته راغله. درته نه مې و ویلي چې په واده کې به ما ونه پېژنې؟ ما وې دا تاسې په ځان څه کړي دي؟ دا ډول جامې او دا دومره سینګار. په والله چې غږ دې رابانديې نه وای کړی، که تر اخره مې پېژندلې وای. هوسۍ زما ګناه نه ده، دا مې لومړۍ ځل دی، چې داسې واده او داسې جامې او فېشنونه ګورم.

هغې چې راته مخامخ راوکتل، غلی شان مې ورته کړه: بیخي ښاپېرۍ درنه جوړه شوې ده. موسکۍ شوه ویل یې: تا ځانته کتلي دي، دې ټولو جینکو راته وویل دا زلمی څنګه قندولک او ښکلی دی. راځه دا خبرې پرېږده، راځه چې مور او پلار مې دروپېژنم. هغه رانه مخکې شوه او زه ورپسې. د هوټل په منځ کې د تلو راتلو په لاره وړاندې د هوټل په اخر کې په یوه مېز د هوسۍ کورنۍ ناسته وه، پلار او مور ته چې ورغلو، سلام مې ورواچاوه زه یې ورمعرفي کړم. لومړۍ یې هغوی ته په ډېر احترام او درناوي سره وویل دا زلمی زما همصنفي دی واده ته راغلی دی، تاسې ته مې دروپېژانده. مور او پلار یې ښه سترې مشي راسره وکړه. هوسۍ خپل مور او پلار ته زما ډېره ستاینه وکړه، خو دا یې ورته ونه ویل، چې ګنې دا هغه ځوک دی، چې تاسې تل دا ستانونه لولي او غوږ ورته نیسئ. زما نور کړه وړه یې ترې له ځان

سره وساتل. له پېژندګلو نه وروسته هوسۍ ماته په يوه خاص ادب کې وويل: تاسې راځئ، چې هلته نور ملګري هم ناست دي، هغوی سره به يو ځای کښېنئ. د مور او پلار له مخه يې هسې وويل. زه ور سره روان شوم، په هوټل کې چې کوم ښه مېز او ځای موجود و، هلته يې بوتلم، په مېز دوه درې سړي او ښځې هم ناست وو، د مېز په کونج کې زه کښېناستم، هغې راته وويل: زه دستي بېرته راځم.

يوه شېبه وروسته مې کتل، چې هغه راغله، دوه جينکۍ نوري او يو زلموټی هلک، چې هوسۍ د اکا زوی و، راغلل، زما سره کښېناستل. هوسۍ دومره خوشاله ښکارېده، چې هېڅ اندازه يې نه وه. دومره ښکلې وه، چې په هوټل کې ټولو ورته خامخا ورکتل. ما ځان په ارام نيولی و، ځکه چې له يوې خوا نابلده وم او له بلې خوا ما وې، چې څوک درباند پوه نشي. مګر هوسۍ د هېڅ په قيصه کې نه وه، له ما سره يې همغسې په مينه خبرې کولې. د هغې خو د کاکا د زوی واده و، په ګرد هوټل کې ګړندی ګړندی ګرځېده راګرځېده. هر چا داسې فکر کاوه، چې ټول اختيار د واده د همدې په لاس کې دی، چې زما له خوا نه به لاړه د هوټل په وړاندې ځای کې په مصروفه وه. د مصروفيت په وخت کې په يې زما پلو هره شېبه راکتل، خو چې کله به د واده په ښکلو جامو کې زما خوا ته راروانه وه، له ځان سره به له خندا شنه وه. زه به يې په سترګو کې د مينې په راز پوه کړم، راسره ناستو کسانو ته به يې وويل: دا مسافر درنه خپه نه شي. هغوی به ټولو ماته راوکتل او به يې ويل: ولې به خپه کېږي. په دې وخت کې هنرمندانو موسيقي په غږولو پيل وکړو.

ټولو وويل دا ښه هنرمندان دي، ښې سندرې وايي. رښتيا هم چې رخشانې او هماهنګ وار په وار خوږې سندرې ويلې. هوټل له خلکو ښځو او نرو ډک شو.

هوسۍ ښه اوږده شېبه تري تم شوې وه، هرڅو به مې چې سترګې واړولې راواړولې، د هغې څه پته نه لګېده. پخپلو خولو کې ډوبه وه. د واده مراسم تاوده روان و، په هوټل کې ګڼه ګونه زياته وه، څو کسان مې د پېژندګلو وليدل. نوري انجونې هم زما د مېز خوا ته راغلې. کله ناکله يې په ما پرزې ويلې، خو ما ورته وخت نه ورکاوه، چې ګپ شپ راسره ولګوي. کله به چې هوسۍ موسکۍ موسکۍ زما خوا ته راغله، ناستو جينکو ته يې زور ورکاوه. هغوی ټولې د هوسۍ ښاېست ته حېرانې پاتې وې. مابنام شو تياره شوه، د ډوډۍ خوړلو اعلان وشو، ټول خلک له خپلو ځايونو نه پاڅېدل او د ډوډۍ خولو خونې ته روان شول. زه لا ناست وم، چې لږه شېبه وروسته هغه راغله او ويلې راځه، چې ځو، موږ دواړه يو ځای د ډوډۍ خونې ته روان شو. د خلکو تېل زيات و، هوسۍ زما لاس ونيو راته وې ويل: تېل دی، چې رانه ورک نشې. د ډوډۍ خونې ته لاس نيولی لاړو. هلته هر ډول خواړه تيار شوي وو، د

ډوډۍ خوړلو نه وروسته ناوې او شاه راغلل، هوسۍ د شاه تر څنګه روانه وه، په ستېج کې يوه لنډه شېبه ودرېدل، د ښادۍ والا کورنۍ د ناوې او شاه سره ولاړ وو. عکاسي وشوه، موسيقي ښه په غرب سره روانه وه. نڅاوې کېدلې، څو ځلې هوسۍ د نڅا وار تېر کړو. واده ان د شپې تر دوو بجو پورې روان وْ. پوره په دوه بجو واده پای ته ورسېده. له هوټل نه خلک په وتلو شول. زه چې کله دروازې ته راووتلم، هوسۍ ولاړه وه. يوه ځوان چې هغه د هوسۍ د کاکا زوی و، وويل وروره دا مېلمه به خپل کور ته ورسوې او ته به ترې بېرته هوټل ته راشې، چې بيا موږ کور ته ولاړ شو. زه د هغې موټر کې کور ته راغلم او د هغې د کاکا زوی رانه بېرته ولاړ.

ډېر ستومانه شوی وم، په دغه شپه مې پوره خوب وکړو، ځکه چې سبا ته د جمعګې ورځ وه سترتيا مې ورکه شوه. د جمعې ورځ مې په کور کې دمه وکړه، چېرې ولاړ نه شومه. په سبا ته لکه د نورو ورځو نورمال خپلې دندې ته لاړم. هره ورځ به د مازديګر په وخت موږه چکر واهه، د شپې به مې يو نيم داستان او ځينې طنزيه ليکنې کولې. زما داستان به په راډيو کې خامخا نشرېده، ممثلينو به په خورا ښه ډول تمثيلاوه، نو ځکه د خلکو به خوښېده. په مجلو او ورځپاڼو کې به چې زما مقالې او نورې ليکنې نشرېدلې، پوره حق الزحمه به يې راکوله. د مياشتنۍ تنخواه نه مې حق الزحمه زياتېدله. ژوند مې په نورمال ډول ښه تېرېده، يو څه روپۍ مې زخيره کړې وې، هوسۍ ته مې وويل: وطن ته ځمه خپله زړه خونه رنګوم او نوی کور پکې جوړوم، ډېر ځنډ نه کوم يوازې چاته به يې په اجاره ورکړم، ستا څنګه خوښه ده؟

هغه لږه غلې شوه، بيا يې وويل: ډېره ښه ده، زه به هم درسره مرسته وکړم. ما وې که وشوه دوه ورځې وروسته به کلي ته لاړ شم. سبا مازديګر، چې کله موږه په موټر کې کښېناستو او د ښار په لور رهي شو، هغې خپل بکس ته لاس کړو، پيسې يې راوايستې، ويلې دا لس زره افغانۍ به زما له خوا درسره مرسته وي، بيا به وروسته ګورو، ته يو ځل په کور پيل وکړه، دا دې ښه پلان جوړ کړی دی. ويې خندل وې ويل کېدای شي کوم وخت درسره په چکر کلي ته لاړه شم.

ما وې کوم به هغه ساعت وي.

هغې موټر په کرار کړو، مخ يې راواړاوه، وې ويل: ته پوهېږې، چې په دې ورځو کې زموږ قومي خلک زما د غوښتنې لپاره زموږ کور ته څو ځلې راغلي دي، د پلار مګې خوښه ده، چې هغوی ته مې ورکړي، مګر ما په کور کې ويلي دي، چې ګورئ پام زما په غياب کې به زما ژوند په چا پورې نه تړئ. له مانه به خامخا پوښتنه کوئ. دغسې خبرې شته دي. فکر دې وي، چې دا ځل کلي ته ولاړې مور ته به دې زما په باب خبرې کوې. ښه ده هوسۍ زما هم

دا ستا خبره په زړه کې ده. زه به مې مور سره هرومرو ستا خبره کوم. ته ډاډمنه اوسه، خو ستا د پلار سره به څه کېږي، ځکه چې زه....

پام چې دا سې فکر ونکړې، ترڅو چې ته له کلي نه بېرته راګرځې، په دې هکله به مې یو څه کار کړی وي.

دوه ورځې وروسته کلي ته لاړم، مور مې ډېره زیاته خوشاله شوه، یوه ورځ مې د زوړ کور د ورانولو ورته وویل، هغې راته اخ وکړو، وې کور ولې ورانوې؟

مورې نوی کور ورته جوړوم.

پیسې به له کومه شي؟

مورې خدای مهربانه دی، یو څه پیسې مې له ځانه سره راوړي دي، د کور د جوړېدو چاره به پرې وشي. هو مورجانې ربښتیا، چې هغه جمعه خان د ختې پسخګر په کلي کې دی او که چېرته تللی دی؟

شته دی زویه، د خلکو کلاګانې جوړوي، هغه ډېر ښه کورونه جوړوي، د کور کار په هغه وکړه. هو مورجانې سبا ته به ورپسې ورشم، خبرې به ورسره له نږدې نه وکړم. مور مې زما په دې کار زیاته خوشاله شوه، لاس یې پاس ته په دوعا پورته کړل. ډېره دوعا یې راته وکړه، په دې وخت کې زما څو کلیوال ملګري مور کره راننوتل. زما سترې مشي ته راغلل. تر ناوخته پورې راسره ناست وو، سبايي وختي په جمعه خان پسې لاړم. لا کار ته نه و تللی. د خپل کور د جوړېدو په باب مې ورسره خبرې وکړې، هغه ښه د تبې سړی و، لومړی راته حېران پاتې شو، ویلې وراره شاه باش لکه چې پیسې دې پیدا کړې دي؟ ما وې هو جمعه خان اکا یو څه خو مې کړې دي. اوس راغلی یم، چې زما د کور د جوړېدو خبره راسره وکړې. هغه وویل: وراره زه دوه ډوله کار کوم، یو دا چې په اجاره نیول او دویم دا چې په ورځنۍ مزدورۍ. اوس ستا خوښه چې کومه یوه درته اسانه ښکاري. ما وې جمعه خان اکا زه وخت نه لرم، چې پاتې شم، خو د کور ورانول او د نوي جوړېدو خبره راسره وکړه.

هغه ډېره شېبه سوچ وواهه، بیا یې وویل: زه به سبا ته وختي درشم، د نوي کور اندازه به واخلم، چې څو متره اوږده لرې او څومره لنډوالی لرې، څو پکې کوټې جوړوې، دا ټول به سره وسنجوو. د زوړ کور د ورانېدو خبره به هم وکړو. نیمایي پیسې به پیشکي (مخکې) راکړې، چې زه پرې کار پیل کړم. ما وې ډېره ښه ده، سبا ته چې راغلې نورې خبرې به هلته وکړو. اوس نو درنه ځمه. د جمعه خان نه مې رخصت راواخیست او کور ته راغلم. زوړ کور مې چې په مترونو کړو، څلوېښت متره اوږد او دېرش متره په لنډو جوړ شوی و.

د نوي کلا اندازه مې چې ولګوله په منځ کې یې درې کوټې کور، یوه اشپزخانه

(پخلنځی) او یو د لمبا کوټه او په یوه کونج بیرون ته یوه ټټۍ جوړېدله.

سهار وختي جمعه خان اکا چای موږ کره راوړ، ما ورته په کاغذ کې د خپل فکر سره سم د نوي کور د جوړېدو نقشه وښودله. هغه چای څښو او فکر یې کاوه. پس له ډېر وخت نه وروسته هغه ویل: وراره جانه د زوړ کور ورانېدل او د نوي کور جوړېدل به دې ټول ټال پنځوس زره افغانۍ لګېږي. ما وې جمعه خان اکا ته او خپل انصاف دې زه خو په دې باب څه معلومات نه لرم. هغه ویل که مې درته زیاته ویلي و، د دې کلي د خلکو نه هم پوښتنه کولی شې. د چای څښلو نه وروسته مې ورته وویل: سبا سهار به له خیره راشې، چې د کلي څو تنه مشران او د کلي امام په ګډون به سره دوعا وکړو. ته به خپل کار پیل کړې، ویلې ښه ده زه به اوس لاړ شم، چې پسخه وهم. غرمه توده شوه، خټګر به راغلی وي. هغه یوه لویه کلا په اجاره نیولې وه، په منډه یې خپلې څپلۍ پښو کړې او لاړ.

په دغه ورځ مې د کلي له ځینو خلکو نه د خټګرو د مزدورۍ او زما د کور د جوړېدو ټول خصوصیات وپوښتل. هغوی وویل دومره ګرانه سودا نه ده، نن سبا مزدوري ګرانه شوې ده، پیسې زیاتې شوي دي. خلک نوې ابادي ګانې کوي، مزدوري ګرانه ده. جمعه خان خټګر درسره مناسبه فیصله کړې ده. بېګاه ته مې دا ټولې خبرې له مور سره او له ماماګانو سره شریکې کړې، هغوی په دې کار ډېر خوشاله شول. مشر ماما مې وویل: خوریه! ډېر زیات خوشاله شوم، چې ته د خپله انده شوې او دا زوړ کور دې نوی جوړوې. دا زموږ د ټولو لپاره د خوښۍ ځای دی، خدای دې برې درکړي. مور مې په دغه شپه خوشاله وه، شکر یې ووېست، ویلې شکر دی الله، چې زما زوی دې، دې ورځې ته راورساوه. موږ خو د خدای غریبانان وو. ټولو راسره په دې دوعا وکړه، چې زوړ کور به ورانوو او نوی کور به جوړوو.

سبا ته وختي جمعه خان خټګر موږ کره راغی، ملا امام او څو تنه د کلي مشران مو راوغوښتل، چای مای چې وڅښل شو، ملا امام یو سورت قرآت کړ وروسته بیا دوعا وشوه، هر چا بیا خپل نظر ورکاوه. چا ویل: څنګه نقشه پکې اچوئ؟ چا به ویل یو ځل دا زوړ کور هوار شي، بیا به پرې تناب واچول شي، وبه کتل شي چې څو کوټې پکې جوړېدی شي. جمعه خان ته مې مخکې له مخکې نه نیمایي پیسې ورکړې، هغه وویل سر له سبا نه موږ د کور په ورانولو پیل کوو، تاسې په کالي ترې همدا نن وباسئ، سبا ته په خیر سره زه مزدوران راولم.

ما وې ښه ده. ټوله ورځ مو له کوره سامان د ماما کور ته وچلاوه، خپلوانو راسره مرسته وکړه، کالي یې راسره وچلول، کور مو مازدیګر ته خالي کړو، سبا وختي یې د کوره ورانولو پیل وکړو، په څلورو ورځو کې یې ټول کور سم هوار کړو. جمعه خان خټګر وویل: د خټې

ځای او د کور د جوړېدو د څلور دیوالۍ کچه به سبا ته معلوموو. ما وې ښه ده جمعه خان اکا یو ځل به بیا د تهداب ایښودلو لپاره ملا صاحب او همغه مشران راولو. هغه وې سمه ده، خو دا کار به لږ وختي کوو.

په سبا ته مو همغه کسان راغوښتل، د کلي نقشه ګر خیرو جان مو هم راوغوښت، زموږ د زاړه کور شاوخوا څلور خوا او ته زموږ شاړه ځمکه پرته وه، په اوږدوالي او لنډوالي مو خبرې اترې پرې ډېرې سره وکړې. بیا دوعا وشوه، ملا امام د قرآن مجید سورت ووې. بیا ورپسې دوعا وشوه او شیریني (خوږه) وویشل شوه. خیرو جان نقشه ګر تناب راواخیست، په هوار شوي کور او شاړه ځمکه یې په اوږدو خور کړو، چې پوره پنځوس متره اوږدوالی او پنځه دېرش متره یې سور وشو. ټولو وویل دا خو لویه کلا پکې جوړېدی شي. خیرو جان وویل: راځئ، چې د کلا په منځ کې اوس د کور نقشه واچاوو. په لږه شېبه کې یې د څلورو کوټو، یوې اشپزخانې (پخلنځي) او ټټي نقشه جوړه کړه. ختګر ته یې وویل: دا دې د کور نقشه، نور په تا اړه لري. جمعه خان ختګر په ختو پیل وکړو، ما نورې څو شپې تېرې ګکړې، له موره مې رخصت واخیست او دوباره خپلې دندې ته لاړم.

سهار چې د خپل کار ځای ته ولاړم، دا مې هیله وه، چې هوسۍ په څه ترتیب سره د خپل راتګ نه خبر کړم. د ورځې دوولس بجې د ټیلفون زنګ راغی. د ټیلفون غوږۍ مې چې پورته کړه، هوسۍ وه. ویلې آخ شکر خدایه ته راغلی یې؟

ما وې هو بېګاه ماښام راورسېدم، ته څنګه یې؟

ښه یم ته څنګه یې؟

زه هم ښه یم، مور دې ښه وه؟

هو د خدای فضل او مهرباني ده، هوسۍ مور او پلار دې جوړ دي.

شکر جوړ دي، مننه. سهار صاحب نن به په پوره څلورو بجو درشم.

ما وې ښه ده، هر کله راشې.

زما ډېر کارونه ډپ پاتې و، بې له کومې دمې مې ضروري کارونه ترسره کړل. په څلورو بجو مې د کار یوه دوسیه هم له ځان سره واخیستله، ما وې چې پاتې کار به په کور کې ترسره کړم. له مطبعې څخه ووتم، بیرون ورانـدې لاړم، ځکه چې پخوا مې لا هوسۍ ته ویلي و، چې کله راتلې مطبعې ته نږدې مه درېږه، ګاډی وړاندې دروه. زه په چابکو ګامونو روان وم، هغې موټر په ټاکلي سړک ودرولی و، زما په لیدو هوسۍ له موټره راښکته شوه، د موټر تر څنګه ودرېده. زه چې ورورسېدم، د هغې زړه و چې راغاړې وځي، ما وې نه خپل لاس مې ورمخې ته کړ سترې مشې مې ورسره وکړه. ویلې دا سې سترې مشې درسره نه کوم. موټر ته

وختـو راغـاړې وتـه، مـا هـم د هغـې پـه زلفـو سـر کېښود ، ښـه شېبه همداسې پـاتې شـو. بيـا مـو يـو بـل تـه پـه مينـه مينـه سـره وکتـل. د هوسـۍ پـه سـترګو کـې اوښـکې وګرځېـدې، زه هـم وچ کلـک پـاتې وم، بـدن مـې غـوني غـوني شـو. لـه مـونږ دواړو نـه خبـرې هېـرې شـوې، اخـر دومـره مـې ورتـه وويل:

ځه چې ځو. هوسۍ اسويلي ويوست يوازې دومره يې وويل: درسره ګورم به !

مـوټر يـې چـالان کـړو ، دوه کيلـومتره لاره يـې، چـې وو هلـه ماتـه يـې راوکاتـه ويلـې چېـرې ځـو ؟ مـا وې هوسـۍ راځـه ښـن بـه دارالمـان تـه لاړ شـو ، هلتـه پـه رسـمي ورځـو کـې څـوک نـه وي. هغـې نـور څـه ونـه ويـل مخـامخ يـې کتـل مـا ورتـه پـه يـوه سـترګه ورکتـل، هوسـۍ خپلـه لانـدينۍ شـونډه وچيچلـه، لـږ وروسـته يـې وويـل: تـه چـې هـر چېـرې غـواړې، هلتـه بـه ځـو. لـه ځـان سـره موسـکۍ شـوه، ورو يـې لـه ځـان سـره وويـل د کـافر زويـه درپـسې ژبـۍ شـوې مـې ده، هـو د کـافر زويـه درپـسې ژبـۍ شـوې مـې ده. داسـې فکـر يـې کـاوه، چـې مـا نـه دي اورېـدل، ماتـه خنـدا راغلـه، پـه کـټ کـټ مـې وخنـدل، ويلـې څنګـه دې وخنـدل؟ هـسې خنـدا راغلـه نـو. ويلـې هلـه زر شـه راتـه وو ايه څنګه دې وخندل ؟

ما وې هسې مړې تا پوره خو مې نه دي خندلي.

پوهېږمـه چـې مـا پـوره دې نـه دي خنـدلي، خـو وو ايـه کـه نـه چـې څنګـه دې پـه زوره زوره وخنـدل؟. د لـومړي ځـل لپـاره مـې سـتا پـه قهقهـه خنـدا واورېده. ومـې خنـدل پـه دې چـې مـا وې زما مينه به ستا د مينې په اندول زياته وي، خو چې ته مې وليدې، له مانه ډېره وارخطا يې.

همدې پوره دې وخندل؟ ښه نو کله چې ورسېدو ، هلته به درسره ګورم !.

هو ولې نه، پوهېږم چې رابانډې په قهر يې.

نو په قهر به نه يم، په ما څه تېرېدل؟ ستا زړه خو سندان دی.

مـا چـې ځـان خبـرې تـه جـوړاوه، دارالمـان د بـڼ پـه دروازه کـې ودرېدو. لـه ګـاډي نـه ښـکته شـو او دننـه بـڼ تـه ورننوتلـو. نيـغ د فـوارې ترڅنـګ د ګلونـو ټـل تـه مـو ځـان ورسـاوه، څـو ځايـه د څـو ډولـه ګلونـو وړوکـي پټـي و. شـاوخوا تـه يـې د ناجوګـانو ونـې ولاړې وې، پـه دغـه وخـت شـاوخوا تـه هـېڅ څـوک نـه ليـدل کېـدل، پـه شـنه جولګـه بانـدې مـونږ دواړه سـره کـښېناستو ، هوسـۍ د خپـل عـادت سـره سـم راتـه مخـامخ کـښېناسته. لـومړی يـې يـوه نازکـه موسـکا وکـړه، بيـا يـې وويل: اوس وو ايه چې په کلي کې دې څه وکړل؟

مـا ورتـه د خپلـې مـور د روغتيـا ډاډ ورکـړ او بيـا مـې ورتـه د کـور د جوړېـدو پـه هکلـه ټـولې خبـرې وکـړې. د راتـګ تـر وختـه پـورې مـې ورتـه کيسـه تېـره کـړه. هغـې راتـه پـه داسـې حـال کـې غـوږ نيـولی و ، چـې خپلـې تـورې غټـې غټـې اوږدې سـترګې يـې لـه مانـه نـه وېـستلې. وربـل يـې نيمـايي

مخ نیولی و، په کینې پلو مخ یې خدایي تور داغ بیخي بل شان ښه ښکارېده. په پوزه او شونډو کې یې خو هېڅ "خو" نه وه. په دغه ورځ یې نور سینګار پسې کړی و، د چا خبره ګلونو ترې د ښایست له شرمه خپل مخونه په پاڼو پټول. زه هم عجیبه سړی یم، دومره سخت زړی وم، چې هېڅ نه او به کېدمه.

ما چې ورته د کلي کیسه تېره کړه، هغې وویل: رښتیا چې تا ډېر کارونه سرته رسولي دي. هو رښتیا هغه زما ځواب.

کوم ځواب؟

واخ لکه چې هېر شوی دې و که څنګه؟

زه لږ غلی شوم، کوم سوال ځواب؟

ته چې کلي ته لا تللی نه وې، یوه ورځ د تلو نه دې مخکې ما چې درته وویل: مور سره به دې زما په هکله...... !

هو اوس رایاد شول، هوسۍ په خدای چې په دې باب له موره زښت شرمېږمه، ته هېڅ فکر مه کوه، دا به هرومرو کېږي، خو په دا ځو ورځو کې ستا وخت ښه تېرېده؟

ولې نه؟ هره ورځ راباندې لکه د کال اوږدېده، څو ځلي رانه مور مې پوښتنه وکړه، ویلې لورې په دې ورځو کې ډېر سوچ کوې. ما ورته ویلې: مورې د ازموینې په باب فکر وړې یم، چې پاتې نشم. درې ورځې مخکې راته نتیجه اعلان شوه، په صنف (ټولګي) کې لوړې نمرې زما وې.

افرین، تبریک، تبریک هوسۍ ! بلادې کړې ده او زما شیریني؟

په سترګو نور مې هېڅ تکلیف نه درلود، خو یوازې....

ـ یوازې څنګه؟

په دې وخت کې یې لاس رااوږد کړو، کلک یې وسکوندلم. ما هم په غېږ کې راکلکه کړه.

ویلې پرېږده څوک به راشي. خوشې مې کړه، ویل یې: سهاره دا څه کوې؟ لکه چې د مینې ټوکې دې نه دي زده؟

په داسې حال کې، چې خپل لاسونه مې سست کړل، هغه مې په غېږ کې لکه د ګل په شان وغوړېده. په تندي یې خوله راماته شوې وه، په کراره یې خپل ځای کښېناسته. زر زر یې شا وخوا له سترګو نه تېر کړل، یوه شوه چې څوک نه ښکاري، بیا یې سترګې راواړولې، ما وې ګڼې تباه یې کړم. زړه مې په سینه کې ټوپونه وهل، لږه شېبه دواړه چوپ پاتې شو، د مینې په خواله کې او د خبرو اترو په لړ کې ورو ورو لمر په غړغړه کېده، هغې له خپل بکس نه وړوکې کمره رااووېستله، لومړی یې زما څو عکسونه ووېستل. ما د هغې عکسونه

وېستل، بیا یې کمره په یوه جګ ځای عیاره کړه، ماته یې کړه راشه، چې یو ځای عکسونه واخلو. د ګلونو په منځ کې مو څو ډوله عکسونه واخیستل. نزدې د ماښام خړنی لګېدله، کور ته د تلو په نیت له بڼ نه د راوتلو لاره مو ونیوله. لاس تر لاسه راروان وو، په لاره کې به یو بل ته سره جوخت شولو، بیا به روان شو ترڅو تر موټره ورسېدو. کله چې په ګاډي کې کښېناستو، د سړک په سر او نور نزدې هېڅوک نه ښکارېدل. خپلې چوکۍ نه مې ځان په هغې پسې وراوړد کړو، د مخ نه مې ورنه ښه مضبوطه موچکه واخیستله. هغې وش وش وکړو، څوکۍ ته یې تکیه ووهله، توري زلفې یې په مخ راخورې وې، په تورو سترګو کې یې سرخي هم ځلېده. ما وې موټر دې چلوه، ناوخته دی. لږه چوپ پاتې شوه، وګ ویل زه حېرانه دې ته یم، چې شپه به راباندې څنګه وځي؟ خو راځه د زړه که زما کور ته راسره ولاړه شه. زړه خو مې کېږي ولې مور او پلار مې څه بل شانته خلک دي، په خدای که راباندې پوه شي، بې مرګه مې نه پرېږدي.

هو سې آخر به څه کېږي؟ صبر ښه شی دی.

صبر کوه صبر خو ښه دی
په بې صبرۍ معشوقې چا میندلې دینه؟

هوسۍ زموږ ټول عمر په صبر تېر شو، صبر او بیا هم صبر!

غر شو ګاډی یې روان کړو، لږه لاره چې ولاړو، هغې مخامخ وړاندې سړک ته کاته وې ویل: سهاره زما د پوهتون اخرنی سمستر دی، فارغېږم.

نو لا شپږ میاشتې خو درته پاتې دي. شپږ میاشتې خو پاتې دي، مګر د سترګو په رپ کې تېرېږي. زه تاته یو وړاندیز کوم او هغه دا دی، چې همدا نن شپه به دواړه د خپل راتلونکي په هکله سم فکر وکړو، سبا ته به بیا سره خپل نظرونه شریک کړو. څنګه خوښه دې ده؟ ما وې هو ولې نه، له دې نه هم بله ښه خبره!.

په همدې خبرو کې وو، چې زموږ د کور مخې ته ګاډی ودرېد، زه چې له موټره ښکته شوم، هغې ته مې په کړکۍ کې سر وردننه کړو، ما وې راځه زړه وکړه، زما کور به له نږدې نه وګورې، والله که هېڅوک وي، که نه پاتې کېدې، لږه دمه به وکړې بیا به کور ته لاړه شې. موټر درسره دی، څه تکلیف درته نشته دی.

هغه بیا غلې شوه، ما یې لاس ونیو، مال (ما وې) راځه راځه مړې داسې مه کوه.

وې ویل: په یو شرط؟

په کوم شرط

چې نور څه راته ونه وایې، دویم دا چې یوازې نیم ساعت به درسره کېنم، بیا به درنه ځم.

ما وې بیخي سمه ده، ته چې څنګه وای همغسې وکړه اوس نو راځه.

له موټر نه راښکته شوه، زړه نازړه راسره روانه شوه، د ماښام خړه لګېدلې وه، له یوه دوکان نه مې تازه مېوه او هوټل نه مې ډوډۍ راسره واخیستل. کور ته موږ دواړه وختو، د خپل کور په دروازه کې مې ورته هرکلی ووایه. مننه یې راځنې وکړه، زما خو د مجردۍ کور و، هرڅه سره ګډ وډ پراته و، هغه په چوکۍ کېنېناسته، وې ویل: خدای دې ستا د کور دا وضعه برابره کړي، موږ دواړو سره په دې خبره وخندل.

راډیو مې ورته چالان کړه، هغې وخت کې ټلویزیون نه و، په ټېپ کې مې ورته د قمر ګل یوه سندره کېښوده. ما زر زر په مېز ډوډۍ تیاره کړه، داسې هیله مې تري وکړه: هوسۍ بخښنه غواړم، څه چې تیار وي، هغه د یار وي. د یوه درونډ مېلمه پالنه او هرکلی راپه غاړه

و، د میني خبرې د مینې په ځای پاتې شوې، ما له هغې سره د یوه درونـد مېلمه په توګه چلند کاوه، ځکه چې هغه زما کور ته راغلې وه او زه هم د کلي سړی وم.

هغه زما حالت ته حېرانه پاتې وه، خو کله چې یې وخت پوره شو او روانېدله، په دروازه کې یې راته وویل: سهاره څنګه چې مې فکر کاوه، همغسې وختې...

زه وارخطا غوندې شوم، ما وې ولې؟ کومه غلطي خو رانه، نه ده شوې؟

نه نه ته خو غلطي وای، مګر د پښتونولۍ او ښه سړيتوب دربانـدې تمامه ده. په دې خپل کور کې دې هڅو راته مخامخ هم ونه کاته.

هوسۍ جانې د پښتون لـوظ او ژبه کـول د پښتني کولتـور غـوره بېلګه ده. ته پخپله په دې شیانو له ما نه ښه پوهېږې. له کوره راووتلو، تر موټره ورسره ولاړم، د مخه ښې په وخت کې مې بیا هم څنګه چې قدرمن مېلمه د چا له کوره رخصتېږي، هسې چلند مې ورسره وکړو، هغه لاړه.

زه زړه وتلی کور ته راوګرځېدم، د چای پیاله مې ځانته ډکه کړه او کرار په څوکۍ کښېناستم، په دې سوچ کې ډوب شوم، چې هوسۍ سره خپل راتلونکی ژوند څنګه وتړم؟ هېڅ چل یې نه راتلو، ځکه چې هغه د ماړه سړي لور وه، پلار یې د دربار سړی و او زه تش یو لیکوال د کلي سړی.

په دې شپه مې ډېر فکر کاوه، له ډېره سوچه وروسته دغه نتیجه لاس ته راغله، زه په ښار کې خپل کور نه لرم، هغه به راسره کلي ته ولاړه شي او که نه؟ د ولور پیسې هم نه لرم. ما وې راځه سهاره داسې به وکړم، چې سبا ته به همدغه څو شیان هغې ته په مخکې کېدم، چې هغه پکې څه وایي؟

تر نیمې شپې پورې مې چرت او خیال د هغې سره و، پخوا به مې د مجلو او اخبارونو ورځپاڼو لپاره یو نیم مضمون او څه لیکنې کولې، ولې اوس د هغو شیانو نه ووتلم. زموږ په کلي کې متل دی وایي "غریب سړی او برګ یې سپی" هغه رابانـدې ښه پوهېده، چې سهار مې له ژونده وبستلی دی.

شپه تېره شوه، سهار بیا د مامورینو سرو بس تم ځای کې ودرېدم. لږه شېبه لا نه وه تېره شوې، چې زموږ د لېن سرو بس ګاډی راغی. ورپورته شوم او خپلې دندې ته ولاړم. په ګاډي کې راته څو تنو غږ وکړو، ویلې سهار صاحب نه یوازې دا چې په ورځپاڼو او مجلو کې دې لیکنې نشته، بلکې ته هم دا ډېره موده کېږي، چې نه ښکارېږې. د ټولو د پوهنتني لاندې راغلی وم، هغوی ته مې یوه بهانه او بله بهانه کوله. په دغه ورځ مې هم ډېر زیات کارر درلود، ټوله ورځ مې لیکنه وکړه، ضروري کارونه مې لږ راسپک کړل ان تر څلورو بجو مې

په مېز سر ټيټ کړې وې. د هوسۍ ټېلفون هم راته رانغی، د رخصتۍ شېبې راورسېدې، مامورين له مطبعې نه وتل اخري تن زه وم، چې له دفتر نه ووتلم. د مامورينو ګاډی روانېده، تر دغه وخته هغه راغلې نه وه. زه په دې فکر کې وم، چې د مامورينو موټر روان شو، زه به ددغې ونې لاندې ودرېږم. نيم ساعت تېر شو، ساعت ته مې پام شو چې په دې کې د هوسۍ موټر په مخ کې راته ودرېد. په چټکۍ له موټره راښکته شوه، زما خوا ته راروانه شوه. کتل مې ورته چې رنګ يې سپين اوښتی و، له نورو ورځو نه بل ډول ښکارېده. سترې مشې مو سره وکړل، دستي مې ترې وپوښتل: هوسۍ خيريت خو دی؟ رنګ دې لږ الوتی غوندې دی؟

په ډېره وارخطايي راغلم، ناوخته شوی و، تا سره مې سودا وه. ما وې چې انتظار به باسې. د ترور کره تللې وم، بېګاه شپه مې هلته وه. د هغوی له کوره ناوخته راغلم، خالي په کور کې مې ورته وويل، چې له همصنفانو سره د پوهنتون کتابخانې ته ځم، کېدای شي کور ته ناوخته راشم. زه په کور کې هم وارخطا وم، مور مې رانه دوه ځلې پوښتنه وکړه، ويلې هوسۍ څنګه داسې وارخطا ښکارې؟ ما وې ټولګي وال راته انتظار دي، چې زر ورشم.

ويلې ځه ورځه لوري انتظار به شی دی. اجازه مې ترې راواخيسته، په بيړه مې موټر راوست، ما وې سهار به مې انتظار کوي.

ډېره مننه هوسۍ. درځه چې ځو.

دواړه ګاډي ته ورپورته شو، په موټر کې يې راته وويل: بېګاه شپه دربانديې ښه تېره شوه؟

هو ښه وه، خو....؟

خو ولې؟

ولې څکه چې ټوله شپه مې زمونږ د راتلونکي په باب فکر کاوه.

سهاره که دې خوښه وي راځه دا خبرې به هلته کوو. هو رښتيا چېرې ځو؟

کوم ځای چې ستا خوښ وي.

راځه چې نن د بابر بڼ ته ولاړ شو.

ډېره ښه، ښه ځای دې نن وټاکه، درځه چې ځو ښه ساعت به مو تېر شي.

پل ارتن ته چې ورسېدو، داسې يې راته وويل:

زه به تاته د نن نه وروسته خامخا موټر درزده کوم، يوازې به ستا ډرېوره يم؟

ما ورته وخندل، ډېره ښه ده ما د ځان موټروان کړه، څومره به خوشاله شم. د بابر بڼ ته ورسېدو، نور ډېر خلک ورته هم رروان وو، هر څوک به چې مخې ته راتلل، مونږ ته به يې ښکته پورته کتل. د بڼ په ښکته پورته ټولو ځايونو کې مو چکر وواهه، د بابر په بڼ کې د

لمبا ډنډ دی. هوسۍ ته مې وویل: که ستا اجازت وي، زه به په دې ډنډ کې ولامبم.

هغې وې ولې نه مهرباني وکړه.

هغه راته کښېناسته او ما په ډنډ کې لمبا پیل کړه، ښه ډېر مې ولمبل. تر لمبا وروسته د بڼ لوړې برخې ته لاړو او هلته په یوه ځانته ځای کې کېناستو. هغې راته کړه: اوس نو کولی شې چې خپل بېګانی حالت او خبري راته وکړې.

بېګانۍ شپه مې ډېر سوچونه او فکرونه ووهل، دا څو شیان مې مخې ته خنډ جوړوي.

کوم شیان دي؟

هوسۍ ما درته په لومړي ځل هم ویلي و، چې زه یو در به دره بنیادم یم، نه مال او دولت لرم، نه ستا د شان سره برابر کور او نه کوم موټر. یو بې وسې لیکوال یم، له بلې خوا زموږ رسم و رواج او کولتور لا هماغه شان کلیوالی دی او ستاسې د ژوند سطحه لوړه ده. که مینه او محبت یوې خوا ته او دا زما ستونزمن ژوند بلې خوا ته، ستا راتلونکی ژوند به ګنې تهدید نه کړي؟ اوس ستا نظر او رایه څه ده؟

هغې راته په ځواب کې داسې وویل:

سهار صاحب! په یاد خو دې دي، چې په لومړي وار په پوښتنه پوښتنه ستا دفتر ته درغلم او د خپلې مینې اظهار مې درته وکړو او تا هم لکه همدا اوس چې دې وویل، همدا دې وویل، خو ما درته په ځواب کې څه وویل؟

هو تا وویل دا هرڅه مې قبول دي، زه یوازې مینه غواړم. ما او تا دواړو په همدغه خبره د مینې لوظ وکړو. دا خبرې دې بیا ولې زما مخې ته کېښودې؟ زه خو چېرې نالوستې نه یم، ژوند، مینه، ښکلا پېژنم. زما د پلار دنیا او ثروت زړه ته مه نیسه، موږ هم پښتانه یو، اخر ژبه او کولتور مو سره شریک دی او بیا خو مینه او محبت دا شیان نه غواړي. هیله منه یم سهار صاحب! دا ځینې شیان له مغزه اوباسه.

پوه شوم ستا د زړه اواز مې واورېد، خو څنګه به وکولای شو چې سره ګډ ژوند پیل کړو؟

زه به په همدې باب فکر وکړم، چې له کومې لارې مې مور او پلار وپوهوم او هغوی راضي شي؟ ته هم یوازې په دې باب فکر وکړه.

ښه ده موږ دواړه باید ښه فکر وکړو او د خپل راتلونکي لپاره غوره لاره وسنجوو.

موږ دواړه لږه شېبه چوپ پاتې شو. څه دروغ درته ووایم، هغه رابانده په مینه کولو کې زړوره وه، وې ویل:

راځه سهاره دا خبرې پرېږده، نورې خبرې کوه. موسکۍ شوه، د بکس نه یې وړوکی شیشه (ائینه) راواخیسته او خپل ځان یې پکې ولید.

ما وې: دغه آئینه (شیشه) پرېږده، زما د زړه په شیشه کې خپل ځان ووینه.

هغې مخ راواړاوه او یوه خوږه خندا یې راته وکړه، ویل لکه چې ډېره درباندې ګرانه یم؟

ما وې: د ګرانښت نه خبره وتلې ده، له ژونده دې ویستلی یم.

واخ له ژونده مې څنګه وېستلی یې؟

ژوند خو به وشي، مګر دا شېبې به بیا نه وي.

هو دا خبره مې زړه کې وه، چې ته باید لکه څنګه چې دې مخکې لیکنې کولې، لا پسې ښه ادامه ورکړې. زما درته خیال دی دا ډېره موده کېږي، چې کوم راډیویي داستان مې دې نه دی اوریدلی، دا ولې؟

دا ولې؟ دا پوښتنه دې له ځانه وکړه.

زه خو ددې پوښتنې ځواب نه لرم، ولې خپل زړه او مینه دې وخت درکړی.

له مانه هم نور ژوند پاتې دی، د پوهنتون اخري ازموینه ده، استاد راته د مونوګراف دنده راکړې ده، والله که مې ټک پکې کړی وي، همدارنګه درسونه مې نه دي ویلي. ازموینې ته تیاری نه لرم، ظالمه کله چې کتاب راواخلم او درس ویلو اراده وکړم، نېغ مې مخې ته ودرېږې.

ته د خپل ځان وایې او زما نه؟ هوسۍ موږ دواړه ملامته نه یو، مینه خو دا کاڼې لري. وروسته له دې به دواړه وعده سره وکړو، چې نورمال ژوند او جانداري به ورسره هم کوو. زه به دا نن شپه هغه نیمګړی د مینې داستان پوره کړم، په راتلونکي جمعې شپه به یې واورې او ته به هم سبا ته د پوهنتون کتابخانې ته ورځې. ته په ما پسې سبا ته مه راځه. د ملاقات وخت به بلې ورځې ته واړاوو.

هوسۍ غلې پاتې شوه، بیا یې وویل: ټیلفون کې به خامخا خبرې کوو.

ولې نه ټیلفون کې به سره احوال اخلو.

په دغه مازیګر مو سره پوره د زړه خواله وکړه، په ګرځېدو او چکر وهلو ستړې شو، نزدې خړه لګېدله، چې په موټر کې سواره شو. د نوي ښار هوټل ته د کباب خوړلو لپاره ولاړو. تر ناوخته پورې په هوټل کې کېناستو، ماخستن تېر یې زه کور ته ورسولم او هغه رانه لاړه. په دغه شپه مې د نیمګړي داستان لیکنه پوره کړه. سبا ته مې راډیو ته داستان وسپاره او د جمعې شپې ته یې د نشرولو امر ورکړو.

د ورځې مې خپل عادي دنده سرته رسوله، لس کم څلور بجې راته هوسۍ ټیلفون وکړو، ویلې زه د پوهنتون له کتابخانې نه غږېږم، د مونوګراف ځینې مواد او ماخذونه ګوتو ته راغلل، زړه مې دی چې مونوګراف پیل کړم.

www.sikaraam.com

ما وې: ډېره ښه ده، کوښښ وکړه چې ښه مونوګراف ولیکې، تر جمعې به خپل خپل کارونه سرته ورسوو، خو ګوره هوسۍ د جمعې په په راډیویي داستان ته غوږ کېده.

زه یوازې نه، بلکې زما ټوله کورنۍ ورته په ځیر سره غوږ نیسي او راډیویي داستان اورو. ښه ده او به ګورم چې څنګه دې لیکلی دی. رښتیا ستا یوه راډیویي داستان ته ما او مور مې دواړو ژړل او س همدومره، د خدای په امان.

ښاده اوسې، په مخه دې ګلونه.

د رخصتۍ وخت را اورسېد، ځان مې په چالاکۍ سره د مامورینو موټر ځای ته ورساوه. د خپل لین موټر ته ورجګ شوم، زیاتو مامورینو راته کتل. ویلې سهار صاحب دا ډېره موده په سروېس کې نه ځې؟ لکه چې موټر دې اخیستی دی که څنګه؟

آخ په دې تنخوا کې موټر اخیستل؟ دا څنګه کېدی شي؟ دا تنخواګانې خو یوازې د یوه تن ګوزاره پرې نه کېږي، پاتې لا موټر؟

یو مامور راته کلک شو، ویلې ښه نو ته په څه شي کې کور ته ځې؟

ما وې له یوه ملګري سره په موټر کې ځم، په همدغې ترتیب سره څو ورځې مونږه له نزدې نه ملاقات او لید نه ونه کړه. هوسۍ خپل کارونه سم کړل او ما هم خپل. د جمعې شپه را اورسېده، پوهېدمه چې په دې شپه به ډېری خلک راډیویي داستان آوري. ماسپښن دوه بجې راته هوسۍ ټیلفون وکړ، ویلې نن خو د جمعې شپه ده، ستاسې راډیویي داستان ته مې خپلې درې تنه ملګرې، چې زما ټولګي والې دي، راغوښتي دي، ښه په غور به یې واورو.

ما وې ښه ده د داستان نیمګړتیاوې به راته بیا وروسته په ګوته کړې.

ویلې: دا خبرې به وروسته کوو، خو دا ووایه چې د نزدې لیدو ملاقات به څه وخت سره کوو؟

ستا چې څنګه خوښه وي.

ویلې د جمعې ورځ به لیدو ته وباسو.

ما وې ښه ده. د رخصتۍ وخت را اورسېد. له معمول سره سم بیا د لین په ګاډي کې کور ته لاړم، د جمعې په شپه مې دوه تنه مېلمانه راغلي وو. په مېلمنو کې یو تن فرهنګي زلمی و او بل یې د کلي نه راغلی یو د پاخه عمر سړی و، په لیک لوست نه پوهېده، خو زیرک سړی و.

د شپې په لسو بجو راډیویي داستان پیل شو، ما ورته کړه: نن شپه زما راډیوي داستان خپرېږي. هغوی دواړه چای څښل او داستان ته یې غوږ نیولی و. کله چې په راډیو کې داستان تراژیدي خوا ته نزدې کېده، د دواړو مېلمنو حالت بدلېدلو، ډېر په غور سره ورته ناست وو. د چای پیالې تر اوسه لا پخوا سړې شوې وې، بعضې وخت به د کلي مېلمه سوړ

اسویلی لـه خـولي وو یـست او لـه ځـان سـره بـه یـې وویـل: هـای هـای شـوق، شـوق هغـه بـل زلمـي مېلمـه بـه زر زر ماتـه کاتـه. کـوم وخـت چـې د داسـتان پـه پـای کـې د داسـتان اتلـه وژل کېـږي، د مېلمنـو لـه سـترګو نـه اوښـکې روانـې شـوې. ربښـتیا هـم د داسـتان ممثلیـن خـدای دې وبښـي یـوه زلیخـا فخـري او پایـا صـاحب چـې دواړه بـلا کولـه. د راډیـویي داسـتان پـه پـای کـې مېلمانـه دواړه غلـي او خپـه کېناسـتل، مـا وې راځـئ، چـې اوس چـای وڅښـو، داسـتان ماسـتان خـو تېـر شـو. هغـوی مـې دوبـاره عـادي حالـت تـه راوسـتل، هـر څـو بـه مـې چـې هغـوی تـه یـوه موضـوع راواخیسـته، هغـوی بـه لـه داسـتان نـه لیـرې نـه تلـل. د شـپې تـر ډېـره ناسـت وو. سـهار هغـوی لـه چـای نـه وروسـته رخصـت شـول، تقریبـاً لـس بجـې کېـدې، چـې هوسـۍ لانـدې پـه سـړک کـې ماتـه انتظـار باسـي. لـه د کړکـۍ نـه مـې لانـدې وکتـل، چـې هغـه ولاړه ده. مـوټر یـې د سـړک پـه غـاړه درولـی و. پـه چـالاکۍ سـره ورښـکته شـوم، ګـړه بـړه مـو سـره وکـړه، زارۍ مـې ورتـه وکـړې، چـې کورتـه راسـره وخېژي، خو هغې همدا ویل: راځه چې ځو، نه راځه چې ځو.

په موټر کې سواره شو او د ښار په لوري روان شو. ما وې چېرې به ځو؟

ویلـې نـن جمعـه ده، پـه هـر ځـای کـې عـسکر او طلابـان ګرځـي، د ښـار خلـک هـم هـرې خـوا تـه ځي راځي، نن به که زما اورې کاریز میر ته ولاړ شو.

مـا وې دا خـو بـه ډېـره ښـه وي، چـې مـا هـېڅ نـه دي لیـدلي، نـوي ښـار کـې مـو خـوراکي شـیان راونیول او د کاریز میر په لور مو ګاډی خوشې کړو.

په لاره مې هوسۍ ته وویل، ما خو کاریز میر نه دی لیدلی، تا خو به لیدلی وي؟

ویلـې هـو، زه خـو څـو ځلـې لـه خپلـې کـورنۍ سـره هلتـه تللـې یـم، د لیـدو وړ ځـای دی، ښـکلي بڼ، یخې د کاریزه اوبه، دا انګور او منې، څه تازه هوا والله چې د سړي زړه پکې تازه کېږي.

څـه کـم دوولـس بجـې کېـدې، چـې هلتـه ورسـېدو. ډېـر خلـک د ښـار نـه ورتـه ورغلـي وو، هـره خـوا ډلـه ډلـه خلـک ناسـت وو، شـوک ګرځګېـدل. ځینـې ځـایونو کـې د موزیـک او موسـیقۍ پروګرامونـه و، چـا کبابونـه پخـول او ځینـې خپلـو کـې سـره مـصروف وو. ماتـه ډېـر پـه زړه پـورې ځکـه وه، چـې د لـومړي ځـل لپـاره مـې هـسې باغونـه او ظـاهر شـاهي بـڼ او ښـکلي ځایونـه تـر سـترګو کېـدل. زه او هوسـۍ د یـوې لـوړې غونـډۍ سـرته وختـو، چـې هلتـه د ارغـوان ونـې او ناجوګـان ولاړ وو. شـاوخوا تـه روانـې یخـې رڼـې اوبـه بهېـدلې، اوړی و خـو بـاور وکـړئ، چـې پـه دغـو اوبـو کـې چـالاس نـشوای نیـولی، ځکـه چـې ډېـرې یخـې وې. مـوږ د ګلونـو او یخـو اوبـو پـه غـاړه واړول، لـومړی خـو مـو ښـه ډېـره عکاسـي وکـړه او بیـا مـو یـو څـه خـواړه وخـوړل، مـونږ غونډې ډېر خلک راغلي وو او یو تر بله ځاربدل.

تـر ډوډۍ خوړلـو لـږه شـېبه وروسـته اوازه ګـډه شـوه، چـې اعلحـضرت کـاریز میـر تـه راځـي.

www.sikaraam.com

خلک اخوا دېخوا نه ګړندي ګړندي سره ګرځېدل، پولیسان راورسېدل، ځای پر ځای په ګرځېدو بندیز ولګېد. هلته وړاندې د ظاهر شاه د اوسېدلو ښکلې ماڼۍ تر سترګو کېدله، د هغه په شخصي استوګن ځای کې ماشي هم نشو ګرځېدلی، خلکو وړاندې سړک ته کتل، ترڅو عمر دې ډېر شه باچا راشي. له مونږه وړاندې څو تنه ځوانان او ښځې ناستې وې، هغه یوه وویل:

ـ از ظاهر کل در ینجا هم خلاص نمی شویم.

موږ چې دا خبره واورېده، دواړو پرې ښه ډېر وخندل. بیا مې هوسۍ ته وویل:

دا خلک رښتیا وایي، اوږده موده تېره شوه، چې دا باچاهي کوي، په ملک کې یې هېڅ خدمت نه دی کړی. ژوند یې په ټپه درولی دی، دنیا څومره وړاندې ولاړه، خو افغانستان ورځ په ورځ لاندې وځي. هوسۍ اوس خو خبره راغله، غوږ کېده چې څه درته وایم:

دا زه چې څه لیکم او که ما غوندې نور یې لیکي، دا ټولې ناخوالې او ددې وخت ناروا ګانې پکې په بېلابېلو ډولونو رانغښتل کېږي، موږ دده د پاچاهۍ نه ژاړو. خدای ښاېسته او له هرڅه نه ډک وطن راکړی دی، خو ددغسې پاچاهانو له لاسه شاړ پروت دی. زه لا په دې خبرو کې وم، چې منډې شوې، هر چا غوښتل چې باچا ووینې او د دوزخ اور پرې حرام شي. موږ هم پخپل ځای ودرېدو، باچا د کارېز میر بڼ ته تشریف راوړو، تقریباً اویا ګامه ترې لیرې ولاړ و. هوسۍ وویل کښبه کښبنه سهاره ما خو اعلحضرت ډېر لیدلی دی، څو ځلې د خپل پار سره ارګ ته ورسره ورغلې یم، لا وړه وم چې پلار مې له ځان سره بیولې وم. ما یې آن ټول خاندان لیدلی دی، هر یو یې ځانته د ورځې د مود په موټر کې ګرځي، څه بل شانه ژوند لري.

نو زه خو همدا وایم کنه! دوی دغسې ژوند لري ولې ملت پرېږده، چې په بې وزلۍ او غریبۍ کې شپې ورځې تېروي، نه خلکو ته کار شته او نه روزګار، نه سړکونه جوړوي او نه ښارونه، نه دوا درمل شته او نه درمل ځي. سواد خو هډو درک نه لري، په سلو کې اته نوي خلک ښځې او نر بې سواده دي، نو ته او خدای د سړي زړه درد ونه کړي؟

سهاره په دې خبرو پسې مه ګرځه.

هوسۍ د بې دردو خبرې مه کوه، ته خو هم په دې ښه پوهېږې، سترګې به نه پټوې.

نو څه کولی شو سهاره! ووایه نو ته ووایه کنه!

زه یوازې دا وایم، چې ددې خوار ملت ستونی راډک شوی دی، هر کله چې وي په دوی به ورانېږي. هغې راته خپل اوښکې کوږ کړو، پرې پوه شوم، چې له دې شیانو سره دلچسپي نه لري، ما هم خپلې خبرې بندې کړې او هغې ته مې وویل:

ښه ده نو راځه چې زه او ته اخوا ته چکر ووهو، ځکه چې دا سیمه ما هیڅ نه ده لیدلې. له دغه ځایه ولاړو، وړاندې د ګیلاسونو ونې توري ښتې وې، خوا ته یې د زردالانو څو ونې هم ډکې ولاړې وې، توتان خو تک سره ښتي وو. د توتو ونو لاندې د کارېزه یخې پاکې رڼې اوبه بهېدلې. د توت څانګه مې په لاس راوځنډله، دلۍ توتان ترې لاندې په یخو اوبو کې راتوی شول. موږ دواړو پرې تالان جوړ کړو، ښه د مزې توت مو وخوړل. په ګیلاسونو مو هم خوله خوږه کړه. له یوې بوډۍ ښځې نه مو شړومبې وغوښتې، هغې د نر لور ډک جام شړومبې راوړې، هوسۍ ونه څښلې خو ما په یوه ساه د شړومبو جام تش کړو. هغې راپورې ډېر وخندل، ولې ما خپل د کلي عادت کړی و. بیا وروسته د یوې ناجو ترڅنګه په یوه جولګه کښېناستو، په داسې حال کې چې ما خپل سر د هغې په غېږ کې ایښی و، څه خو د مینې جذبه وه او څه د توتو او شړومبو نشه وه، چې هوسۍ په غېږ کې یې په خوا ږه خوب ویده کړم. یو وخت مې په مخ هوسۍ غاښونه ښخ کړ، ما ویل ګنې د مخ غوښې یې رانه یوړې. سترګې مې چې وغړولې، شنه د خندا اوښتې وه. سپینو غاښونو یې برېښ کاوه، زر مې له کاکل نه راونیوه، وش وش یې پیل کړو، ځانته مې راکږه کړه، خړپ له نریو سرو شونډو نه مې ورنه مچو واخسته، ویلې مه کوه څوک به مو ووینې.

ما وې والله که دې پرېږدم، زه چې دې چیچلم، خو دا خبره نه وه او اوس به... ! تر مازیګره مو د مینې ساعت تېری وکړ، په زړه پورې ورځ مو تېره کړه.

د راتلو نه مخکې هوسۍ وویل: په دې کار نه کېږي په پلار مې جرګه وکړه، ترڅو به.... رابانده تېرېږي.

ما وې هوسۍ زه خو دا کار نشم کولی، څنګه او څوک په څه ترتیب ستا په پلار جرګه کړم؟ دا خو څه کلی نه دی، دلته خو زه هېڅوک نه پېژنم، ته څه نظر لرې؟

هغې د ناز اوښکی کوږ کړ، وې ویل: لیکنې او مقالې خو نه دي، چې ویې لیکې. کله دې جرګې مرګې نه دي لیدلي، ته خو کلیوال هلک یې، څنګه نه پوهېږې؟

پوهېږمه خو څوک اخر ستا په پلار جرګه کړم؟

هغه لږه شېبه غلې وه، بیا یې وویل: د خپلې شعبې مدیر او رئیس درسره راوله، وروسته مې پلار له ما نه په دې باب حتمي پوښتنه کوي، زه به ورته بیا خپل نظر ووایم. ته لومړی همدا کار وکړه.

زما زړه ته ولوېده، سمدستي مې ورته وویل: هوسۍ کله به دا کار وکړو؟

سبا یې کولی شې، هوښیاران وایي په ښو تلوار، په بدو تأمل. کولی شې سبا مابنام ته زموږ کور ته جرګه راولېږې.

بیخي مې خوښه ده، سر له سبا به دا کار که خدای کول وکړم، خو یوه خبره ده چې که ستا پلار به سبا ته په کور وي او که څنګه؟

د ورځې له خوا دې ستا سې رئیس ورته ټیلفون وکړي، ورته ودې وایي چې موږ ماښام ستا لیدو ته درځو. هغه به کور کې وي او تاسې به راشئ.

هوسۍ قسم دی، چې په هرڅه کې ماهره یې، د ماهر توب څه خبره ده، دا زموږ کلتور دی په همدې باب موږه دواړه لږه شېبه غلي او چوپ پاتې شو.

یوه شېبه غلی وم بیا مې له خپل زړه سره صلاح وکړه، په کور او کلي کې مې له خپل مور نه هم پوښتنه وکړه، مور مې هم راته مشوره راکړه. له ډېرې خوښۍ نه مې ناڅاپه له خولې ووتل: زما او ستا به ګنې واده وشي؟ هوسۍ په کړت کړت په خندا شوه، ویلې د کونډې زویه څه چل درباندې وشو؟ د لېونو پېښې دې پیل کړې که څنګه؟

هوسۍ دا خو پکې شته دی، پوهېږم چې د مینې د ازمېښت نه به موږه دواړه بریالي راوځو. هغه دا ځل په دې ښه خوشاله شوه، ویل یې:

هو خامخا به موږه دا لوبه ګټو.

ښه نو زه به له خیره په دا بله اونۍ کې په دې باب د خپل رئیس سره خبرې وکړم. که چېرې راسره موافقه یې وکړه، د درتلو او مرکې وخت او نېټه به بیا وټاکو. دواړه به په همغه ورځ پرې غږېږو. دواړه همدا خبره سره غوټه کړه، هغې وویل:

راځه چې په همدې خبره له دې ځایه ووځو او راساً د ګلبهار د فابریکې ترڅنګه د پنجشیر سیند غاړې ته ځانونه ورسوو. ساعت ته مو وکتل د ورځې یوه بجه وه، د اوړي توده ورځ وه، په موټر کې کښېناستو او د پروان ولایت په لوري مو کش ورکړ، هوسۍ هم خپله موټرواني راښودله، اّن په اتیا کې یې موټر چلاوه. له مټکه تر پروانه په سیمه کې د سړک پر دواړو خواوو کې د انګورو او نورو مېوو شنه او غوړېدلي باغونه تر سترګو کېدل. د سړک په غاړه ځای ځای ځینو خلکو او ماشومانو سره توتان او بادرنګ د خرخولو لپاره ایښي وو، یو نیم ګاډی به ورته ودرېده او سورلۍ به ترې دغه موسمي مېوې رانیولې. زه ددغې سمسورې سیمې په تماشه وم، چې هوسۍ غرشی موټر ودرواوه. ویل یې دا د پروان د ولایت بازار دی. له موټره ښکته شو او په بازار کې مو په دوکانونو کې ښکته پورته چکر وواهه. یو څه خوراکي شیان مو هم راونیول او د نساجي ګلبهار خوا ته وخوځېدو. له مټکه ورتېر شو، په ښي لاس د غره په اړخ کې دا سړک نساجي ګلبهار ته تللی و. په څو دقیقو کې تر ګلبهاره ورسېدو. تر فابریکې ورتېر شو، وړاندې مو سترګې د پنجشیر په سین ولګېدې. ورنږدې شو او د دریاب په غاړه مو ګاډی ودراوه. بې واره مو غوښتل، چې د سیند غاړې ته نږدې

ځانونه ور ورسوو، خوراکي شیان مو له ځانه سره واخیستل او په توندو ګامونو سره هلته وړاندې د سیند د مستو څپو په غاړه په لویو او هوارو تیږو باندې ورته کښیناستو. سیند سم په مستۍ او شور سره مخ ښکته روان و. وړاندې په یوه چړ کې یوه جالګر جال ارتاوه او ماهي یې رانیول، باور وکړئ، هر جال کې به یې راکښاوه. سپین غټ غټ ماهیان به یې راوایستل. مونږ یو بل سره خبرې لا نه وې پیل کړې، یوازې د جالګر جال ته مو ورکتل. خواري په مو وکړه، خو ماهیان به مو سم شمار نه کړای شول، ځکه چې هر ماهي به پخپل قوت سره په جال کې ټوپونه وهل. یو نیم ماهي به ځان په سخته خوارۍ سره له جال نه ازاد کړ او سیند ته به یې ځان ورغوپه کړو. د سیند شور او د ماهیانو د نیولو تماشې تر ډېره پورې مونږ دواړه هک پک کړي وو، ما وې هوسۍ نن دې ډېر ښه ځای ته راوستلم.

هغه په خندا شوه، وې ویل: هو زړه دې دی چې څه پکې ولیکې.

هو ولې نه، لیکم خو به وروسته، خو ته دا ښکلا وګوره، دا غرونه، دا سیند، دا جالګر او دا ماهیان.

تا ته څنګه ښکاري؟

ماته ډېر ښکلی ښکاري، خدای دغسې جنتي وطن راکړی دی، خو.... !

خو دې پکې څنګه وویل؟

سهار ته پرې له مانه لا ښه پوهېږې.

آها، هو، هو ستا په مطلب ورسېدم، کاشکې چې....؟

دا هرڅه چې سمېږي، په مونږ به خاورې اوښتې وي.

هغې وې راځه راځه دا خبرې اوس پرېږده، لومړی به دا مېوه وخورو او بیا به تر هغو ونو پورې د سیند په غاړه ورو ورو ولاړ شو. کولای شو تر مازیګره پورې د سیند په غاړه چکر ووهو. زردالو مو د پنجشیر په اوبو کې یخ کړل او بیا مو په مزه مزه وخوړل. په لپو لپو اوبه مو وڅښلې، بیا مو د سیند څپو ته ورنږدې په زړه پورې ځایونو کې عکاسي هم وکړه.

د یوې ونې لاندې یخ سیوري ته د سیند په غاړه په داسې حال کې کښیناستو، چې د چا خبره د اوبو دارې په موږه دواړه لګېدلې. د سنځلې نه داسې خوشبویي رالوېدله، چې سرې یې خمار خمار کاوه. د تېږو لوړ دیواله نه د ګلابو د ګلو ډکې څانګې راځوړندې شوې وې، لږ څو ګامه اخوا ته د یوه چنار په ونه کې ککو په ککو ککو نارو لګیا و. ناڅاپه به یوه ماهي د سیند نه رابهر پورته ټوپ کړل او بېرته په سین کې غوپه شو. موږ دواړو څه دروغ به درته وایم، یو د بل په غېږ کې د مینې خوب وړي وو. سترګې مې وغړولې، چې د هوسۍ د وربل ویښتان مې په سترګو کې راپرېوتل، هغه په نازک خوب ویده وه، په تندي او شونډو یې د

خولـو ځـاځکي ښـکارېدل، راپورتـه شـوم، هغـه هـم رابيـداره شـوه، د مـازيګر لمـر پـه غړغـړه و، مـا وې هله هوسۍ ويښه شه، چې ناوخته نه شي.

پريـږده سـهاره لـږه شـېبه خـو بـه دې پرېـښې واى، د خـوارډه خوبـه دې راويـښه کـړم. د خپـل وربـل ويـښتان يـې پـه يـوه لاس پورتـه واړول، سـترګې يـې سرې راواړولـې، پـه يـوه خـاص نـاز يـې وويـل: لکه چې ستا په سترګو کې خوب نشته دى؟

هوسـۍ د مينـې پـه خـوب ګنـې څـوک مړېـږي؟ کـه مـې پرېـښې واى، پـه خـداى چـې شـپه بـه راباندې همدلته راغلې واى.

څه پروا يې کوله، څه خطره خو نشته دى؟

هو خطره نشته دى، دا غر او دا بيديا ، کوم لېوه چې رانه خوړلې واى، په تش لاس يو څه به مې کول؟

زما پام پاس غره ته و ، چې هغه راباندې نابېره د سيند اوبه راوشيندلې، دومره يخې وې، چې سلګۍ مې وکړې، ما هم لاس ښکته کړو هغې ته مې څو دارې وکړې، لارې لارې يې په مخ اوبه راتوى شوې، دربشيانې خو د دواړو لمدې قيشتې شوې، يو پربل مو ښه ډېر وخندل، هغې خپل مخ وچاوه، چې ناڅاپه مې په غېږ کې اوچته کړه، اوبو کې دې غوپه کوم، ځان رانه نشې خلاصولى. هغې لاس پښې وهلې. د سيند په غاړه اوبو کې مې ودروله، بوټان يې لامده شول، له لاسه مې ونيوه، هغې اوچت غېږې ته راودانګل، ما هم ښه کلکه په غېږ کې ټينګه ونيوله. په خندا خندا کې يې راته په غوږ خوله ولګوله، په غاښونو يې پوره زور راباندې وکړو ، ځان مې ترې په يوه چل کې خلاص کړو او غوښت يې چې وړاندې رانه د ګلونو په بوټو کې پټه شي. هغه په منډه کې وه، وروسته مې راونيوه او په زنه مې ورته خوله ښه ښخه کړه او چيغې يې پيل کړې. کتل مې چې وړاندې دوه تنه لاروي په لاره ګرندي راروان وو ، موږ يو بل سره پرېښودل، ما وې هوسۍ اوس به ولاړ شو ، ناوخته کېږي.

هغـې ويلـې ښـه ده، هـن لاس راکـړه، چـې لـه دې تېـرو نـه درپورتـه شـم. لاس مـې وراوږد کـړو ، پـه يـو ټـک مـې راپورتـه کـړه. مننـه يـې راځنـې وکـړه، پورتـه د سـړک پـه لـور روان شـو. لاره نېغـه وه، هوسـۍ سـتړې شـوه، پوهېـدم پـرې چـې سينه يـې ځـي راځـي. مـا وې: څنګـه سـا وتيګـاه يـې؟ کـه ستړې يې چې په شا دې کړم.

ملنډې راباندې مه وهه، کله هم په داسې کړپو کې نه يم تللې، ولې ډېر خوند راکوي.

پـه کـرار کـرار خبـرو خبـرو کـې تـر مـوټره ورسـېدو ، لمـر پرېـوت. مـوږ هـم پـه مـوټر کـې کښېناستو. لږه دمه مو وکړه. هوسۍ راته کړه:

سر له سبا نه به درته ډېريوري درزده کوم، يو ازې به دا زه درته موټرواني کوم؟

دا خو به ډېره ښه وي، چې موټر راته رازده کړې، بيا نو زه پوه شه او ستا موټرواني.

سبا ته به پس له رخصتۍ په خير سره چمن ببرک پلو ته ستا د موټروانۍ د تمرين لپاره ولاړ شو، خو رښتيا چې سبا ته دې د رئيس او نورو ملګرو سره د مرکې ووايې. زه به درته په يوه بجه ټليفون دروکړم.

ما وې سمه ده، سر له سبا نه به دا کار کوم.

موټر ته يې پښه ټينګه کړه او په لږ وخت کې د ګلبهار نساجۍ نه تېر شو او پل متک ته ورسېدو، د ماښام خړه لا نه وه لګېدلې، چې په پروان واوښتو، مير بچه کوټ ته چې ورسېدو لږ لږ تورتم ولګېد. لږه شېبه وروسته له دښتې چمتلې نه واوښتو او په کوتل باندې سرای شمالي ته ورښکته شو. په هغې وخت کې خيرخانه مېنه کې يوازې څو کورونه جوړ شوي وو، نوره ټوله خيرخانه شاړه پرته وه. د غره په بېخ کې همدا يو سړک تر ښاره تللی و، ماخستن کېده، چې ښار ته ورسېدو. په خبرو خبرو کې زموږ تر کوره ورسېدو، هوسۍ موټر ودراوه. له موټره هغه هم راښکته شوه، وې ويل:

ځه ورځه، نور د خدای په امان.

ما وې راځه نن خو زړه رالوی که راسره پاتې شه.

موسکۍ شوه، هو درسره پاتې شم، چې......

ما وې: زه خو درمعلوم يم.

ولې نه ښه راته معلوم يې، خو په کور کې مې څه نه دي ويلي، ته په درخواست عجله او تندي وکړه، بيا زما پاتې کېدل درسره اسانه دي.

لاس يې رااوږد کړ، ما هم لاس ورکړ، وو خدای په اماني مو سره وکړه او هغه لاړه. زه زړه نازړه کور ته پورته شوم. د شپې تر ډېره مې سوچ وواهه، اخر له ځان سره مې پرېکړه وکړه، چې سبا ته په خپل رئيس او عمومي مدير ته دا خبره کوم، چې مرکې ته راسره ولاړ شي.

سهار چې کار ته ولاړم، تر لسو بجو پورې مې د خپلې شعبې (څانګې) ضروري کارونه ترسره کړل، خو په زړه کې مې ددې خبرې اړخونه تلل راتلل، بې کسي هم بد شی ده، د کلي سړی وم په ښار کې مې څوک نه و، چې مخکې له مخکې يې د مرکې زمينه راته برابره کړې وای، خو د ورځې لس بجې شوې، زړه مې رالوی کړ، د رئيس خبر مې له سکتره واخيست، چې ځانته دې په چايو مصروف دی. اجازت مې واخيست او ورننوتلم. ورسره کښېناستم، دا خبره مې ورسره ياده کړه، لومړی يې وخندل او بيا يې راته کړه:

سهار صاحب نو دا خبره ده، چې په دې ورځو کې دې په نشراتو کې کم وينم؟

ما وې نه نه رئيس صاحب! ښښنه غواړم دومره سپين سترګی نه يم، خو څه وکړم نور څوک مې نشته دی، د خپلې مجبورۍ له امله مې يوازې تاسې ته سترګې غړېږي. تاسې زما هر څه

یاست.

پـه دې خبـره رئـیس خـوښ شـو ، وې ویـل: ډېـره ښـه ده، دغـه خلـک لـږ و ډېـر پېـژنم، پـښتانه دي مګر له دربار سره تل پاتې شوي دي، زموږ به واوري او که نه؟

له خپلې چای پیالې نه یې ګوټ وکړو بیا یې وویل:

نور درسره څوک بیا یې؟

ما ویل: تاسې او زموږ د شعبې مدیر صاحب. ستاسې په نظر څنګه؟

هغـې ویـل: بیخـي سـمه ده، هغـه هـم د تجربـې خاونـد دی، سـپین ږیـری دی، پـه دې شـیانو ښـه پوهېږي. کله دې نیت دی چې ورشو؟

ما ویل: مازیګر ته به ورشو ، پنځه بجې به د هغوی کور ته ولاړ شو.

هغې ویل: خبر دې ورکړی دی، په کور کې دی که څنګه؟

هو نن هغه په کور کې دی، له کاره چې رخصت شو ، د هغوی کور ته به راساً ولاړ شو.

ویـل یـې: سمه ده زه دې پـه مـخ کـې یـم، پـه دواړو سـترګو ولـې نـه، خـو تـه هغـوی تـه لـومړی خبر ورکړه، هسې نه چې جاله مو په کار وخېژي.

ما ویل: ښه رئیس صاحب، زه به ورته خبر ورکړم.

رئیس ویل: ښه ده، په پنځه بجو به ولاړ شو.

زه تـرې راووتلـم، خپـل د کـار مېـز تـه چـې کـښېناستم، شـرنګ ټیلفـون راغـی، غـوږۍ مـې چـې پورته کړه هوسۍ وه، ویل یې: سهار صاحب ورځ دې ښه، څه دې وکړل؟

ما ویل: نن په پنځه بجو درځو.

ښـه نـو داسـې وکـړه، چـې زمـوږ کـور تـه ټیلفـون وکـړه، مـور تـه مـې ووایـه. زه بـه شـل دقیقـې وروسته کور ته ورسګیږم، ته هم شل دقیقې وروسته زنګ ووهه.

مـا وې ښـه ده، د ټیلفـون غـوږۍ مـې چـې کېښوده، حېـران شـوم مـا وې خدایـه اوس یـې مـور تـه څنګـه یـاده کـړم؟ سـاعت تـه مـې کتـل نـیم سـاعت وروسـته مـې ورتـه زنـګ وواهـه، برابـر هوسـۍ د ټیلفـون غـوږۍ پورتـه کـړه، مـا وې زه یـم. هغـې ځـان پـه ټیلفـون کـې نابلـده وینـو ، ویلـې بخـښنه غـواړم تاسـې څـوک یاسـت؟ مـور مـې هـو شـته دی. دا زمـوږ خبـري ګمـور یـې اوربـدلې، یـانې مـور یې د لور خبرې اوریدلې.

مـورې ای مـورې ! چـا ټیلفـون کـړی خبـرې درسـره کـوي. مـور یـې د ټیلفـون غـوږۍ واخیـسته، ویل یې: بلې، بلې څوک یې؟

الـسلام علـیکم زه یـم سـهار لیکـوال ! مـور جـانې نـن پـه پـپنځـه بجـو زمـوږ د مطبعـې رئـیس او زه تاسې کره درځو ، خان کاکا ته ووایه، چې په کور کې اوسي، له هغه سره یې څه کار دی.

ویل یې: ښه ده وروره ! زه به یې ورته ووایم.

ښه شوه مننه تر لیدو پورې د خدای په امان، خدای په امان.

زړه مې درزا پیل کړه، ما وې دا به څنګه شي؟ کار به مې وشي او که نه؟ یو ساعت په سوچ کې ډوب لاړم، ما وې بې کسي دې ورکه شي که مشر ورور مې وای، پلار مې ژوندی وای ما ته به ددې کارونو څه ضرورت و.

هو ربښتیا نه پوهېږم، چې زه ورسره ولاړ شم او که نه؟ زموږ په کلي کې خو هلک د کوژدن والا نه ځي، چې دلته به څه ډول رواج وي. دا سې به وکړم، چې د رئیس سره به ولاړ شم، ځان به ورو پېژنم، د مرکې او خبرو اترو په وخت کې به ترې زه راووځم، دوی به سره خبرې وکړي.

رخصتي شوه، مامورین رخصت شول، څو دقیقې وروسته رئیس صاحب او زموږ لوی مدیر درې واړه د رییس په ګاډي کې د هغوی کور ته روان شو. په لار کې راته رئیس او لوی مدیر ویل:

سهار صاحب ! خدای دې وکړي، چې دا خلک زموږ مرکه ومني او ستا کار په خیر سره وشي.

ما ورته خالي خندل او دومره مې ورته وویل:

رئیس صاحب ستاسې برکت او لحاظ ډېر دی، هیله ده چې خالي لاس به نه راځو.

د هوسۍ دوی کور ته ورسېدو، د دروازې زنګ مو وواهه، یو هلک دروازه خلاصه کړه، ما ترې د ستي وپوښتل:

وروره ! خان کاکا په کور دې دی؟

هغه وویل: هو راځئ.

رئیس صاحب خپل ډرېور ته وویل:

هلکه همدلته اوسه، موږ ننوتلو.

دننه د کور په حویلۍ کې باغچه وه، چې ډول ډول ګلونه پکې و، د حویلۍ منځ کې په یوه نرۍ د سمتو په پخه لاره مخامخ یو ښکلې ودانۍ ته ورروان وو.

خان کاکا له دروازې نه راووت او زمونږ مخې ته راروان شو، له ورایه په خندا شو، ویل یې: راځئ صاحب. موږ نزدې ورغلو، هغه لومړی له رئیس سره د غېږې روغبړ وکړو او بیا یې له موږ سره. د کور لوی سالون ته یې لارښوونه وکړه، هغه مخکې او موږ ورپسې سالون ته ننوتلو او په کوچونو کې کښېناستلو. ما لومړی اجازت وغوښت او بیا مې رئیس ورمعرفي کړو او ورپسې مې لوی مدیر او بیا مې ځان وروپېژاند. هغه راته ښکته پورته وکتل، وار دواره یې وویل: ته کوم سهار هغه چې راډیو یې دا ستانونه لیکي؟

په دې وخت کې رئيس له مانه مخکې شو، ويل يې:

همغه دی، دا ډېر لايقه او د ملک پياوړی ليکوال دی، د ښه سړيتوب هم پرې تمامه ده.

لوی مدير زما په هکله داسې وويل:

خان کاکا! دده په شان ليکوالان ډېر کم لرو. دی د ننګرهار د سيمې دی، د يوې ډېرې ښې کورنۍ په غېږ کې رالوی شوی دی، د کابل پوهنتون د ژورناليزم څانګې نه فارغ شوی دی، زموږ تکړه همکار دی.

په دې وخت کې خان کاکا وويل:

تاسې باور په خدای وکړئ، چې مونږ د جمعې شپې ته ورځې شمارو، وايو چې کله به د جمعې شپه راځي، چې دده راډيويي داستان واورو.

رئيس وويل: زه فکر کوم د ټول افغانستان خلک دده راډيويي داستانونه په شوق او غور سره اوري. خان کاکا! خدای دې لا بری ورکړي، زموږ د سر تاج دی، افرين دې په ده وي.

يوه هلک چای راوړو، ورپسې يې کلچې او ډول ډول ميوې راوړې، يوه پياله چای مو، چې وڅښل، ما رئيس ته وروکتل، ورته مې وويل:

رئيس صاحب زه به ستاسې ډرېور سره په هغه بل کار پسې ولاړ شم، په اوه بجې به دلته راوګرځم.

هغه پوه شو او راته وې ويل:

سمه ده، بيرته به همدلته راشې.

زه ترې راروان شوم، د هوسۍ پلار راته وويل:

بچې بيرته خو راځې.

ما ويل هو خان کاکا، يو کار پسې ګ ځم، بيرته راځم. له سالون نه چې راووتلم، هوسۍ د سالون څنګ ته د ګلونو په منځ کې په يوه څوکۍ ناسته وه، کتاب يې لوست، ما چې وروکتل موسکۍ شوه او په دې وپوهېده، چې د مرکې د خبرو په وخت کې دی ووت.

مونږ دواړه سره پوه شو، خو زه ډېر زر بهر ووتلم، د رئيس ډرېور په موټر کې ناست و، ما وې راځه انډيواله يو چکر چېرې څو. په موټر کې ان تر نوي ښاره ولاړو، چرت اخيستی وم، ما ويل چې دا به څه کېږي؟ مخې ته يو سکانداز ټيلفون راغی، ما وې چې يو ځل هوسۍ سره وغږېږم، چې څه نظر لري.

ټيليفون ته ورغلم، زنګ مې چې ورته وواهه، پخپله هوسۍ وه، ما ويل: همدا اوس ستا د پلار سره د مرکې خبرې روانې دي او زه ترې راووتلم، ځکه چې ته خو پوهېږې، د پښتنو په کولتور کې هلک په جرګه او درخواستۍ کې نه کښېني.

هغې وویل:

هو همدغسې ده، ته خو بېرته راځې؟

هو راځمه.

زه به د سالون ترڅنګه په کړکۍ کې غوږ ورته ونیسم، ښه شوه په مخه دې ښه.

له ډرایور سره مې په موټر کې چکر وواهه، په دې وخت کې مې یو سګرټ ګل کاوه او بل به مې لګاوه، تقریباً یو نیم ساعت موږه ځنډ وکاوه او بیا دوباره ولاړو. د هوسۍ د کور مخې ته مو ګاډی ودراوه، ما د دروازې زنګ وواهه، همغه هلکی بیا راغی، دروازه یې راخلاصه کړه، ویلې راځه مهرباني وکړه. زه په چرت کې ورننوتلم. کتل مې چې هوسۍ هلته وړاندې د خپلې کوټې په کلکین کې سر راوېستلی دی، لاس یې راته وخوځاوه او خولې ته یې لاس ونیو، پوه شوم، چې هغه په خندا شوه. ما زړه کې وې لکه چې کار دې شوی دی، د سالون په دروازه ورننوتلم، سلام مې واچاوه، رئیس راته وویل:

سهار صاحب راغلې؟

ما وې هو راغلم.

هغه خان کاکا ته مخ واړاوه ورته وې ویل:

خان کاکا اوس به درنه رخصت شو، بیا به که ژوند باقي به سره خبر شو. هغه ویل: سمه ده، خو دستي یې وویل:

رئیس صاحب شپې ته را سره پاتې شئ، ډېر به خوشاله شم.

رئیس وویل:

مننه خان کاکا خدای دې تل ژوندی لره، زموږ دې قدر وکړو، خدای دې روغ او ښاد لره، اوس نو اجازت راکړه.

له خان کاکا نه مو رخصت راواخیست او تري نه راووتلو. کله چې په موټر کې سره کښېناستوو لومړی راته رئیس داسې وویل:

سهار صاحب! موږ ورسره ستاسې د خپلوۍ په باب خبرې وکړې، هغې زموږ ټولو خبرو ته غوږ نیولی و، کله چې زموږ خبرې پای ته ورسېدې، هغه لږه شېبه غلی و، بیا یې وویل:

تاسې زما سر سترګې یاست، دا خو زموږ او ستاسو رواج دی، د خور او لور پوښتنه کېږي، خو دومره درته ویلی شم چې زما د لور په باب راته دوه درې کسانو ویلې دي، ما لا تراوسه له خپلې ښځې سره او لور سره په دې باب څه نه دي ویلي، لومړی خو به زه له هغوی سره د خپل کاله مشوره وکړم او په خاصه توګه د لور سره به ګړېږم، چې هغه څه غواړي، هغسې به کېږي، ځکه چې زه همدا ایکې یوه لور لرم، هغه هم پوهنتون کې ده، زه پخوانی

سړی یم سپین ږیری یم، خو هغه ډېر پخوانی فکر را سره نشته دی، څنګه چې زما لور غواړي، همغسې به وکړو. تاسې به بیا خبر شئ، اوس درته هېڅ نشم ویلی، تاسې رانه خپه نشئ.

مونږ چې یې نظر واورېد، بد نه و، اوس نو په تا پورې اړه لري.

لوی مدیر راته کړه: سهاره رښتیا ووایه دا خلک او ستا د خپلوۍ رېشته به څنګه شي.؟ که راته روښانه یې کړې!

ما هغوی ته د هوسۍ ټوله کیسه وکړه او دا مې هم ورته وویل: زما په خیال کې د ښځې او واده کول خیال هډو په سر کې نه و.

هغوی دواړه په کړت کړت وخندل، رئیس وویل: ښه نو چې دا خبره ده، لوبه تا وړې ده. موږ ټولو په ګډه سره وخندل. هغوی دواړو راته وویل: لږه موده وروسته ورپسې څوک ورولېږه، هرومرو به دستمال درکړي. زه یې تر کوره ورسولم، له هغوی نه مې مننه وکړه او خپل کور ته ولاړل. ماښام نزدې و، کور ته ننوتلم، لومړی مې د ډوډۍ غم څانته وخوړ او بیا مې تر نیمې شپې همدا چرتونه وهل، هوسۍ رانه نور د دنیا کارونه شاته کړي و، سبا یې چې کار ته لاړم، هېڅ ډېره مې کار ته نه لګېده، اخوا دېخوا لر بر کېدم، په دې تمه وم، چې هوسۍ به راته ټیلفون کې څه پیغام لري. یوه بجه شوه، نور مامورین د غرمې ډوډۍ ته تللي وو، چې زنګ راغی، زه خپله شعبه کې ناست وم، زر مې غوږۍ پورته کړه، چې د هوسۍ غږ راغی، بې له کومې بلې خبرې یې وویل:

سهار صاحب لکه چې کار دې ونشو.

ما وې: مړې زړه به مې ودربږي، دا خبره مه کوه. بېګاه راهیسې مې والله که خوب کړی وي، په سودا او چرتونو مې رنګ زېړ زعفران شو.

ویل یې: اخ دا څه وایې؟ سهاره ته خو پوه سړی یې لکه چې زه دې تراوسه سمه نه یم پېژندلې، ته خو په دې هم پوهېږې، چې پښتنې انجونې د پردو هلکانو سره ګرځېدی نه شي، څو سره یې به یې چې ښکاره دې مینه وکړي. په لومړۍ ورځ مې درته څه ویلي و؟ هېر کړې دې دي؟

نه نه هېر مې نه دي، خو....

خو یې لا څه وي؟ د مینې تار مو غښتلی دی، مه وارخطا کېږه، خو دا زموږ د ټولنې دستور دی ستا غوږ دی؟

هو هو ولې نه، غوږ مې دی.

بېګاه تر نیمې شپې پورې مې مور او پلار په همدې خبره سره لګیا وو، زه له کتابخانې نه

ناوختـه راغلـم، د ماښـام لـه ډوډۍ نـه وروسـته پخپلـه کوټـه کـې پـه کتـاب ويلـو مـصروفه وم، چې مـور مـې راغلـه، ويلـې هوسـۍ لـورې تـه راشـه پـلار دې غـواړي. زه د واره پـوه شـوم، مـا وې ښـه مورجـانې درځمـه. لـږه شـېبه مـې ځنـډ وکـړو، لـه ځـان سـره مـې ښـه سـنجش وکـړو، بيـا ورغلـم. هغوی دواړه په سالون کې ناست وو، لومړی مې سلام واچاوه، پلار مې راته وويل:

لورکۍ راځه دلته زما ترڅنګه کېنه.

ما وې: ښه پلاره.

پـلار مـې راتـه لـومړی ډېـرې خبـرې وکـړې، زمـا د راتلـونکي ژونـد پـه بـاب يـې ډېـرې خبـرې وکړې. بيا يې راته وويل:

لـورې ډېـر خلـک رانـه سـتا پـه بـاب پوښـتنه کـوي. دا يـې هـم وويـل چـې پلانکـی فرقـه مـشر دې زوی تـه غـواړي، زمـا وراره، تحـصيل يافتـه دی ښـه ځـواني خـدای ورکـړې ده، يـو بـل سـردار يـې راتـه وښـود، چـې مـوټرې او مـانۍ لـري او پـه پـای کـې يې سـتا د مرکـې هـم راتـه وويـل، خـو دا يـې هـم زياتـه کـړه، چـې سـهار ليکـوال دی، مګـر غريـب سـړی دی، کـورنۍ يـې معلومـه نـه ده، چـې څوک دي؟

مـا ورتـه پـه ادب وويـل: پـلاره زه پخپـل سرنوشـت فکـر کـولی شـم، شـرم او حيـا راځـي، چـې دا خبـرې کـوم، خـو آخـر رابانـدګ کېـږي. زمـا کـوټۍ او مـوټرې نـه دي پـه کـار، يـوازې بـه هغـه څـوک راسـره راتلـونکی ژونـد شـرکوي، چـې زمـا راتلـونکی ژونـد ورسـره ښـه تېـر شـي او هغـه بـه همدغـه ليکوال وي، چې مې درته د لالا په واده کې پېژندلی و.

پلار او مور مې دواړو وويل: هو همغه ليکوال، چې پرون يې مرکه رالېږلې وه.

پـه لـومړي سـر کـې دواړه چنـدان رضـا نـه وو، خـو تـر نيمـې شـپې يـې وغږنجولـه پـه پـای کـې يـې وويل:

لـورې سـتا رضـا بـه وکـړو، خـو اينـده دې نـشو تـضمينولی. مـا وې: خپلـه رايـه او نظـر مـې درتـه وړاندې کړو، نوره ستاسې خوښه.

زه تـرې خپلـې کـوټې تـه ولاړم، هغـوی دواړه نتيجـې تـه رسـېدلي وو. سـهار چـې پوهنتـون تـه تلمه، مور مې راته وويل:

لـورې سـتا خبـره مـو ومنلـه. لـه خوشـالۍ نـه پـوه نـه شـوم، چـې پوهنتـون تـه څنګـه ورسـېدم، لـه ډېرې خوشالۍ نه مې د موټر دروازه برسېره پرېښې وه. سهاره مبارک دې شه.

ما وې اخ دا څه وايې؟

څه وايم همدغه وايم، نورې خبرې به پس له رخصتۍ کوو، زه به په څلور نيمو بجو درشم.

ما وې سمه ده، د خدای په امان، د ټيلفون غوږۍ يې کېښوده.

زړه مې له خوښۍ نه ټوپونه وهل، حېران وم، چې په څا زېرى وکړم، بوډۍ مور خو مې په خپل کلي کې وه، په منډه منډه د مطبعې په ډېر وځانګو کې خوشې وګرځېدم، راوګرځېدم، څوک به چې مخې ته راتلل، همدا به يې ويل: سهار صاحب نن هسې تازه ښکارې. په دغه ورځ مې له ډېرې خوشالۍ نه آن تر پېنځه بجو پورې ډوډۍ ونه خوړه، څلور نيمو بجو ته انتظار وم، چې هوسۍ راشي او ټولې خبرې راته وکړي. د رخصتۍ په وخت کې له ټولو ماموړينو نه مخکې له شعبې نه ووتلم، د مطبعې مخامخ سړک باندې روان شوم، چې د هوسۍ د راتلو لاره وه. په سړک تر ډېره لاړم، وړاندې د هغې موټر راروان و، زما خوا ته چې راورسېده غر شي موټر يې راته تېر کړو، زه حېران شوم، چې دا ولې؟ کتل مې چې هغه دوباره شاته راغله، خوا ته يې راته بريک ونيو، دروازه يې خلاصه کړه، شنه د خندا پاتې وه، ما وې څنګه راته تېره شوې؟

باور وکړه، چې ستا په سوچ کې وم، خداى درباندې ړنده کړم.

ما وې: کوه کوه دا نزاکتونه کوه، څه دې کمې دى، د سهار هم خداى شته دى.

ويل يې: راوړاندې شه د ظالم زويه ګيلې پرېږده، مخ يې راته کلک وسکونډو، وش وش مې وکړو دواړه موټر ته وختو.

ويل يې: راوړاندې شه اوس نو ټوله ټوله ستا يمه، خرپ شو موږ دواړو سره موچي کړل. له ډاره مو شاوخوا ته وکتل، ما وې: هوسۍ چېرې ځو؟

هغې ويل نن به يو ځانته ځاى ته ځو، ترڅو ښه په زړه پورې د زړه خواله وکړو. ما وې پغمان ته به لاړ شو، موټر مو د پغمان په لور خوشې کړ. په ميرويس ميدان کې مې هوسۍ ته وويل: دلته بريک شه يو څه خوراکي شيان به رااخلو، ماله ډېرې خوشالۍ نه د غرمې ډوډۍ نه ده خوړلې.

ويل يې: د کونډې زويه څه شى درته واخلم، ته په موټر کې کېنه، زه به درته کباب رااخلم.

ما وې: نه ته کېنه زه به ګړندى لاړ شم. موږ دواړه په موټر کې د کباب پخلنځي ځاى ته ولاړو، کباب او تازه مېوه مو راونيوه او موټر مو پغمان ته خوشې کړو. په لږ وخت کې د پغمان په دو سرکې ورواوښتو او نېغ د تپې بڼ ته روان شو. شېبه پس د تپې بڼ ته ورسېدو، همغه ځاى ته لاړو، چې پخوا يو ځل ورغلي وو. لومړى مو څه خواړه وخوړل او بيا د ګلونو ګڼ ټېل ته ورغلو. په بڼ کې نور خلک ښځې او نر ګرځېدل، خو د جمعې د ورځې په شان پکې دومره ډېر څوک نه وو. موږ هغه ځاى ته لاړو، چې بيخي ځانته و، هېڅوک هلته نه و، يوازې د بڼ مرغيو شور رااخيستى و. موږ دواړه د ريدي ګلونو په منځ کې کېښناستو، شاوخوا

مـو د ناجوګـانو او ګلابـو بـوټي ولاړ وو، مـوږ چـا نـه ليـدلو، خـو مـوږ لـه دغـه ځايـه هـر څـوک ليدلی شول.

معمـولاً مـو لـومړی يـو د بـل عکاسـي وکـړه او بيـا دواړه نـږدې څنـګ پـه څنـګ سـره کېناسـتو. هوسـۍ راتـه د تېـرې شـپې د مـور او پـلار ټـولې خبـرې يـو ځـل بيـا وکـړې، خـو د خبـرو پـه پـای کـې يې وويل:

اوس درتـه يـوه مـشوره درکـوم او هغـه دا ده، چـې پـه همـدې ورځـو کـې بـه خپـل کلـي تـه لاړ شـې، کاکـا دې او نـور دوه درې کـسان نـږدې خپلـوان دې او دوه درې تـور سـرې درسـره راولـه، چې د مور او پلار سره مې خبرې وکړې او د خپلوۍ دستمال درکړي. ته پکې څه وايې؟

مـا وې: هوسـۍ تـه ماتـه داسـې پخـې مـشورې راکـوې لکـه چـې دا ټـول کارونـه تـا کـړي وي، د يـوه مـشر ورور او مـور او پـلار غونـدې مـشورې راکـوې. لـه مـا نـه دې پـه دې مـسايلو زيـات سرخلاص دی.

هغـه موسـکۍ شـوه، وې ويـل: سـهاره دا زمـوږه ټولنـه ده، د خپلـې ټـولنې روايتونـه، رواجونـه او کولتـور پېژنـو. مينـه بـه کـوو، خـو لـه خپـل کولتـور سـره سـمه، اګـر چـې دلتـه ګرانـه ده، پـه پښتنو کې برالا مينه کول جرم دي او يو خو ته يې چې...

هوسـۍ پـوهېږم، چـې راتلـونکې ژونـد بـه دې راسـره ډېـر ښـه تېـر شـي، مـا او تـا دواړه د خپلـې ټـولنې پـه غېـږ کـې رالـوی شـوي يـو، هـر دسـتور يـې زمـوږ پـه لېمـو، نـو کـه سـتا خوښـه وي د پنجشنبې پـه ورځ بـه يـانې سبا نـه بـل سبا تـه زه کلـي تـه لاړ شـم، چـې د کـور د جوړېـدو پـه حـال ځـان پوه کړم او هم مې خپلې مور او کاکا سره ددې خبرې په باب تصميم ونيسم.

هغې وويل: ډېره ښه ده، سبا به درته يو څه پيسې هم له ځانه سره راوړم.

ما وې: هوسۍ يوه پوښتنه درنه کولی شم؟.

هغې ويل: ولې نه سهاره، مهرباني وکړه.

ما وې: دا پيسې چې ته ماته راکوې د کور نه يې راوړې او که خپلې ځانګړې پيسې لرې؟

هغـې ويـل: لـه پخـوا نـه چـې پـلار او مـور مـې پيسـې راکـړې دي، ټـولې مـې پـه بانـک کـې ذخيـره کـړې دي، مـور او پـلار نـه يـې نـه غـواړم او کـه تـرې وې غـواړم، هغـوی هـم راکـوي. پـه بانـک کـې لا پـوره پيسـې لـرم، زړه مـه ښـکته پورتـه کـوه، د زړه ارمـان بـه دې د ژونـد پـه ټولـو چـارو کـې پـوره کړم، څه ښه وايې:

چې وارخطا نشې لالیه

په وارخطا مورچل دې زه ولاړه یمه

د سترګو توره سهاره! یوازې تا غواړم، پیسې او دنیا مې نه ده په کار، پرېږده، چې دواړه راتلونکی ژوند په مینه تېر کړو. اوس دا خبرې پرېږده. د پغمان تپې په بېخ کې د دا شنه اسمان د لاندې د ګلونو په منځ کې ددې شېبو نه خوند واخله، نورې چارې پخپل وخت.

ما وې: هره خبره دې راته د کاڼي کرښه ده هوسۍ! زما ختلې ژوند به وغوړوې، ستا په مینه ایمان لرم، حسن دې راته سم د خوږې مینې سبق راکړو، د مینې ځینې رښتیانې کیسې مې اورېدلي وې، خپله مې لیکلي هم دي، خو زه اېله اوس د مینې او محبت په راز پوه شوم، که ټولې مینې وتلل شي، خدای دې وي، چې زمونږه د دواړه کنډه به پرې درنه وخېژي.

هوسۍ وویل: هو لکه ته چې له ما سره په دې کنډه برابر یې.

په همدې خبره یې راته زړه راوداغه، بې واره مې ورنه غېږ واخیسته او خړپ شو، چپه مې ترې واخیسته. د هغې په تندي هم نرۍ خوله راغله، دا یې د تودې مینې نښه وه، وربل یې په مخ رامات شو، اننګي یې یاقوتي شول، سترګې یې توري توري شوې، په بدن یې د محبت ځپه راغله، وجود یې غنې غنې شو، خپلې شونډې مې د هغې شونډو ته ورنږدې کړې، د مینې تودې تودې علامې مو په بدن راخورې شوې، په یو بل کې سره ورک شو، خدایږده چې څو مره وخت به سره ورک و، یو وخت د خلکو خبرې مو تر غوږ شوې، چیغې وې، ناري وې چې رابېدا شو، د بېړ کېڼ خوا ته وړاندې د دوو کسانو جګړه وه، نور څو کسان ورته راټول شوي وو، شور او غالمغال یې تر مونږه راتلو. موږ راپاڅېدو او د قرغې په سړک مو کاله ته د راتلو نیت وکړ، موټر کې کېناستو او د قرغې د ډنډ پلو سړک مو ونیو. په لاره کې څو کورونه مخې ته راغلل، ونې او باغونه وو، په لږ وخت کې قرغې ډنډ ته ورسېدو. د ډنډ په اړخ کې جګه تپه وه، چې د ناجوګانو ونې پکې ولاړې وې، سړک یې لاندې له اړخ سره تېر شوی و، هوسۍ په کرار کرار موټر چلاوه، ویل یې:

سیلونه کوه او زه به موټروانې کوم.

ما وې: خو ماته موټر رازده کړه، بیا به ته سېلونه کوې.

ویل یې: دا کار حتمي کوم، کله چې له کلي نه راوګرځېدې، موټر به زده کوې.

موټر یې ودراوه، پخپلو پښو چکر ته روان شو، بنې بشر نه و. یوه ټوټه چې لاړه، د ډنډ په

غاړه وړوکې کښتۍ ولاړه وه، په خوا کې یې یو تن ناست و، ما ترې پوښتنه وکړه:

انډیوالـه پـه دې کـښـتـۍ کـې تـلای شـو؟ ویـل یـې: ولـې نـه، شـل افغـانـۍ بـه راکـړې، کـولای شئ چې بیا په کې یو ساعت سفر وکړئ.

سمد سـتـي مـې شـلګون پـه لاس کـې ورتـه کېـښـود، هغـه د کـښـتـۍ چـل راوښـود، مـونږ دواړه کـښـتـۍ تـه پـورتـه شـو، کـښـتـۍ مـو د ډنـډ مـنـځ تـه خـوشـې کـړه، د لاس پـه چـپـو مـو کـښـتـۍ ښـه تونـده روانـه کـړې وه، ترڅـو چـې د ډنـډ مـنـځ تـه ورغلـو. د ډنـډ مـنـځ لـه وچـې نـه ډېـر لیـرې و، پـوره واټـن یـې لاره. مـونږ دواړو د ډنـډ پـه مـنـځ کـې یـو پـر بـل کـې سـترګـې ښـخـې کـړې وې، تـر ډېـره مـو د سترګو جنګ وکړو، بیـا مـو شـاوخوا سـیمه، چـې څـومره شـنه او ښـکلې ښـکارېده، لیدلـه. اوبـو کـې ماهیـان لیـدل کېـدل، پـوره یـو سـاعت مـو پـه کـښـتـۍ کـې چکـر وواهـه. دوبـاره وچـې تـه د ډنـډ غـاړې تـه راووتلـو، کـښـتـۍ مـو ورتـسلیم کـړه او مـونږ د مـوټر خـوا تـه روان شـو. لمـر هـم پـه غـړغـړه و، مـوټر کـې کېناسـتو او مـخ پـه ښـار روان شـو. د هوسـۍ دا عـادت و، چـې کـور تـه بـه راتلـو، مـوټر بـه یـې پـه کـرار کـرار چـلاوه، زمـونږ کـور تـه چـې ورسېدو، هغـې تـه مـې د پـاتې کېـدو سـت وکړو، ویل یې:

وخت لا شته دی، خو سبا ته به ستا د کار شعبې ته په لسو بجو درشم.

ما وې: ډېر ښه. هغه لاړه او زه کور ته لاړم.

سبا تـه پـه لـسو بجـو هغـه راغلـه، زمـا سـر پـه کـار ټـیټ و، چـې غلـې مـې پـه سـر ولاړه وه، تـر روغبړ وروسته مې ورته وویل: څه ته میل لرې؟ چای، مېوه او که شربت؟

هغې د نر لور سمد ستي راته کړه: هر څه ستا په سترګو کې دي، نور څه ته مېل نه لرم.

مـا وې ښـه نـو زه بـه دا څـو جملې پـوره کـړم، بیـا بـه وځـو. مـا پـاتې جملې لیکلې او هغـې پـه مـا کـې سـترګې ښـخې کـړې وې. کلـه مـې چـې لیکنـه سـرتـه ورسـوله، ورتـه مـې وویـل: مـړې دا سـترګې خو لږې رپوه، چې سترې نه شي.

ویـل یـې: ربـښـتیا لیکـوال یـې نـو، زه نـه پـوهېږم چـې دا تـه څـومره مینـې او لـه هنـره ډکـې لیکنـې څنګه کوې؟

لیکنـه چـې مـې پـوره کـړه، لـه مطبعـې نـه راووتلـو او د نـوي ښـار یـوه رسـټورانټ تـه لاړو، چـای مـو وڅـښـلې، زمـا کلـې تـه د تلـو خبـرې مـې پیـل کـړې. د راتلـونکي ژونـد او پـه تېـره مـو لـومړی د دویمـې مرکـې پـه هکلـه خبـرې وکـړې. زه پـه دې وخـت کـې تـشناب تـه لاړم، هوسـۍ لا د چـایو پیاله څښله. بېرته چې راغلم، هغې وویل:

سـهار صـاحب! یـو څـه روپـۍ مـې درتـه پـه دې پاکـټ کـې راوړي، درسره وایـې خلـه چـې هلتـه پرې ماته ګوډه سمه کړې.

مننه مې تېرې وکړه، پاکټ مې جېب ته کړو، خو کله مې چې بيا په کور کې وشمېرلې، د برش زره افغانۍ وې، په هغې وخت کې په د برشو زرو پوره کار کېده، لا د هوټل نه، نه وو وتلې، چې ما هوسۍ ته وويل:

زه فکر کوم، چې دا ځل به دوه اوونۍ په کلي کې پاتې شو، ګرچې کارونه مې ډېر دي، خو دلته دا کار له ټولو نه مهم دی.

موسکۍ شوه او وې ويل: زه وايم، چې په يوه اوونۍ کې به هرڅه سم شي، دا کار چې وشو، نور کارونه به څنګه نه کېږي؟

ته چې راته هرڅه وايې، هغسې به وکړم، ته په کلي کې خپل ضروري کارونه ترسره کړه، چې ستونزې دې حل شوې، نو واپس به په خير سره رځې.

له هوټله راووتلو، په ښار کې مې د ځينو شيانو د رانيولو هغې ته وويل، هوسۍ ويل: راځه چې بازار ته لاړ شو. په بازا کې مو سودا وکړه او د کور مخې ته مو راورسوله. هغه لا تر هغې پورې په موټر کې ناسته وه، چې ترڅو ما سودا کور ته پورته کړه، بيا د هوسۍ خوا ته ورغلم. راته وې ويل:

سبا ته چې دې حرکت کاوه، ماته به ټيليفون وکړې، هو که دې راته په اتو بجو زنګ وواهه نو...

ماوې: سمه ده په اتو بجو به درته زنګ ووهم. کله چې مو مخه ښه سره کوله، د هوسۍ سترګې له اوښکو ډکې شوې، ورپورې ومې خندل: دومره دې زړه نرۍ دی؟ مه خپه کېږه، ډېر زر به که خير وې درته راوګرځم.

په دې خبره يې غبرګې اوښکې په اننګو ښکته راولوېدې، ويلې راځه، چې څو دقيقې به دواړه موټر کې کېنو. ما وې په سترګو. دواړه موټر ته پورته شو، شاوخوا مې پام وکړو نږدې هېڅوک نه و، په غېږ کې مې راونيوه، خړپ خړپ په دواړو مې ښکل کړه. هغه هم راته يوه لږه شېبه په غاړه راپرېوته. موږه دواړه د مينې خواږه سره وڅکل بيا يې وويل:

بس دی ملګرې به مې راته انتظار کوي. په اخر ځل مو سره بيا شونډې نږدې کړې، تود د مينې ډکه مخه ښه مو سره وکړه، خو کله چې يې موټر چالان کړو، ما ورته لاس خوځاوه، د هغې لاندنۍ شونډه ورپېده، نور يې په سوړ اسويلي مخ راځينې واړاوه او لاړه.

زه مړژواندی غوندې مطبعې ته ستون شومه، نېغ د رئيس صاحب دفتر ته لاړم، رئيس راته کړه:

سهار څنګه ساه نيولی راغلې؟

ما وې: رئيس صاحب د ځنې بنده دې دا ډېر مشکلات ورک شي، څه وکړو، ستونزې دي.

ویل یې: څنګه؟

ما ورته ټوله کیسه تېره کړه، هغه ته زما د ژوند هرڅه ورمعلوم و، څه مې ترې پټ نه و، ځکه خو پې ګران وم. ویل یې: رخصت خو به نه اخلې.

مکری خندا مې له خولې وخته، هغه هم موسکی شو، ویل یې: سهار صاحب پروا نه لري، هرڅه راته زړور وایه، د مشر ورور په شان مې وګڼه.

له لنډې زړه خوالې نه وروسته مې ترې رخصت راواخیست، د پېسو لاپه شاپه یې هم راته وکړه. ما وې مننه رئیس صاحب کور دې ودان، ټولې ستونزې مې فعلاً حل دي، ترې نه راووتلم. ښار ته ولاړم او ځینې نور شیان چې له هوسی نه مې له شرمه پټ کړي و، راونیول او بیا په یوه ټیکسي موټر کې کور ته مازدیګر ولاړم. شپه مې تېره کړه او سهار وختي له کوره ووتلم او په ټیکسي کې زموږ د سیمې د موټرو هډې ته لاړم. اته بجې کېدې، چې هوسی راته ټیلفون وکړو، همدا یې ویل، چې له یوې هفتې نه وروسته به راځې. ما وې سمه ده. زه همدا اوس په نهو بجو په یوه سروبس کې حرکت کوم، له تا سره خدای په اماني کوم، د بیا لیدو پورې. هغې هم وویل: د بیا لیدو پورې.

په هډه کې ګاډی تیار ولاړ و، سامان مې ورته زر زر ورپورته کړو، د ګاډي کلینر لا د لښن د تلو ناري وهلې، چې د ګاډي چلوونکی راغی او موټر یې چالان کړ. د سترګو په رپ کې ګاډی ډک شو او حرکت یې وکړ. په هغې وخت کې سړک پوخ و، په دریو ساعتونو کې ورسېدو، لا د غرمې ډوډۍ مو هم په لار کې خوړلې وه، د کلي په یوه بل ګاډي کې مې مازیګر ځان کلي ته ورساوه. سامان راسره زیات و، ځینو کلیوالو راسره تر کوره شیان او سامان ورساوه. زموږ په پخوانۍ کوټه باندې لویه کلا جوړه شوې وه، په یوه ګوټ کې یې ورته ان درې پوړه جګ بورج هم خېژولی و. په لومړي ځل مې ونه پېژانده، خو چې ښه ورته ځیر شوم، رښتیا هم زما پخوانی کور همدلته و. په لاره کې راته کلیوالو وویل: سهار صاحب دا ستا کلا ده، د خپلې کلا دروازې په مخکې راسره کلیوالو سامان کېښود.

په دې کې زما د تره زوی راغی، غېږ یې راکړ، ګړه بړه مو سره وکړه، کلا ته مو سامان ورننوېست. زموږ هغه یوه پخوانۍ کوټه کلا شوې وه، ښکلې ښکلې د شیشو کوټې یانې د لویو (کړکیو) لرونکې او شیشه یې کوټې پکې ودانې شوې وې، کتل مې چې مور مې او د کاکا لونه مې مخې ته راغلې، سترې مشي یې راسره وکړه، زه د کور په جوړېدو ډېر خوشاله شوم، په کلا کې ګرندی ګرندی وګرځېدم، بورج ته وروختلم، د بورج له وړوکو کړکیو مې تقریباً ټول کلی ولید. زما له بورج نه په کلي کې بل هسې بورج نه و، هره کوټه، تشناب، پخلنځی او نور ټول ځایونه مې له سترګو تېر کړل، دومره خوشاله شوم، چې په جامو کې نه

ځايږدمه.

د کلا په منځ کې يوه وړوکې تپه ګۍ باندې چايو ته کښېناستو، مور لا چاى نه و پيل کړى، چې کاکا او د کاکا مېرمن مې راغلل، ښه توده سترې شمې يې را سره وکړه. په پخوا وختونو کې به چې کله کلي ته ورغلم، خپلوانو به را سره د خولې د سر سترې مشي کوله، خو دا ځل مې بيخي ځانته تمه وشوه، دا دنيا خو په ظاهري توګه خوړل کېږي. کاکا مې، د کاکا اولادونه، نور خپلوان، ماماګان مې، نورو د کلي خلکو برخورد را سره بل ډول شو.

پخوا خو مې يوه کوټه وه، غريبي رانه هم تاوه، وه چا څه کولم، خو اوس چې حجره شوه، چاى چلم شو، باور وکړئ د نورو کليو نه به راته خلک راتلل. په دې ځل تګ سره د ټول کلي خلک سترې مشي ته راغلل، خلکو دا ګومان کاوه، چې سهار حتمي په کومه خزانه کې لاس منډلى دى.

پخوا به زه او مور مې دوه په دوه ډوډۍ ته کښېناستو، خو اوس به د هر وخت په ډوډۍ ښاپسته دلى کسان ناست وو، زه به هم رښتيا چې هره شپه خوشاله وم. په سبا ته مې کتل، چې ختګر ځان راورساوه، هغه لا څه نه و ويلي، ما ورته پاتې پيسې په يو ټک وروشمېرلې. نجار ته مې هم پيسې ورکړې، مور او کاکا مې ډېر رانه راضي ښکارېدل. بلې شپې ته د ماښام ډوډۍ نه وروسته مور مې راته وويل:

بچې اوس دې د ښځې کولو وار رارسېدلى دى، کلي کې راته څو کسانو ويلي دي، څو جينکۍ مې هم ليدلي دي. زما خو هره يوه خوښه ده، خو ستا رضا او خوښې هم پکار ده.

ما ورته وويل: مورې په کلي کې به د چا سره په دې باب سر نه خوځوې، يوه اونۍ وروسته به مور او تاسې کابل ته ځو، له يوه چا سره مې د خپلوۍ ويلي دي، هغوى هم راته لوظ راکړى دى، خو ستاسې په ورتلو به د خپلوۍ تار غښتلى کېږي.

مور مې په تعجب شوه: اخ بچې لکه چې رانه د کابل شوې، خپله سپين سرې مور دې چاته پرېږدې؟ کابلۍ نجونې ګنې مور غوندې خلکو سره ژوند تېروي؟

مورجانې کوم چا سره، چې زه خپلوي کوم، هغوى پښتانه دي، په اصل کې د پکتيا دي، خو پخوا راهيسې په کابل کې اوسېږي، کاروبار يې د شاهي کورنۍ سره دى، کوم ستر سترى و، غټه څوکۍ يې درلوده، په کابل کې کورونه او موټرې لري. هغه هرڅه يې خپل دي، خو ماته معلوم شوي دي، ښه پښتون سړى دى، لور يې په پوهنتون کې ده، ژوند يې په ښار کې تېر شوى دى، مګر پخپله د ښه پښتون خوى او خصلت لرونکې ده. پوهېږم مورې ډېر قدر او عزت به دې کوي. بله دا چې ته څه پوهېږې، ددې کلا د جوړېدو پيسې ما له کومه کړې، دا د هغې جنۍ پيسې دي، چې ماته يې راکړې دي. مور مې رادانګ کړو:

بچی بېرته يې درنه اخلي؟

ما ویل: نه نه مورجانې هغه به ستا ننګور شي.

ویې ویل: چې دومره ښه جنۍ ده زویه، بیخي مې درسره رضا ده، پښتنه خو ده که نه؟

ما ویل: هو مورجانې پښتنه ده، که له نزدې نه دې ولیده، خوښه به دې شي. مورې یوه خبره درته کوم، چې بېګاه ته به ته یوازې د کاکا سره دا خبره شریکه کړې، زه ترې شرمېږم، ورته ویلی نشم دا کار به ته کوې.

ویل یې: ښه بچی زه به ماخستن د هغوی کره لاړه شم، ورسره وبه ګږېږم، ته بې غمه اوسه. موری دا مې چې درته څه وویل، دا ټولې خبرې ورسره وکړه او همدا هم ورته ووایه، چې د راتلونکې جمعې په ورځ به کابل ته ځو.

ښه ښه زویه فکر مې دی دا ستا ټولې خبرې به ورته وکړم.

مورجانې نوې جامې ځانته کړې کړه، دا کوم کسان چې را سره ځي پاکې جامې دې له ځانه سره واخلي. زه به په دې څو ورځو کې دا ځینې کارونه سم کړم، ددې نوي کور ځینې شیان نیمګړي دي دا به ورپوره کړم. د حجرې په څنګ کې تشناب جوړول، نوي کټونه، دوه جوړې ګلیمان او د کور او مېلمنو لپاره نوې بسترې او نور ډېر شیان اخیستل او جوړېدل غواړي. د ځینو شیانو به د کاکا زوی شېرو ته ووایم، پیسې به ورته پرېږدم، هغه به یې سنبال کړي. همدا اوس به جلال آباد ته لاړ شم، ځینې سامان او شیان به واخلم، شیرو به هم له ځانه سره بوځم، ته به پخپل کار پسې بېګاه ته ورشې. اوس زه لاړم مورې، د خدای په امان.

له شېرو سره یوځای جلال آباد ته لاړم، کوم ضروري شیان چې و، په بازار کې مو واخیستل او بېګا ته بېرته کور ته راغلو. په څلورو پنځه ورځو کې کوم ضروري کارونه نیمګړي پاتې وو، ترسره مو کړل. وخت مې کم او کارونه مې زیات وو، هر ماخستن به حجرې ته د کلي زلمیان راته راتلل، ښه بانډار مو جوړ و. هر چا به راته ویلې: سهار صاحب دغې جمعې شپې دې کوم راډیویي داستان جوړ کړی دی؟ همدا پوښتنه به یې کوله، چې زموږ د خلکو څومره ذوق او علاقه وه، د جمعې د شپې راډیویي داستانونو سره.

رښتیا چې ماته ثابته شوه، چې د افغانستان خلک له خپل کولتور او فرهنګ سره څومره علاقه لري، خو بدبختانه زیات خلک بې سواده او نالوستي دي. پر ما دا یوه اونۍ لکه د باد په شان تېره شوه، د پنجشنبې په ورځ مې د ولسوالۍ نه هوسۍ ته ټیلیفون وکړ، او سبا ته مې د ورتګ ورته وویل. هغه خوشاله شوه، ویلې: خدای مو په خیر سره راوله. په مور دې سلام کوه. ما وې مور ته مې، چې ستا خبرې وکړې څه مالګه مساله مې ورزیاته کړه، سمدستي یې وویل: بچی دا صفتونه چې لري خامخا یې پوښتنه په کار ده. ویلې پوهېږمه،

چې پخپله به دې څه مداري توب ورته کړی وي، خوشې ما بهانه کوي. په خندا شوه او مخه ښه يې راسره وکړه.

په دې شپه مې کاکا دوی او ماما مې کور ته راوستل، د ماښام له ډوډۍ نه وروسته مې کاکا ته وويل:

کاکا جانه! سهار به تندار مې او ته مور مې او ماما جان مې په اته بجو د سهار له کوره وځو او کابل ته به په خير سره حرکت کوو. خپل سامان، جامې او ضروري شيان مو ورسره راواخلئ.

ټولو وويل: سمه ده. هغوی راپورې ټوکې ټکالې کولې، ماما مې وې: خوريه چې د ښځې مسئله دې ده، ځنګه تند تند اوړې رااوړې.

ټولو په دې خبره وخندل، ما سر ټيټ اچولی و، حيا راتله، د شپې تر ناوخته پورې زموږ کورنۍ بانډار تود و، بيا مې کاکا وويل:

اوس ويده شئ، سبايي به وختي له خوبه جګېږئ. دوعا وشوه او هر څوک د ويده کېدو لپاره خپلو ځايونو ته ولاړل.

شپه تېره شوه، سبايي وختي ادې مې له خوبه راجګ کړم، له تشناب کولو نه وروسته مې خپل سامان سنبال کړو. مور مې وريجې ساتلې وې، خدا بزده د څو کالو زړې وريجې وې، په بوجۍ کې مې وترلې، بکسونه مې برابر کړل، کتل مې چې کاکا او ماما دوی راغلل. موږ پنځه تنه وو، چې کابل ته تللو. د کلي يوه موټروان ته مې لا مخکې د مخکې نه ويلي و، چې موږ به ان تر کابله رسوي. هغه هم موټر راوست او کالي مو پکې کېښودل. برابر اته بجې وې، چې حرکت مو وکړو. موټر خو هسې زوړ واګون غوندې و، په خامه سړک يې خوشې اوازونه کول، په لاره چې ګاډي روان و، دوړې او خاورې يې بادولې او په موږه پرېوتلې. د ګاډي کړکيو شيشې ماتې وې، د سړک ټولې خاورې به دننه موټر ته راننوتلې. سترګې او مخ مو په دوړو کې نه ښکارېده. کله چې د جلال آباد ښار کې له موټره ښکته شو، له ځانونه مو دوړې وڅنډلې، مخ او لاسونه مو هم پريمينځل. دمه مو وکړه، چای وڅښل شوې، بيا د کابل په لور روان شو، د جلال اباد او کابل ترمنځ سړک پوخ و، دوړې او خاورې نه بادېدلې. د لغمان په کڅ ورواوختو، په لاره مو د الفت صاحب زيارت ته لاسونه پورته کړل. سروبي ته چې ورسېدو، کاکا مې غږ کړ:

دلته لمونځونه کوو.

ګاډی د سروبي د ډنډ په غاړه ودرېد، يوه هوټل ته ورننوتلو، هغوی لمونځونه وکړل، په بازار کې وګرځېدو ښا بسته ډېر دوکانونه وو، په هوټلونو کې هندي او افغاني رکاټونه

غړېدل. پوره دمه مو وکړه، له دمې نه وروسته بیا د کابل په لور روان شو. د سروبي نه بره خوا په لویه چړایي کې زموږ ګاډی په خوارو خوارو پورته ور روان و، په اولیانو اولیانو د چړای سر ته پورته شو. لږه شېبه وروسته د مومن خان او شیرینۍ په کلي مو سترګې ونښتې. سیند غاړې ته ګاډي په سړک ورښکته شو، د انارو باغ کې سره انار راځړېدلي وو، له دغه ځایه ورتېر شو د ماهیپر جګ غرونه رانږدې شول. کله چې د ماهیپر د جګې تړۍ لاندې موټر ورو ورو روان و، کاکا مې موټر چلونکي ته وویل:

وروره کله په دې سړک تېر شوی یې؟

هغه وویل: هو کاکا څو ځلې راغلی یم، تاسې مه وارخطا کیږئ، په کرا کرا به پرې ورخېژو. د ماهیپر په چینه کې مو لږه شېبه دمه وکړه، هر چا څو لپې اوبه وڅښلې، په ماهیپر راواوښتو، ایله مو لاړې تېرې شوې، ځکه چې له یوې خوا موټر ډېر زوړ و او له بلې خوا سړک ګران او پېچومې یې درلودل. مور او تندار مې دواړه ډار ېدل، په ټوله لاره یې زیارتونه یادول، تنګي ته راورسېدو، وړاندې مخامخ مو په عسکري چوڼۍ ګانو سترګې ولګېدې. هغوی ته هرڅه نا اشنا وو. په پلچرخي ورتاو شو او د حربي پوهنتون په مخه تېر شو. هغوی صنعتي پارک او شاوخوا شنې سیمې تماشا کولې، د یکه توت برجوره کلا مخې ته راغله، ورپسې په یوه رپ کې پل محمود خان ته ورسېدو. مورر مې او تندار مې رانه پوښتنه وکړه، ویل یې:

بچی دا کابل دی.

ما ویل هو دا کابل دی. دې ځای ته پل محمود خان وایي. مخامخ په چمن حضوري ورغلو، ما به هغوی ته هرځای بېل بېل ورپېژانده. په جاده کې ووتلو، په ښي اړخ سینمای پامیر باندې شاه دو شمشیره ته وګرځېدو. د ښار په منځ کې ووتلو او خپل کور ته لاړو. مازدیګر نږدې و، چې کور ته ورسېدو. مېلمنو ته مې چای دمې کړې، هغوی په چایو کښېناستل او زه سمدستي بازار ته ووتلم، غوښه او تازه مېوه مګې راونیوله. دوی لا په چایو ناست وو، چې په اشپزخانه کې مې دیګ بار کړ. هغوی د مازیګر لمانځه ته سره پورته شول، زه په منډه د تلیفون غرفې ته ورغلم. هوسۍ ته مې زنګ وواهه، مور یې غوږۍ پورته کړه، خالي دومره مې ورته وویل، چې هوسۍ ته ووایه هغه ستا مېلمانه رارسېدلي دي. هغې ویلې تاسې څوک یاست؟

ما ویل: زه یې د صنف (ټولګي) اول نمره یم. یوازې دومره ورته ووایه، چې خبره شي او دا هم ورته ووایه، چې سبا ته وختي پوهنتون ته راشه، چې مېلمانه به دیې درته انتظار باسي، مطلب د هغې ټولګي والې دي.

ویل یې: ښه وروره په سترګو.

زه دوباره په منډه کور ته راغلم، ما وې چې د بګ نه وي سوی. په اشپز خانه ورننوتلم، دیګ بخارر او ازونه پیل کړي وو، مېلمنو ته ورغلم، هغوی لمونځونه کړي وو، خپلو کې سره مشغول وو. ما وې تاسې خپه نشئ، زما کور تنګ دی. د ښار ژوند دغسې وي، په تنګو کوټو کې خلک اوسېږي، ما ویل چې قید نشئ.

هغوی راته کړه: څنګه تند تند ګرځې.

ما وې څه خبره نشته دی، خالي دیګ مې باندې کاوه. مور او تندار مې غبرګ راته وویل:

نه نه بچی دا څه کوې، دا خو زمونږه کار دی.

ما وې تاسې نوي او تازه ما کره د لومړي ځل لپاره راغلي یاست، لومړی مېلمستیا به زه درته برابره کړم، نور به بیا ګورو.

په دې شپه مې ورته ښه شوروا برابره کړه، د ډوډۍ په وخت کې په ټولو ښه ولګېده، هر یوه به راته ویلې: والله چې د ښځو نه دې ښه پخلی یاد دی. ویل یې: سهاره ته خو سم اشپز یې.

ما وې: ولې به نه یم ټول عمر مې مسافرۍ کې تېر شو، اخر یوه ښوروا پخول خو به یادوو.

هغوی ته مې تازه مېوه په مېز کېښوده او د کابل د ښار په باب مې ورسره خبرې کولې، هغوی هر یوه به ویل: سهاره زویه ! دا کابل خو ډېر لوی ښار دی.

ما وې هو دا خو لا د ښار منځ دیو شاوخوا نور هم پراخه دی، بیا به له خیره پکې وګرځئ، سیلونه به پکې وکړئ.

کاکا او ماما مې دواړو وویل: موږ به تا سره یوازې درې ورځې تېر وو، دا کار دې خدای سم کړي، چې کور ته په خوشاله زړه وروګرځو.

ما وې ډېره ښه ده، هرڅه به وشي، چې را سره خپه نشئ. د موټر چلوونکي مې هم ښه خیال ساتلو، ما ویل د کلي سړی دی، چې قدر یې وشي. سبایي وختي رانه رخصت شو، له خپلې کرایې نه مې ورته نوره خرچه هم ورکړه، ښه خوشاله لاړ.

دا نور مېلمانه مې کور کې پرېښودل او زه خپلې دندې ته ولاړم. لومړی د رئیس دفتر ته لاړم، خو هغه لا نه و راغلی، په نورو همکارانو او ملګرو وروګرځېدم، بیا خپل دفتر ته راغلم، چې د رئیس ملازم راغی، ویل یې: رئیس صاحب دې غواړي.

رئیس ته ورغلم، د مېلمنو مې ورته وویل، خوشاله شو، د واره یې وویل:

بېګاه ته به زما مېلمانه شئ.

ما وې مننه رئیس صاحب، هغوی لا دلته دي، بیا به ګورو، خو زه د دې لپاره راغلی وم، ما وې چې ستا څه نظر دی، دوی بېګاه ته ورولږم. هغه ویل:

ولې نه، ډېر به ښه شي، بېګاه ته يې وروا ستاوه. که د موټر خبره وه، زما موټر کې دې ولاړ شي.

ما وې: ډېره مننه يو ټکيسي کې به ولاړ شي.

ويل يې: سهاره په ښو تلوار او په بدو تامل، ټولې خبرې ورته وښايه، تر کوره ورسره ته ولاړ شه، چې هغوی خو نابلد دي.

ما وې: هو صاحب همدغسې به کوم. همدومره رئيس صاحب زه به اوس خپل کار ته ولاړ شم.

ويل يې: مهرباني، په مخه دې ښه شه.

دوباره خپل د کار کوټې ته راغلم، په څوکۍ کې لا ناست نه وم، چې شرنګ شو د ټيلفون زنګ راغی، غوږۍ مې چې غوږ ته ونيوه، بلې يې وکړل، پوه شوم، چې هوسۍ ده. ما ورته اواز بدل کړو، وې نه پېژندم، ويل يې: څوک يې؟

ما وې: تاسې څوک يئ؟

ويل يې: سهار صاحب شته دی؟

خپل غږ مې نور مال کړو: هو هو شته دی، له غږه يې وپېژندم.

ويل يې: راغلی يې، ستړی مشې، په خير راغلې.

ما هم ترې د مور او پلار د احوال پوښتنه وکړه، ويل يې: اوس همدومره، زه سمد ستي درځمه له کوټې نه مه وځه.

ما ويل: ښه ده راځه، هر کله راشې.

يوه اونۍ مو سره نه و ليدلي، موږ دواړه لېوالـه وو، چې سره ووينو. د ټيلفون غوږۍ مې کېښوده، د دفتر ضروري کارونه مې ترسره کړل. لا په کار بوخت وم، چې هغه راورسېده. روغبړ مو سره وکړو، بيا يې له خوښۍ نه اوښکې په سترګو کې لرې برې شوې، څوک نه و، يوه ښه شېبه راغاړې وتې وه، سمد ستي يې ويل:

خلک دې څه کړل؟

ما وې: په کور کې دي.

له ځان سره يې: دا به څنګه زه ووينم؟

ما وې ته اوس دا خبرې پرېږده، دا خو شعبه ده دلته خبرې نه کېږي، کوم هوټل ته به ولاړ شو. سمد ستي ووتلو او د هغې په موټر کې هوټل ته ولاړو، په هوټل کې مو د ستي په د ستي د دويمې مرکې خبرې پيل کړې، هوسۍ وويل:

کله زموږ کور ته راځئ؟

ما وې: نن شپه خو نه کېږي، سبا شپې ته به مونږه درشو.

هغې وویل: زه به په کور کې مور او پلار ته ووایم، پلار ته خو له شرمه نشم ویلی، خو یوازې به مور خبره کړم، هغه به یې پلار ته ووایي.

ما وې سمه ده.

هوسۍ وویل: چې مېوه (شیریني، نقل) درسره راوړې. زما کورنۍ به تاسې ته ګل درکړي. زمونږ په کور کې هم مېوه شته دی، خو دا په ګوره ماتي کې رواج دی.

ما ویل: هوسۍ داسې خبرې کوې لکه چې هرڅه ستا په واک کې دي.

ویل یې: همد غسې یې بوله نو، د کونډې زویه مزې دې دي.

ما ویل: ولې ستا نه دي څه؟

سر یې له شرمه ښکته کړو، لږه غلې وه، بیا یې وویل:

سهاره ته به ورسره راشې.

ما ویل: زه خو شرمېږم.

ویل یې: د کلي خبرې دې په کلي کې پرېږده.

ما ویل: ولې د کلي نه مې اوباسې.

ساده سهاره پښتانه وایي له کلي وځه، خو د نرخه مه وځه.

هوسۍ زما او ستا مینه خو رښتیا شوه، د مینې له ناکامۍ دې الله ساته. ګرانه خبره ده، چای مو وڅښل مې ما وې زه به کار ته هم نه ځم، کور ته به لاړ شم، چې مېلمانه به قید شوي وي، چې بېرون ته یې رااوباسم. مړه ستا موټر نه دی زده، چې هغوی دې په موټر کې ګرځولی وای. ښه ده راځه، چې ځو. زمونږ تر کوره راغلو، هغې خپل بکس ته لاس کړ، ویلې هن دا پیسې درسره واخله. له کلي راغلی یې، بې خرڅه شوی به یې، مېلمانه دې دي، سم قدر یې کوه.

هر څو مې چې ورته وویل: روپۍ راسره شته دی، هغې نه باوروله، یو بنډل پیسې یې راته په زوره په جېب کې کېښودې، او دا یې هم وویل: ځومره اطرافي خوی لرې، تراوسه لا نه یې قانع شوی سم د مدعي په څېر یې راته وویل، ما نور څه ونه ویل. هغه لاړه او زه هم کور ته ننوتلم، په دروازه کې مې زر تر زره د پېسو بنډل وشماره، پوره لس زره افغانۍ وې، چې په هغه وخت کې ډېرې پیسې وې. کور ته خوشاله ننوتلم، هغوی بانډار پیل کړی و، د غرمې ډوډۍ یې خوړلې وه، چای ورته ایښی و. مور او تندار مې په کور کې داسې ګرځېدلې لکه پخوا چې یې پکې شپې ورځې تېرې کړې وي، هرڅه یې تیار کړي وو، ما وې: ښېنه کوئ، د شعبې کار مې پاتې و، هغه مې ترسره کړو. اوس هم له خپل وخت نه مخکې راغلم. ما وې چې

تاسې خپه شوي نه یاست؟ ټولو ویلې: زویه سرلوړی اوسې، ولې به خپه کېږو، دا خو ستا برکت دی، چې کابل وینو، مونږ چېرته او کابل چېرته؟ اوس دې الله دا زموږ کار وکړي، ورسره سودا مو ده.

ما وې توکل په خدای هرڅه به وشي، ښه خوشاله به کلي ته ستانه شئ، خو داسې به وکړو، چې خدای به یې کوي، سبا ماښام ته به په درخواست ورځو، له ځان سره به څه شیریني وړو، نور د هغوی کار دی. ټولو په دې خبره لاس پورته کړل، ویلې: خدای دې فضل وکړي.

ما وې: اوس به ښار ته ووځو، چې لږ سیل خو وکړئ. هغوی ویلې: ډېره ښه ده.

له کوره ووتلو او په یوه ټیکسي موټر کې پل خشتي جومات پوري ورغلو، هغوی چې جومات ولید، حېران ورته پاتې وو، ویل یې: اوربدلي مو وو، خو اوس مو پخپلو سترګو ولید. دوی راته وویل:

نن به د ماسپښین لمونځ په دې پل خشتي جومات کې کوو. ما ویل ښه ده. یو ځل به په میوند واټ کې وګرځو، دا شاوخوا ځایونه به ان تر ارګ پورې وګورئ، د ماسپښین جمعې ته به ځانونه راورسوو. دوی مې ښه ډېر وګرځول، سم سترې شول، د پل باغ عمومي نه پل خشتي جومات ته ووتلو. کاکا او ماما دوی دواړه جومات ته ننوتل، مونږ درې واړه هوټل ته وختلو. ډوډۍ مو راوغوښتله، ډوډۍ چې مو وخوړه، مور او تندار مې په هوټل کې پرېښودلې او زه په هغوی پسې جومات ته لاړم. زه چې د جومات دروازې ته ورسېدم، خلک له جومات نه راخواره شول، په منډه جومات ته دننه ورغلم. هغوی دواړه د جومات په حویلۍ کې ولاړ وو او پورته پورته یې د جومات لوړ منار او شنې ګنبدې ته کتل. غږ مې پرې وکړو، خوا ته یې ورغلم ما وې راځئ، چې هوټل کې ادې دوی ځانته ناستې دي، چې ورشو. هوټل ته چې لاړو، ډوډۍ مې ورته راوغوښته، ماما مې ویل:

خوریه جانه، چې زه خدای پیدا کړی یم، دومره غټه جمه مې نه وه لیدلې. دا ښایسته جومات، دا مسلماني، د ډوډۍ په سر یې لاس پورته کړو، ویلې خدای دې دا د اسلام باچا تل تر تله برقرار لري. کاکا مې هم ورسره امین وویل. ما ورته څه ونه ویل، ځکه چې د هغیو دواړو خپل نظر او فکر وو. په هوټل کې مو ډېره دمه وکړه، چای مو وڅښلې ما ورته بیا د ارګ شاهي او د پل خشتي جومات په هکله رڼا واچوله. هغوی هم راځنې پوښتنې کولې، ما به ورته ببلې ببلې ځوابولې. له مور او تندار نه مې پوښتنه وکړه، ما وې ادې کابل دې خوښ شو تندار ته څه وائې؟

لومړی مې مور وویل: بچې ښایسته ښار دی، خو دا ښځې پکې بیخي لوڅې ګرځي، دا

خو د کفر کار دی. تندار هم د ادې خبره تائید کړه، ويلې: ورک دې شي دا خوشين کفر دی.
ماما مې لږ ټوکي غونډې و، وې ويل: تاسې په غرونو او درو کې ژوند کړی دی، دا هرڅه درته سرچپه ښکاري. مور مې پرې راډانګ کړو: چوپ شه چوپ شه تاته يې هم لکه چې خوند درکړو، دا د پښتو او غېرت کار دی
ماما مې ويل: دلته پښتو او غېرت څه کوي، دا د پښتنو خبرې دي.
کاکا مې وويل: خوشې کړس مه کوئ، دا دنيا يوازې د دوی ده، پرې چې هرڅه کوي، د دوی کار دی، خدای دې پښتانه له داسې کارونو نه وساتي.
ما وې که دمه شوي ياست، نو اوس به په بازار کې سودا وکړو او بيا به کور ته ځو. له هوټله راووتلو، وچې ميوې، نقل او نور ضروري شيان مو راونيول او بيا په يوه ټيکسي کې کور ته لاړو. تندار مې د ماښام ډوډۍ تياره کړه، له ډوډۍ وروسته هغوی او ما د ماخستن مونځ وکړو او چای ته کېناستو. هر يوه رانه د کابل ښار په باب پوښتنې کولې، ما ورته په ادب سره ځينې معلومات ورکول. ماما مې رانه وپوښتل، ويل يې:
خوريه ته په کابل کې څه کار کوې؟
ما ويل: ماما جانه زه مطبعه کې کار کوم، مامور يم.
کاکا مې ورته وويل: دا د جمعې په شپه چې راډېويي داستانونه اورې، خو دا يې ليکي کنه.
ويل يې: ښه هغه ته ليکې؟
ما ويل: هو ماما جانه! زه يې ليکم.
ويل يي: والکه خوريه ما خو له تا نه دومره تمه نه لرله، ته خو زورور سړی راوختې، افرين شه په تا! په دې عمر کې ته داسې پخوانۍ کيسې ليکې، چې عقل ورته کار نه کوي. شکر دی ربه، چې زما خوری دومره پوه سړی دی، ټول لاس پورته کړئ، چې الله يې له دې نه هم جګ کړي.
ما ويل: ماما جانه ما کوم مهم کار نه دی کړی، نن وخت کې خلک ډېر لوی او ستر کارونه کوي، خلک ان اسمان ته وختل.
ماما مې ويل: رښتيا، چې په دې کابل کې دا کارونه شوي دي، تعجب دی. هغه ويل هو دا خبره خو ده، دا نن چې مونږ په دې ښار کې دا کوم شيان وليدل، دا هم د تعجب خبره ده.
خدا پړو خوريه جانه! يوازې دا مونږ پښتانه بې ماله پاتې يو، نور خلک مخکې تللي دي.
ما ته هغوی د وخت او حالاتو د لا څه ويلو زمينه برابره کړه، ما وې تاسې ته د کابل دا عادي شيان تعجب ښکاري، ولې د نورو ملکونو د ژوند سطحه ډېره لوړه ده، هر ملک کې خپلو

خلکو یې کار کړی دی، حکومتونه یې ښه دي، علم او معرفت پکې شته دی، نر او ښځې یې لیک او لوست باندې پوهېږي، ځکه یې خو ژوند ښه دی. زموږ او ستاسې نر او ښځې بې سواده دي، چېرې په کلي کې یو نیم مېرزا پیدا شي، چې په لیک لوست پوهېږي، دا څو کاله کېږي، چې دا ښوونځي جوړ شوي دي، یو شمېر نوي ځوانان د خپلې ټولنې خدمت ته راوتلي دي، که پخوا ښوونځي او مکتبونه وای، خو تاسې به هم سبقونه ویلي وای، نالوستي به نه وای پاتې. دا د ژوند پرمختګ او ترقي ټوله په علم او پوهې پورې اړه لري او د ښوونځیو له لارې منځ ته راتلای شي. زموږ او ستاسې د ژوند بدبختي بې علمي ده، مونږ په دې باب ډېرې خبرې وکړې، وروسته ماما وویل:

خدای دې هغه چاره پېښه کړي، چې زمونږ په کې خیر وي. الله دې زموږ ایمان نه خطا کوي. مور مې په دې وخت کې له اشپزخانې نه راغله، دا سې یې وویل:

د سبا خبره وکړئ، چې څنګه به کوو؟

ما وې: سبا ته به له خیره مازدیګر او د ماښام ترمنځ هغوی کره ورځو، تاسې خپلې نوې جامې تیارې کړئ، زه به درته جامې اوتو کړم. هو رښتیا! مخکې به هغوی ته زه خبر باید ورکړم، خو سبا ته چې وظیفې ته لاړم، ټیلیفون به ورته وکړم. کوښښ به وکړم، چې کور ته په یوه بجه بېرته راشم.

دغه شپه تېره شوه، سبائي معمولاً خپلې دندې ته لاړم، په لسو بجو بیا د رئیس صاحب دفتر ته ورغلم، هغه مې له جریانه خبر کړ، ویلې که ډېر ضروري کار درته په مخکې نه وي، ځه کور ته لاړ شه، خپل کارونه دې بېګاه ته سم کړه. ما وې تر دولسو بجو یمه، ترڅو ځینې ضروري کارونه مې ترسره کړم. خپلې شعبې ته راغلم، چې د ټیلفون زنګ راغی، هوسۍ ویل یې:

دوه ځلي مې درته زنګ وواهه لکه چې په شعبه کې نه وې.

ما وې: هو رئیس صاحب ته ورغلی وم. ما ورته وویل: نن مازدیګر د شپږو بجو په شاوخوا مونږ درځو، خان کاکا دوی خبره کړه، مور دې هم زمونږ د مېلمنو نه خبره کړه، ما سره پردې څوک نه درځي.

هغې وې: ښه ده، زه به هغوی وپوهوم. سهاره! مونږ به مېلمنو ته ډوډۍ تیاره کړو، ته چې راتلې هغه نوې توره درېشي به واغوندې، نېکټایي و تړه، مېلمانه به هم خپل پاک کالي واغوندي، خپه نشې، زما خبره او ستا یوه خبره ده.

ما وې ښه ده او ته به؟

هغې ويل: زه به دې له لېرې لېرې تماشې کوم، لکه هنګامه چې وايي:

جاله لاهو کړه جاله وانه

چې مازديګر شي مرغۍ شنو ونو له ځينه

ما ويل: هوسۍ مور او پلار خو به دې......

ويل يې: نه نه سهار صاحب، هغه خبرې حل شوي دي، يوازې د خپلوۍ تار به غوټه کېږي، مور او پلار به مې حتمي دستمال درکوي.

ما ويل: په خوله دې برکت شه، زما خو زړه درزېږي.

ويل يې: زړه چې ښکته پورته نکړې، هوسۍ درسره ده.

ما ويل: مننه زه همدا اوس کور ته ځم.

ويل ورځه په مخه دې ګلونه.

زه سمدستي له شعبې نه ووتلم او نېغ حمام ته لاړم، تر حمام کولو وروسته شل کم دوه بجې کور ته ورسېدم. لومړۍ مې د هغوی جامې اوتو کړې او بيا مې خپله درېشي. هغوی

ډوډۍ خوړلې وه، ما زر زر ډوډۍ وخوړه او بیا مې هغوی ته د هوسۍ دوی کره د ورتګ په باب ځینې خبرې وکړې. د ناستې پاستې، د خبرې کولو طریقه او ځینې نورې خبرې مې ورته وکړې. ما وې ستاسې د خپلې سیمې د کولتور خبرې نښې زده دي، مګر ددې ځای کولتور لږ توپیر لري. تر پنځو بجو پورې مونږ له هغوی سره د مرکې او د خپلوۍ کولو خبرې اترې پخپلو کې سره وکړې. له کوره راښکته شوم او ټکیسي پسې ګرځېدمه، څو دقیقې وروسته ټکیسي راغی او مونږ پکې کېناستو او د هوسۍ دوی کره لاړو. د هغوی د کور زنګ مو چې وواهه، وړوکی هلک دروازه خلاصه کړه، ورته مې وویل:

ورشه خان کاکا دوکره ووایه، چې سهار دوی راغلي دي.

لږه شېبه وروسته د هوسۍ مور دروازې ته راغله، مور ته یې وویل: راځئ راځئ، دننه راځئ. ورننوتلو، هغې ته مې ښه ښه وروپېژندل او هغې ښه توده ستړې مشي له هر یوه سره وکړه. ماته یې هم لاس رااوږد کړو او په مینه یې روغبړ راسره وکړو. دننه یې سالون ته بوتلو، په کوچونو کې کښېناستو، د هوسۍ مور وویل:

د هوسۍ پلار چېرته تللی دی اوس دستي راځي.

یو بل زلموټی هلک او یوه وړوکې جینۍ، چې د هوسۍ د ترور اولادونه وو، په کور کې ګرځېدل راګرځېدل. هغه له سالون نه ووتله، ویلې چې زه چای درته راوړم.

کاکا مې غلي شانته وویل: دا خو لکه چې ډېر ماړه خلک دي؟

ماما مې وویل: خوریه دا کور یې خپل دی؟

ما وې هو ماما جانه، دا کور څه کوې، نور سرایونه لري، دا خو د شاهي کورنۍ سره نږدې پاتې شوی سړی دی، پخوا یې غټه څوکۍ درلوده، په اصل کې د جنوبي دي، خو پخوا کابل ته راغلي دي، اوس ددې ځای شوي دي. مور او تندار مې غلي غلي په کوچونو ناستې وې، د هوسۍ دوی مزدورې چای راوړو او په مېز یې ټولو ته چای واچولې. لږه شېبه وروسته د هوسۍ مور راغله. په خورا ورین تندي یې بیا له هر یوه نه پوښتنه وکړه، هره خبره یې په غوږېدلي ټنډه کوله، زما مور تري د کورنۍ د حال احوال پوښتنه په لوړ جرئت سره وکړه، هغې ورته په خندا او مهربانۍ ځواب وایه. مونږ لا یوه پیاله چای نه وڅښلي، چې خان کاکا راغی. روغبړ مو سره وکړو، ما ورته خپله مور، کاکا، ماما او تندار وروپېژندل. هغه هم خپل ځان پوره معرفي کړو، سمدستي یې ښځې ته وویل:

دوی درنه خپه شوي نه یې.

هغې ویل: دوی هم لږه شېبه کېږي، چې راغلل.

خان کاکا لومړی په ټیلفون کې چاته وویل، چې زه نن شپه نشم درتلای، مېلمانه لرم. په

سالون کې په ځانګړې څوکۍ کې کښېناست، له هر یوه سره یې دوباره ستړي مشي او احوال پرسي وکړه، بیا یې وویل د لمانځه وخت دی، لمونځ به وکړو. ټول پاځېدل د لمانځه په تکل، څوک تشناب ته لاړل، ځینې په لمانځه ودریدل، زه له سالون نه بهر حویلۍ کې د ګلونو باغچه کې ګرځېدمه، د هوسۍ د اکا زوی او دوه ماشومان نور هم زما خوا ته راغلل. د حویلۍ په بره خوا کې دوه منزله ودانۍ وه، چې دیوالونه یې د سنګ مرمرو وو. د کور سالون د هغې ودانۍ نه رابېل جوړ شوی و، وړاندې دوه درې پیاده خانې وې، د ودانۍ دوهم پوړ په یوه کوټه کې کړکۍ خلاصه وه، چې ښه ورته ځیر شوم، ومې لیده چې هوسۍ په کړکۍ کې ناسته ده. ماته یې لاس وخوځاوه، ما وې چې څوک مې ونه وینې، خالي خپل سر مې ورته وښوراوه. هغه له هغه ځای نه راښکته شوه او لاندې چېرې مصروفه شوه. زه د حویلۍ په ډول ډول ګلونو کې ګرځېدم، د هوسۍ د تره زوی نه مې پوښتنه وکړه، ما وې وروركه دا كور د دوی خپل دی. هغه وې هو دا یې خپل کور دی. ددې نه یې یو بل ښه کور په وزیر آباد کې دی، هغه یې په کرایې ورکړی دی. دا هلک ایله د پنځلسو کالو به و، د پلار پوښتنه مې ترې وکړه، ویلې پلار مې رئیس دی، خو هغه نه پوهېده، چې پلار یې د څه شي رئیس و. له خبرو نه یې معلومېدل، چې د شتو خاوندان دي. یو سګرټ مې وڅښاوه او بیا د سالون و خوا ته روان شوم. مخامخ د یوې بلې کوټې په کړکۍ کې هوسۍ بیا ولاړه وه، نیمایي ځان یې له کړکۍ نه راوېستلی و، خپل دواړه لاسونه یې سره ومښل او له معمول سره سم یې خپل اوربل چپ خوا ته تاواوه. زمونږ په منځ کې واټن دومره زیات نه و، زه د سالون په لور وګرځېدم او هغه لا ولاړه وه. خړنې لګېده، سالون ته ورننوتلم، هغوی لمونځ خلاص کړی و.خان کاکا د کاکا دوی سره پخوانۍ خبرې پیل کړې وې، نورو ورته غوږ ایښی و. خان کاکا د انګرېزانو د وخت کیسې رااخیستې، کاکا مې ورته ښه کول، مور او تندار مې د هوسۍ له مور سره په بله کوټه کې ناستې وې. د خان کاکا خبرې اوږدې شوې، مزدور یې د سالون په دروازه کې راننوت، ویلې خان کاکا ډوډۍ تیاره ده. خان کاکا خبرې بندې کړې، ویلې مهرباني وکړئ، درځئ، چې ډوډۍ وخورو. د سالون نه مخامخ بله کوټه وه، اوږد مېز پکې پروت و، ډوډۍ پرې تیاره شوې وه، په مېز چې کېناستو، هر ډول خواړه په مېز ایښي وو.

ډوډۍ مو وخوړه او بیا دوباره همغه سالون ته راغلو. ورپسې د ماخستن لمونځ هم وشو، نوکر (مزدور) چای راوړو او بیا یې ورپسې تازه مېوه راوړه. د مېوې له خوړلو نه وروسته کاکا مې لومړی له خان کاکا نه اجازت واخیست او بیا یې خپلې خبرې داسې پیل کړې:

خان کاکا مور د ننګرهار د سیمې او سېدونکي او مومند یو، سهار صاحب مې وراره دی، دلته په کابل کې مطبوعاتو کې کار کوي.

خان کاکا وویل: هو هو پېژنم یې، یو ډېر تکړه لیکوال دی، ډېر ښه زلمی دی، تېرو ورځو کې له یوه رئیس سره دلته راغلی و، په غیر له هغې دده ډرامې هره جمعې په شپه اورو.

ما له شرمه ځان راټول کړو او بهر ته ووتلم. کاکا مې ورته د خپلوۍ کولو وړاندیز کړی و، ماما مې هم د نوې خپلوۍ په هکله هراړخیزې خبرې کړې وې، زه بهر حویلۍ ته وروتلم، سګرټ مې ولګاوه، د سالون نه وړاندې د ناجو د ونې ترڅنګه ودرېدم، کتل مې چې هوسۍ بیرته راووتله، پخپلو کورنۍ جامو کې وه راتله راتله کله چې زما خوا ته راغله، ویل یې: څوک یې؟

ما وې زه یم راځه.

هغه رانږدې شوه، لومړی یې کور پلو پام وکړو او بیا یې په ما رامنډه کړه، لاس یې رااوږد کړو، سترې مشي یې راکړه، زه ښه ورنږدې شوم، لاس مې ورله کلک نیولی و. ویل یې: څنګه خبرې خو روانې دي؟

ما وې هو زه ترې راووتلم.

ویل یې: ما خو له کړکۍ نه ولیدې، چې سګرېټ دې ولګاوه، زه به دوعا درته کوم، چې پلار مې درکړي، زه درنه لاړم چې مور مې پوه نه شي.

ما وې ځه ورځه.

هغه لاړه او زه هم د سالون کوټې ته نږدې ورغلم، په دروازه کې ور روان وم چې د خان کاکا له خولې مې واورېدل: ستاسې خپلوي مې په سر او سترګو قبوله ده، زما پښتانه ورونه یاست، تاسې نه شم خپه کولی، زما د کورنۍ درسره رضا ده.

کاکا او ماما دواړو غبرګ وویل: کور دې ودان صیب. په دې وخت کې زه لږ پښه نیولی شوم، وړوکی زوی او مزدور یې راووتل، خان کاکا غږ وکړو:

والکه ورشه مور ته دې ووایه، چې دستمال راوړي.

کاکا مې ماته راغږ کړ: سهاره، سهاره زویه! زه په دروازه کې ورننوتلم، ومې ویل: دا دی کاکا راغلم.

ویل یې: هله څه مېوه شیریني...

ماما ته مې د شېریني پتنوس ورکړو او په ناستو کسانو یې نقل سره ووېشل. د نقلو پتنوس یې دننه ښځو ته هم یووړو، لږه شېبه پس یې دستمال په یوه بل پتنوس کې ایښی و، ښځې ورسره ټولې سالون ته راغلې. ټولو مبارکي وویله، وروسته زما کاکا یو د قرآن شریف سورت ولوست او دوعا وشوه. بیا نو زما مور ته ټولو مبارکي ورکړه، زه غلی په څوکۍ کې ناست وم، خندا وه، خوشالي وه. د ماخستین تېره پورې ورسره ناست وو، بیا مو ترې

اجازت واخیست او کور ته تري راغلو. کاکا او ماما دواړه په خپلوی خوښي ښکاره کوله، ویلې ښه شو چې دا کار وشو، خالي لاسونه کلي ته ستانه نه شو. مور مې هغوی ته وویل:

درې ورځې وروسته به مونږه خوږه کونډی وروړو، بیا به کلي ته ځو. ټولو وویل: ډېره ښه خبره ده.

په سبا ته چې کار ته لاړم، رئیس صاحب ته مې کیسه تېره کړه، هغه خوشاله شو او مبارکي یې راکړه، ویل یې ښه شوه، چې ستا د زړه کار وشو. ستا خوشالي زما خوشالي ده. مننه مې تري وکړه او بیا خپل دفتر ته لاړم. له ډېري خوشالی نه مې وروسته پاتې کارونه په چالاکی سره اجرا کړل، یوولس بجې وې ټیلفون راغی، غوږی مې چې پورته کړه، هوسی وه، ویل یې:

مبارک دې شه.

ما وې: ستا دې مبارک شي، چېرې یې؟

ویل یې: زه په پوهنتون کې یم، تر درې بجو پورې درس لرم، په څلورو بجو به درشم.

ما ویل: ښه زه به دې انتظار کوم، د خدای په امان. د ټیلفون غوږی مې کېښود او بیا مې پخپل کار په ډاډه زړه پیل وکړو، تر دوولسو بجو مې کار وکړو او بیا په تفریح کې تر کوره لاړم، ما وې چې مېلمنو به څه پاخه کړي وي که نه؟

په لار کې مې ترکاري او تودې ډوډی واخیستې، کور ته چې ورننوتلم، مور او تندار مې دواړه په اشپزخانه کې ناستې وې او دیگ یې باندې کړی و. ویلې زویه ستړی مشې، کاکا او ماما دې بهر ته په چکر وتلي دي.

ما وې مور جانې زه به ورپسې وروځمه، هسې نه چېرې په بله نه وي تللي!

په منډه له کوره راووتلم، په کوڅه کې مې وړاندې پام وکړو، هېڅ په نظر رانغلل، ما وې ته راځه هغې وړاندې ونو پورې به ورشم، که چېرې سیوري ته ناست وي؟

ونو ته چې ورنږدې شوم ومې لیدل، چې دواړه د اوبو په یوه ویاله کې اودسونه کوي، خوا ته ورنږدې شوم، سلام مې پرې واچاوه، ویل یې: سهاره بچی ته راغلې؟

ما ویل: هو کاکا جانه له کوره درپسې راووتلم، ما وې چې چیرې لادرکه نشئ. دواړو وخندل وې ویل: دومره خو نابلده نه یو، دربیمه ورځ مو ده. په دې شاوخوا کې بلد شوي یو. موږ ته لاره معلومه ده، ته څه مونږه پخپله درځو، دلته به لمونځ وکړو بیا به کور ته درشو. زه تري بېرته کور ته ولاړم، مونږ چې ترڅو ډوډی تیاروله، هغوی هم راغلل. ډوډی مو سره وخوړه په چایو ناست وو، د هوسی د پلارګنی خبرې مو راواچولې، کاکا مې وویل:

ماته چې پته ولګېدله، ډېره ښه کورنی او پخپله پښتو او اسلام ولاړ خلک راته

ښکاري.

ما وويل: ماته هم خانداني او د پوره شتو خاوندان ښکاره شول. دا خپلوي دې ورسره زمونږ خداى ټينګه او بختوره کړي. کاکا مې د مور او تندار نه پوښتنه وکړه، ويلې: تاسو ته دا خلک څنګه ښکاره شو؟

هغوى دواړو وويل: ډېره ښه ښځه يې وه، مونږه پخپل عمر دا سې ښه ښځه نه وه ليدلې، ځو مره نيت په خيره او مهربانه ښځه وه. همدا يې ويل: سهار صاحب طالع مند او خوش بخته دى، چې هوسۍ يې په نصيب شوه او له دا سې ښه ټبر سره يې خپلوي وشوه. دوى دواړه به ښکمرغه ژوند ولري. په دې خبرو کې درې بجې شوې، ما هغوى ته وويل: تاسو که په کور کې قيد شوئ، بيرون ته ووځئ، زه کېداى شي کور ته لږ ناوخته راشم، زه مطبعې نه راغلم او خپل پاتې کارونه مې ترسره کړل.

په څلورو بجو مې چې حاضري امضاء کړه، له مطبوعاتو نه ښکته شوم او په سړک باندې په چرت کې روان شوم، تر ډېره ولاړم، پام مې کاوه چې د هوسۍ موټر راواوخت، موټر يې ودراوه او راښکته شوه، په هغه اندازه خاندي او شرمېږي، چې هېڅ حد نشته دى، زه حېران پاتې وم، چې دا ولې نن بل ډول ده؟ هسې يې ځان جوړ کړى و، لکه د چين ماچين ښاپېرۍ، په موټر کې کېناستو، ما وې دا ولې دا سې ښکته ښکته ګورې؟

ويل يې: د کونډې زويه ښکته به نه ګورم.

پام کوه هوسۍ تل به له ما سره په يوه طبيعي حال اوسې، زه او ته له نن نه په ابسته دوه ملګري يو. د مېړه او ښځې خو څه خبره نه ده، زما او ستا د برې راز په همدې حقيقي مينه کې دى، نور ژوند دى کېږي به. خپل ښي لاس يې را اوږد کړو، ژما په اوږه يې کېښود او وې ويل:

ما خو درته ويلي و، چې مينه درسره لرم، اوس نو زه ستا او ته زما يې، راځه چې اوس کوم د ساعت تېرۍ ځاى ته لاړ شو. موټر ته يې حرکت ورکړو، ما وې: چېرې ځو؟

نن به سهاره راساً که دې خوښه وي شېوه کيو ته لاړ شو، هلته به د درياب په غاړه يوه شېبه سره کېنو.

ما وې: بلکل مې خوښه ده، خو نن به لږ په وخت راوګرځو، ولې چې ګ مېلمانه په کور کې دي.

هغې موټر ګړندى چلاوه، په لاره چې تلو راته وې ويل:

په بله اونۍ کې به درته موټر چلول زده کړم، ببرک چمن ته به دې بوځم.

ما ويل دا به څومره ښه شي، چې زه ډريوري وکړم.

ویل یې: پروا ونه کړې، اوس به ټول هرڅه سم شي.
ما وې: رښتیا هوسۍ ته خوږه کونډۍ پېژنې؟
ویل یې: ولې نو نه یې پېژنم، سهاره په نظر کې دې پښتنه نه راځم که څنګه؟
ما ویل: نه نه ولې نه، خو ما وې چې تاسې په کابل کې د هر وخت تېر کړی دی، ځینې دودونه مو هېر کړي نه وي.
نه نه کابل هم خپل رواج لري، هر چېرې دا دود شته دی.
ما ویل: مونږ که کومه پېښه نه وه په خیر، سبا نه او بل سبا ته خوږه کونډۍ دروړو. مور ته دې ووایه، چې په هغې ورځې خان کاکا هم باید کور کې وي. ویل یې سمه ده.
په دې خبرو کې مونږ شیوه کیو ته ورسېدو، د جمیعت لېسې نه ورتېر شو، مخې ته سیند راغی، موټر مو د سړک په غاړه ودراوه او مونږه پیاده شو. د سین په غاړه وړاندې ولاړو، د توت ونې سره نښتې وې، په یوه ځای مو د توت ځانګې نه توتان وخوړل، ښه چې وړاندې تېر شو، د سین په غاړه جولګه وه، شاوخوا یې ګڼې ونې او د ګلابو ګلونه سره ښکارېدل، مونږ یو بل ته سره وکتل، ما وې راځه هوسۍ یو ساعت به دلته کېنو.
هغې ویلې راځه چې کېنو.
د ګلابو بوټو کې ورننوتلو ان د سیند غاړې ته مو ځانونه وررسول، په یوه شنه کبله ورته کېناستو، د سین اوبه خړې غوندې وې او په مستۍ سره سیند روان و، شاوخوا ځمکه یې له ځان سره وړې وه، د سیند نه پورې هم ګڼې ونې د سیند په غاړه ولاړې وې، هېڅوک نه ښکارېدل. یو نیم بزګر به په خپل پټي کې لګیا و، ما هوسۍ ته کړه:
دا خو بیخي ځانته ځای دی، بني بشر نه ښکاري.
ویل یې: مونږ ته همداسې ځای ښه دی. وې خندل او لاس یې د سین اوبو ته ښکته کړو، داړې یې راته وکړې، ما هم د اوبو داړې وروشېندلې. په ټوکو ټوکو کې مو ځانونه لامده خېشته کړل، وروسته مو اوبه له ځانونو نه وڅنډلې او د ګلابو ګلونو په منځ کې په یوه شنه درب کې کېناستو. زما کمیس لوند شوی و، له ځانه مې وویست او په بوټو مې لمر ته وغوړاوه. د هغې هم کمیس لوند و، ما وې هوسۍ څوک نشته دی، کمیس دې اوباسه او په دې بوټو یې خور کړه. ویلې نه دا کار دلته نه کېږي، که څوک مو وګوري، نو څه به وایي؟ ته خو نارینه یې پروا نه کوي، مګر زه خو دا کار کله کولی شم، خیر دی وچېږي. هوسۍ د لومړي ځل لپاره زما د سینې ببر وېښتان ولیدل، وې ویل:
سهاره دا څومره ببر یې؟
ما ویل: ولې نه دې خوښېږي؟

ویل یې: د خوښېدو خبره خو ښه ده، مګر دومره ډېر ګڼ ویښتان!

ما یې زلفو ته لاس وروړ، او ومې ویل:

او دا ستا د زلفو قودي! ځانته مې راوړاندې کړه، ما وی چې د مینې تنده ماته کړم، خو هوسۍ رانه ځان راښکود، ویل یې: نه، زیاتې به نه کوو.

ما وې هغه فکر مه کوه هر شی په خپل وخت کې.

ویل یې: هو همداسې ده، بې هوښه کېږه مه، خدای دې د زړه صبر درکړي.

هوسۍ رانه وړاندې کېناسته، ماته یې ورو غوندې وویل:

سهاره دا ځای بیخي ځانته دی، ځوک به شک راباندې وکړي، کمیس دې واغونده، د سیند غاړې ته به ورشو، چې د چا شک راباندې رانه شي.

ویل مې: هوسۍ نن راته بې زړه ښکاره کېږې.

ویل یې: بې زړه خود یم آن تر واده پورې به داسې بې زړه اوسم.

د سیند غاړې ته ښکته شو، کتل مو چې پاس د توت څانګې سرې له توتانو نښتې دي، په اوبو کې مې یوه څانګه راوځنډله، سره پاخه توت په اوبو کې پرې واته. مونږ دواړه د سیند په اوبو کې په مزه مزه او ټوکو ټوکو کې ډېر توتان وخوړل، ښه شېبه د سیند په غاړه کېناستو، بیا مې هوسۍ ته وویل: راځه چې زیاتي ځو، په کور کې مېلمانه دي، جې ځان وروړسوم، خپه نه شي.

هوسۍ چې بوټ یې له پښو وېستلی و، بوټ یې پښو کړل د موټر خوا ته راروان شو، له شېوه کیو نه د ښار په لور روان شو، په موټر کې مې هوسۍ ته وویل:

سبا ته به مونږ د خوږې کونډۍ لپاره په بازار کې ځینې سودا رانیسو.

هغې وې: څه به رانیسئ؟

ما وې: مور مې راته ټول شیان راښودلي دي، لکه وچه او تازه مېوه، ماهیان، شیر برینج، سابه او داسې نور... بېګاه ته به بیا له هغوی نه پوښتنه وکړم.

ویل یې: سهاره د ټولو شیانو پوښتنه وکړه، سبا ته هغوی ته تکلیف مه ورکوه، په لسو بجو به زه مطبعې ته درشم، دواړه به بازار ته لاړ شو، وابه یې خلو.

ما وې: هوسۍ ته به راسره په تکلیف شې.

هغې ویل: نو دا خو یوازې ستا کار نه دی زمونږ د دواړو ګډ کار دی.

ما وې: سمه ده زه به سبا ته ستا انتظار کوم. زمونږ ګاډی په قلاچه راتېر شو، لږه شېبه کې حضوري چمن ته راورسېدو، لمر په غرغړه و، چې د کور مخې ته یې موټر ودراوه. زه ترې راښکته شوم او هوسۍ په چالاکۍ سره موټر روان کړو او لاړه.

وړانـدې کاکـا او مامـا دواړه راروان وو، هغـوی خـو ولیـده، مګـر څـه یـې پـېژندلـه، چـې څـوک ده؟ زه ورته پښه نیولی شوم، خوا ته مې رانژدې شول، ویلې: سهاره راغلې؟

ما وې هو راغلم.

ویل یې: دا موټر د چا و؟

مـا وې دا خـو زمـوږ د ریاست مـوټر و. کـور تـه ننوتلـو، مـور او تنـدار مـې راتـه سـتړې مـشي وویـل، مـا وې مورجـانې بېګـاه تـه مو څـه پاخـه کـړي دي؟ ویـل یـې: زویـه تراوسـه خـو مـو څـه شـی نه دي باندې کړي.

زه پـوه وم چـې د پخولـو څـه نـشته، مـا وې زه بـازار تـه وځـم چـې غوښـه راوړم. پـه منـډه راووتلم، لـه قـصابه مـې غوښـه کـور تـه یـووړه، مـا یخچـال نـه درلـود، چـې غوښـه او نـور خـواړه مـې پکـې ذخیـره کـولی. هـره ورځ بـه مـې نـوې سـودا کـور تـه اخیـستله. د شـپې لـه ډوډۍ خوړلـو نـه وروسـته مـور او تنـدار تـه مـې وویـل: مـوږ او تاسـې بـه سبا تـه مـازیګر هغـوی کـره ورځـو، خـو کـوم کـوم شـیان واخلـو. هغـوی راتـه بیـا همغـه شـیان یـانې شـیدې، سـابه، تـازه ماهیـان، شـیر بـرینج او تازه میوې راته په ګوته کړې. هغوی ته مې وویل:

سبا تـه بـه زه همـدا شـیان کـور تـه راوړم او پـه څلـورو بجـو بـه ځـو. سبا تـه چـې کـار تـه لاړم، تـر لسو بجـو مـې پخپـل دفتـر کـې کـار وکـړ، بیـا لـه مطبعـې نـه ووتلـم او د هوسـۍ انتظـار مـې کـاوه. هغـه پـه خپـل ټـاکلي وخـت راورسېده، مـوټر کـې کېناسـتو او نـوي ښـار تـه لاړو. د خـوړې کونـډې ټـول شـیان مـو واخیـست، هوسـۍ پیـسې راوېستلې، مـا وې هوسـۍ دا پیـسې پـه زه ځکـه ورکـوم، چـې بیـا راتـه پـه راتلـونکي کـې چېرتـه پېغـور ونـه کـړې. پـه ټوکـه کـې مـې ورتـه وویـل. هغې راته په موسکۍ توګه وویل:

ددې پخوانیـو د اطرافـي خبـرو نـه وانـه وختـې، سـمه ده تـه پیـسې ورکـړه، ماتـه یـوه خبـره ښکاري خو ته....

په کړ، کړت مې ورته وخندل، هوسۍ زه خو د کلي سړی یم.

ویـل یـې: کلـی اوس پرېـږده. پـه ټوکـو، ټوکـو کـې مـو سـودا پـوره کـړه او پـه مـوټر کـې مـو واچولـه. دولـس بجـې کېـدې، چـې کـور تـه مـو راورسوله. هغـې راسـره لـه مـوټره راښـکته کـړه او بیـا مـو مخـه ښـه ورسـره وکـړه. کـور تـه روانـه شـوه. مـا پـه چـالاکۍ سـره ټـول شـیان کـور تـه ننوېستل، مـور او تنـدار مـې څـه ماهیـان پاخـه کـړل او څـه یـې اومـه سنبال کـړل. د خـوړې کونـډې هرڅـه یـې تـر څلـورو بجـو پـورې برابـر کـړل. څلـور بجـې شـوې، ټولـو ځانونـه تـګ تـه برابـر کـړ، سـامانونه مـو راواخیـستل او پـه یـوه ټیکـسي مـوټر کـې لاړو. هغـوی زمـوږ د ورتـګ نـه خبـر وو، ټـول پـه کـور کـې و، نـور د ورور کـورنۍ یـې هـم راغلـې وه، ښـځې، ماشـومان او سـړي ورکـره وو.

ټولو راسره په ګرم جوشۍ او مینه سره ستړي مشي وکړه. یو بل ته سره ورمعرفي شو، نارینه په لوی سالون کې کېناستل او ښځې په یوه بله کوټه کې کېناستې. خان کاکا ټولو ته په ورین تندي خبرې کولې، د هغه بل ورور چې له ده نه کشر و، دروند سړی او د ښه خوی او پوهې څښتن و. هغه هم د پښتنو د تاریخ او بیا خصوصاً د جنوبي او مشرقي د پښتنو د تېرو حالاتو په باب ځینې یادونې وکړې او وروسته زمونږ په دې خپلوۍ خپله پوره رضایت او خوښي وښودله. دوه درې زلمیان، چې دوه تنه د همدغه زما د کاکا خسرزامن وو او یو یې د ترور زوی و، په مجلس کې ناست وو. ناستو کسانو په غېب کې زه پوره پېژندلم، خو لیدلی یې نه وم، هر یوه به دا ویل: سهار صاحب ته یې؟

دا ځکه چې هغوی ټولو ښځو او نرو زما داستانونه په راډیو کې اورېدلي وو. زه پوهېدمه، چې زما او هوسۍ په کوژدنه هغوی خوشاله دي.

کله چې د ماښام ډوډۍ وخوړل شوه، زما خواښې یو ګیلاس شربت راوړو او ماته یې ونیو، ما هم شربت وڅښو او لس زره روپۍ مې ورسره ورکړې. ټولو خلکو ماته کتل، چې دا به اوس څه کوي؟ ما چې پیسې د ګیلاس سره ورکړې، ټول خوشاله شول. په دې وخت کې خان کاکا وویل: سهاره بچې خالي یو سل ګون نوټ پکې کېږده، کفایت کوي، نورې پیسې بېرته واخله. هر څومره چې یې یادونه وکړه، ما پیسې دوباره وانه خیستلې. هوسۍ یې زما مور او تندار ته راوستې وه، ورپېژندلې یې وه. تر ماخستن تېره پورې د خپلوۍ او خوښۍ مجلس وشو، مونږ ترې د شپې په دولسو بجو کور ته د تللو اجازت وغوښت، هغوی ویل خامخا به شپه کوئ، هر څو چې ټینګ شول، اجازه مو ترې واخیستله او ترې رارون شو.

د راوتلو په وخت کې یو بکس یې مزدور له کوره راووېست او په موټر کې یې واچاوه. ټولو راسره ښه په مینه مخه ښه وکړه او د هغوی په یوه موټر کې یې وراره تر کوره راورسولو. کله چې مو بکس خلاص کړو، د ټولو لپاره پکې جامې ایښې وې، زما لپاره یې نوې توره دربشي ایښې وه. کاکا او ماما دواړه خوشاله شول، ویلې دا خلک په ټولو رواجونو پوره پوهېږي. ماته یې مخ راواړاوه، ویل یې:

بچې پام کوه، چې دوی درنه خپه نشي، مونږ خو ترې لیرې یو، مګر ته به یې ډېر خیال ساتې.

ما وې د خپلې بندګۍ ووسه به کوم، ستاسې دوعا دې راسره وي، انشاء الله زمونږ خپلوي او دوستي به تر اخره ښه پاتې شي. هغوی خپلو کې سره مصلحت وکړو، ویلې مونږ به په خیر سره سهار وختي کلي ته ځو. ویل یې ښه شوه، چې دا کار په خیر سرته ورسېد او خالي لاسو نه لاړ نه شو. ما ورته وویل:

کـه یـوه ورځ راسـره بلـه هـم تېـره کـړئ، زه بـه ډېـر خـوښ شـم. هغـوی هېڅکلـه لـه خپـل کـور او کلـي نـه بهـر سـفر نـه و کـړی، پـه دا یـوه اونـۍ کـې پخپـل کـور پـسې خپـه شـوي وو ، مـا وی ښـه ده، سهار چې پاڅېدو ، هر څه به وشي.

شـپه تېـره شـوه، سبایي وختـي ټـول لمانځـه تـه پاڅېـدل، زه هـم وختـي لـه کـوره ووتلـم، دوی تـه مـې پـه بـازار کـې چـای، بـوره او نـورې وچـې میـوې راونیـوې، ترڅـو چـې کـور تـه راسـتنېدمه، چـای تیـار و. لـه چـای وروسـته مـې هـر یـوه تـه خپلـه برخـه تحفـه ورکـړه او پـه یـوه ټیکـسي مـوټر کـې پـل محمـود خـان تـه د مـوټرو هـډې تـه لاړو. د یـوه سـروېس ګـاډي کلینـر نـارې وهلـې "جـلال ابـاد والا جـلال ابـاد والا " سمدسـتي مـو سـامان وریپورتـه کـړو او مـور دوی مـې ټـول پـه سـروېس کـې کېناسـتل. لـږه شـېبه کـې ګـاډی ډک شـو ، مـا تـرې اجـازت واخیـست او لـه هغـوی سـره مـې مخـه ښـه وکړه. ګاډی روان شو.

زه پــه دغــه ورځ لــږ ناوختــه کــار تــه لاړم، زمــوږ رئـیس تــه مــې ټــول جریــان وو ایــه، هغــه ډېــر خوشـالـه شـو ، ویـل یـې: سـهاره واده بـه دې ښـه پـه ډنـګ ډونـګ وکـړو. څـو ټـوکې یـې راسـره وکړې، زه ترې خپل دفتر ته لاړم او په کار مې پیل وکړو.

ډېـري ورځـې شـوې وې، چـې ځینـې کارونـه راتـه ډب ډېـرې پراتـه وو ، تـر دولـسو بجـو پـورې کـوم نیمګـړي کارونـه چـې پـاتې وو ، سـرته مـې ورسـول. د غرمـې ډوډۍ مـې چـې وخـوړه، بیـا مـې پـه کـار پیـل وکـړو. د جمعـې د شـپې راډیـویي داسـتان مـې تـر نیمـې ورسـاوه، خـو لـه ځانـه سره مي فیـصله وکـړه، چـې راډیـوي داسـتان بـه د شـپې لـه خـوا پـه کـور کـې تکمیـل کـړم. د اخبـار او مجلـو ځینـې ضـروري شـیان مـې ولیکـل، دوه بجـې وې، چـې د هوسـۍ د ټیلفـون زنـګ راغـی، راتـه وې ویل: نن به ببرک چمن ته ځو ، چې هلته درته موټر چلول درزده کړم.

مـا وې: ښـه زه بـه انتظـار کـوم. پـه څلـورو بجـو چـې هغـه راغلـه، ببـرک چمـن تـه ولاړو. هغـې وخـت کـې د ببـرک چمـن لا څـه، چـې پـه خبرخانـه کـې دومـره ډېـره ابـادي نـه وه شـوې. د ببـرک چمـن پـه زیاتـه برخـه کـې اوبـه ولاړې وې او لـوخې پکـې شـنه ولاړ وو ، مـوږ یـوې وچـې برخـې تـه لاړو ، ځـای پرځـای پکـې مـوټرې چلېـدلې وې. د لـومړي ځـل لپـاره د مـوټر پـه جلـو کېناسـتم، هوسـۍ راتـــه د مـــوټر تولـــه، ګیرونـــه، بریـــک، ګـــاز، کلـــچ، اشـــارې او نـــور د مـــوټر ببلابېلـــې برخـــې راوښـودلې. څـو ځلـې یـې راباندې تکـرار کـړې، بیـا یـې د مـوټر کلـي راکـړه او د چـالانولو چـل یـې رازده کـړو. پـه لـومړي ځـل مـې چـې مـوټر چـالان کـړو او ګـاز مـې ورکـړ، مـوټر روان شـو ، خـو رانـه ګـډ وډ شـو ، زړه مـې درزېـده، د مـوټر تولـه (شـټرینګ) مـې کلـک نیـولی و ، ټـول بـدن مـې ورتـه کلـک او شـخ نیـولی و ، څـو متـره چـې بـه مـوټر مخکـې لاړ ، رانـه ګـل بـه شـو. هغـې راتـه بیـا تـشریح وکړه، وې ویل:

مه ډاربږه، بدن سست او عادي و نیسه، شترینګ هم کلک مه نیسه، مخامخ وړاندې ګوره، لاندې پښو ته مه ګوره، څه زړور څه. هن چالان کړه.

بیا مې موټر چالان کړو، دا ځل لږ وړاندې موټر روان شو، په همدغه ترتیب سره تقریباً درې ساعته مې په دغه ورځ تمرین وکړو. کله کله به راباندې په غوسه شوه، کله به یې ټوکې راپورې وکړې، ویلې به یې: دا خو لیکل نه دي، چې وې کړې.

په همدغې ترتیب سره یوه اونۍ مې د موټر چلول تمرین وکړو، له یوګي ورځې نه بلې ته ښه کېدمه، په دوو اونیو کې مې موټر چلول سم زده کړل. په ورو او شاړو سړکونو کې به مې موټر ځغلاوه، هوسۍ به راسره ناسته وه. لنډه دا چې موټر مې ښه سم زده کړو او په لویو سړکونو کې به زړور تلمه.

د هوسۍ موټر مې بیخي له کاره ایستلی و، کله چې مې موټر زده کړ، هوسۍ موټر ورکشاپ ته وډراوه او درې ورځې وروسته یې موټر جوړ کړو، بیا به چې هوسۍ ما پسګي راغله، موټر به ما چلاوه. هغه به راته څنګ کې ناسته وه، هغه زما په موټروانۍ پوره خوشاله وه. وروسته به بیا زیات وخت موټر ما سره و، هغه به چې کور مخې ته ښکته شوه، موټر به یې ماته راکړو، کور ته به پکې لاړم. کله ناکله به وظیفې ته پکې هم تلم. زما د کوژدنې نه د مطبعې مامورین خبر شول، ټولو راته تبریکي راکوله. په موټر کې به یې چې ولیدم، ځینو به راپورې ملنډې وهلې، ویلې به یې: سهاره د موټر څښتن شوی یې. لکه چې......

ما به ورته ویلې، چې دا هرڅه مې د مېرمنې دي، زه خو همغه سهار یم، بدل شوی نه یم. هغوی راپورې ملنډې کولې، زه په ټولو مامورینو ګران وم، هر یوه به دا ویلې په دغه جمعې شپې دې راډیویي داستان لیکلی که نه؟ ما چې به دهو ځواب ورکړو، ټول به خوشاله شول او د جمعې شپې ته به خپلې راډیو ته د داستان ټاکلي وخت ته منتظر ناست وو. د جمعې شپې ته لا دوه شپې پاتې وې، ما هم ورته راډیویي داستان نیمې ته رسولی و، سبا ته چې کار ته لاړم، لومړۍ مې راډیویي داستان پاتې برخه تکمیل کړه او نشر ته مې وسپاره. یوه بجه وه، چې هوسۍ ټیلفون وکړو، ویلې نن د پوهنتون کتابخانې ته په څلورو بجو راشه، بیا به له دې ځایه بل خوا ته په چکر ولاړ شو. ما وې ښه ده زه به څلور نیمو ته درورسېږم.

تر څلورو بجو مې خپل کارونه اجرا کړل او بیا د کابل پوهنتون په لوري روان شوم. د پوهنتون کتابخانې ته ورغلم، کتل مې چې هوسۍ د پنځه شپږو انجونو سره په کتابخانه کې ناسته ده. زه یې چې ولیدم، سپکه راپاڅېده او له هغوی نه یې اجازه راواخیسته. هغوی ټولو زه ولیدم، خو نږدې ورنغلم. د پوهنتون له دروازې نه راووتلو او د دارالمعلمین او ابن

سینا د ښوونځیو په منځ کې مخامخ سړک باندې راساً دارالامان ته لاړو. موټر مو د سړک په غاړه ودراوه او موږه دننه باغ ته ننوتلو. لومړی مو په باغ کې ښه ډېر چکر وواهه او بیا همغه پخواني ځای ته ورغلو. د ګلابو په منځ کې کېناستو، د خبرو په لړ کې مې هوسۍ ته وویل:

د پوهنتون د فارغېدو شپې دې رالنډې شوي دي، ازموینې ته تیاری ونیسه، مونوګراف دې مخکې له مخکې نه استاد ته وسپاره. زما خو دا سې نظر دی، چې له پوهنتون نه خلاصه شوې، د واده بندوبس به کوو.

هغه په موسکېدو، موسکېدو وویل: ولې دا ازاد ژوند دې نه خوښېږي؟

ما ویل: ولې مې نه خوښېږي، خو ترڅو به یوه خوا او بله خوا ګرځو، اخر دواړه به په یوه کور کې د اوسېدلو مزه هم وګورو.

وې ویل: سهاره ګوره زما او ستا واده به ستا په دغه کرایي کور کې کېږي؟

زه لږ غلی شوم، بیا مې ورته وویل: هو نو چېرې به کېږي، زه خو خپل کور نه لرم، تا ته خو هرڅه معلوم دي.

هغه لږه شېبه غلې وه او زه هم چوپ پاتې وم. وروسته بیا هغې وویل:

زه به مې مور او پلار سره خبرې وکړم، ته د واده او نورو شیانو په باب هېڅ تشویش مه کوه، هرڅه چې جوړ او برابر شول، بیا به واده کوو.

ما ویل: زه پوه نه شوم، هرڅه چې جوړ شو یانې څه او څنګه؟

هغې ویل: مسلمانه خو ته یې څه کوې، پلار به مې راته نوی کور راونیسي د واده ټول شیان به تکمیل شي بیا به درته ووایم، چې اوس واده کوو، نور څه وایې؟

ما ویل: ستاسې په ځای کې د واده ولور څو دی؟

هغې ویل: ولور څه کوې، چې پوښتنه یې کویآ، له تانه خو څوک ولور نه غواړي.

ما وې: نه خو ځان خبروم، چې ستاسې د خلکو د ولور رواج څنګه دی؟

ویل یې: زموږ د خلکو رواج ډېر خراب دی، پېنځه لکه، شپږ لکه افغانۍ ولور اخیستل کېږي. ډېرې پېغلې د پلار له کاله زړې شي او ډېر ځوانان د ولور د ګټلو او پوره کولو لپاره د عربو ګرمۍ پاخه کړل. ته یې څه غم کوې هوسۍ به بې ولوره درکره درځي. څومره ښه نصیب لرې.

ما ویل: زما نصیب پخوا دومره ښه نه و، خو له کله نه چې مې ستا سره لیده کاته شوي دي، ورځ مې روانه ده. لاس مې وراوږد کړو له غاړې مې راونیوله، خدای دې راته ژوندۍ لره، په غېږ له مینې به دې په ژوند کې احسان وړم.

ویل یې: په دې کې سهار صاحب د احسان څه خبره ده؟ په مینه کې خو دا شیان نه ځاییږي.

له نن ورځې نه په اخوا دا شيان له مغزه وباسه، په تېرو بحثونو کې مې هم درته ويلي دي. هېڅ ډار په زړه کې ونه لرې، هرڅه چې مخې ته راځي، په دوارو به وي، د احسان څه خبره نشته.

په دې وخت کې پاس د يوې ونې په څنګه دوه مرغۍ ناستې وې، دواړو يو پر بل غړۍ اړولې وه، زه ورته متوجې شوم. کله به يوې مرغۍ خپلې سترګې پټې کړې او هغه بلې به ځان وځانده او خپل سر به يې د هغې بلې په ځانګونو کې ومانده. ما هوسۍ ته غلي شان اشاره وکړه، يو لاس مې ورله پخپل لاس کې ټينګ ونيو او پورته مې خپله ګوته ونې ته ونيوله. هغې چې مرغۍ په ونه کې وليدې، چې دواړه يو پر بل کې سره ورک دي، په خندا شوه او وې ويل: مور دواړه تري څه کم يو. موسکۍ، موسکۍ يې ځان زما غېږې ته راوارتاوه، ما هم خپل سر د هغګي په زلفو کې پټ کړو، بيا مې په کرار سره خپلې شونډې د هغې شونډو ته وروړې، هغې هم خپلې شونډې د ګلاب ګل د پاڼو غونډې ورو بېرته کړې او زما شونډې يې ښې کلکې وزبېښلې، ترښه ډېره شېبه په همدغه حال کې سره پاتې وو، وروسته هغه سپکه پورته شوله، ويلې ځوک رانشي. سترګې يې په زلفو کې نه ښکارېدې، مخ يې خولې شوی و، خپل مخ يې پاک کړو، وې ويل: سهاره زه به درته ډېره ګرانه يم او که ته به ماته؟

ما ويل: دا به نو خدای ته معلومه وي. يره هوسۍ زه خو وايم، چې دواړه يو بل سره مساوي مينه لرو. لکه ته چې راباندې څومره ګرانه يې، زه هم په تا هومګره ګران يم.

هغې ويل: هو همدا سې ده، خدای دې مور نه د نظره کوي. سهاره ! مينې رانه هرڅه هېر کړي دي، ازموينه رانژدې شوه، هېڅ تياری نه لرم.

ما وې: تياری بايد ولرې، له سبا نه په اخوا به خپل درسونه پيل کړې، اخرنی امتحان دې دی، چې په ښه درجه کاميابه شې.

هغې ويل: ته خو وايې، مګر کله چې کتاب ته کېنم، بس همدا سودا مې راواخلي.

ما وې: کومه سودا؟

هغې ويل: ولې خو همدا يوه سودا او سوچ دی نو !

ما وې: مړې پربړده، چې چېرته درنه په اوږده سفر تللی نه يم.

هغې ويل: واخ ده ته ګوره ! ته وا داګنې اوږد سفر نه دی چې کله خپل کلي ته لاړ شې، بيا مې هېره کړې، دوه درې اونۍ په کلي کې پاتې شې.

ما ويل: هوسۍ روزګار خو هم کول غواړي، هلته مور کور او کلی دی، نوی کور مې جوړ کړی دی، لا ټول شيان يې نه دي پوره.

هغې ویل: هو رښتیا سهار صاحب، کور دې ښه جوړ کړی دی که نه؟

ما وې: د کلي په نورو کورونو کې زما کور ښکلی دی، که قسمت دې شوی و، وبه یې ګورې.

ویې خندل، ولې نه خامخا به کلي ته دواړو ځو. ما وې: هغه به هم ساعت وي، چې ما او تا دواړه کلي ته یوځای لاړ شو؟

ویل یې: سهاره بس بس دا دومره ارمان نه دی، واده مو چې وکړو خامخا به ځو. راځه چې حرکت وکړو وخت ناوخته دی، مازیګر په تېرېدو و، چې دارالامان نه راروان شو او موټر ته زه کېناستم، زموږ تر کوره مې موټر وچلاوه.

له موټره چې ښکته شو، ما وې راځه هوسۍ نن راسره پاتې شه، مور و پلار ته به دې څه بهانه وکړې.

ویل یې: اوس نشم پاتې کېدی، کور مې څه نه دي ویلي، بیا به یوه شپه درسره پاتې شم، اوس لا اول د مني سر دی.

ډېره زاري مې ورته وکړه، خو هغې خپل تصمیم ونه ګرځاوه، په موټر کې کېناسته او لاړه.

زموږ د دواړو ژوند همدغسې پسې تېرېده، هوسۍ له پوهنتون نه فارغه شوه، پنځه شپږ میاشتې تېرې شوې، زه بیا هم کلي ته لاړم، د کور نیمګړې چارې مې سنبال کړې، د واده په باب مې له مور او کاکا دوی سره خبرې اترې وکړې، کاکا مې وویل:

څومره پیسې به پکار شي؟ واده خو په ډېرو پیسو کېدی شي، سهاره څه درسره شته او که نه؟

ما وې کاکا جانه لږ و ډېر څه خو به راسره وي، ولې کوژدنه مې راته وایي یوه روپۍ به دې مصرف نه شي، هرڅه به زه پخپله کوم.

هغه وویل: دا خو څه بل شان ښه خلک دي، خو یو ځل بیا هم ځان ورسره د واده په کولو او مصرف هرڅه ورسره په ډاګه کړه، بیا به موږ ته خبر راکړې، چې ځان ورته برابر کړو. که ډېرې پیسې یې غوښتې چې څه چاره ولټوو.

ما وې ښه کاکا جانه، چې زه دا ځل لاړم، د واده خبرې به ورسره وکړم، تاسې ته به احوال راولېږم، خاطر جمع اوسئ، مورجانې زړه چې دومره ښکته پورته نه کړې، ولور رانه، نه اخلي، زه فکر کوم چې په کابل کې به راته کور هم واخلي. په مور او پلار یې ډېر ګران یم، په هفته کې یو ځل ورځمه ډېر قدر مې کوي. زه د مور او کاکا دوی نه په دوعا نفا ښار ته راغلم. زړه مې دی چې همدا نن سبا لومړۍ هوسۍ سره د واده خبرې مطرح کړم او بیا مې د خسر او

خوابنـې سـره سبا تـه، چـې کـار تـه لاړم، د هوسـۍ دوی کـره مـې ټيلفـون وکـړو، مـور سـره مـې پـې خبـرې وکـړې، حـال احـوال مـې تـرې واخيـست، د خپـل راتـګ مـې ورتـه وويـل، مـا وې لـه کلـي نـه راغلی يم، زما د مور او ټولو خپلوانو پوښتنه يې راځينې وکړه. سمد ستي يې وويل:

بېګـاه تـه کـور تـه راشـه، چـې لـه نـزدې نـه دې ووينـم. مـا وې کـه وشـوه سبا شـپې تـه بـه درشـم. ويلي بنـه مـونږ بـه درتـه سبا شـپې تـه پـه تمـه يـو. هو سـۍ لـه انجونـو سره چـېرې وتلې وه، مـا وې پـه خـان کاکـا سـلام کـوه. د مېـز پـه سر مـې ځينـې کارونـه راتـه پراتـه وو، پـه هغـې مـصروف شـوم ان تـر يـوې بجـې مـې سـم ضـربتي کـار وکـړو. د غرمـې تـر ډوډۍ وروسـته دوه بجـې وې، چـې د هوسـۍ د ټيلفون زنګ راغی. له سلام او روغبړ نه پس يې وويل:

زه بـه څلـور بجـې درشـم، منتظـر اوسـه. تـر څلـورو بجـو مـې کـار وکـړ، نـوې راډيـو يـې داسـتان مـې د جمعـې شـپې نـشر تـه ورکـړ، پـه څلـورو بجـو لـه مطبعـې نـه رابنـکته شـوم او د هوسـۍ مخـې تـه روان شـوم، کتـل مـې چـې هغـه هـم راورسـېده، مـوټر يـې ماتـه پـه اختيـار کـې راکـړ او ويلـې: نـن به بګرامـيو ته ځو.

مـا خـو بګرامـي نـه و ليـدلي، هغـې راتـه لاره ښـودله. تـر سـياه سـنګه پخپلـه لاړم، آخـوا تـه هغـې رهنمـايي کـولم ترڅـو بګرامـيو تـه ورسـېدو. هلتـه مـو مـوټر د سـړک پـه غـاړه پـارک کـړو او مـونږ د حنيفـه ښـونځي ترڅنـګ يـوه بـاغ تـه ورتېـر شـو. د يـوې ويـالې پـه سـر د ولـو پـه بېـخ کـې سـيوري تـه کېناسـتو، دا داسـې ځـای و چـې هېڅـوک پکـې نـه و، يـو نـيم سـړی بـه وړانـدې د پټـو پـه مـنځ نـرۍ لاره روان وه، پـه دې ورځ مـې سمد سـتي د واده خبـرې هوسـۍ تـه پـه مخکـې کـړې، هغـه لـومړۍ لږه غلې شوه، بيا يې وويل:

لکه چې د ټينګې نه يې؟

مـا ويـل: نـه نـه دا خبـره نـه ده هوسـۍ پرېـږده چـې مـونږ دواړه د خپـل ژونـد د خـوړو نـه هـم لـږه څکـه خـو وکـړو او ربنـتيا خبـره خـو دا ده، چـې زمـا او سـتا همـدا وخـت د واده کولـو دی، څنګـه تـه پکې څه وايې؟

هغـې ويـل: تـه چـې څنګـه وايـې، درسره خوښـه مـې ده. هـو ربنـتيا ابلـه ورځ د شـپې لـه خـوا مـوږ پـه خپـل سـالون کـې سـره ناسـت وو، پـلار او مـور مـې دواړو زمـا او سـتا د کـور پـه بـاب خبـرې کولې. پلار مې مور ته وويل:

دوی تـه د هوسـۍ پـه نـوم يـو کـور پـه دې نـزدې شاوخوا کـې واخلـم، چـې لـه مـونږ لـيرې نـه وي. يو کـور مـې پيـدا کـړی دی، يـو ځلـې بـه يـې پـه ګـډه سره ووينـو، بيـا بـه ورسره خبـرې وکـړو. پـه هغـه سـاعت کـې خـو مـا لـه شرمه هغـوی تـه څـه ونـه ويـل، خـو پـه سبا تـه مـې بيـا مـور تـه وويـل، چـې پـه دغـه کـور پـسې زر تـر زره وګرځئ، داسـې نـه چـې بـل څـوک يـې واخلـي. همغـه و، چـې مـور مـې ابـا

ته ويلي وو. زه فکر کوم چې پلار مې کور ليدلی دی، خو اوس يوازې زموږ ليدو ته پاتې دی. بيګاه ته به مې مور ته دا خبره وريادو کړم، کله چې کور معلوم شي بيا به د واده په باب خبرې کوو. سبا ته به درته د کورر معلومات درکړم. رښتيا په کلي کې نورې څه خبرې وې، کراري وه، مور مې، کاکا دوی او نور ټول خپلوان مې په کوژدنې خوشاله شوي دي؟

ما ويل: ستا د پلار او ټولې کورنۍ صفتونه مې مور په ټول کلي کې خلکو ته کړي دي، دوعاګانې يې تاسې ته کولې، ټولو سلامونه ويلې. نن سهار مې له ادې سره خبرې وکړې (ستا د مور) سره، خوشاله شوه، ويلې نن بېګاه ته کور ته راشه.

هغې ويل: سهاره زما په مور خو دې څه کوډې نه دي کړي، هر وخت هره شېپه دې يادوي او همدا وايي، چې دا هلک خو بيخي اطرافي خوی لري، خپله پښتو يې ټينګه نيولې ده، موږ کره نه راځي.

او ای ته خو په رښتيا چې بلکل له هغو درو نه بيخي راوتلی نه يې. کله ناکله خو موږ کره راځې، همدا نن شپه به راسره لاړ شې.

ما ويل: خدا پېږو هوسۍ شرمېږم.

هغې ويل: هو دا خبرې مې پلار کړي دي وايي سهار ښه هلک دی، د ښه خوی او پوهې خاوند دی، مصروفيتونه يې زيات دي، ځکه ډېر نه راځي.

ما ويل: ما خو ستا له مور سره بېګا ته وعده ايښې ده، چې درکره درځمه.

ـ دا څه وايې؟ رښتيا وايې که ټوکه؟

ـ کله مې درته دروغ ګڼې ويلي دي؟

هغه له خوشالۍ نه پاڅېده په خندا يې وويل:

ځو مره ښه چې واورې دې ماتې کړې او موږ کره راځې.

ـ چې داسې ده، نو پس له دې به هره ورځ درځمه.

ـ سهاره لږ ساعت به دلته کېنو بيا به راسره مونږ کره ځو، همداسې به وي که ټوکه؟

ـ هو همد غسې به وکړو. ساسې کور ته به نږدې ما له موټره ښکته کړې، يوه شېبه وروسته ب زه کور ته درشم، سمه ده.

ويل يې: بيخي سمه ده.

يوه شېبه وروسته د بګراميو په بازارګي کې وګرځېدو او بيا مو ګاډی د هوسۍ د کور په لوري خوشې کړو. په لږ ساعت کې وزير اکبر خان مېنې ته ورسېدو، د هغوی د کور خوا ته مې ګاډ ودراوه، کلي مې هوسۍ ته ورکړه، هغه لاړه او زه لږ وروسته ورپسې لاړم. د دروازې زنګ مې چې وواهه، هوسۍ دروازې ته قصداً راغله، زه يې چې وليدم سمه وغوړېده، د

کور کالي يې په غاړه وو، ما وې ګنې د سبر تانده ده. ددې لپاره چې خپل جوګ يې په مور پوخ کړی او سي، له مانه په يوه منډه يې تر موره ځان ورساوه، مور يې هوښياره ښځه وه، په کړت کړت خندا يې وکړه او زما مخې ته راغله، په دواړه طرف يې ښکل کړم، لکه د خپلې مور غوندې مينه يې راکړه، ما يې هم لاسونه ښکل کړل، کور ته ننوتلو. په هوسۍ يې داسې غږ وکړ:

لورې تا خو فاکولته ويلې ده، داسې منډه دې د خپل سهاره وکړه لکه پخپل کلي کې چې وې.

کله چې په سالون ورننوتلو ادې مې له ځانه مخکې کړه او زه ترې وروسته شوم. ما وې چې احترام او درناوی يې وشي. وروسته مې د ځنګ کوټې ته ورپام شو، چې هوسۍ په خپله خوله لاس اېښی دی او خندا شنه کړې ده. ماته يې په څو ډولو نازونو او اشارو هرکلی وايه.

خواښې او خسر مې دواړه راته خوشاله وو او زما په ورتګ سره يې خوښي کوله. د ماښام له ډوډۍ نه وروسته د چايو په سر دواړو راسره داسې د زړه خواله کوله، لکه مور او پلار يې چې خپلو بچيانو سره کوي. د راتلونکي ژوند د پېرزو خبرې يې کولې، زموږ د واده په باب يې وويل:

سهاره بچۍ ! پام کوه چې زړه کې دې څه در ونه ګرځي، ته مې زوی يې او هغه مې لور ده، ستاسې واده به په ښه شان سره درته وکړم. لومړی درته کور واخلم، نو بيا به له خيره د واده بندوبس کوو. زما خو داسې نظر دی، چې د خپلې لور واده لکه د نورو پښتنو او افغانانو پرخلاف په خپل مصرف وکړم. زه لور لکه د نورو په شان نه خرڅوم.

د هغه هره خبره رابانده ډېره ښه لګېده، ځکه چې زما د فايدې خبرې يې کولې. تېر ماخوستن پورې مو همدا د واده خبرې کولې، ما خو هېڅ نه ويل، خالي غوږ مې ورته اېښی و. د واده نه په غير نورو خبرو کې به مې يوه نيمه ورسره ويلې. د هغوی په نيت او عمل پوه شوم، چې زما په ګټه او فايده پوره نيت لري. دا يې هم راته وويل چې:

دوه ورځې په اوونۍ کې دلته راځه، چې سره ګورو. نيمه شپه وه، چې بيده شو. سهار وختې وظيفې ته د هوسۍ په موټر کې لاړم، خسر مې هم چېرې پخپل موټر کې ولاړ. له مانه هغه مخکې له کوره ووت، ماته يې يوازې دومره وويل:

بچۍ وظيفې ته د هوسۍ په موټر کې ولاړ شه. خدای په اماني يې راسره وکړه او لاړ. کله چې زه له سالون نه راووتلم، خواښې مې راسره روانه وه. هوسۍ ته يې ورغږ کړ: هوسۍ وه هوسۍ هغې له دننه بلې کوټې نه وويل: آه ادې جانې څه وايې؟

ــ لورې د موټر کلي دې راوړه ته د زړو خلکو نه بدتره يې، شرمندوکه جنۍ يې ته خو

راشه.

هغه له کوټې راووتله او راروانه شوه، له ځان سره یې خندل، د کوټې په ګوټ چې راوخته ماته یې پخپلو خاصو اشارو سره ډېر څه وویل. کلي یې راته له لیرې نه، چې له موره شرمېدله، په ډډه یې په یوه لاس کلي راکړه او چوپه خوله بیرته روانه شوه. مور یې وخندل، وې ویل:

دې لا پوهنتون ویلی دی، دومره شرمېندو که ده.

ما پټ له ځان سره وویل: هو شرمیندوکه ده ! ډېره زیاته شرمېندوکه ده. له خوابنې نه مې اجازه راواخیسته او خپلې دندې ته لاړم. د ورځې دوه بجې وې، هوسۍ ټیلفون راوکړ. ویلې په څلورو بجو د حقوقو پوهنځي مخې ته راشه، زه به دې انتظار کوم. ما وې ښه ده. پوره په څلورو به ځان دررسوم. کله چې څلور بجې شوې، له کاره رخصت شوم، په چالاکۍ سره مې حاضري امضا کړه او بیا د کابل پوهنتون په لور مې ګاډی روان کړ. دهمزنګ سره په یوه ترافیکي پېښه کې په سړک موټرې ولاړې وې، نیم ساعت ځنډ پکې راغی، ترڅو چې پوهنتون ته ورسېدم، پېنځه بجې کېدلې.

هوسۍ د څو تنو نجونو سره ولاړه وه، زه یې چې ولیدم، له هغوی نه یې اجازه واخیسته او راروانه شوه. له ورایه په خندا شوه، ویلې زړه مې بې واره و، ما وې چې خدای مه کړه څه پېښه ورته نه وي پیدا شوي. دا څنګه دې ناوخته کړ؟

ـ په دهمزنګ کې لاره بنده وه، کومه ترافیکي پېښه شوې وه.

موټر ته وختلو او باغ بالا ته مو حرکت وکړو. هوسۍ وویل:

نن به په باغ بالا کې چکر ووهو. د باغ بالا په سړک د موټرو بیروبار زیات و، د خلکو ګڼه ګونه وه، مور موټر ودراوه او وړاندې په بوټو کې په چکر شو. د انګورو په بوټو کې ښه وړاندې لاړو، هلته د یوې جګې بارې په سر کېناستو. د پروان کارتې او خیرخانې سیمې ټوله ساحه مو لیدله، د خیرخانې په کوتل تونده تونده موټرې اوښتې راوښتې، مونږ دواړو بېګانۍ خبرې راواچولې. هغې راته وویل:

بېګاه مې ټولې خبرې اوربدلې دي، تاسې چې څه ویل. ما ورته غوږ ایښی و، د مور و پلار ټولې خبرې مې واورېدلې. ما خو درته ویلي و، چې پلار مې لومړی کور اخلي، بیا به واده کېږي.

ـ بلکل هوسۍ ! چې تا څه ویلي وو، همغه خان کاکا بېګاه وکړې، لکه چې زمونږ د واده شپې رانزدې شوي دي. ای جینۍ چې زه به تاته په واده کې څه اخلم؟

ـ ستا چې څه خوښېږي، هغه به واخلې.

ـ يو خو به درته د سرو هار جوړوم او بل به درته د سرو چارګل.

ـ بس همدا ؟

ـ نه نو نور خو به ته فرمايش کوې.

ـ زه درته ووايم؟

ـ هو ووايه کنه.

ـ سهاره ! که زما منې د سرو مرو نه تېرېږه، زما دومره علاقه ورسره نشته دی.

ـ نه نه هوسۍ دا زما خوښه ده، ناوې خو له سرو سره ښه ښکاري. اګر چې ستا هېڅ ته حاجت نشته دی، ولې اسره او طلاګانې، ډول ډول ګانې په واده کې خوند کوي. د ناوې لپاره چې کومه ګاڼه په کار ده، ټوله به برابره کړم. آن لا د اوس نه به زرګر ته فرماېش ورکړو، خوښه دې نه ده؟

ـ چې ستا خوښه وي، زه په کې څه ويلی شم؟

ـ زه خو وايم، چې سر له سبا نه به دواړه يو ځل د زرګرانو په کوڅه ورچکر شو. هغې وويل:

سمه ده.

ما وويل: هو رښتيا يو ځل چې ولور او د واده نېټه معلومه شي، بيا به دا شيان کوو. که څنګه؟

ـ سهاره بيا دې د ولور خبره ياده کړې.

ـ ګوره هوسۍ پوهېږم، چې له ما سره ستا مور او پلار لکه د خپل اولاد په شان چلند کوي، ولې هغوی او زما مور کاکا او کورنۍ مې ټول سره کېني او په ګډه سره د واده د کولو خبرې خو وشي کنه.

ـ ستا نظر سم دی، خو دا ټول کارونه پخپل وخت کې کېږي. لومړی کور او د کور سامان او بيا د واده کول. لنډه دا چې کله مو کور واخيست، يوه اونۍ وروسته به ته د واده کولو لپاره زما پلار او مور سره ستاسې مشران خبرې وکړي. له هغې نه به وروسته چې هر څه معلوم شول، بيا به دواړه په ګډه سره نور کارونه او سامان برابروو. ته هېڅ فکر مه کوه، په دا ټولو شيانو به بيا په همغې وخت کې دواړه ګړېږو. کېدی شي سبا ته مونږه د کور ليدو ته لاړ شو، که خوښ مو شو، سمدستي يې اخلو. کوم ځنډ پکې نشته دی. زموږ د سيمې خوا ته دی، ځلور کوټې کور دی، پوخ، باغچه هم لري. ډېر شيان په کې موجود دي. په دوه لکه يې ويلی دی، که فيصله ورسره وشوه، بيا به دې ورته بوځم، چې ويې ګورې.

د کور په باب ما هېڅ نشوی کولی، ځکه چې د کور اخيستل زما له ارادې نه بهر وو.

www.sikaraam.com

هوسۍ وويل:

سهاره په دې شيانو کې نور هېڅ فکر ونکړې، ما درته پخوا ويلي دي، چې هر څه به سم شي.

زه لږ غلی شوم، ناڅاپه مې فکر ته راغله، چې نن به هوسۍ له ځان سره کور ته بيايم، که بيا يې نه کوله، ماخستن به يې بوځم تر کوره به يې ورسوم.

ـ هوسۍ راځه نن به کور ته لاړ شو.

ـ سهاره ته خو ښه پوهېږې، چې شپه درسره نشم کولی، زه چې د شپې له خوا کور ته لاړه نه شم، مور و پلار ته به څه بهانه کوم؟

ـ ماخستن به دې کور ته ورسوم، کور کې ووايه کوم د پوهنتون سيمينار ته له نورو ملګرو سره تللې وم.

ـ ښه ده درسره لاړه به شم، خو لس بجې به مې کور ته رسوې.

د باغ بالا نه په موټر کې روان شو او کور ته لاړو. مازيګر نزدې و، چې کور ته ورسېدو. لومړی مو چای دم کړ او بيا مې له قصابه غوښه يووړه. مونږ دواړو په اشپزخانه کې د ماښام لپاره مزې داره ديګ پوخ کړ. له ډوډۍ نه وروسته راته هغې وکړه، ويلې:

سهاره افرين شه په تا چې څنګه ځانته ژوند تېروې؟ دا پخلی کول، د کور پاکوالی، د لوښو وينځل او ورسره په څنګ کې نور کارونه....

ما وې: پرېږده زما له ژونده خو خبره شې کنه.

هوسۍ راسره لوښي پرېمينځل، کور يې پاک کړو، هرڅه يې سنبال کړل، بيا مو بېا دواړه په ټوکو او خندا سره کېناستو او يو له بله سره مو داسې مشغولتيا راواخيسته لکه څو کاله مو چې سره ګډ تېر کړې وي.

زه حېران دې ته يم، چې هوسۍ سره په بېرون ګرځېدو او چکر کې داسې مينه راتله، ما وې چې ټوله يې په يوه ځل وخورمه، خو زما په کور کې به مې له هغې سره د يوه درونډ مېلمه په شان چلند کاوه، نه پوهېږم چې دا ولې؟ او هغه زما په روحيه او مزاج پوهېده، چې په کور کې تري مينه هېرېږي. هغې په داسې حال کې زما په دواړو سترګو باندې لاس کېښودل، چې زه په مېز ناست وم او څه مې لوتل. ويلې دا لوستل او ليکل پرېږده درنه روانه يم. خپل دواړه لاسونه مې د هغې له غاړې نه ورتاو کړل، مونږ دواړو ګوتې لګول پيل کړل. يو له بله مو غېږه واخيسته، خوله په خوله شو، تر ډېره پورې د مينې په نشه کې غرق پراته پاتې شوي وو. زه به چې کله له سد او خوده ووتم، هغې به کنټرولولم، ترڅو چې د شپې تر لسو بجو پورې مونږ د مينې خواله وکړه. بيا مې هغه کور ته ورسوله او زه دوباره د هغې په موټر کې خپل کور ته

راغلم.

سبا ته چې وظیفې ته لاړم، تر ځلورو بجو پورې پخپله شعبه کې مصروف وم، پوره څلور بجې وې ټیلفون یې راغی، ویلې سهاره هغه کور مو ولید، ډېر ښه کور دی. پلار مې ورسره د اخیستلو فیصله وکړه، په په دوه لکه روپۍ یې ترې واخیست. ویلې ته ځان راورسوه، چې کور ووینې.

زه خوشاله شوم او سمدستي مې ځان ورورساوه. هغه راته د خپل کور په مخکې ولاړه وه.

دوه کوڅې اخوا ته دغه کور یې له لیرې راته راوښود. نږدې ورغلو، دروازه مو وروټکوله، یو چا دروازه راته خلاصه کړه، ورننوتلو. ښکلی پوخ سپین کور و، پراخه حویلۍ یې درلوده، ریښتنې ونې او ګلان پکې وو. په باغچه کې هر راز ګلونه ولاړ وو، په ټول کور کې وګرځېدو رښتیا چې ډېر ښکلی کور و، هرڅه یې تکمیل و.

زمونږ د دواړو پوره خوښ شو، دوه ورځې وروسته د هوسۍ پلار هماغه کور د خپلې لور هوسۍ په نوم کړو. په یوه میاشت کې دننه کور ته سامانونه راوړل شول، ټول سامانانونه هغوی واخیستل، د کور هرڅه یې پوره کړل، زما ورسره خالي منډه تړه وه. په یوه میاشت کې کور او بدلو ته سنبال شو.

یوه شپه د هوسۍ پلار کور ته وروغوښتم، ماخستن کې یې راته وویل:

سهاره بچې! زه ستا او د هوسۍ فرق نه کوم، هغه مې لور ده او ته مې زوی یې، کور مې درته واخیست، سامان مې هم ورته پوره کړو، اوس ته کولی شې چې د واده بندوبس ونیسې. پام دې وي، چې هېڅکله د جینۍ پلار زوم ته داسې نه وایي، کولای شې چې خپل کاکا او مور سره دې د واده کولو خبره غوټه کړې. زمونږ له خوا کوم ممانعت نشته دی. هوسۍ هم له پوهنتون نه فارغه شوې ده، پوهېږم چې داسې کوم خنډ لا مونږ او ستاسو په مخکې نشته دی، په همدې وجه مې نن راغوښتی وې، چې زړه کې دې نور څه تېر نه شي، ځکه مې درته ځانته دا خبره وکړه، خو زمونږ موقف او ستا حالت د هغسې شرایطو نه دی او زه پخپله د هغه زاړه دود پلوی نه یم. زه به د خپلې لور واده پخپل مصرف کوم، ته د هېڅ شي پروا مه کوه.

ما ترې ډېره ډېره مننه وکړه، خواښې مې هم راته وویل:

زویه! هېڅ فکر مه کوه، هرڅه به سم شي. ما له خسر او خواښې نه هیله وکړه او ورته مې وویل:

که ستاسې خوښه وي سبا ته به زه خپل کلي ته لاړ شم، چې خپل مور او کاکا دوی سره د واده خبره شریکه کړم.

هغوی دواړو وویل: ولې نه، دا خو ستا خپله خوښه ده، ستا سره زموږه همدا مشوره ده.

ـ خان کاکا ستا سې سیوری دې خدای زما له سره نه کموي. د ماخستن ډوډۍ نه وروسته مې ترې اجازت واخیست، کور ته لاړم سبا ته مې له کاره رخصت واخیست، هوسۍ تر پل محمود خان پورې پخپل موټر کې ورسولم. د جلال آباد ته د ګاډو په هډه کې په یوه سروېس موټر کې کېناستم. هوسۍ راته ولاړه وه، چې زموږه سروېس حرکت وکړو. هغې خپل لاس خوځاوه او له سترګو مې پناه شوه. کله چې د ماهیپر په تری کې سرویس ښکته کوځېده، زه د واده په چرت کې تللی وم (په کوم هوټل کې مې واده کېږي، هوسۍ به د واده جامې اغوستې وي، موږه دواړه به هوټل کې په سټېج دروي او خلک به راته ګوري) په همدې سوچ سوچ کې جلال آباد ته ورسېدو. هلته زموږ د کلي ګاډي د ستي په دستي تیار و. په چالاکۍ وروختم او ګاډی د کلي په لور روان شو. زموږ د کلي د لښن سرویس په لاره کې خراب شو، ښه شېبه ګاډی ځنډ شو، لاره خو دومره نه وه، خو سروېس په کراره روان و. ایله بیله د ماښام خړه لګېده، چې کلي ته ورسېدم. بکس مې له جیپ نه راښکته کړو او د کور په لور روان شوم. د خپل نوي کور دروازه نیم کښو وه، په دروازه ورننوتم، د تره د زو مېرمن مې مخې ته راغله، هغوی هم زما له مور سره په نوي کور کې یوځای اوسېدل. مور مې له وړاندې برنډې نه ولیدم، خپله سینه یې په خپلې منګل ووهله، ویلې: آخ شکر خدایه د سترګو تور سهار مې راغی. هغه په ګړندي ګامونو رامخې ته شوه، زه هم په منډه ورنږدې شوم، هغې راته لاسونه خواره کړل، په غېږ کې یې ونیوم، ما یې دواړه لاسونه ښکل کړل. د کاکا زوی مې او بچیان یې راغلل، له ټولو سره مې روغبړ وکړو، کاکا دوی یې هم راخبر کړل، ټول سره راغونډ شول او د شپې مو ښه بانډار جوړ کړو. هغوی ټولو رانه زما د خسر او خواښې پوښتنه وکړه، ما د هغوی سلام ورورساوه. له چای او ډوډۍ نه وروسته مې هغوی ته مې د خسر او د کور اخیستل او نور ټول څه چې تېر شوي وو، کیسه وکړه. ټول خوشاله شول او په ګډه یې هغوی ته دوعاوې وکړې، بیا ورته د واده کولو خبرې رایادې کړې. کاکا مې وویل:

ـ هغوی چې له موږ سره دومره مرسته کوي، ټول د واده مصرف او تکلیف په غاړه اخلي. مونږ به غېر له واده د کاروبار نه یو څه خاصه ډالۍ د خپل کلي او سیمې نه هغوی ته له ځان سره یوسو. یو خروار نرۍ وریجې، چې د کونړ پشدۍ وریجې نوم لري واخلو، څو ټیمه شات او څو ټیمه سوچه غوړي به له ځان سره یوسو. د واده جامه او ګاڼه به کابل کې واخلو.

د کاکا دغه خبره مې زړه ته ولوېده، ما وی سمه ده همدغسې به وکړو.

سر له سبا نه مې پیسې کاکا ته ورکړې، هغه دوه هلکان ولېږل، یو خروار پشدۍ وریجې، پېنځه ټیمان د غوړیو او پنځه ټیمان یې د شاتو اخیستلي وو او کور ته یې دوه

www.sikaraam.com

ورځې وروسته راورسول. خپله ټکه ټوکه مو برابره کړه، د جمعې په ورځ مې کاکا، ماما ا د ماما زامن مور او تندار مې او د کاکا زوی او لوڼې يې ټولو په ګډه سره يو سر خلاص ګاز موټر ونيو او ان تر کابله مو دربس کړو. ماښام کابل ته ورسېدو، شپه مو تېره کړه، سهار وختي مو همغه موټر کې په اته و بجو حرکت وکړو او د هوسۍ دوی کره ورغلو. وريجې، غوړي او شات مو له موټره ښکته کړل او د هغوی کره مو ننويستل، خسر او خواښې مې راووتل او زموږ سره يې چې دا شيان وليدل، حېران پاتې شول، ويلې دا څه دي؟

کاکا مې ورته وويل: خان کاکا دا زموږ د وطن يوه مېوه ده، چې تاسو ته مو ډالۍ راوړې ده. "برګ سبز، تحفهء درويش".

ويلې دا خو تاسو دومره ډېر تکليف وېستلی دی، دې ته څه ضرورت و؟

کاکا مې وويل: خان کاکا! زموږ وطن هسې غر وطن دی، څه پکې نه پېدا کېږي، چې مونږه له ځان سره راوړي شيان د ننه د هغوی کره ننوېستل. ځای پر ځای مو کړل. په سالون کې کېناستو، سمدستي هغوی د غرمې ډوډۍ تياره کړه او زموږ يې ډېر قدر وکړو. مازديګر تري خپل کور ته راغلو، د واده په باب مو هېڅ ونه ويل. دوه ورځې وروسته مې خسر ته په ټليفون کې وويل، چې کاکا مې وايي خبرې درسره کوم. ويلې د ټيلفون غوږۍ ورکړه. کاکا مې ورته وويل:

خان کاکا که ستا اجازت وي او وخت ولرې، بېګاه شپې ته مونږه درځو. هغه وويل: ولې نه په سترګو، هر کله راشئ.

مونږ چې د ماښام ډوډۍ وخوړه، په يوه ټکسي موټر کې د هغوی کره لاړو. د هوسۍ کاکا او د کاکا زامن يې هم راغلي وو، د شپې تر ناوخته پورې په بېلو بېلو موضوعاتو باندې خبرې کېدلې. بيا مې کاکا د واده ورانديز وکړو، زه د سالون په اخر کونج دروازې ته څېرمه ناست وم، خالي غوږ مې ايښی و. د هوسۍ پلار په ډېره مهربانۍ او کراره لهجه وويل:

اوس د دې وخت رارسېدلی دی، چې سهار صاحب خپل واده وکړي. زه له تاسې نه کوم ولور نه غواړم، د واده لپاره چې څه ته ضرورت دی، ټول ما پخپله غاړه اخيستې دی. هو تاسې له خپله انده کومه جوړۍ جامه يا ګاڼه کوئ کولای شئ او که وس مو نه کېږي، هغه هم مه کوئ، هرڅه ورته زه کوم. کور مې ورته اخيستی دی، د ګاڼې فرمايش يې شوی دی، د جامو او د نورو شيانو بندوبس يې پوره پوره شوي دی. اوس به صرف يوازې د واده په نېټه، د خلکو خبرول، هوټل او رستورانټ نيول په دغه شيانو خبرې وکړئ. زه د ټولو شيانو نه پرته، يو نوی موټر هم هوسۍ ته اخلم.

کاکا خسر مې وويل: واده به د کابل هوټل کې وکړو، زه به ورسره نېټه او د ډوډۍ پخولو

خبره وکړم. د هوټل مصارف یې زما په غاړه، رخشانه او هماهنګ به هم راوغواړم.

د کاکا خسر زوی مې وویل: د واده بلن لیکونه به زه ترتیب کړم، د زرو تنو په شاوخوا کې به کارتونه برابر کړم.

کاکا مې ویل: د واده نېټه به کله شي؟ ددې میاشتې په اخره جمعې شپه ټولو وویل سمه نېټه ده. کاکا مې وویل:

ـ لاس پورته کړئ، دوعا وکړئ، چې په خیر او کامیابۍ سره دا واده وشي. دوعا شوه، شپه تېره وه، تقریباً د شپې یوه نیمه بجه وه، چې له هغوی نه مو اجازت راواخیست او کور ته راغلو. سهار ته زه وظیفې ته لاړم او نور لا ویده وو. په څلورو بجو هوسۍ ځان راورساوه، له رخصتۍ نه وروسته په موټر کې د نوي ښار یو هوټل ته لاړو، په هوټل کې کیناستو او د واده خبرې مو پیل کړې. کومو شیانو ته چې ضرورت و، هغه مو ټول په کاغذ کې نوټ کړل، بیا له هوټل نه ووتلو او د ښار په ځینو مغازو کې وګرځېدو. زه په دغه ورځ لږ خپه په دې وم، چې پیسې راسره نه وې، ما وې شرم دی چې د واده شیان ټول دوی واخلي، نو زما ونډه څه شی شوه؟ مونږه سره په کور کې ټولې شل زره افغانۍ وې، حال دا چې واده او برابرول یې د یو لک او څو زرو خبره وه. هوسۍ زما په حال پوه شوه، ویلې څنګه داسې غرېند ښکارې، خیریت خو دی؟

ما وې هسې.

ـ نه نه رښتیا خبره کوه، هسې څنګه؟

زه چوپ پاتې شوم، هغه راته په داسې حال کې، چې د نوي ښار د یوې مغازې تر څنګه ولاړ و، راته راوګرځېده سره سپینه واوښته، وې ویل:

سهاره سمه سپینه راته ووایه، څه چل شوی دی؟

ـ هوسۍ! خدای راستي، چې هېڅ نشته دی، یوازې په دې لږ دلګیر یم، چې دا دومره د واده لګښت مې ستاسو په غاړه پروت دی. زه هېڅ نشم کولی، یوازې شل زره افغانۍ لرم.

هغې وویل: دا ځای ددې خبرو نه دی، ته راځه چې په موټر کې دواړه کېنو.

موټر کې کېناستو، هغه چې د نور وخت په شان خوشاله نه ښکارېده، په ما لږه غوسه شوې وه، رنګ یې سپین تښتېدلی و، وې ویل:

سهاره زه خو به درته اوس ازمېښت شوې یم، زما پلار او مور له ما نه هم زیات په تا لورینه لري، هغوی ته زه او ته یو شی یو. د واده ګانه وانه ټول هغوی په خپل مصرف تیاروي، زه او ته ترې خلاص یو. دا خبرې زما پلار او مور پخپلو کې سره کړې دي، په تا باندې د یوې روپۍ مصرف هم نه کوي. ته ددې خبرو نه بې غمه اوسه، ولې تشویش کوې، دغه بې ځایه

غېرت اېسته کړه. ما په دې ډول حالت مه ځوروه، اوس خو نو زما او ستا ژوند، پیسې او هرڅه سره شریک دي، ولې پکې دا برېدونه جوړوې؟

سهاره هیله درنه لرم، چې نور دا خوی دې پرېږده. شل زره روپۍ په کور کې کېږده، چې د ضروري کارونو لپاره دې په کار شي. سبا ته به زه درته نورې پیسې ستا شعبې ته راوړم، ته فکر مه کوه، پس له دې به د پیسو په باب هېڅ فکر نه کوئ. درڅه چې ما ورسوې او بیا خپل کور ته لاړ شه، چې په کور کې دې مېلمانه دي.

په بېړه موټر کې کېناستو او هغه مې تر کوره ورسوله. بیا مې په بازار کې غوښه، مېوه واخیستله او کور ته لاړم. کاکا دوی بېرون ته وتلي وو، یوازې مور مې او تندار په کور کې ناستې وې. مازیګر و، چې د دیګ کولو نیت مې وکړو. هغوی راپاڅېدې، ویلې بچې ته کېنه مونږ به پخلی وکړو. مور خو مې بوډۍ وه، خو تندار لا څه نا څه ځوانه وه. هغې په پخلنځي کې په دیګ پخولو پیل وکړو. زه او مور مې په کوټه کې ناست وو، نور واړه بیرون وو. مور مګې راته وویل:

زویه یوه پوښتنه درنه کوم، ته چې دا واده کوې، څه پیسې میسې لرې که نه؟

ما وې موري زه صرف شل زره افغانۍ لرم، چې په دې پیسو دا واده نه کېږي. موري د واده مصرف هرڅه زما خسر په غاړه اخیستی دی، کور یې نوی اخیستی دی، د کور سامان لور ته یې نوی موټر هم اخیستی دی. د هوټل او هنرمندانو مصرف یې هم پخپله دوی یانې د هوسۍ کاکا په غاړه اخیستی دی. ما تراوسه یوه روپۍ هم نه ده لګولې. دومره ښه خلک دي، موري ته پکې څه وایې؟

ـ بچې خدای دې دوی ژوندي لري، دا خومره ښه خلک دي، چې مونږ سره یې دومره مرسته او نیکي وکړه. زویه واده په کومه ورځ دی؟

ـ مورجانې راتلونکې جمعه چې درې ورځې ورته پاتې دي.

په دې وخت کې کاکا دوی رانوتل ویلې سهاره زویه له وظیفې نه راغلې؟

ما وې هو کاکا جانه یو ساعت مخکې راغلم، تاسې خو به قید شوي نه یاست؟

ـ نه نه مونږ خو په بازار کې ښه چکر وواهه، دلته څوک نه قید کېږي. دا خو د سیل صفا ښار دی، یره خو چې د سړي پکې خپل کور وي، ایله به ښه ژوند وکړي. دلته بې تنخوا او بې له کوره ژوند ګران دی.

ما وې هو کاکا جانه دلته په پېسو ژوند کېږي، زمونږ وطن کې خو ډېر شیان یې پیسو دي. ولې دلته چې ګام اخلې، مصرف دی. هغوی د ماښام په لمانځه ودرېدل. زه په اوبو پیسې ووتلم، په سطل کې مې له نل نه یخې اوبه راوړې. د ماخستن د ډوډۍ وخت شو، په

دسترخوان سره ټول ګډ کېناستو، ماما مې راته وویل:

خورېږې جانه! واده دې دی، دا دومره مصرف مه کوه، ساز کوه، په واده کې ډېر مصرف کېږي.

ما وې: ماما جانه! زما د واده مصارف ټول زما خسر کوي.

ماما مې وویل: دا څه وایې خوریه؟ هو ماما همدغسې ده، چې زه خدای پیدا کړی یم داسې ښه خلک خو ما هېڅ نه دي لیدلي، چې لور هم ورکړي او دغسې لوړ مصرف هم وکړي. داسې معلومېږي، چې دا ډېر شتمن او له حده زیات ښه خلک دي. خدای دې سرلوړي لري.

ماخستن راته بیا مور مې وویل: د واده جامه، ګ بستره به کله جوړوې؟

ـ مور جانې ما خو درته ویلي دي، چې هرڅه هغوی کوي؟ ماته یې ویلي دي چې ته له هرڅه نه خلاص یې. سبا ته به تاسې ټول ښار ته بوځم، چې نوې جامې د واده لپاره درته واخلم. کاکا او ماما مې وویل:

دا کار مو نه کوو، موږ له ځان سره جامې راوړي دي، یوازې دې مېندو ته که کوم شی رانیسې، اختیار لرې.

ما وې دوی ته به جامې واخلم، سبا ته به زه له وظیفې نه په وخت راشم، بیا به ښار ته لاړ شو.

سبا ته چې وظیفې ته لاړم، په لسو بجو هوسۍ زنګ وواهه، ویلې څه پلان لرې؟

ما وې نن په وخت کور ته ځمه، چې مېلمانه ښار ته راوباسم، چې سودا مودا وکړي.

هغې ویلې: ښه ده، موږ هم ځینو شیانو پسې ځو، نن لیدلی نه شو.

ما وې ډېر ښه په مخه دې ګلونه د بیا لیدو پورې.

په یوه بجه کور ته لاړم او هغوی مې په موټر کې ښار ته بوتلل. په ښار کې مو سودا وکړه، ډېر وګرځېدو، ماښګر ناوخته کور ته راستانه شو. سبا ته چې کار ته لاړم، د ورځې یوه بجه وه، چې هوسۍ ناڅاپه زما شعبې ته راننوتله، زه په خپله شعبه کې یوازې ناست وم، ستړي مشي مې ورسره وکړه، ما وې هوسۍ څنګه ناڅاپي راغلې؟ ټیلیفون به دې کړې وای، زه به درپسې درغلی وی.

ـ نه ما وې چې له کاره ونه وځې، زه په ټکسي کې راغلم.

چای مې ورته راوغوښت، زه په لیکلو مصروف وم، ما وې دا لږ کار راته پاتې دی، چې دا خلاص کړم، بیا به ځو. هغې یوه پیاله چای وڅښو، بیا یې خپل بکس ته لاس ورتېر کړ، یو بنډل پیسې یې ترې راوویستلې ماته یې ونیوې. ویلې هن سهار صاحب دا درسره واخله.

ما وې دا د څه شي پیسې دي؟

هغې وويل: پرون نه آبله ورځ مې چې درسره وعده کړې وه.

زه پخپله څوکۍ څوپ پاتې شوم، هغې پيسې همغسې په لاس کې راته نيولې وې. ويلې ته خو دا واخله. ما ترې پيسې واخيستې، بيا مې په کرار ورته وويل:

هوسۍ ګوره خان کاکا بانديې ټول د واده مصارف راغلي دي، دا پيسې زما له طرفه هغه ته ورکړه. د خندا په حالت کې يې وويل:

سهاره ته خبر نه يې مګر زما پلار بې شمېره پيسې لري، خوشې په هغه دغه خلکو يې مصرف کړي. پرېږده چې زما او ستا په واده کې يې ولګوي. دا پنځوس زره مې هم له هغه نه اخيستي دي. ته دا خبرې پرېږده راځه چې ښار ته لاړ شو، ستا د درېشۍ فرمايش ورکړو، زما هم څه ناڅه په کار دي.

مونږ دواړه ښار ته لاړو، لومړې مو زما د درېشۍ ټيکه واخيستله او خياط ته مو د ګنډلو لپاره ورکړه، بيا بوټ، نېکټايي، کميس او جرابې مو واخيستې. بيا د هوسۍ ځينې شيان په کار و، هغه مو په نوي ښار کې واخيستل، تر ماښامه مونږه په دې ورځ خپله ضروري سودا پوره کړه.

ماښام ناوخته مې هغه تر کوره ورسوله، زه خپل کور ته راستون شوم، سبا يې په نهو بجو د هوسۍ کره ورغلم، ما وې چې د واده بلنليکونه راواخلم او خلکو ته يې ولېږم. د خسر په کور کې مې يو شمېر بلنليکونه راواخيستل او هغه څوک چې زما له خوا بايد خبر شوي واى، نومونه مې پکې وليکل او بيا مې خلکو ته ولېږل. نور بلنليکونه زما د خسر کاکا زوى خلکو ته ورواستول. د واده تر ورځې پورې مونږ ټول پوره لالهانده او سرګردانه وو. زما کاکا او ماما، مور مې، تندار مې او نور نژدې خپلوان هم راورسېدل. زما کور هم له مېلمنو نه ډک و، د واده ورځ راورسېده، هوسۍ يې ارايشګاه ته د سينګارولو لپاره بوتله. ما ته يې هم نوې درېشي راواغوستله، واده په پنځه و بجو پيل کېده. رابلل شوي مېلمانه د کابل هوټل ته راروان وو. زما له کوره ټول مېلمانه هوټل ته لاړل، يوازې زما د کاکا زوى او ځينې نور نژدې همزولي مې راسره په موټر کې روان شول. يو ښکلى موټر يې ګل پوش کړى و، زه او هوسۍ يې په ګلپوش کې کېنولو، شاته راپسې خدايزده څو موټرې راروانې وې. د باغ بالا بڼ ته يې په چکر بوتلو، له هغه ځايه بيا په کوټه سنګي راتاو شول، په پل ارتن راتېر شو، په جاده کې ان حضوري چمن ته يې وبستلو. په پل محمود خان بانديې راتاو شو، له ارګ مخې نه راتېر شو، هوسۍ راته ورو وويل:

د شاهي کورنۍ هم واده ته راځي.

ما په زړه کې پټ له ځان سره وويل:

سهاره د بل چا په وزرو الوځي، خبره دې ان تر شاهي کورنۍ ورسېده.

ماښام خړه لګېده، چې کابل هوټل ته ورسګېدو، په دروازه کې ځینې خپلوان د مېلمنو هرکلي ته ولاړ وو، عکاسي ګانې مو کېږي. موږ له موټره پیاده شو او په کرار کرار د ننه هوټل ته روان وو. د هوټل له دروازې، چې وردننه شو د (اهسته برو اهسته برو) غږ مو د هماهنګ په اواز واورېد. هوټل له ښځو نرو ډک و، موږ یې په کرار کرار بوتلو، ترڅو چې د شاه او ناوې ستېج ته ورسېدو. هلته ودرېدو، ښځو او نرو نڅاوې کولې، کتل به مې چې زما د کاکا زوی هم پکې ښکارېده.

موږ یې بیا کېنولو، زموږ د ناستې ځای لوړ و، په هوټل کې ناست خلک مو ښه لیدلی شول. هماهنګ استاد خوږې سندرې ویلې، داسې ګڼاګانې کېدلې، چې په خپل عمر مې نه وې لیدلې. کاکا او ماما مې سره د زما د مور زما ترڅنګه ولاړ وو. د هوسۍ ترڅنګه یې مور او د کاکا لورګانې ولاړې وې، ساعت په ساعت به خلک راتلل او موږ سره به یې عکاسي کوله. د واده مبارکي به یې ویله، د شپې تر یوې بجې پورې د واده مراسم روان و. په یوه بجه د واده د ختم او پای سندره هماهنګ وویله. وروسته بیا له هوټل نه خلکو په وتلو پیل وکړ. په پای کې موږ هم له هوټله راووتلو او په ګل کړې موټر کې یې نوي کور ته یوړو. موږ سره یوازې زما خپله کورنۍ کور ته راغله، چې بیا وروسته کاکا، ماما او نور خپلوان زما پخواني کور ته په موټر کې د خوب لپاره ولاړل. یوازې زما مور، تندار او د هوسۍ د کاکا لوڼه زموږ سره په نوي کور کې پاتې شوې، ټول بې خوبه وو، ویده شول. زه په کور کې په هره کوټه کې وګرځېدم راوګرځېدم، په هره کوټه کې د ضرورت وړ شیان پخپل خپل ځای پراته او ځای پر ځای شوي وو. په هره کوټه کې فرش غوړېدلی و، په سالون او دهلېزونو کې ښکلې قالینې غوړېدلې وې، ټول ویده شول هوسۍ یې مخکې خپلې د خوب کوټې ته بیولې وه. زه په سالون کې یوه شېبه کېناستم، بیا راپسې تندار راغله ویلې ځه سهاره خپلې کوټه ته! ناوخته دی، له بې خوبۍ نه دې سترګې سرې شوي دي. ما وې ښه ځمه. هغه چې ولاړه، زه هم د خوب کوټې ته ور روان شوم، دروازه چې مې ېرته کړه، په کوټه کې د ښکلي ګروپ سره، سپینه او شنه رڼا وه، له کوټې نه په زړه پورې خوشبویي ختله. ټوله کوټه په ګلونو ډکه وه، د کوټې په منځ کې تخت ایښی و، چې ما د لومړي ځل لپاره د غسې تخت ولید. مخامخ دیوال ته الماری ولاړه وه، چې پلې یې شیشه یې وي. د تخت سر ته هم شیشه وه او پښو ته هم شیشه ولاړه وه. ټوله کوټه شیشه شیشه وه، ورو ورو مې د تخت خوا ته ګامونه ور واخیستل، هسې احساس مې کاوه، چې ګنې هوسۍ مې په عمر کې نه وه لیدلې، هغه په تخت کې لا ناسته وه. همغسې هغې هم داسې احساسوله، چې زه یې کله په داسې نیت نه وم

لیدلی. په تخت کې ورسره کېناستم، هغه ومسکېده، د واده په شالونو کې یې سر ټیټ نیولی و. ما یې ورو د شال پلو له مخه ایسته کړ، هغې چې راوکاته دومره ښکلې شوې وه، چې سترګو ته مې ورله کتی نشوای. خپلې غټې تورې اوږدې سترګې یې مړې راواړولې، په خندا شوه، غلې شانته یې وویل:

سهاره نن بل ډول ښکلی شوی یې.

ما وې او ته؟ زه داسې فکر کوم، چې په ټوله نړۍ کې به ستا غوندې ښکلې بله نه وي. ما یې له زنې نه لاس لاندې وېست او ورته ومې ویل:

هوسۍ نن به زه او ته د مینې تنده سره ماتوو. هغه وشرمېده او ځان یې په تخت کې واچاوه، لومړی مو خپلو کې سره یو له بله چیچې واخیستې، دواړه سره خوله په خوله شولو، د مینې په خوږو کې سره تر سهاره ورک شوو، د خوږې مینې په خوږه نشه کې د ورځې تر یوولسو بجو پورې ویده پاتې وو. کله چې په یوولسو بجو راویښ شوم او تشناب ته لاړم، دغومره ښکلی تشناب او د ځان د مینځلو تپ مې هم په لومړي ځل ولید، له ځان سره مې وویل: سهاره ورځ دې روانه ده. له تشناب کولو نه وروسته سالون ته ورغلم، لا څوک نه و، بیرون حویلۍ ته ووتلم. په ګلونو کې یو ساعت وګرځېدم، چې دوباره سالون ته ننوتلم، چای تیار و. د هوسۍ د تره لورګانو او زما تندار چای تیار کړی و، هوسۍ بې هم راویوګستله. ډېره شرمېدله، رنګ یې وهلی و، پخوانۍ هوسۍ نه وه. زما ترځنګه یې کېنوله، چای مو وڅښلې، هغوی راپورې ټوکې ټکالې کولې، موږ دواړه شرمېدلو. بیا لږ ساعت وروسته کاکا دوی راغلل. هوسۍ ورپاڅېده، لاسونه یې ورمچې کړل، سترې مشې یې ورکړه، ټول په ګډه سالون کې کېناستو. د غرمې له ډوډۍ نه وروسته کاکا دوی کلي ته د تللو نیت وکړو، ویلې شپې مو ډېرې شوې دي، ښه شوه دا واده خدای په خیر سره تېر کړو، مونږ به درنه ولاړ شو. څه موده پس به تاسې خامخا کلي ته راشئ.

ما وې ښه کاکا جانه، یوه میاشت وروسته به موږ کلي ته که خدای کول درشو. هغوی مو موټر کې پل محمود خان ته یوړل، ګاډی تیار ولاړ و، وروختل او د کلي په لور روان شول.

مور او د کاکا زوی مې راسره پاتې شول، ما وې کله چې مونږ کلي ته تللو، دا به هم راسره یوځای ولاړ شي. مور مې ډېره خوشاله وه، پېنځه وخته لمانځه کې به یې زما خسر او خوابنې ته دوعا کوله. پخوانی کور مې پرېښود او په خاوند مې وسپاره. زموږ نوی ژوند په نوي کور کې پیل شو. د ژوند هره شېبه ډېره ښه تېرېده، هوسۍ زما د مور ډېر قدر او عزت کاوه، په هغې هم خپله نږور ګرانه وه. څو ورځې به د هوسۍ د پلار له کوره مونږ ته پخه ډوډۍ راتله.

له یوې اوونۍ نه وروسته هوسۍ پلار کره د اومې لاړه. زه، د تره زوی او مور مې یوازې په کور کې پاتې شو. له معمول سره سم به خپلې دندې ته تلمه، د هوسۍ پخوانی موټر راسره و. نوی موټر د هوسۍ سره و، زموږ په دې نوي کور کې یخچال او مکمله اشپزخانه او نور ټول سامان او لوازم یې پوره و. د منې موسم رانږدې کېده، ګرمي ورځ په ورځ کمېده، شپه مخ په یخېدو وه. د هوسۍ له راتلو سره مې اقتصادي ستونزې حل شوې وې، کور مې ودان شو، دوستان او ملګري مې زیات شول. خپله دنده مې په ښه توګه سرته رسوله، کله ناکله مې ملګري او د څانګې رئیس او مدیران مېلمانه کول. په هغوی ټولو زه ګران وم. همدا وجه وه، چې څو ورځې وروسته یې د نشراتو د رئیس په توګه وټاکلم. په لږ وخت کې مې اړیکې تر وزیره ورسېدل. یوه شپه مې د اطلاعاتو او کولتور وزیر او ځینې رئیسان مېلمانه کړل. زما خسر یې پېژانده، په همدې ترتیب سره مې تماسونه زیات شول.له خسر سره د شاهي کورنۍ یوه دعوت او مېلمستیا ته ولاړم.

دویم څپرکی

په مېلمستیا کې پخوانی پاچا اعلحضرت محمد ظاهر شاه او د هغې مېرمن د شاهي کورنۍ نور غړي، عالیرتبه مامورین، جنرالان حاضر وو. زه او هوسۍ د خسر په شمول په دغه شانداره محفل کې په یوه مېز سره یوځای ناست وو. ما په دغه محفل کې د خپل خسر پېژند ګلوي ولیده. دی یوازې ظاهر شاه ته ورغی، روغبړ یې ورسره وکړو او نور زیات راغلي مېلمانه زما خسر ته ستړي مشي ته راغلل. پټ په زړه کې د خپل خسر په شخصیت پوره خوشاله شوم، د شپې تر اخره پورې مونږ په زړه پورې موسیقي واورېده. د هوسۍ ښه ساعت تېر شو، ورو ورو د هغې وخت ځینو لویانو د خپل خسر په سیوري کې او هم یې د خپلو لیکنو او راډیویي داستانونو په وجه پېژندلم. مونږ د کور کارونو لپاره مزدوره نیولې وه، هرڅه به یې راتیارول، د پخلي او خاصو کارونو لپاره مو یوه بله ښځه نیولې وه، چې په اشپزۍ پوره پوهېدله. له یوې ورځې نه مو بلې ته ژوند پرمخ روان و. هوسۍ د پلار له کوره ښې ډېرې پیسې راوړې وې، چې په بانک کې مو ذخیره کړې وې. زما په معاش روزمره ژوند تېرېده، څه موده وروسته مونږه خپل کلي ته د تللو نیت وکړو.

مور مې تل راته ویلې، چې کلي ته باید لاړ شو کور مو خوشې پرېښی دی، هوسۍ هم د کلي تګ ته لېواله وه. د شپې له خوا مو تصمیم ونیو او خسر ته مې د کلي د تګ وویل. هغوی وویل لاړ شئ، څو ورځې به مو ښې تېرې شي. سبا ته د پنجشنبې ورځ وه، د کور خدمتګارو ته مې وویل، په کور به پام کوئ، هغوی بې هغې زمونږ د کور په پیاده خانو کې اوسېدل، شپه او ورځ یې کور ساتلو.

سبا سهار وختي مونږه بازار ته لاړو، د کلي د کور لپاره مو سودا سودا وکړه. د هوسۍ نوی موټر مو د هغې د پلار په کور کې ودراوه. په پخواني ګاډۍ کې مونږه کېناستو، له کابل نه مو د ننګرهار په لور حرکت وکړو. زما لومړی ځل و، چې د جلال آباد په سړک مې موټر چلول پیل کړل. پل محمود خان نه ورتېر شو، په صنعتي سیمه ورغلو، د سترګو په رپ کې د حربي پوهنتون له مخې نه تېر شو او تنګي ته ورسېدو. ماهیپر ته چې نژدې شو ادې مې خوب وړې وه. د کاکا زوی خوان لا مخکې سترګې پټې پټې کېدې. هوسۍ پوره غره کې د اوبو څړوبې ته کتل، د غره د جګو ګړنګونو په سیل بوخته وه. همدا یې راته وې: سهاره پورې د غره منظره څومره ښکلې ده. ما وې هو دا خو ددې غرونو ښکلاګانې

دي، کـه د کـونړ د غرونـو منظـرې ووينـې، پـه تېـره بيـا تـر برګـې متالـه پـورې د غرونـو او درو ښايست وګـورې، پـه ليـدو بـه يـې مـړه نـه شـې. دا کابـل او نـور بـه دې بيخـې لـه يـاده ووځـي او يـا خـو چـې د سـوات پـه ښـکلاګانو ورچکـر شـې واپـس بـه تـرې راونـه ګرځـې. سـهاره خـدای تـه وګوره ورله بو مې ځه... !

ـ که ژوند باقي و او وخت مو پيدا کړ، خامخا به دې ورته بوځم.

هوسۍ وخندل ـ دا به کله وي؟

ـ مـا خـو درتـه وويـل کـه ژونـد يـاري وکـړه دا ټـول بـه وګـورو ! پـه همـدې خبـرو خبـرو کـې لـه مـاهيپره ښـکته شـو، مـوټر مـې پـه ښـړه چـلاوه، هوسـۍ د سـړک دواړو خـواو تـه کتـل، د نـور څـه پـه فکـر کـې نـه وه. سـروبي تـه ورسـېدو، مـوټر مـو ودراوه. د سـيند پـه غـاړه مـو دمـه کولـه. مـور مـې، هوسـۍ او د کاکـا زوی مـې لـه مـوټره راښـکته شـول. زه هوټـل تـه ورغلـم هـوټلي تـه مـې د ډوډۍ وويـل. د هوټـل شـاګرد راتـه ان د سـيند غـاړې تـه ډوډۍ راوړه. هوسـۍ دواړه پـښې اوبـو کـې اچـولې وې او سـيند تـه يـې کتـل. د ډوډۍ پـه چـرت کـې هـم نـه وه. لـه دمـې وروسـته بيـا د جـلال آبـاد پـه لـور روان شـو. هغـې وخـت کـې سـړک پـوخ و، مـوټر ګړنـدی روان و.

د لغمـان پـه کـڅ کـې رانـه هوسـی پوښـتنه وکـړه، ويلـې سـهاره دا پـورې کـوم ځـای دی، چـې هوار معلومېږي؟

ما وې دغه لغمان دی.

هغـې ويـل: دا خـو ښـه پراخـه ځمکـې لـري. هلتـه ليـرې جـګ جـګ غرونـه ولاړ دي. څـومره ښه.

ـ هوسۍ تا خو يوازې کابل ليدلی دی، زمونږ ټول افغانستان ښکلی دی.

پـه دې خبـرو کـې لا وو، چـې لـه درونټـې نـه تېـر شـو او پـه لـږه شـېبه کـې جـلال آبـاد تـه ورسـېدو. هوسـۍ تـه د جـلال آبـاد ښـار نـوی و، هـرې خـوا تـه يـې حېـران حېـران کتـل. د جـلال آبـاد ګرمـۍ يـې پـه مـخ خـولې راماتـې کـړې. پـه ټـول ښـار کـې مـې مـوټر وګرځـاوه، مـا وې چـې دوی ټـول ښـار ووينـې. بيـا مـې مـوټر ودرولـو، يـوه هوټـل تـه د چـای څښـلو لپـاره وختـو. لـه دمـې وروسـته مـو تـازه ميـوې لـه ځانـه سـره واخيسـتې او د کلـي پـه لـور مـو حرکـت وکـړ. مـازيګر کلـي تـه ورسـېدو، سـړک د کلـي لـه اړخـه تېـر شـوی و، پـه هغـې وخـت کـې بـه دغـه کلـي تـه پنځـه شـپږ مـوټرې ورځ کـې ورتلـې. مـوټر مـې ښـه د کلـي نـږدې څنـګ تـه وروسـت، نـور نـو سـړک وړانـدې بـل کلـي تـه غځېـدلی و. مـوټر مـې د سـړک ترڅنګـه د يـوه کليـوال د کـور ديـوال پـورې ودراوه. د کـور والا تـه مـې وويـل چـې پـه مـوټر درسـره پـام کـوه. هغـه خـو پېژنـدلم، لـومړی يـې

ستړي مشي وکړه، بيا يې پوره ست وکړو، خو مونږ ترې کور ته روان شو. خړنی لا نه وه لګېدلې، چې د خپلې کلا دروازې ته ورسېدو. له موټر نه مو سامانونه ورسره اخيستي و، د کلا په دروازه لا ننوتلي نه وو، چې شاوخوا د چم خلک ښځې او نر حېران پاتې وو، هر چا به مونږ ته راکتلو چې ا سهار له مور، وراره او کومې ښځې سره له کومه راغلل؟ دننه چې ورننوتلو د کور لوی واړه مخې ته راغلل. کاکا مې هم راغی، مور مې ټولو ته وويل:

دا مې ننګور ده هوسۍ جانه. د ستړي مشي او روغبړ نه وروسته هوسۍ د کلا ديوالونو ته کتل، هغې ته هرڅه نوي و، حېرانه پاتې وه. د کاکا مېرمن او نورو اولادونو يې له هوسی نه ګرد ګرد تاوېدل. ما غلي شان هوسۍ ته وويل:

دا ټول ستا د قدر او عزت په خاطر درسره نژدې کېږي.

هغې وې هو زه پوهېږم. د ماما کور ته يې يو ماشوم ولېږه، وروسته مو کتل چې ماما سره د خپلې مېرمنې او زامنو راغلل. د کاکا نور زامن او لوڼه هم راغلل. زمونږ کلا کې شور ماشور جوړ وو، چرګان حلال شول، د ماښام ډوډۍ تياره شوه. نارينه په سالون کوټه کې ډوډۍ ته کېناستل او ښځې په بله کوټه کې ډوډۍ وخوړه. په دغه شپه هغوی ټول زمونږ په ورتګ او بيا په ځانګړې توګه د هوسۍ په ورتګ او ليدو بې حده خوښې کوله. د شپې له خوا په سالون کې ګپس لګېدلی و، ځکه چې په کلي کې برېښنا نه وه. تر نيمې شپې ټوکې ټکالې او ساعت تېري وه، د شپې هغوی خپلو کورونو ته لاړل او مونږ په خپله کلا کې پاتې شو.

په پای کې زه او هوسۍ په کوټه کې پاتې شو. مور مې راغله ويلې زويه ستا د خوب کوټه تياره ده، خپلې کوټې ته لاړ شئ، کرار ويده شئ. مونږ دواړه خپلې کوټې ته لاړو. کوټه يې داسې جوړه کړې وه، لکه د واده د شپې لپاره چې تياره شوې وي. کوټه د ګلونو او شالونو نه ډکه شوې وه، د کوټې په منځ کې دوه کسيز پالنګ يې کټ جوړ شوی و. تر سهاره پورې مو ښه خوب په کې وکړ. سبا ته د کلي ښځې او نر زمونږ ستړي مشي او مبارکۍ ته راتلل. په کور کې مو واورېدل، چې د کلي خلک رانه د واده ډوډۍ غواړي. له ډېرو نه خو مې واورېدل، ويلې سهار صاحب مونږ ته بايد د واده شيريني راکړي. په کور کې مې له کاکا دوی سره مشوره وکړه، چې د کلي خلکو ته د واده ناری ورکړو ټول وويل: يو غويی به حلال کړو او د کلي ټولو خلکو ته به ډوډۍ تياره کړو.

دوه ورځې وروسته مو يو غويی واخيست او وريجې مو هم په کلي کې واخيستې، وړه خو په کور کې تيار وو، خلکو ته مو استازي ولېږل، چې د جمعې شپې ته د واده

ډوډۍ ته راشي. يوه ورځ مخکې د چم ګاونډ خلک او خپلوان زموږ په حجره کې راټول شول. سبا ته د واده د ډوډۍ پروګرام، د غويي حلالول، د وريجو پخلی، د غوښې او نورو اشپزۍ کارونه سره وويشل شول. د شپې له خوا ته خپلوانو ښځو او انجونو زموږ په کور کې چمبې وهلې او سندرې يې ويلې. په حجره کې هم ځوانان راټول شوي وو. يوه ډله سندرغاړي راغلي وو، چې د ماښام ډوډۍ نه وروسته يې مجلس پيل کړو. ډېرې خوږې سندرې يې ويلې. د منګي او سيتار سره د يکه زار او ټپې غږونه پورته کېدل. ان د سهار تر ازانه پورې ټنګ ټکور روان و. هوسۍ په خوښيو کې دومره ډوبه وه، چې زه يې لا هېر کړی وم. زه يې بيخي له ياده وتلی وم.

په سبا ته سهار وختي د کلا مخې ته خلک راټول شوي وو. چا غويي حلالولو، چا ديګونه باندې کول او ځينو لرګي ماتول. د کلا د دروازې څنګ ته د حجرې دوه غټې کوټې او دالان د کټونو نه ډک شوي وو. د کلي نږدې خپلوان او د چم ګاونډ خلک او ځينې مېلمانه په کټونو کې ناست وو، چا کيټې کولې، چا کار کاوه. ماشومانو منډې رامنډې وهلې. دننه کلا کې هم ډېرې ښځې راغونډې شوې وې، له ښځو او ماشومانو نه کلا ډکه وه. هوسۍ ته يې د واده جامې اغوستې وې، ماته يې هم نوې جامې او تور واسکټ راواغوست، توري نوې څپلۍ يې راپښو کړې، نوې ريښمينه لونګۍ يې راپه کړه. راته وې ويل، چې له ډوډۍ نه وروسته به له هوسۍ سره يوځای ودرېږې، چې عکاسي درته وکړو. خپلو همزولو به راته ويلې سهاره ډېر ښکلی شوې يې؟ ما به له هر يوه نه مننه کوله، خو ورته مې ويلې، چې عکاسي او ودرېدل د کلي رواج نه دی.

په حجره او دېره کې په ټولو مېلمنو ګرځېدلم، زمونږ د کلا مخې ته شنه لوګي پورته کېدل، په حجره او دېره کې ناست خلک خوشاله معلومېدل. له دولسو بجو نه اېسته د کلي خلک حجرې ته راغلل، دېره او حجره له خلکو نه ډکه شوه. ډوډۍ ورکول پيل شو. د کلي خلکو شمېر تقريباً څلورو سوو ته رسېده، سره د ماشومانو. د کلي ځينې ښځې هم دننه کلا ته راغلې وې، چې هغوی ته دننه ډوډۍ ورکړل شوه. تر دوو بجو پورې ډوډۍ روانه وه. هرڅه پوره او پرېمانه وو، ټولو ويلې چې د لومړي ځل لپاره مو داسې ډوډۍ وخوړه. وروسته بيا په کلي کې زمونږ د واده ډوډۍ اوازه خوره شوې وه. خلکو به چې ډوډۍ وخوړه، د تلو په وخت کې مې ورسره مخه ښه کوله. تر درې بجو د ډوډۍ پروګرام پای ته ورسېده. مونږ هم ډوډۍ وخوړه، بيا يې زه دننه بوتلم کتل مې چې هوسۍ يې په پالنګ کې کېنولې ده او ښځې ترې تاوې دي. زه له شرمه بېرته راستون شوم او حجرې ته ورغلم. حجره خو لا د خلکو نه ډکه وه، د هر چا مخې ته چای اېښی و، د شپې له خوا د کلي

همزولـي او نـور خلـک بيـا راټـول شـول، منګـي وتـړل شـول، د کلـي سـيتار چـې د منګـي والا سـره ناسـت و او پـه خپـل ځونـډي دار سـېتار يـې ګـوتې وهلـې، دربـم تـن خپلـې مخـې تـه باجـه ايښې وه. لږه شېبه وروسته د ساز او نغمې غرب جوړ شو، تر نيمې شپې مجلس وشو.

د وادہ مراسـم پـه کلـي کـې ښـه سـرته ورسـېدل. دوه درې شـپې وروسـته خپلوانـو هـر يـوه پـه وار سـره مـونږ تـه مېلمـستياوې کولـه. مېلمـستياګانې چـې خلاصـې شـوې، بيـا بـه پـه مـوټر کـې ليـرې ځـايونو تـه د سـيل او سـاعت تېـرې لپـاره تلـو. هوسـۍ راتـه څـو ځـل وويـل: سـهاره کابل ته زړ نه ځو.

زمـا د رخصتۍ لـه ورځـو نـه سـوا يـوه اونـۍ نـوره هـم تېـره شـوې وه، هوسـۍ تـه مـې د کابـل د تلو وويل.

د هغـې هـيڅ زړه نـه کېـده، مـا وې بـل ځـل بـه ډېـرو شـپو لـه راشـو، اوس همـدومره بـس دی. کاکـا سـره مـې د کـلا مخـې تـه پـه خپـل پټـي کـې د بـاغ د جوړولـو مـشوره وکـړه، هغـه وې پـسرلي کـې بـه بوټـي واخلـم او بـاغ بـه جـوړ کـړم. مـونږ کابـل تـه د تلـو نيـت وکـړو. مـور مـې ويلـې دا ځـل درسـره نـشم تـلای، ځکـه چـې دلتـه کـور کـې هـم څـوک نـشته دی، يـو د کاکـا زوی دې دلته راسره دی. دا خو اوس هغه پخوانی کور نه دی چې څوک به را نه غلا وکړي بچي.

ـ مورې ! موږ نه به غله څه يوسي او بيا په دې کلا راختل خو ډېر ګران کار دی.

ـ زويـه دا خـو څـه کابـل نـه دی، چـې پـوليس دې پـه هرڅـه پـام کـوي، هلتـه خـو شـپه هـم لکـه د ورځـې پـه شـان رڼـا وي، څـوک بـه څـه غـلا وکـړي. دلتـه خـو کلـی دی اوس هـم د چـا سـترګې راتـه نـه غړېـږي، رښـتيا چـې ښـګـاه تـه درتـه سـپېلني لـوګی کـړم، چـې لـه نظـره نـشې. د خلکـو درپکې سترګې دي، سترګې نه دې چونه کوي.

ـ مورې که ستا رضا وي، نو سبا ته به په خير سره مونږه کابل ته لاړ شو.

هغـې وې ډېـره ښـه ده زويـه لاړ شـه، چـې غيـر حاضـر نـه شـې. ښـګـاه تـه مـې خپلـوان راټـول کـړل، پـس لـه ډوډۍ نـه مـې لـه هغـوی نـه د تللـو اجـازت واخيـست، هغـوی ټولـو مـونږ تـه دوعـاوې کـولې. سـبا يـې تـرې پـه دوعـا او سـپا رارخـست شـو. مـور مـې اوښـکې تـويې کـړې، هوسـۍ يـې لاس او پـښې ښـکل کـړل، لـه خپلـې خوابـې سـره يـې اوښـکې تـويې کـړې، خـدای په اماني مو ترې راواخيسته او کابل ته مو حرکت وکړو.

د جـلال آبـاد پـه ښـار کـې مـو د خـان کاکـا دوی لپـاره مـالټې او سـنترې، ګنـډېرۍ ورسـره واخيـستې او بيـا د کابـل پـه لـوري روان شـو. پـه درونټـه کـې مـو د څـو دقيقـو لپـاره د ننګرهـار د پوهنتـون ودانـۍ او بڼ لـه نـږدې نـه وليـد. درونټې لـه بنـده، چـې ورتېـر شـو د ډنـډ پـه غـاړه مـو د ماهيـانو پـروژه وليـده. پـه ډنـډ کـې دومـره هيلـۍ ناسـتې وې، چـې د اوبـو مـخ يـې پوښـلی و. د

لغمان په کڅ ورغلو ورانـدې دډاک په منځ کې پخوانۍ سپینه او خړ بخښنه تاڼه ښکارېده. له کڅ نه تېر شو د اروابښاد الفت صیب زیارت ته مو دوعا وکړه. ځای په ځای هوټلونه وو، د لارې مسافرو پکې دمه کوله. د هوټلو مخې ته به څو ګاډې ولاړ و. سروبي نه رابښکته مخامخ د پورې غره د یوه ګړنګ لاندې د سیند په غاړه مو دمه وکړه. موټر مو د سړک پر څنګ کې ودرولو او مونږ سیند ته نژدې ورښکته شو. هلته د یوې هوارې تېږې په سر سیند ته ورڅېرمه کېناستو. لومړی مو کباب کړی چرګ چې مور مې راته ایښی و، راواخیست، ډوډۍ مو وخوړه. د سیند شور د غره منظره او ښکلی طبیعت زړه رابښکونکی و. هېڅ زړه مو نه کېده، چې له دغه ځایه راپاڅېدلي وای. له ډېرې دمې وروسته مو بیا حرکت وکړو. په سروبي راتېر شو، د ماهیپر غرونو ته ورنږدې شو. د ماهیپر په تړۍ کې هوسۍ بیا د پورې غره ښکلې منظرې ته متوجې وه. له ځان سره یې ویلې: څومره ښکلی غر دی؟ د اوبو خړوبې له یوه ګړنګ نه و بل ته د مرغانو الوتل دا څومره په زړه پورې دي. هغه لا د غرونو په تماشه وه، چې تنګي ته ورسېدو. په لږه شېبه کې د حربي پوهنتون نه تېر شو، پل محمود خان ته چې ورسېدو، مازیګر و، کور ته چې ورسېدو، هوسۍ سمدستي خپلې مور ته ټیلفون وکړ، حال احوال یې واخیست، ما هم ورسره خبرې وکړې. هغه ډېره ټینګه شوه، ویلې مونږ کره راشئ، خو هوسۍ ورته وویل:

موريې! سبا شپې ته به درشو، اوس ډېر ستړي یو، چې استراحت وکړو. ما هم ورته وویل. خان کاکا په کور کې نه و، ما وې سبا ته درځو په خان کاکا سلام وایه.

مونږه رښتیا چې ستړي وو، د ماښام ډوډۍ نه وروسته په وخت ویده شو. خدمتګارو ته مو میوې او ځینې شیان ورکړل، هغوی له مونږه سره ډېر خوشاله وو. په ډېره ښه توګه یې زمونږ د کور ساتنه کوله، مونږه د تنخواه نه علاوه ډوډۍ هم ورکوله. زمونږه اشپزه ډېره صادقه او ښه ښځه وه. زمونږ په هر څه یې د خپل کور غوندې پام کاوه. هغې ایکې یوه لور درلودله، مېړه یې پخوا مړ شوی و. د پلار کور یې په شمالي کې و، کله ناکله به یې مور و پلار ورته راتلل. یوه بله خدمتګاره وه، چې هغې به د کور جارو کوله او کالي به یې پرېمینځل. د ماښام ډوډۍ نه به وروسته خپل کور ته تلله. د هغې کور زمونږ د کور ترڅنګه و. په دې شپه هغوی دواړه مونږه په وخت رخصت کړې، مونږه د شپې خبرونه واورېدل او بیا سمدستي مونږه دواړه ویده شو.

سبا ته پخپل وخت وظیفې ته لاړم، ځینې شیان لکه شات او یو لږ څه د غوا سوچه غوړي مې رئیس صاحب ته یوړل. د خپل سفر خبري مې ورته وکړې، چې څنګه په دروازه ننوتلم، رئیس صاحب رپاڅېد، غېږ کې یې ونیوم. لومړی یې ستړي مشي وکړه او بیا

یې راته مبارکي وویله. ما وې: د څه شي مبارکي دې راکړه رئیس صاحب؟

هغه وویل: د ریاست منظوري دې راغلې ده. په لومړي بست کې رئیس مقرر شوی یې. یو ساعت ورسره کېناستم، بیا یې راته وویل: سبا ته به دې پخپله نوې څوکۍ کېنوو، نن دې خپله پخوانۍ دنده مخې ته یوسه. خپلې شعبې ته لاړم او په کار مې پیل وکړو. لږ ساعت وروسته ډېر کسان راته شعبې ته راغلل او مبارکي یې راکړه. ما سره خو د ریاست د څوکۍ دومره خیال نه و، ولې نورو مامورینو ته دا لویه خبره وه. په ځلورو بجو چې کور ته راغلم، هوسۍ ته مې کیسه تېره کړه، هغه هم خوشاله شوه، وې ویل: زما قدم درته نیک شو، دواره رئیس شوې.

ما وې: هوسۍ نو دا څوکۍ به ماته څه راکړي، چې دومره.... !

ــ دا څوکۍ ستا شخصیت لوړوي، ایله به په پېنځه و کې یاد شې.

ــ څوکۍ او معراج موْقتي شی دی، سړی باید خپل شخصیت او اهلیت ولري. په ټولنه کې د درانه سړیتوب وزن معلوم وي، ولې نه څوکۍ هم ښه شی دی، مګر زړه ورپورې تړل نه دي په کار. کله خو د نن شاه سبا ته ګدا کېږي هم.

ــ سهاره ستا سره یې څوک نه شي ویلې. په خندا شوه او وې ویل: زه به درته هم د ګلو ګېډۍ دروړم.

ــ چې رشتیا راباندې وایې، ته چې راسره یې، زما هر څه دي. ماته په ژوند کې دا نور شیان نسبي دي، باور پې نه دی پکار. هغې راته له اشپزخانې نه یوه پیاله چای راوړو او بیا مې ترڅنګه په کوچ کې کېناسته. ما د کور د ټیلفون نه د هوسۍ مور ته ټیلفون وکړو، د خپل ریاست خبره مې ورته وکړه، هغه خوشاله شوه، بیا مې خسر سره هم خبرې وکړې. هغه هم ډېر زیات خوشاله شو. له هوسۍ سره یې هم خبرې وکړې. هوسۍ راته په ټوکو کې ویلې هلکه اوس به درته پس له دېنه رئیس صاحب وایم.

ــ نه نه هوسۍ ! پام کوه زه خو ستا همغه سهار یم، دا شیان زما او ستا په منځ کې نه ځایېږي.

ــ ښه ده زما زړه هم په سهار خوشالېږي، تل به د سهار غږ درته کوم.

رښتیا هم زمونږه مینه له یوې ورځې نه بلې ته زیاتېدله، ترڅو به چې له وظیفې نه کور ته رسېدمه، هغه به له انتظاره ستړې ستړې وه. زه به چې کور ته ورغلم، لکه د ګل غوندې به وغوړېده، وبه یې خندل او ډېره شېبه به یې غېږ کې نیولی وم.

زمونږ ژوند ښه تېرېده، یو څه پیسې مو په بانک کې ذخیره کړې هم وې، له هېڅ مشکل سره مخامخ نه وو سبا ته د جمعې ورځ وه، مونږ وختي د هوسۍ د پلار کره ولاړو.

هغـوی پغمـان تـه د تلـو نیـت کـړی و ، زمـونږ پـه ورتـګ خوشـاله شـول، ویلـې ښـه شـوه چـې راغلـئ، پـه ګـډه بـه میلـې تـه لاړ شـو. سـامان او خـوراکي مـواد او د کبـاب نغـری او سـیخونه مـو هـم ورسـره واخیسـتل. پغمـان تـه لاړو. کتـل مـو چـې پـه دغـه ورځ پـه پغمـان کـې د خلکـو ګڼـه ګونـه دومـره زیاتـه وه، چـې پـه سـړک بانـدې د موټـرو د تېرېـدلو چـاره نـه کېـده. پـه ډېـر ځنـډ سـره پـه کـرار کـرار د درې خـولې تـه ورسـېدو. پـه خـوارۍ سـره مـو یوځـای پیـدا کـړو او پکـې کېناسـتو. دسـتي مـو ځـای مـای برابـر کـړوو د هوسـۍ د کاکـا زوی د کبـاب لـوګي پورتـه کـړل. نـورو خلکـو هـم چـا اتـڼ اچـولی و، ځینـو سـندرې ویلـې، چـا مـړزان جنګـول او چـا هـم کبابونـه پخـول. یـو شـور ماشـور او پـه زړه پـورې مېلـه وه. تـر مـازیګره مـو ښـه سـاعت سـره تېـر شـو، مـازیګر ناوختـه کورونـو تـه راسـتانه شـو. سبا یـې چـې خپلـې دنـدې تـه لاړم، زمـونږ رئـیس راتـه وویل:

سـهاره ! راځـه چـې د نـشراتو ریاسـت تـه ځـو، معـین صـیب راځـي، ستاسـې د معرفـۍ پـه هکلـه مـونږه د نـشراتو ریاسـت تـه ورغلـو. کتـل مـو چـې د بېلابېلـو څانګو مـامورین هـم راټـول شـوي دي. پـه دې کـې معـین صـیب راغـی، لـه سـترې مـشي وروسـته یـې پـس لـه لـږې شـېبې نـه مـامورینو تـه زمـا معرفـي وکـړه او څـو خبـرې یـې وکـړې. مـا هـم پخپـل وار سـره څـو جملـې وویلـې. معـین زه پـه څوکـۍ کېنـولم او ټولـو چـک چـک وکـړو، چـای او شـیرینې وخـوړل شـوه. زه له دغې ورځې نه وروسته د نشراتو رئیس شوم.

څـه مـوده وروسـته مـې اړیکـې لـه لـوړو چـارواکو سـره وغځېـدې، پـه ریاسـت کـې راتـه د مقـالو او راډیـویي داسـتانونو تـه زمینـه برابـره شـوه. هـم بـه مـې مطالعـه کولـه او هـم بـه مـې لیکنـې کـولې. کلـه بـه مـې چـې پـه کومـه مقالـه او کومـه لیکنـه کـې د وخـت نـاخوالو تـه پکـې کلکـه ګوتـه ونیولـه، لـه پاسـه بـه راتـه یـو نـیم ټیلفـون کېـده، ویلـې بـه یـې: پـام کـوه دغـه شـیانو تـه ګـوتې مـه وروړه، چـې لـه ریاسـته بـه دې ایـسته کـړي. مـا خپلـې لیکنـې همغـسې دوامـداره کـولې، د ریاسـت پـه کلونـو کـې دوه درې ځلـې مـې خـارجي هېوادونـو تـه سفرونه وکـړل، لکـه روسـیه، هندوسـتان او ایـران تـه. د پاچـا لـه کـورنۍ سـره د خپـل خسـر د هوسـۍ د پـلار پـه پېژنـدګلوۍ بلـد او پـوره اشـنایي مـې ورسـره پیـدا کـړه. پـه ځینـو خاصـو محفلونـو او ناسـتې پاستې کې به مو لیدنه کېدله.

د پاچـاهۍ دورې پـه اخـرو وختونـو کـې پـه هېـواد کـې حـالات بـدل شـول، د کابـل پوهنتـون پـه محـصلینو او د ښـوونځیو پـه شـاګرانو او اسـتادانو کـې سیاسـي بېلابېلـې مفکـورې راپیـدا شـوې. د شـوروي اتحـاد نـه کمونېـستي مفکـوره، د سـعودي عـرب نـه اخوانیـت او لـه چـین نـه مائوېـستي افکـار راخـواره شـول، ځینـې نېشنلـستي ډلـې هـم راوپارېـدې. دغـو ټولـو

بېلابېلو ډلو له يوې ورځې نه بلې ته چټک ګامونه اخيستل. د کله نه چې په افغانستان کې د لومړي ځل لپاره اساسي قانون منځ ته راغی او د ديموکراسۍ غږ څه ناڅه پورته شو. له همغې ورځې نه بيا سياسي ډلې ټپلې او سازمانونه پسې لا ښه رابېداره شول، مظاهرې او اعتصابونه پيل شول. په مظاهرو کې به محصلينو او شاګردانو ظاهر شاه ته ردې بدې ويلې او د وخت د رژيم نه به يې سر ټکاوه.

ورځ په ورځ حالاتو کې توپير پيدا کېده، په ځينو خپرونو کې انتقادي ليکنې او ګوتنيونې پيل شوې، زما په خپل فکر کې څه کوم نوی بدلون نه و راغلی، خپلې ليکنې مې لکه د پخوا په شان جاري وساتلې. هر څومره چې مې له لوړو چارواکو سره تماسونه زياتېدل، زما په فکر او خواصو کې کوم تغيير نه راتلو. ډېر راته وويل:

سهاره لکه د پخوا په شان چې څنګه وې، همغسې پاتې يې.

ما هم په خپل طبيعي ډول سره له هر چا سره چلند کاوه، ډېرو د بېلابېلو مفکورو خلکو راباندې خپله وسه وکړه، چې مفکوره مې بدله کړي، ما د هېچا زړه نه بداوه، خو راباندې پوه به شو ، چې سهار دې خبرو نه دی. په نورمال ډول مې په دولتي چارو او هم ولسي خلکو سره څنګه چې وم، همغسې پاتې وم.

کله چې پاچاهي نسکوره شوه او د داود خان جمهوري دوره راغله، حالات بدل شول. څه ناڅه تغييرات منځ ته راغلل، د بدلون او نوي توب فکر هر چا سره پيدا شو. زمونږ په وزارت کې هم يو ډول تغييرات پېښ شول. زه لا پخپله څوکۍ پاتې وم، د نوي دولت د روحيې په اساس به نشرات کېدل. ما پخپلو ليکنو کې هېڅ ډول تغيير رانه وست. ورځ په ورځ د ګرز او ګروز شېبې زياتېدلې، د ټول هېواد د ولس په منځ کې ځينې ګونګوسې رااوچت شول. د داود خان د ډلې ټپلې په څنګ کې نورې بېلابېلې سياسي ډلې ټپلې راژوندۍ شوې، هر چا به خپلې هلې ځلې کولې، ماته به مې خسر خان کاکا تل ويلې:

سهاره بچې ! که زما منې په هېڅ سياسي ډله ټپله کې مه ځه، دا څنګه چې يې، همدغسې اوسه.

ما وې: خان کاکا زه نه پوهېږم په رنړو سترګو يانې په کوم سياست نه پوهېدل او په ډلو کې تګ زما په فکر لويه ناپوهي ده. پرېږده هر څوک او خپل کار يې.

د داود خان په جمهوريت کې زموږه د مطبعې ټول پخواني رئيسان او نور مامورين په خپل ځای پاتې وو ، زمونږ د ټولو ترمنځ نېک روابط پخوا غوندې ښه پاتې و.

هوسۍ چې په کور کې تل بې کاره وه، ورځ پ ورځ يې د بدن وزن زياتېده، ما به ورسره ټوکې کولې ورته به مې وويل:

هوسۍ راځه زما سره سکرتره شه، مصروفه به شې. هغې به راته په ځواب کې وویل:

ولې اوس دې سکرتره نه یم څه؟ هغې غذایي رژیم ونیو، په کور کې به یې د تنه سپورت هم کاوه، خو یوه خبره کوم، چې ښایست یې له پخوا نه څو چنده شو. زموږ د دواړو مینه له یوې ورځې نه بلې ته زیاتېدله. کله به مې ورته ویلې: هوسۍ زوی یا لور پیدا کړه، چې ساعت دې ورسره تېر وي. هغه به د معمول سره سم په خندا شوه، ویل به یې: ته خو دا وایې ولې بیا به مو دا خوند نه وي. پرېږده چې څه موده ازاد پاتې شو.

په دې کې کړپ شي د داود خان حکومت چپه شو، خلقي دولت منځ ته راغی. سمدستي راته د هوسۍ پلار خان کاکا وویل: بچې اوس خرابه شوه، په وخت د ځان غم وخورئ، دا زموږ لپاره په ګټه نه ده.

رښتیا همغه و چې دوه میاشتې وروسته خان کاکا ونیول شو او پل چرخي زندان ته یووړل شو. په ما هم وېره راغله، ما وې چې د خسر په جرم کې مې نیسي، لږه موده پس یې له ریاسته اېسته کړم او پخپله پخوانۍ شعبه کې مې کار کاوه.

هر څه یو دم بدل شول، ما هم راډیویي داستانونه او مقالې نه لیکلې، د مطبعې رئیسان ټول بدل شول، په هر چا وېره او ډار پرېوت. زه په خسر پسې ډېر وځغلېدم، خو هېڅ خوند یې ونه کړ. هوسۍ به هره ورځ په سرو سترګو ناسته وه، مور یې هم خپه وه، څو ځلې پل چرخي زندان ته زه او هوسۍ له نورو پاېوازانو سره به په کتار کې ولاړ وو. تر پایه پورې به مو پښې وچې شوې، خو د خان کاکا نوم د بندیوانو په لست کې نه و. مازیګر به خپه ستومانه بېرته کور ته راغلو. څو ورځې مو نږد هوسۍ له مور سره تېرې کړې، زه به هم هره ورځ خپلې دندې ته تلمه.

څه موده پس مې له یوه تن نه واورېدل، ویلې:

سهاره په خسر پسې دې مه ګرځه، هغه یې وژلی دی. یو ځل په کورنی چارو وزارت کې د مړو کسانو لست ځړېدلی دی، په هغه لست کې به د هغه نوم وګورې.

زه په چالاکۍ سره د کورنیو چارو وزارت ته لاړم، لستونه مې چې له نظره تېر کړل، په یوه لست کې د هوسۍ د پلار نوم لیکل شوی و. کور ته ناوخته لاړم، هوسۍ رانه پوښتنه وکړه، ویلې:

سهاره نن خو دې زما د پلار په باب څه نه دي اورېدلي؟ زه ورته منکر شوم، ما وې نه والله نن زه ډېر وګرځېدمه، خو هېچا راته څه ونه ویل.

ډیرو راته دا هم وویل:

سهاره ته که دې په خسر پسې داسې لالهاند او سرګردانه ګرځې، داسې نه چې د هغه

www.sikaraam.com

په ټېل کې دې څوک ونه نیسي؟

ـ هوسۍ د دې حالاتو نه مې ویره غوندې کېږي. هغې راته وویل:

ـ سهاره نور بس دی ډېر مه ګرځه، خدای ناخواسته څه درپېښ نه شي. خوابښې مې هم راته ټینګتیا وکړه. زه هم بیا ډېر نه ګرځېدمه، خالي د وظیفې ځای ته به لاړم او ماز یګر به خپل کور ته راتلم.

حالات داسې شول، چې روسان افغانستان ته راغلل، د هېواد ټولو خلکو جهاد ته ورودانګل، د روسانو او د هغوی د ګوډاګي دولت په خلاف یې د جهاد چېغه پورته کړه. ورځ په ورځ د افغانستان په هره خوا کې جګړه ونښته، دواړو خواو یو پر بل حملې کولې، د ملک حالات ورځ په ورځ خرابېدل ترڅو مجاهدینو د خپل ملک نه بهر په پاکستان کې څو ډوله تنظیمونه جوړ کړل، چې د ځینو بډنیو هېوادونو له خوا به دغو تنظیمونو ته وسلې او هر ډول مرستې ورکول کېدې.

زه د حالاتو په ډېر سیاسي توب پسې په دې کتاب کې ډېر څه نه لیکم، خو د وخت ناخوالو ته خالي لږه اشاره خو پکار ده. د روسانو له راتګ نه درې میاشتې مخکې مې زوی شوی و، چې اوس مې زوی (بهادر) د درې کالو شوی و، خبره دې ته راورسېده، چې د کابل په ښار کې هم نورې شپې ګرانې شوې، یوه شپه مو د هوسۍ تره سره خبرې وکړې، هغه داسې فیصله وکړه او وې ویل:

سهاره! ته به له خپلې مېرمنې او زوی سره خپل کلي ته ځې، مور او د هوسۍ مور به خپل وطن جنوبي ته ځو، جواب مې لېږلی دی خلک به نن سبا ته راورسېږي او کډه به راته انتقال کړي. تاسې هم خپل کالي او سامانونه خرڅ کړئ، کور مو هم په چا وپلورئ، پیسې ترې نغدې کړئ او پښې وباسئ، په دې ملک کې نورې شپې نه کېږي.

بس همدا فیصله شوه. مونږ سامانونه خرڅ کړل کور مو هم خرڅ کړو او په پټه توګه سره خپل کلي ته ولاړو. مور مې زمونږ په ورتګ ډېره خوشاله شوه، په کلي کې چې ځینې خلک پاتې وو، هغوی هم خوشاله شول. زمونږه په کورنۍ کې یوازې زما کاکا او د هغې مېرمن پاتې وه، ډېر کم خلک په کلي کې پاتې وو، ځوانان او ماشومان خو بېخي پکې نه وو، ټول باجوړ او پېښور ته تللي وو. ځوانان او د پاخه عمر خلک د جهاد په لیکو کې په بېلابېلو تنظیمونو کې تنظیم شوي وو. ما چې حالات ولیدل، په کلي کې هم د شپو د تېرولو شان نه و. دوه میاشتې مو په کلي کې تېرې کړې، خو هره شېبه یې مرګ و. یوه شپه مې کاکا ته وویل:

کاکا جانه! دلته خو ګوزاره ګرانه ده، دا هره ورځ مجاهدینو ته ډوډۍ پخول او دا

حجره چلول خورا ګران ښکاري. زوی مې وړوکی دی، مېرمن مې په دې کارونو بلده نه ده، مور مې بوډۍ ده او مجاهد را باندې ناست دي، چاته ډوډۍ پخوو، چا سره د نغدو مرسته او له چا سره نورې منډې ترړې اخر به زموږ څه وي؟

کاکا مې یوه شېبه غلی و او بیا یې وویل:

بچې زه خو دا سې نظر لرم، چې تاسې له کلي نه نور ځئ، ځان پېښور ته کړئ، دلته او سېدل ګران کار دی. مونږ به هم درپسې درځو، یو څوک به پیدا کړم، چې په دې کلا کې واوسېږي او په کور او سامان ورسره پام کوي. تاسې یوازې منډې له مخې د ضرورت وړ شیان له ځان سره واخلئ.

مونږه ټولو همدا مشوره وکړه، چې پاکستان ته کډه شو. له همدغې ورځې نه توده جګړه روانه وه، مجاهدو به د روسانو او حکومت په کتارونو حملې کولې او هغوی به بالمقابل توپونه او ټانکونه کلیو ته ونیول، هرڅه به یې لوټه لوټه کړل. دولتي الوتکو به هم بمبارۍ کولې. هوسۍ له دغې وضعې سره سخته نارامه وه، خپه او ستومانه وخت پرې راغی. اخر خبره تر مرګ سرحده راورسېده. نوره نو مونږه د کلي نه د وتلو تیاری ونیوله. د شپې سره ټول یو ځل بیا په ګډه کېناستو، فیصله مو وکړه چې په لومړي ځل به زه او هوسۍ سره د خپل زوی بادرخان پېښور ته ځو، مور به مې وروسته له کاکا دوی سره یوځای راپسې راځي. د کلي نه تر پېښوره مو سړي پیدا کړل، چې زمونږه کډه ورسوي. سبا ته مو له کلي نه د تلو ورځ وه. په دغه شپه تر ناوخته پورې کېناستو، د تلو لارې چارې او نور تصمیمونه مو سره ونیول. فیصله وشوه، چې سهار به په جاله پورې وځو او ټاکل شوي کسان به مو اخوا ته ورا ړوي. د شپې د پرېوتلو په وخت مې هوسۍ ته له خولې ووتل:

هوسۍ ! حالات ډېر خراب دي، هره خوا جګړه ده، ډز او ډوز دی، نه ویل کېږي که مونږه دواړو کې خدای ناخوساته کوم یو نه و، هغه بل به یې د ژوند ټوله کیسه لیکي. دا به زما او ستا ترمنځ زمونږ د مینې او ژوند اصلي خبره وي. ما وې دا کتابچه درسره وساته تراوسه مې ساتلې او تر دې ځایه مې رارسولې ده.

د ربیم څپرکی

هوسۍ راته د سهار په باب خبرې کولې:

ــ سپین سرې بوډۍ، چې امسا یې په لاس کې نیولې وه، پیوندي ځړې او خیرنې جامې یې په غاړه وې، تور سوری وری ټیکری یې پخپلو سپینو ویښتو چولی و، له لیرې زما خوا ته راروانه وه. زه هم لکه د نورو مهاجرو غوندې پخوا راغلې وم او په دې کمپ کې مې شپې ورځې تېرولې. سپین ږیرې او بې وسې وم کوم کار رانه نه کېده، خالي لارې او کوځې به مې څارلې. سپین سرې بوډۍ راروانه وه زما خوا ته رانږدې شوه، زما د سترګو دید کم شوی و، څوک مې په اسانه، نه پېژندل. بوډۍ ته ښه متوجې شوم لکه د لېونۍ په شان په نرۍ لاره راتله. چپلکې یې پښو وې د څپلکو یو وندنی یې شلېدلی و، په سختۍ سره یې ګامونه اخیستل. نرۍ ډنګر کې بوډۍ، چې سترګې یې خچنې او په یوه سترګه کې یې اوښکه ډنډ ولاړه وه، د سر د ویښتانو سپینه څڼه یې باد رپوله. د خپل ځیرې ټیکري پېڅکه یې په یوه لاس ټینګه نیولې وه، په بل لاس یې امسا نیولې وه، خپلې لارې ته یې کتل. ورو ورو یې قدمونه اخیستل، زه د هغې د لارې په سر په یوه نړېدلي دیوال ناست وم، هغه چې دوه درې ګامه رانږدې شوه، ما پرې غږ وکړو:

ــ ترور ستړې مشې.

ویل یې: خدای دې وبښه.

پښه یې ونیوه، ورو شوه ما پلو یې راوکاته، وې ویل:

وروره د ناصر باغ کمپ ته کومه لاره تللې ده؟

ما وې ترور همدا مخامخ لاره ورغلې ده. ترور یوه پوښتنه درنه کولی شم؟

هغې په داسې حال کې چې د مرۍ غوټه یې ښکته پورته تله، امسا یې ولګوله، ځان یې ټینګ کړو، وې ویل: ولې نه؟ وروره مهرباني وکړه.

یوه شومه چې بوډۍ سواد لري، ترور ته راشه دلته کېنه، لږه دمه برابره کړه، تر کمپه به دې زه ورسوم، هغې دوعا راته وکړه ویلې وروره الله دې ژوندی لره. هغه په ډېر زحمت سره کېناسته، سوړ اسویلی یې له خولې وخوت، ویې ویل:

چا راته زموږ یو کلیوال راښودلی دی، په همدې کمپ کې اوسېږي، ډګروال صابر

نو مېرې، د هغه کره ورځمه. نه پوهېږم چې څرنګه يې پيدا کړم.

د ډګروال صابر په اورېدو مې نبغ ټوپ وکړو، چوپ پاتې شوم، هغې راته کړه:

وروره! ته خو به دغه سړی نه پېژنې؟

ما ورته وويل: دا کوم صابر دی؟ په کمپ کې خو يو صابر دی، چې هغه.....

بوډۍ زما خبره ونيوله، وې ويل:

زموږ د کلي دی.

د کلي نوم يې واخيست (په زړه کې مې شک راغی، ما وې همدغه خو زه يم کنه. ما وې ښه به دا وي چې کور ته يې بوځم او سمه پوښتنه ترې وکړم).

ــ راځه ترور چې کمپ ته لاړ شو. زه ترې مخکې او هغه راپسې شوه، تر کمپ پورې په ژور سوچ کې لاړم، کمپ ته ورسېدو، ما وې ترور راځه يوه پياله چای به ما سره وڅښې، بيا به د هغه سړي پوښتنه کوو. کور ته لاړو، ما په کمپ کې دوه کوټې درلودې، يوې کوټې ته ورننوتلو. ښځه او واړه مې په بله کوټه کې وو، ښځه مې راغله، بوډۍ ته يې ستړې مشي وويله، ما وې هله دې ترور ته چای تياره کړه، بېچاره ستړې شوې ده. هغې د بوډۍ نه پوښتنې ته خوله سازوله، چې ما ورته وويل:

ورشه ته لومړی د چای غم وخوره بيا به ورسره خبرې وکړې.

مېرمن مې بلې کوټې ته لاړه، ترڅو چای تياره کړي. زه او بوډۍ په کوټه کې ځانته پاتې شو، هغې خپل سوری ټيکری په ځان راخور کړو، خوله يې وچه وه، ما وې ترور اوس به درته چای راوړي، خو اوس راته سم ځان راوښايه، د کوم ځای يې؟ نوم دې څه دی؟ کورنۍ دې مېړه دې څوک دی؟

د خپل کلي نوم يې واخيست، چې زه هم د هغه کلي يم، ويل د خاوند نوم مې سهار دی، په افغانستان کې به يې هره جمعې شپه راډيويي داستانونه خپرول.

ــ اخ دا څه وايې ته.... ته د سهار صيب مېرمن يې؟

ــ هو زه د سهار مېرمن هوسۍ يم.

ــ نو ته اوس په دې حال او دومره بوډۍ؟

ــ وروره زما کيسه مه اوره، په مرۍ کې يې لاړې ونښتې. په دې وخت کې زما لور د چای پياله هغې ته په مخکې کېښوده، ماته يې هم د چای پياله ونيوه. په زړه کې مې وويل پرېږده، چې د ډوډۍ نه وروسته ترې نورې پوښتنې وکړم.)

په زړه کې مې د سهار صيب په باب ډېرې خبرې راپيدا شوې، ښځې مې ډوډۍ ورته راوړه، زه ترې بيرون ووتلم، ما وې ترور ته ډوډۍ وخوره وروسته به نورې خبرې کوو. بهر د

کور مخې ته ووتلم، نسوار مې واچول، یو ساعت په چرت کې لاړم، همدا مې زړه کې تېرېدل، هغه سهار ورسره څنګه نشته دی؟ خامخا پرې څه مشکلات راغلي دي، خو چې ورشم وې پوښتم او خپله کیسه راته وکړي، کېدای شي په تېرو جګړو کې وژل شوی وي او یا څه بله پېښه شوې وي، خو ته راځه چې د ټولو خبرو پوښتنه ترې وکړم. ښه به معلومه کړم، چې اصلي کیسه څه ده؟

کوټې ته ورننوتلم، ښځې مې ترې دسترخوان بلې کوټې ته یوووړ، ډوډۍ یې خوړلې وه. زه چې ورغلم، وې ویل:

وروره! خدای دې ژوندی لره، ما سره په تکلیف شوې.

_ نه نه ترور دا څه تکلیف دی، خو اوس به راته اصلي کیسه وکړې.

هغې د ټیکري په پېڅکي خپلې شونډې پاکې کړې، ویې ویل:

وروره! پخوا کلونو کې د پلار په کور کې رالوی شوې یم، په اصل کې مونږ د جنوبي یو، پلار مې پخوا په کابل کې وظیفه درلوده. د ظاهر شاه سره یې نزدې اړیکې درلودې، په کابل کې مو کورونه او جایدادونه وو، ما د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځی لوستلی دی. واده مې د یوه لیکوال او د کابل راډیو د داستانونو لیکونکي سهار سره شوی دی. سهار صیب رئیس هم و، په وزیر اکبر خان مېنه کې مو خپل کور درلود. کله چې ظاهر شاهي ختمه شوه او ورپسې د داود حکومت منځ ته راغی، له همغې ورځې څخه حالات ورځ په ورځ پسې بل ډول کېدل، ترڅو چې د محمد داود حکومت پسې چپه شو، خلقي دولت رامنځ ته شو. بیا چې ورپسې روسان راغلل، په ټول ملک کې ګډوډي پیدا شوه، آخر جهاد پیل شو. مونږه مجبور شو کور مو خرڅ کړو، کلي ته راغلو. په کلي کې هم ګوزاره ګرانه شوه، ورځ په ورځ حالات خرابېدل، مرګ مو اخر ترزنې راورسېد، له کلي نه هم هره ورځ جوپې، جوپې خلک وتل. اخر ټول کلی شاړ شو، له بلې خوا د حکومتي پوستو او هم روسانو له خوا به په کلي توپونه راوربدل. زمونږ د کلي نه ډېرې جنازې ووتلې.

د مجاهدینو او روسانو جګړه ورځ په ورځ تودېدله، کلی له یوې ورځې نه بلې ته خالي کېده، مرګ مو تر دروازې راورسېد. مجبوره شو، چې کلی هم پرېږدو او دېخوا ته رامهاجر شو. یوه شپه مو په کور کې مشوره وکړه، چې سبا ته به له کلي نه ځو. د سهار صاحب کاکا او د هغه مېرمن سره د سهار د مور پاتې شو، هغوی وویل، چې اوس یوازې زه، سهار او درې کلن زوی مې د هغوی په ګډه صلاح او مشوره سبا ته مو د راوتلو نیت وکړو. څو تنه سړي مو په پیسو نیولي وو، ترڅو مونږ راواړوي. کله چې له کلا نه راووتلو، ماسپښین قضا و، مونږه یې سیند غاړې ته راوستلو او هغو ځلورو تنو سړو غوښتل، چې په جاله کې مو له

سینده پوري باسي. په دغه ورځ سخته جګړه روانه وه، د توپونو او ټانکونو ډزې کېدلې. مجاهدو د غرو له ډډو نه په کتارونو سور اور بل کړی و. دومره وخت نه پېدا کېده، چې مونږ له سینده پورې وتې وای. چورلکې هم راتلې او بمونه یې په غرونو او کلیو راغورځول. سور اور بل و، یو هیلیکوپټر یې په توغندي وویشت، د سیند په منځ کې راولوېد. لږه شېبه د سیند په غاړه کېناستو، کتل مو چې جالوان د خیګانو جاله راوستله او موږ یې وروخېژولو. ما خپل ورو کی دريځ کلن زوی بادر خان په غېږ کې کلک نیولی و، ځکه چې د لومړي ځل لپاره په جاله کې سیند باندې پورې وتلو. د سیند څپو له ډاره مې جامې ګرځېدلې، ډزې او جګړه مې له یاده وتلې وه.

په دې وخت کې یې خوله وچه شوه، د خپلې چای پیالې نه یې ګوټ وکړو، لږه ژړغونې غوندې هم شوه، بیا یې په ارام او ژړغوني اواز خپلې خبرې پیل کړې. ما وې بنه ترور بیا څه وشول؟.

د چای پیاله یې ورو خپلې مخې ته کېښوده، ویې ویل:

وروره ! جاله په سیند کې روانه شوه او موږه پکې ناست وو. د سیند منځ ته چې جاله ورسېده، د ډزو او مرمیو باران راباندې جوړ شو. د سرک نه راباندې د عسکرو یوې پوستې ډزې پیل کړې، داسې ډزې راباندې کېدلې، چې د جالې خیګان په مرمیو سوري وري شول. مونږ په جاله کې پروت کړی و، د سهار له خولې اخ وخوت نېغ شو او له جالې نه سیند ته ولوېد. زما په غېږ کې هلک و، له جالې نه مې په سهار پسې ورټوپ کړل، چې هلک رانه اوبو ته ولوېد. له لوېدو سره د سیند څپو ډوب کړو، چیغې مې له خولې وختې، نیمایي سیند کې وم او یو لاس باندې مې تناب نیولی و. تر شا یوه لاس راوا چاوه له کمیس نه یې ونیولم او جالې ته یې ورپورته کړم. نور مې څه ونه لیدل، سترګې مې توري توري شوې، هېڅ پوه نه شوم چې خاوند مې او زوی مې څه شول؟ بیا په ځان نه وم پوه شوې یو وخت مې سترګې وغړولې، چې د سیند په غاړه لوخو کې پرته وم، سر مې راپورته کړو، شاوخوا څوک نه و، ورانده یو ازې جالوان راروان و. په چالاکۍ سره زما خوا ته راغی، خوا ته مې کېناست، ویې ویل:

خوري پام چې غالمغال ونه کړې، پوري عسکر ناست دي، چې ولې مو. وارخطا نشې، زړه لږ ټینګ کړه، خدای پېښه کړه که غواړې چې ژوندۍ پاتې شې، په دې لوخو کې غلې کېنه، چې ونه خوځېږې. مونږ سره په جاله کې یو تن بل سړی ډېر زخمي دی، زه به هغه دغه کلي ته ورسوم او بېرته به په تا پسې زر راشم.

په ما څه چل وشو او له ځانه خبره نه وم. ځای پر ځای لوېدلې وم، یو وخت مې پښه څه شي

په خوله کې ونيوله او غابښونه يې پرې کېښندل، زور يې کړو، ما ويل ګنې تېرو بېر يې رانه غابښونه وو پستل، چې رابېداره شوم تورتم و، څه نه ليدل کېده، خو د سپي په اندازه يو حيوان رانه خوله وو بستله او روان شو، چې ښه ورته متوجې شوم اوږده لکۍ يې وه لکه سپی، زما له خوا نه په منډه لاړ، په بېله کې پورته روان شو. ما يو ځل سين ته وکتل، بيا مې شاوخوا ته، ځان ته مې فکر شو او د جاله وان خبره مې غوږ ته ودرېدله، ويلې ته له دې ځايه مه ښوره، زه درپسې بېرته راځم. د خپلې پښې په خوږ شوم، يو ځل پاڅېدم بيا بېرته کېناستم. تورتم و، څه نه ليدل کېده، په جاله کې زمونږ سامانونه و، دوه بکسونه ډک وو، جاله وان ځانته وړي و. زه ډېر ساعت نوره کېناستم، بس له ځان سره مې ژړل، ماخستن تېر مې ځانته پام شو، ژړا مې ودرېده، وډار شوم. غوږ مې ونيو، ډزې غلې شوې وې، فکر مې وکړو ما وې که نوره په دې شاړه بېله او د سين په غاړه پاتې شي کېدی شي لېوان دې وخوري، ښه به دا وي چې چېرې ځان کوم کلي ته ورسوم، چې سبا ته خو د سهار او زوی په پته ځان پوه کړم. په کراره له ځايه راولاړه شوم، يوازې د لاس بکس مې غاړې ته پروت و، نور څه راسره نه و. بادر رانه بېل شو، کله به مې په همدغه وخت کې سيند ته غوږ ونيو، ما وې که بادر خان راته غږ وکړي او يا د سهار غږ واورم، بيخي لېونۍ وم، بيا به بې هوښه ولوېدم. څه شېبه وروسته راپورته شوم، زړه مې رالوی کړو، ژړا مې بس کړه، د خپل ځان په وېر شوم، راپاڅېدم پام مې وکړو وړاندې ګڼې ونې ښکارېدلې، ما وې راځه ګنې هلته به کوم کلی وي وربه شم. تيکری مې له غړې نه تاو کړو، د ګڼو ونو په طرف روانه شوم، څو قدمه وړاندې چې لاړم د سين په غاړه فرياد خېژي، د انسان غوندې ځګيروي کوي، په زړه کې مې تېر شو ما وې دا سهار نه وي. ورو ورو فرياد پلو ته وروستنه شوم، شل قدمه وړاندې د سيند په غاړه يو سړی اوږد غځېدلی او فريادونه يې کول. زه په چټکو ګامونو ورنږدې شوم، ما وې چې سهاربه وي، چې سر يې راپورته کړم. ښه چې ورنږدې شوم او پې وربکته شوم، سړي همغسې فرياد کاوه، چې سر مې ورله راپورته کړو په مخ مې ورته لاس وواهه، تورتم و، نه پېژندل کېده، ورو يې په اخري وس سره وويل:

ـ زه جاله وان يم، په خېټه لګېدلی يم.

زر مې ورله سر په مځکه کېښود، ما وې وروره ته خو جوړ وې، زه ستا په تمه ناسته وم.

ويې ويل: روغ چرته وم لګېدلی وم، خو ورسته همتا پسې درتلمه، چې همدلته راپرېوتم. هغه نور ټول مړه شول او سيند ته ولوېدل. ما وې زه اوس څه وکړم؟ جاله وان په ورو او له فرياده ډکه اواز وويل:

ته دومره وکړه، چې هغې کلي ته لاړه شې چاته وو ايه، چې ما پسې راشي دلته بې ځايه مړ

کېږمه. د جالې خبره کلي ته ورسوه، ځه ولاړه شه. ما وې: وروره کلي چېرې دی؟

په سختۍ يې لاس همغو ونو ته ونيو کوم چې ما هم په هغه لوري د تلو تکل کړی و.

زه د جاله وان له خوا نه پاڅېدم او د کلي په لور روانه شوم، يوه شېبه مزل مې چې وکړو د سپو غپا مې تر غوږ شوه. همغې خوا ته مې حرکت وکړو، يو ساعت وروسته ګڼو ونو ته ورنږدې شوم، د توت او چينارونو ته ورغلم، پام مې کاوه چې وړاندې کلی رامعلوم شو. په کلي کې سپو غپلې، ډاډمنه شوم، ما وې چې د کلي خلک به راسره مرسته وکړي. زه به زر خلک خبر کړم، چې جاله وان کلي ته راوړي او زما د سها او بادر خان پته هم ولګوي. په چابکو ګامونو کلي ته ورروانه شوم، خدا بزده چې څو بجې به وې، توره شپه وه، د کلي څنګ ته چې ورسېدم وړاندې د يوې لويې او جګې کلا مخې ته څو تنه سړي ناست وو، خپلو کې يې خبرې کولې، زه هغوی پلو ورغلم. کله چې ورنږدې شوم، هغوی راباندې غږ وکړو، ويل يې: څوک يې؟ ځای پرځای ودرېږه، چې ونه خوځېږې.

ما ورته په جګ اواز وويل:

وروره زه يوه تور سرې يم، ستاسې خوا ته درځمه. له هغوی نه دوه تنه مخامخ زما په لور راروان شول، دواړو د ټوپکو لټونه راکش کړل، غږ يې کړو ويې ويل: لاسونه پورته ونيسه، چې ونه ښورېږې.

ما ويل: ښه وروره دا دی لاسونه مې پورته دي. هغوی چې ما ته رانږدې شول يوه يې را ته ټوپک ونيو او بل يې راغی زما مخ ته يې ناڅاپه بجلۍ ولګوله، زما حال چې يې وليد، هغه بل ته يې وويل: خطر نشته دی.

يو رانه مخکې شو او يو شاته شو، ويلې خورې مخامخ د کلا دروازې ته ورځه. د کلا دروازې ته په څنګ کې څو تنه ولاړ وو، هغوی سره هم ټوپکې وې، پوه شوم چې مجاهد دي. زه يې د کلا په دروازه ننوېستم، په دروازه کې يې راته وويل:

خورې دلته به قوماندان صاحب ته خپل مشکل ووايې. دروازه بېرته شوه دننه په يوه لويه کوټه کې څو تنه پراته وو، په څنګ کې يوه بله وړوکې کوټه وه، چې په هغې کې قوماندان و. دروازه يې وروټکوله، يو تن د پاخه عمر سړی دروازې ته راغی. سمدستي يې وويل: څه خبره ده؟ ما سره چې څوک تللي وو، هغه وويل:

خيريت دی صاحب دا خورکۍ راغلې ده، نه پوهېږم څه ورپېښ شوي دي، تالاشي يې واخله. سړي زر زر تالاشي کړم. قوماندان وويل:

راځه راننوځه. هغه بل سړی هم راسره ننوت. په کوټه کې يوازې د قوماندان کټ پروت و او د سلاګانو نه کوټه ډکه وه. ماته يې کړه:

په دغه توشکه کښېنه هغه بل سړي ټوپک اوږې ته اچولی و، په دروازه کې ولاړ و.
قوماندان وویل:
څه خبره ده؟
ماته ژړا راغله، سلګو ونیولمو هغه په قهر شو، خبره کوه پرېږده ژړا.
ما اوښکې پاکې کړې، د جګړې او جالې کیسه مې ورته تېره کړه، د جالهوان مې ورته وویل. قوماندان دستي په دستي هغه وسله وال سړي ته وویل:
والکه دا ښځه دننه ننباسه. هغه پخپله بېرون ته لاړ. زه یې د کلا منځ کې درې څلور کوټې نورې هم وې، یوې کوټې ته ننوېستم. کوټه په قالینو غوړېدلې وه، خالي یو کټ پکې پروت و، یو وړوکی میېز له پاسه لاټین پروت و، یوه شیشه دیوال ته ځړېدلې وه، د کوټې په دروازه کې چپلکې پرتې وې. وسله وال سړی رانه بر ته ولاړ، ما په کړکۍ کې پام وکړ و د کلا په دننه کې نور څوک نه ښکارېدل. د نورو کوټو دروازې تړلې وې، هرڅه رانه هېر شول، د ځان په سوچ کې شوم، ما وې دلته په دې کلا کې راباندې څه کوي؟ ځانته کوټه کې یې واچولم.
لږه شېبه وروسته همغه سړی راغی، ډوډۍ یې راته راوړه، ویلې خورې ډوډۍ وخوره، قوماندان صاحب له نورو کسانو سره سیند غاړې ته لاړ، ترڅو ستا د خاوند او د زوی لټون وکړي. جاله وان به هم کلي ته راوړي. ته خپه نشې، سبا ته به هرڅه معلوم شي.
د سړي په خبره مې لږ زړه جوړ شو، بیخي ډېره وږې وم، یوه مړۍ ډوډۍ مې وخوړه، ماخستن تېر و، چې بیرون درپ دروپ جوړ شو، خبري شوې، غوږ مې دروازې ته نیولی، چې په دې کې قوماندان راغی. کوټې ته راننوت، ویلې: جالوان بیچارره مړ شوی و، کلي ته مو راوړ، اوس شپه ده سبا ته به د کلي خلک د سیند په دواړو غاړو وباسم، ترڅو ستا خاوند او زوی پیدا شي.
زه ورته په ژړا شومه، ما وې: د خدای په خاطر وروره مرسته را سره وکړه.
هغه د خپل تندي ګونځې پورته کړې په چټکۍ له کوټې څخه ووت. وروسته همغه بل وسله وال راغی، ویل یې: خورې مه ژاړه، خدای مهربانه دی، مېړه او زوی به دې پیدا شي. خدای ته صبر وکړه، دا دی شپه تېره شوه، سهار کېږي.
په دې وخت کې ملا د سهار اذان وکړ و، زه هره شېبه شمارم او انتظار باسم، چې کله به د سیند غاړې ته ورځمه، هغه وسله وال راته تشناب راښودی و، مخ او لاس مې پریمنځل، رڼا یې ولګېدله، چای یې راوړ و ما لا د چای پیاله نیمې ته وروستې وه، چې یو ګړاز وشو. ورپسې د کلا په سر الوتکه رغله، غرهار شو ګړوز شو په کلا یې بم راوغورځاوه. یو بم نه و،

خداې.ده چې څو بـه يـې راغورځـولي وو. دوړې جـوړې شـوې، سـر مـې چې لـه کـوټې نـه بهـر کـړو، ټـولې کـلا اور واخيـست او دوړې جـوړ ګ شـوې. دوړې او لمبـې سـم دواره همـدغې کـوټې تـه چې زه پکـې وم راورسـېدې، مـا چيغـې کـړې لـه کـوټې نـه راووتلـم، منـډې منـډې د کـلا ګـوټ کـې د بـورج وړوکـې کـوټې تـه ننـوتلم او يـوه کـونج تـه غلـې کېناسـتم. غـوږ مـې ونيـو، چـې بيـا د طيـارې غرهـار شـو. لـږه شـېبه پـس بيـا غـږه زار شـو، پـه کـلا او هـم وړانـدې پـه کلـي بمونـه راولوېـدل. پـه کلـي درنـې او سـپکې ډزې کېـدلې، زه چـې ناسـته وم ددې کـوټې پـه سـر بـورج يـې وو پـښت، ديوالونـه راچپـه شـول. دلتـه مې ځانتـه فکـر شـو، سـهار او بـادر مـې لـه يـاده ووتـل، د ځـان پـه فکـر کـې شـوم. پوهـېدم، چـې دولتـې قـواوې پـه کلـي راختلـې دي، سـخته جګـړه روانـه وه. زه همغـسې غلـې ناسـته وم او ډزو تـه مـې غـوږ نيـولى و. پـه کـلا کـې هېڅـوک نـه ښـکارېدل، ډزې کمېـدلې ورو ورو جګـړه غلـې کېـده، ترڅـو چـې ماسپـښين شـو، جګـړه ختمـه شـوه. د بـورج لـه کـوټې نـه پـه کـراره راووتلـم او د کـلا دروازې پلـو روانـه شـوم. د کـلا کـوټې رنړېـدلې وې، ځينـې کـوټې سـوې وې، ديوالونـه يـې رالوېـدلي و. پـه لـوټ واو رنړېـدلو ديوالونـو پـه مـنځ کـې پـه ډېـره سـختۍ سـره تـر دروازې ورسـېدم. پـه دروازه کـې درې تنـه ټوپـک والا مـړه پراتـه وو، وړانـدې دروازې نـه بهـر د يـوه سـړي نيمـايي تنـه پرتـه وه، شـاوخوا پـه وينـو سـره وو. ټـوپکي او کـارتوس خـواره واره پراتـه وو، ژونـدي څـوک نـه ښـکارېدل. د کـلا دروازې نـه ديوالـه بـېخ تـه وړانـدې يـو تـن پـروت و. ماتـه بـې لاس خوځـاوه ويلـې راشـه. زه لکـه لېـونۍ د هغـه خـوا تـه ورغلـم، هغـه پـه وينـو کـې ډوب پـروت و، يـوازې دومـره يـې وويـل: خورې د کلـي خلکـو تـه ووايـه، چـې مـا يوسـي. بيـا يـې خپـل سـر کېـښود، نـور شـاوخوا هېڅـوک نـه ښـکاريدل، ژونـدي ځينـې تـښتېدلي وو او ځينـې مـړه پراتـه وو. لـه دغـه ځايـه مـې ځـان د کلـي خـوا تـه ورتـګ غـوره وګڼـه. خپـل ټيکـرى مـې پـه مـخ راخـور کـړو، بکـس مـې تخـرګ کـې ونيـو، کلـي تـه روانـه شـوم. د کلـي او کـلا تـرمنځ تقريبـاً سـل متـره فاصـله بـه وه، د کلـي مخـې تـه ګڼـې ونـې ولاړې وې. لـه ليـرې نـه د کلـي ترڅنـګ لـوړ چينـار ختلـى و، شـاوخوا هېڅـوک نـه وو، دا دومـره لـوى کلـى مګـر هېڅـوک پکـې نـه وو. لـه ځـان سـره مـې پـه زړه کـې وويـل: لکـه چـې خلـک ټـول مـړه دي او يـا تـښتېدلي دي. ليـرې مـې کتـل مـا وې، چـې زه بېګـاه شـپه پـه کومـه لار تـر دې ځايـه راغلـې وم؟ هـېڅ نـه پوهـېدم، چـې دا کـوم ځـاى دى او زه چېرتـه ځمـه؟ زړه نـازړه د کلـي چينـار تـه ورنـږدې شـوم، د چينـار لانـدې لـوى وسـتل و، داسـې معلومېـدل چګـې د کلـي خلـک ورکـې کېنـي. ښـه چـې کلـي تـه ورنـږدې شـوم، غوښـتل مـې چـې د کلـي پـه يـوه کوڅـه کلـي تـه ورننـوځم، پـه يـوه لويـه کوڅـه ورسـمه شـوم، څـو ګامـه چـې ولاړم د ښـځو د ژړا اوازونـه مـې تـر غـوږ شـو. ښـه چـې مخـې تـه ورغلـم، پـه يـوه کـور کـې ويرونـه وو او د خلکـو شـور او خبـرې راتلـې، لـږه چـې وړانـدې ورغلـم، هلتـه يـوه بـوډۍ ښـځه، چې خپـل لاسـونه يـې پـه

تشو ایښي وو، له سره یې پړونی لوېدلی و، رنګ یې زېړ زېښېلی د خپلې کوټې دروازې ته یې تکیه کړې وه بیرون ته یې کتل. زه چې ورنږدې شوم او خوا ته یې ورغلم، هغې را ته هېڅ ونه ویل، همغسې یې کتل ما پرې غږ وکړ:

ترور ! ای ترور.

هغې هېڅ ونه ویل، هک پک ولاړه وه، خوله ترې ورانه پاتې وه، سپین ویښتان یې جاخه په سر سپینه بامبولۍ پراته وو، زه د هغې څنګ ته ورغلم، ما وې: ترور ولې؟ څنګه ولاړه یې؟

ما ته یې وویل: ته څوک یې؟

ما وې: زه یو لاروی ښځه یم، لاره نه پېژنم همداسې په دې کلي راننوتلم. دروازې نه یې سر په ما پسې ښه رابهر ته کړو، لورې د خدای لپاره لږه مرسته راسره وکړه.

ما وې: د څه مرسته؟

هغې ویل: ته راشه راشه دننه راننوځه، له دروازې نه ورننوتلم، ومې کتل چې واړه ماشومان، ښځې او یو تن سپین ږیری ډب ډبرۍ مړه پراته دي. د کوټې غولی له سرو وینو نه ډک شوی و، ان له دروازې پورې لکه د لښتي په شان وینې بهدلې وې. پوښتنه مې ترې وکړه:

ترور دا ولې؟

ـ روسانو له طیارو نه بمونه راوغورځول، دا څښتن مې دوه نرېاندې مې، دا لمسیان مې ټول مړه شول، زه په دغه ساعت کې د بل زوی کره تللې وم، چې ډزې وشوې کور ته راغلم، چې دا ټوله کورنۍ مې تباه شوې وه. هله لورې دې کلي ته په دغه کوڅه کې وړاندې لاړه شه، هر څوک چې دې پیدا کړل، رایې وله چې ددې مړو غم وخوري.

زما له لاسه خو هېڅ نه کېږي زه د بوډۍ په خبره په چالاکۍ سره لکه چې بلده یم په داسې شکل سره په ګړندیو ګړندیو ګامونو په کوڅه کې روانه شوم، ومې لیدل چې له یوې بلې کوڅې نه دوه تنه سړي راووتل، ملاګانې یې تړلې وې، ټوپکې یې څنګونو ته اچولي دي، وارخطا راروان وو. ما پرې دستي غږ وکړو، ما وې ودرېږئ. هغوی پښنه نیولي شول، خوا ته یې ورنږدې شوم، ورته ومې ویل:

ورونو ! په دغه وړاندې کور کې ټول خلک له ښځمه مړه شوي دي، یوازې یوه بوډۍ پکې ژوندۍ پاتې ده، که یو ځل ورشئ ښه به وي.

هغه یوه وویل:

خورې زموږ په کور کې هم درې تنه رانه شهیدان شوي دي. خو دواړه چابک راروان شول. زه هم ورپسې شا ته راروانه شوم، د بوډۍ کور ته چې ورننوتل، دواړه خالي ورته لاسونه

پورته کړل وې ویل:

مور، ځو وړاندې بل کلي ته چې خلک راولو او دد دې کلي مړي را سره ښخ کړي. په کلي کې ډېر خلک مړه شوي دي. یوازې دا نه دي د کلي نور ډېر ماشومان، ښځې او سړي مړه شوي دي. تاسې صبر وکړئ، مه وارخطا کېږئ، هرڅه به خدای وکړي.

هغوی دواړه ولاړل، زه او زړه بوډۍ پاتې شو. له ځان سره مې فکر کاوه، ما وې له دې بوډۍ سره پاتې شه، څه کمک به ورسره وکړې او خپله لاره چاره به ترې په کراره سره ولټوې.

بوډۍ ته مې وویل: مورې زه به درسره همدلته یم، ترڅو چې دا مړي ښخ شي.

هغې ویل: لورې خدای دې ژوندۍ لره.

ما خپلې متې رابډ وهلې، له بیرون نه مې خاوره راوړه او په وینو مې واچوله. هر مړی مې پخپل ځای سنبال او برابر کېښود، په هر یوه مې سپینې روجایي او ټوټې وغوړولې، بوډۍ ژړل او ما هم ورسره ژړل، ځکه چې دغه حالت ما نه خپل غمونه هېر کړل، بوډۍ بېچاره ګۍ هسې خوله ورانه نیولې وه، ژړلې نشوای، ولې چې ډېره زړه وه.

زه هم زیاتې په ژړا ستړې شوم، وروسته دوه زړې ښځې د کلي له کومې کوڅې نه راغلې، هغوی هم ژړل. بیا مې له یوې ښځې نه پوښتنه وکړه، ما وې دا کلی خو بیخي شاړ پروت دی، دومره څوک نشته دی چې دا مړي ښخ کړي. یوې ښځې وویل:

خورې د کلي خلک د بمبارۍ له ویرې له کلي نه وتلي دي، په هر کور کې مړي پراته دي، نورو کلیو ته استازي تللي دي کېدی شي خلک راشي.

رښتیا چې یوه شېبه وروسته د نورو کلیو خلک راورسېدل، په هدیرې کې یې قبرونه وېستل، له ډاره یې ماښام تورتم په خره ټول مړي ښخ کړل. د کفن کار یې نه کېده، ویل شهیدان دي له جامو سره یې ښخول پکار دي. د بوډۍ له کوره هم څلور جنازې ووتلې. کله چې یې جنازې په وره وېستلې، هغې خواره کۍ پخپلو دواړو تشو لاسونه کېښودل او خوله یې ورانه ونیوله، ما ورسره وژړلې ټولې جنازې له کلي نه ووتلې. یو ساعت وروسته د بوډۍ څوک خپلوان راغی، یوه ښځه هم ورسره وه. له بوډۍ نه یې زما پوښتنه وکړه، هغې ورته زما د کمک وویل او نوره خو زه هم ورته معلومه نه وم. هغه غلې شوه، سړي راته بد بد وکتل، ځکه چې زما نوې جامې په تن کې وې او پېغله ښځه وم، خو خدا بزده چې په زړه به یې څه تېر شوي وو.؟ پوښتنه یې رانه وکړه، ویل یې: خورې د کوم ځای یې او څنګه دلته راغلې یې؟

د خپل کلي نوم مې ورته واخیست، د سهار نوم مې ورته وویل او د جالې کیسه مې ورته وکړه. سړی او ښځه دواړه خپه شول، ما بیا په سلګو سلګو وژړل. هغوی هم را سره په ژړا شول. وروسته بیا سړي وویل: ستاسې کلي باندې پرون بمبارد شوی دی، هېڅوک پکې

ژوندي نه دي پاتې. خبر دی خور مه ژاړه، خدای ته صبر وکړه، اوس خو مونږ ټولو ته راپېښه ده. زمونږ خور یې، پښتنه یې، نن شپه په دې کلي کې چې څوک پاتې دي، چرګ بانګ ټول وځي، کلی پرېږدي. روسان نوره بمباري هم کوي، بله چاره نه لرو، ته به هم له مونږه سره ولاړه شې. ددې بوډۍ سره به یوځای اوسېږې، ترڅو چې کوم سرنوشت معلوم شي.

ما ویل: کاکا جانه د کلي خلک به چېرې ځي؟

هغه ویل: پاکستان ته. دلته نورې شپې نه کېږي. بیا یې بوډۍ ته وویل:

ادې مور ځو چې سامان برابر کړو، تاسې ته به ډوډۍ راولېږو، خپل سامان د وړلو تیار برابر کړئ، چې کله حرکت کېده، چې تاسې تګ ته تیار یاست. که کوم سند او نور مهم شیان چې د وړلو وي له ځان سره یې راواخله، ماته یې کړه خورې ته به له دې بوډۍ سره کمک وکړې. مونږ به چرګ بانګ راشو، یوځای به حرکت وکړو. زړه صبر کړه، شرایط ډېر خراب دي، د سیند پ غاړه څوک ګرځېدلی نه شي، په خدای یې وسپاره اوس د خپل سر اور باید مړ کړې. پخپله مری دې راغلې ده، هر چېرې چې ولاړو له هغې ځایه به بیا پته لګوو.

هغوی دواړه ووتل او خپل کور ته لاړل. ډېر ساعت وروسته یوه سړي ډوډۍ راوړه او بېرته زر کورته لاړ. ما بوډۍ ته وویل: ادې راځه یوه مړۍ ډوډۍ وخوره، له خېټې نه خو نه رغېږې. ما ورته ډوډۍ تیاره کړه مونږ دواړو ډوډۍ وخوړه، بیا څو تنه سړي راغلل، بوډۍ ته یې فاتحه وکړه، ورپسې دوه ښځې او یو سړی راغلل، هغوی هم لاس پورته کړل او بوډۍ ته یې ډاډ ورکړو. د شپې تر ناوخته پورې خلک د بوډۍ کره راتلل او فاتحه یې کوله. ورپسې یو بل سپین ږیری او درې د پاخه عمر ښځې راننوتې، له یوې ښځې سره په لاس کې څه دیګ او ډوډۍ وه، بوډۍ ته یې ورکړه. هغوی هم دوعا وکړه، سپین ږیري بوډۍ ته وویل:

خورې خدای دې د زړه صبر درکړي، زموږ په کور کې هم یوه ښځه لګېدلې وه، خو مړه نه شوه، هغه بل کلي ته مو یووړه ډاکټر یې زخمونه وتړلي دي، هملتته پرته ده. نور نو په کلي ې داسې کور نه شته دیو چې مړه او زخمي ونه لري. دا کوم کسان چې پاتې دي، ښځې دي او که ماشومان، سبا سهار وختي به کلی پرېږدي او ځي به، ځکه چې روسان بیا هم بمباري کوي.

هغوی هم لاړل، مخکې سړي په کاسه کې څه اچولي و او ډوډۍ ورسره وه. د زړې ادې کره یې راوړه او بېرته ولاړ. ماښام خړه په لګېدو شوه، بوډۍ راته وویل: لورې ته دننه دا ډوډۍ درسره کېده، لاټین ولګوه، بس دی په ژړا خو څه نه کېږي، خدای دې مور ته صبر راکړي. زه به لمونځ وکړم بیا به دواړه دننه کېنو.

ما وې ډېره ښه ده مورې. د حویلۍ له انګړ نه دننه کوټې ته ننوتلم، لاټین مې ولګاوه، د

نغري په غاړه زړه سترنجۍ پرته وه، خاورې او خزلې پرې پرتې وې، لالټین مې چې کوټې ته رڼا کړو، کوټه له کالیو وچه ډکه وه. د مودو مودو زاړه شیان بسترې او کټونه پکې پراته وو. دو مره لویه کوټه وه، چې کونجونه یې نه ښکارېدل. په څنګ کې یې یوه بله کوټه هم وه، له دروازې سره په څنګ کې وړوکې کوټه وه، چې هغوی به پکې اوده سونه کول او داسې معلومېده، چې د لمبا ځای هم و.

بوډۍ له لمانځه نه راوګرځېده، کوټې ته راننوتله، په هغې بېچاره ګۍ سخته وه، له یوې خوا په زاړه عمر وه، له بلې خوا پرې څلور مړي راغلل، خو سره له هغې یوه کلکه ښځه وه، له پښو نه چالاکه وه، په نغري کې یې اور بل کړ، چای یې پخې کړې، زما مخې ته یې پیاله کېښوده، ریښتیا هم ډېر وخت مې چای نه و څښلی، ډېر ښه راباندې لګېده.

له بوډۍ نه مې پوښتنه وکړه، ما وې: ادې په دې کلي باندې مخکې کله بمباري شوې وه؟

هغې وویل: یوه میاشت مخکې روسانو په دې کلي بمونه راغورځولي وو، دولس تنه په هغې کې مړه شوي وو.

ما وې: مورجانې ددې کلي خلک ټول مجاهد دي. هغې وویل:

هو لورې دا ټول مجاهد دي. شپه او ورځ بېچاره ګان په دې غرونو کې جنګېږي، هره ورځ دې کلي ته جنازې راروانې وي، خلک تباه شول.

بوډۍ له مانه پوښتنه وکړه، ویل یې: لورې ته دې کلي ته څنګه راغلې یې؟

مخکې هغه زما له حاله خبره نه وه، اګرچې ماښام مې خپله کیسه سرې او ښځې ته کړې وه، دا هم ناسته وه خو داسې معلومېده، چې بېچاره ګۍ هر څه له لاسه ورکړي وي، حافظه څه چې خبرې یې سمې نشوای کولای. ما ورته په کرار کرار خپله کیسه له سره تېره کړه، غوږ یې نیولی و. ما چې خبره دې کلي پورې راورسوله، بوډۍ بیا خوله ورانه کړه، ما هم ورسره ښه شېبه ویر وکړو. بیا هغې راته تسلي او ډاډ راکاوه، نوره مې ونه ګړوله، ځکه چې بوډۍ د خبرو توان نه درلود، کمزورې وه او هم یې ټوله کورنۍ مړه وه. زه هم له هغې بدتره هره شېبه او لحظه مې له سترګو اوښکې روانې وې. په کوم ځای چې طیارې بمونه راغورځولي وو، لویه کنده یې په کور کې جوړه کړې وه. د نورو کوټو د بوالونه او دروازې یې ماتې کړې وې، یوازې همدا کوټه چې موږ پکې ناست وو، لږ څه ودانه پاتې وه. د شپې له خوا په کلي کې یو نیم سپي غپا کوله، یوه له ډار او هېبته ډکه شپه وه، د کلي ټول خلک چې پاتې وو، پخپل غم اخته و او زه پخپل غم اخته وم. زما فکر او خیال همغې جالې او سیند ته و او په تمه وم، چې بادر او سهار به خامخا د سیند غاړې ته وتلې وي، ژوندي به وي او که مړه؟ چېرته د سیند په منځ کې ډوب شوي نه وي؟ څومره خوني سیند دی، کېدای شي چې په جالې پورې

نښتې وې او د ورځې له خوا يې ځان وچې ته راوېستلی وې. په دې سوچونو سوچونو کې به مې له خولې نه چيغه ووتله، بوډۍ به وويل: ولې لورې؟ خير دی بچې خدای ته صبر وکړه، الله راوستې ده نو. بېګاه شپه راسره ټوله کورنۍ يوځای په همدې کوټه کې ناسته وه، او دا دی اوس.....

بوډۍ خپل ټيکري باندې پوزه پاکه کړه، ويلې توبه توبه خدايه توبه! دا به هم د چا خور او لور وې، ښکلې ځوانه جانه جينۍ په دې حال شوې ده. ښېرا يې خولې ته راغله ويې ويل:

يا الله هر چا چې دا اور دې وطن ته راوړی دی، پخپله يې پکې وسوځوې.

ما وې امين. له ځايه پورته شوم او بوډۍ ته مې د پرېوتلو ځای برابر کړ، ما وې مورې لږه ډډه ولګوه، چې سهار ته بيا ډېره په عذابېږې.

ماته يې کړه: هو لورې ته هم کټ کې څمله، سترګه پټه کړه. بوډۍ کټ کېګ بالښتت ته سر کېښود، غلې شوه. د لالټين رڼا مې لږه کمه کړه او بيا مې کټ کې ډډه ولګوله، په ځای مې سترګې ورغلې. يو وخت دروازه وټکېده، بوډۍ له مانه مخکې پاڅېدلې وه، دروازې ته ورغلې وه، دروازه يې چې بېرته کړه همغه سړی او ښځه راننوتل. ويل يې:

هله ادې بسم الله کړئ، چې ځو له خيره، د ورځې په رڼا کې راباندې ډزې کېګږې، ترڅو چې رڼايي لګي او له کنډو نه اوښتي يو.

بوډۍ لږه ډوډۍ له ځان سره راواخيسته، يو وړوکی پنډکی يې په تخرګ کې ونيوه، ويلې نور څه خو نشو وړلای. دروازه يې قلف کړه او روان شو. له کلي نه چې ووتلو، د لارې په سر د کل خلک ځای پر ځای ولاړ وو، څوک روان وو، چا په خرو بسترې بار کړې وې او ځينو پېټې په شا کړې او روان وو. لا تورتم و، څه نه ليدل کېدل، يوازې مو لارې ته کتل او له کلي نه مخ پورته روان وو.

د سهار رڼايي چې ولګېده، د غره په لمن کې يو کلي ته ورسېدو، ترڅو چې موږه کلي ته ورننزدې کېدو، لمر راوخوت. د کلي مخې ته د غز لويه ونه ولاړه وه، شاوخوا يې پلنې تېږې د څوکيو په شان ايښې وې. هسګي ښکارېده لکه د لارويو د سترو دمه ځای و. وړاندې د يوه کور مخې ته څو تنه وسله وال ولاړ وو. مونږه دمه وکړه سيوري ته کېناستو. شاوخوا ډېر خلک کېناستل، ښځې او نر سترې شوي وو، لږه شېبه وروسته څلور تنه ټوپک والا راغلل، ټولو خلکو ته يې سترې مشي وويله. ورپسې يو تن زيرور سړی مخکې او دوه ورپسې تند راروان وو، زموږ خوا ته راغلل. زيرور سړي چې جګه ونه، تنګې سترګې، سپيني جامې يې اغوستې وې، ټولو خلکو ته يې وويل:

خوېندو او ورونو تاسې دلته ټول رانزدې شئ.

خلک نزدې راغلل، څوک لا د خپلو پیټو او بار کړو خرو سره ورانـدې ناست وو او څوک ناست وو ډوډۍ یې خوړله. چا د پیازو له غوټې سره ډودۍ خوړه او ځینو لا په چای جوشونو کې له ځان سره چای راوړی و. قوماندان له هر یوه نه پوښتنه کوله، کله چې زما وار راغی، قوماندان خوا ته راغی رانه ویې پوښتل:

ته څوک یې او چېرې ځې؟

ما وې زه د غې بوډۍ سره ملګرې یم، دا چې چېرې ځي، زه هم ورسره یم.

بیا یې رانه پوښتنه وکړه ویل یې:

اصلي کیسه دې راته وکړه، چې د کوم ځای یې؟ د چا څوک یې او چېرې ځې؟

زه یې مجبوره کړم، چې خپله کیسه ورته وکړم، ما چې خپله کیسه ورته نیمې ته ورسوله، په ژړا شوم. قوماندان وویل:

بې بې مه ژاړه، خپل کور او کلي ته به دې ولېږم، د نورو خلکو له خاطره یې وویل: مه خپه کېږه، تا به خپل کورته واپس ولېږم. خپلو وسله والو ته یې وویل: دا درسره بوځئ، زه درځمه. ناست او ولاړ خلک ښځې او نر یوه شول، چې دا به رښتیا هم خپل کور او کلي ته بیایي. قوماندان خلکو ته وویل: ورونو ډېر مه کېنئ، روان شئ، کېدای شي چې روسان بیا دلته بمبار وکړي. ښه به دا وي، چې حرکت وکړئ او له غره نه واوړئ.

خلکو حرکت وکړو، زه خوشاله شوم، چې ما وې دوباره به خپل کور ته ستنه شم، دوی به مې ورسوي، ترڅو زر تر زره د بادر او سهار پته ولګوم. بوډۍ ته مې وویل:

موري ورځه د خدای په امان دوی به ما کور ته ورسوي. د کلي خلک له دمه ځای نه پورته شول او د کاروان په شکل په نرۍ لار روان شول. زه ټوپک والاو روانه کړم، قوماندان ټوپک والاو ته له مانه جدا ډېر څه وویل او بیا یې ماته مخ راواړاوه، ویې ویل:

تا به دا زما کسان خپل کور ته ورسوي، هېڅ تشویش او خپګان چې ونه کړې. قوماندان جېب ته لاس کړ، پیسې یې ټوپک والاو ته ورکړې، څه پیسې یې ماته هم راکړې. ما سره بې څلور تنه راسره کړل او روانه یې کړم. څو ګامه چې وړاندې ولاړو، قوماندان بیا یوه تن ته په غوږ کې څه وویل او په چالاکۍ سره په مونږ پسې وروسته راروان شو.

لمر ورو ورو تودېده، مونږه په یوه بله لاره روان شو، د کلي نه ووتلو، د غره په لمن کې په یوه نرۍ لار مو ډېر مزل وکړو. له کلیو نه ووتلو، په شاړ غره کې د ځېږیو په منځ کې هغوی مخکې او زه ورپسې وم، زما له خاطره هغو هم ورو ورو روان وو. کله خو به یې راپسې غږ کړ، هله شابه زر راځه. ډېر مزل مو په غره کې وکړ، اخر زه ستړې شوم، نوره د تګ نه وم، کېناستم. یو د هغوی نه راپسې راغی له لاسه یې ونیولم، ویلې راځه لږه لاره پاتې ده، هلته د

اوبو چینه ده، چې ځان ورورسوو، پوره دمه به پکې وکړو. ما وې وروره لاس مې پرېږده، پخپله تلای شم. هغه وې زه به درسره مرسته وکړم. لاره بیخي سخته وه، لاره خو اخر ورکه شوه، په شاړ غره کې روان وو. ما وې: وروره څه وخت به زموږ کلي ته ورسېږو.؟

هغې ویل: یو څه لاره لا پرته ده. دغه سړي، چې خړه جامه یې په ځان کې وه، د پښتو وښتو کالو زلمی و. د کمیس غاړه یې خیرو توره کړې وه، خړ پکول یې په سر کړی و، لاسونه یې هم تور خیرې نیولي وو، خړې څپلۍ یې پښو وې، زما لاس یې کلک نیولی و. په تلو کې به یې راته په لاس زور وکړو. ما ترې لاس راکش کړو، ما وې پرېږده پخپله تلای شم. څو ګامه ترې وروسته شوم، درې تنه مخکې روان وو، هغوی هم ځوانان وو، ورته کتل مې چې د بوټو په منځ کې د یوه لوی کمر ترخنګه یو ژور خوړ مخې ته راغی. سخته ستړې وم او تږې هم، پام مې کاوه چې د بوټو منځ کې په یوه ژور ځای کې د اوبو چینه ده. هغوی درې واړه ناست وو، مخ او لاس یې پرېمنځل او اوبه یې څښلې وې. موږ هم ورورسېدو، هغوی ټول ماته کتل او خندل به یې. په چینه کې مې لومړی اوبه وڅښلې او بیا مې خپل لاسونه او مخ ومینځل. له هغوی نه وړاندې کېناستم، خپل ټیکری مې په مخ راخور کړو، هغوی درې تنه پاڅېدل، دې بل ته یې څه اشارې وکړې، ما د سترګو لاندې ورکتل. پرې پوه شومه، چې څه اشارې یې ورته وکړې. هغوی روان شول، زه او هغه ما سره چې یوځای روان وو، پاتې شو. لږه شېبه وروسته سړی مې خوا ته راغی، زړه یې راته بل ډول شو، لومړی یې لاس رانه چاپېر کړو، کلکه یې غېږ کې ونیولم، ویل یې: که غږ دې له خولې نه ووېست، ژوندۍ دې نه پرېږدم.

ما شور او غالمغال پیل کړوو ما وې تاسې خو مجاهد یاست، مسلماني او پښتو.... خو هغه لکه د لېوه غوندې راباندې حملې کولې، ما وې که مې مړه کړې هم پخپل مطلب به کامیاب نه شئ. هغو نورو ته مې ورغږ کړل، ما وې ای ورونو ! ای مجاهدو ورنو ! ځمکه وچاوده او هغوی پکې ننوتل، هېڅ راته ځواب نه راکاوه، په ځان پوه شومه، چې کومه د سیسه خو راته جوړه شوه. دغه وحشي مجاهد راباندې په سینه زور وکړو، خپلې سترګې یې راباندې راټېټې کړې، بدن یې لړزې نیولی و، یو لاس یې زما په خوله کلک کېښود، ساه یې راته بنده کړه، بل لاس یې پرتوګ ښ ته راتېر کړو، خو ما کله ورته ځان نیوه، دومره ډېر ساعت مو خور لوټ سره وکړو (یاني غېږ په غېږ مقابله) اخر دومره ستړې شوم، چې له حرکته ووتلم. هغه ځناور راباندې پرتوګ وشلاوه، بې حجابه شوم، بده بده یې ووهلم، بې هوښه شوم، مجاهد وحشي راباندې خپله خوا یخه کړه، ما چې ځان جوړاوه، چې راپاڅېږم، یو بل یې راغی، راباندې راپرېوتلو. په دغه ترتیب سره څلورو واړو زما پت او عزت لوټ

کړو. داسې حد ته یې ورسولم، چې نوره له حرکته ووتلم، خپلې پښې مې نشوای راټولولی، ځای پر ځای پرته وم. خدا یږده چې څو ځلې هغوی هر یوه زما عزت لوټ کړو.

یو وخت مې په مخ اوبه راوشېندل شوې، سترګې مې وغړېدې، ورو راپورته شوم، چې ځان ته مې پام شو، په چیغو چیغو مې وژړل. سلګو نیولې وم، پرتوګ مې واغوست، یوه شېبه ناسته وم، بیا راپسې یو راغی ویلې پاڅه چې ځو.

ما وې ما پریږدئ، زه یو قدم نشم تلای، هر څو چې هغوی وویل، زه ورسره نه تلم. ما وې همدلته مې په ټوپک وولئ، زه نور ژوند نه غواړم. زه نه غواړم، چې کور ته لاړه شم. ما دلته پرېږدئ. هغو دوه تنو له لاسه ونیولم او له مخکې نه یې پورته کړم. زه خو له تلو نه وتې وم، پښې مې نشوای لګولی، په راښکدو راښکدو یې روانه کړم، ما په چیغو چیغو ژړل او هغوی په غره کې رکښولم اخر ستونی مې وچ کلک شو، له ژړا نه زیاتي ودرېدم، هغوی سره پټکې کې اوبه وې، په خوله کې یې راتویې کړې، ساه مې سمه شوه. بیا یې په راښکدو راښکتدو روانه کړم.

ماښام خړه لګېدله، چې له غره نه سمې ته ښکته شو، په یو شاړ ډاګ کې مو مزل پیل کړو، لږه شېبه وروسته د سړک غاړې ته ورسېدو، کلي او کورونه لیدل کېدل، تورتم شو، یو سرویس موټر راغی، هغوی موټر ودراوه او موټر ته ورپورته شو. ما ټیکری په سر راخور کړو، په یوه څوکۍ راسره یو د هغوی نه کېناست، یو ځل مې زړه رالوی کړو، ما وې چې په موټر کې ناستو کسانو ته ووایم، بیا مې له ځان سره وویل، چې کېدی شي لږ ساعت وروسته مې دوی خپل کور ته ورسوي. هېڅ مې ونه ویل او غلې کېناستم.

موټر روان و، روان و، تر نیمې شپې یې مزل وکړو، چې بیا ودرېد. پام مې چې وکړو، څو دوکانونه معلومېدل، د سړک په غاړه دوه درې نورې موټرې ولاړې وې. له سرویس نه یې ښکته کړم، سمدستي یې بل موټر دربست ونیو او وروختلو. یو تن یې ولېږه، له کوم سماوات (هوټل) نه یې ډوډۍ راوړه. ماته یې هم یوه مړۍ ډوډۍ ونیوه، مانه خوړه خو هغوی راته په قهر وویل: ستا پلار به یې خوري، زر شه ډوډۍ وخوره.

له ډاره مې له ډوډۍ نه لږه وخوړه، اوبه یې راکړې، بیا یې موټروان ته وویل: استاده ځه له خیره.

د موټروان او کلینر خبرې مې چې واورېدې، پوه شومه چې دا خو پاکستان دی. د موټر حرکت ته مې پام کړو، په چپه خوا روان و. زړه کې مې ټکه شوه، ما وې پاکستان ته یې لکه چې راوستم. موټروان ته مې ورغږ کړو: وروره ای موټروانه وروره دا کوم ځای دی؟

هغه زر ځواب راکړو، ویل یې: دا خو باجوړ دی خورې.

ما سره په څوکۍ ناست ځناور په نوم مجاهد په خوله یې راته لاس کېښود، نېغه یې په تشي کې ووهلم، ویل یې: که بل غږ دې له خولې نه ووېست، خوله به دې درماته کړم. په همدې لاره کلي ته ځو، ته د خبرو کولو حق نه لرې.

هغه بې ناموسه په څوکۍ کې ارامه نه پرېښودمه، تورتم تیاره وه، موټر ګړندی روان و، زه له خپګان، ژړا او ستومانۍ نه دومره ستړې ستومانه شوې وم، چې په څوکۍ باندې مې سترګې ورغلې وې. یو وخت موټر ودرېد او مونږه له موټره ښکته شو. تورتم و، څه نه ښکارېدل، شا وخوا ته مې سترګې واړولې راواړولې، خالي څو کورونه او کلاګانې ښکارېدې. زه نه پوهېدمه، چې کوم ځای و، زه یې روانه کړم، له سړک نه یوه لاره بېله شوې وه. په هغې لاره لږه وړاندې لاړو. د سپو غپا غوږ ته راغله، په زړه کې مې تېرېده، چې ګنې دا به زمونږه کلی وي. یوه شېبه چې نور هم وړاندې لاړو، ما سره دوه تنه پاتې شول او دوه تنه یې روان شول. لس دقیقې وروسته هغوی بېرته راغلل، ویل یې: راځئ.

تلو تلو د یوې کلا دروازې ته ورسېدو، په دروازه کې یوه ښځه ولاړه وه او دوه تنه سړي. ماته دوی وویل ته نن شپه له دوی سره کوې، سبا به دې خپل کلي ته ورسوي. مونږ درنه لاړو.

ما ورته داسې وویل:

ځئ بې ناموسانو، بې غېرتو، کافرو، بې پښتو او د بې حیا زامنو، خدای او د خدای مخلوق غولوئ، د جهاد نوم مو بد کړو. الله مو په دواړو جهانونو وشرموه. په دروازه کې ولاړو، دوه تنو سړو او ښځې وویل:

راځه راځه شور مه کوه، یو ځل دننه راننوځه.

له دروازې ننوتلم او په ژړا شوم. هغوی ډاډ راکاوه، ویلې خور مه ژاړه، دننه راځه، خدای به خیر کړي.

دننه کلا ته ننوتلوو په یوه کوټه یې ننو بستم. لویه کوټه وه، ټغرې پکې غوړېدلې وې، د کوټې دیوالونو نه کټونه پراته وو، یو کټ کې یې کېنولم. په مېز لګېدلی لاټین اینبی و، خو لاټین یې ابسته کړو، د کور سړي د بریښنا یو ګروپ راوړو او له چته په راځړېدلې بریښنا په ساکټ پورې یې کلک کړو. بریښنا ولګېده او رڼا شوه. نیم زالې غوندې ښځه وه، خوا ته رانږدې شوه، ویل یې:

خورې پښې کټ ته پورته کړه. دواړو سړو هغه ښځې ته وویل: ښو ته یې خدمت وکړه، مونږه حجرې ته لاړو.

هغوی ووتل او زه یوازې په کوټه کې پاتې شوم، ښځه بلې خوا ته لاړه، زه په کټ کې ولوېدم، زرې زرې شوې وم، سر مې بالښته ته ولګاوه، خپل ټیکری مې په مخ راخور کړو،

ځای پر ځای مې سترګې ورغلې او ویده شوم. یو وخت هغې ښځې راوخوزولم، ویلې: پاڅه، پاڅه خورې لومړی لږه ډوډۍ وخوره، بیا به ویده شې.

زه په کټ کې راپاڅېدم، ښځې ته مې وویل:

خورې تشناب شته، چې مخ او لاس مې ومینځم؟ ویل یې: هله راځه.

تشناب ته یې بوتلم، مخ او لاس مې ومینځل، کوټې ته چې لاړم، ښځې دوډۍ په دسترخوان ایښې وه. دوه درې ډوله سابه یې پاخه کړي وو، ویل یې: هله خورې جانې ډوډۍ وخوره، نیمه شپه ده، نور خلک ویده دي. دا کلا له خلکو ډکه ده، ته دې ډوډۍ وخوره بیا به خبرې کوو. زه ډوډۍ ته کېناستم، بیخي ډېره وږې شوې وم، ډوډۍ مې وخوړه. ایله بیله مې ساه په مری کې وچلېده. پرتوګ مې ډېر زیات خیرې شوی و، ستن او تار مې له ښځې نه وغوښتل، ویل یې: ولې دا څنګه ډېر خیري شوی دی؟ زه به خپل پرتوګ درته راوړم او دا به درته وګنډم. هغه په منډه لاړه او خپل پرتوګ یې راوړو. هغې راته په ماشین پرتوګ ګنډلی و او هغه چې راغله، د چای چاینک یې ورسره راوړو. په پیاله کې یې راته د شېدو چای راواچولې.

ما چې دوه درې ورځې څه نه و خوړلي، په ښه مېل مې چای وڅښلو، بیا راته ښځه رانږدې شوه او داسې پوښتنه یې رانه وکړه:

خورې ! اوس نو که راته خپله کیسه وکړې، نوم دې څه دی؟کور او کلی دې چېرې دي؟

ما ورته له سره کیسه تېره کړه، د هغې ښځې په مخ اوښکې راماتې شوې، ما هم پوره په هیکو هیکو ورسره وژړل. په اخر کې یې وویل:

نو دلته یې څنګه راوستې؟

ـ نوره نه پوهېږم، هغه قوماندان ورته وویل دا بوځئ، هغوی ته یې پټې خبرې وکړې، خو ماته یې وویل تا به دوی خپل کلي ته ورسوي. نور نو زه نه پوهېږم، چې دا کوم ځای دی او دا د چا کور دی، چې زه یې ورته راوستم؟ ماته خو یې دا وویل، چې دلته به شپه تېره کړې او سبا ته به دې دوی خپل کور ته بوځي، نور نو تاسې پوهېږئ.

هغې وویل: خورې بلا دې واخلم دا بونیر دی، دا کلا د همغې قوماندان ده، چې ته یې دلته رالېږلې یې.

ـ اخ دا څه وایې؟

ـ هو همداسې ده.

ـ نو ته یې څه کېږې؟

ـ زه یې خور یم، مېړه مې دوه میاشتې کېږي، چې جبهه کې شهید شوی دی، یو زوی او

لور لرم، دې ورور کره او سپړم. همدا یو ورور مې دی، ښځه یې په وطن کې په راکټ لګېدلې وه، مړه شوې ده. یوه وړوکې لور لري، پخپله هملته قوماندان دی.

ما ویل: نو زه یې دلته څنګه راولېږلم او په دا وحشي ځناورو یې بې پته کړم دا ستاسې څنګه قوماندانې او جهاد دی؟

هغې راته وویل: خورې! ورور مې راځي، دا ټولې خبرې ورته خپله بیا وکړه.

شپه اخر په وتو وه، ښځې وې خورې اوس به دواړه ویدې شو. سهار به نورې خبرې بیا کوو. ماته یې کټ جوړ کړو او پرېوتو. تر سهاره مې ښه خوب وکړو، لمر په تود بدو و، چې له خوبه راپورته شوم. چای تیار و، د چای نه مخکې مې په تشناب کې ځان وینځلو. ښځې راته خپلې جامې راوړې، د جامو له بدلېدو وروسته مو چای وڅښلې، پام مې کاوه چې کوټې ته دوه ښځې او ماشومان راننوتل. سترې مشي یې راسره وکړه، هغوی زما له حاله بې خبره وې، یوازې یوه ښځه زما په حال خبره وه، خو هغې ورته زه یوه لاروې، وریږندلې وم. نور څه یې ورته نه و ویلي او نه یې سرې په ما خبر کړې و.

زما د ژوند راز یوازې د قوماندان له خور سره و، هغې زما ډېر خیال ساتلو، ما سره په جېب کې ډېرې پیسې وې او هم مې په لاسي بکس کې پیسې ایښې وې. له ماسپښین نه وروسته مې د قوماندان خور ته وویل:

خورې تاسې ما څه وخت خپل کلي ته بیایئ؟

هغې وخندل او بیا یې وویل:

دا د نارینه و کار دی خورې! ته زر مه خپه کېږه، ستا هر مطلب به ترسره شي.

ماز یګر نږدې و، چې ښځې راته وویل: ستا کار به زر معلوم شي. قوماندان ورور مې راغی.

ما وې آخر راغی، ښه شوه زما کار به وشي. هغې وې هو ستا کار اوس اسان دی. هغه په حجره کې دی، ډوډۍ خورې نور زموږه ترونه او وربرونه ورسره دي. لس تنه وسله وال ورسره راغلي دي.

ما وې خورجانې زما ورته ووایه، چې له چا سره مې خپل کلي ته بوځي.

هغې وویل: ښه خورې اوس به راننوځي دا خبره به ورته وکړم.

په دې کې یو هلک راننوت، ویل ترور قومدان کاکا دې غواړي. د قوماندان خور ورووتله ډېر ساعت وروسته راغله، وضعه یې د پخوا په شان نه معلومېده، پوښتنه مې ترې وکړه:

خورې څنګه لږه خپه غوندې یې، خیریت خو به وي؟

ويل يې: خيريت دی څه نشته هسې ما وې چې....

ـ ځنګه ځنګه، څه چل خو نه دی شوی؟

ـ نه کراري ده، له کوټې ووتله. ما له کړکۍ نه بهر پام وکړو، د کلا په منځ کې درې څلور سره پسه حلال کړو، ما وې مېلمانه يې دي. قوماندان سړی دی، خود به پسونه حلالوي. په کلا کې درې څلور ښځې او شپږ اووه ماشومان او نارينه هم درې څلور تنه وتل او ننوتل. ماشومانو به منډې رامنډې وهلې، ولې زه چې په کومه کوټه کې وم، په غېږ د هغې يوې ښځې نه بل هم نه راتله، چې هغه د هماغه قوماندان خور و. ما ته هغې دم په دم چای راوړو، تازه مېوه يې راته راوړه. کله به يې له ځان سره وخندل او موسکۍ به شوه. په دغه ورځ يې له ما سره بل شانه ښه سلوک پيل کړو، ما به ترې ساعت په ساعت پوښتل، چې قوماندان صيب ته دې زما په باب څه ويلي دي که نه؟

هغې به زر ځواب راکړ: ته مه وارخطا کېږه، هر څه به خدای وکړي.

ماسپښني قضا و، چې قوماندان د ننه کلا ته راننوت، سپينې جامې او تور واسکټ يې اغوستي وو، پکول يې په سر و، نری لوړ سړی و، وړې سترګې يې په اوږده مخ کې ګردې ګردې اړولې. توره ببره ږيره يې نيولې وه، زه چې پکې وم هغې کوټې ته به يې راکتلې. وړاندې يې د خپلې خور او درې تنو ښځو سره څه خبرې کولې. نورو کسانو د پسه غوښې په ديګونو کې وراچولې او لرګي يې ترې دلاندې بل کړل. د کلا په منځ کې لوګي پورته شول، ما همدا انتظار کاوه، چې قوماندان راشي او زما حال واخلي او کور ته مې له چا سره ولېږي.

ماز يګر شو، هغه رانغی، زما په باب هېڅ خبره نه وه. ډېر ساعت وروسته چې تقريباً ماښام رانژدې شو، د قوماندان خور راغله. په خندا يې وويل:

خورې ستا په باب مې ورسره خبرې وکړې، قوماندان وويل: مېلمنه سنبال کړئ، چې خپل کلي ته لاړه شي. ويل يې راځه خورجانې په تشناب کې به ځان پاک کړې، جامې به دې بدلې کړې.

ما ويل: خورې ځان مې پاک کړی دی، يوازې زما خپلې جامې راته راوړه، وچې شوې به وي.

هغه بيا وموسکله: راځه راپاڅه کور و کلي ته روانه يې، چې لوټکي ځان خو دې ساز کړې.

ما وې خورې زما زړه خوړين دی، د ډول وخت مې نه دی.

هغې بيا ټينګار کاوه، ويلې راځه ته خو راپاڅه يو وار به تشناب ته لاړ شو.

ورسره روانه شوم، په تشناب کې يې راته نوې جامې ايښې وې، په يوه وړوکې مېز د

سینګار سامان پروت دی، یخې او تودې اوبه په سطلونو کې پرتې دي. ما لومړی ځان ښه پاک پرېمینځلو او خپلې جامې مې واغوستې. د قوماندان خور راپسې تشناب ته راننوتله، نوې جامې یې راته واغوستلې، سمه یې سینګار کړم، ویل یې:

بده ده چې زموږ له کوره خړه پړه خپل کلي ته لاړه شې.

داسې یې سینګار کړم لکه ناوې. همغې کوټې ته یې بوتلم، هغه نورې ښځې هم راغلې، ماشومان راننوتل. هر یوه به راته کتل، ښځو راپکې سترګې ښخې کړې وې، خندل به یې او خپلو کې به یې څه پس پس کول. زه هم حېرانه وم، چې دا خلک څنګه له مانه ګرد ګرد ګرځي او ټول خوشاله معلومېږي؟

د ماښام ډوډۍ وخوړل شوه، وریجې، غوښې، پلاونه حجرې ته ووتل، ماته یې هم ډوډۍ راوړه. د قوماندان خور راسره ګډه ډوډۍ وخوړه، زما خو له خپګان نه خوله نه برسېره کېده، هره شېبه راته بادر او سهار سترګو ته کېدل، ناڅاپه به مې اوښکې په مخ روانې شوې.

وایي "انسان له ګله نازک او د اوسپنې نه کلک دی" هر څومره به چې د قوماندان خور راته د خوشالۍ خبرې کولې، په ما یې تاثیر نه کاوه.

د ماښام ډوډۍ مو وخوړه، د شپې ناوخته و، چې د قوماندان خور راته وویل:

خورې راځه چې ورور مې تا غواړي.

ما ویل: قوماندان صیب مې غواړي.

هغې ویل: هو.

ورسره روانه شوم، د کلا له منځه ورتېر شو، د یوې برنډې مخې ته مخامخ دوه کوټې وې، په یوه کوټه کې ښځې ناستې وې او په بله کې نارینه ناست وو. زه یې د ښځو کوټې ته ننویستلم، ځلور ښځې او څه ماشومان سره ناست وو. زه یې د یوه کټ په منځ کې، چې ښه سم یې سنبال کړی و، کېنولم. حېرانه پاتې وم، چې دا خلک مې څومره قدر کوي.

لږه شېبه وروسته دوه تنه سړي راغلل، د ښځو کوټې ته راننوتل. ماته مخامخ په کټ کې کېناستل، ټول سره موسکي موسکي کېدل، ما سترګې اړولې وې، چې قوماندان به کله راځي، چې زما د تګ خبره وکړي. په دې وخت کې یوه سړي داسې وویل:

خورې ستا څه نوم دی؟

ـ زما نوم هوسۍ دی.

هغه وویل: هوسۍ موږ د قوماندان له طرفه راغلي یو، چې د خپل طرفه د خپلې خولې اقرار وکړې او قوماندان صیب پخپله نکاح کې قبول کړې.

ما وي: آخر دا دې څه وویل؟ ستاسې پښتو او غیرت، ستاسې جهاد او اسلام همدا و، چې په یوې پردۍ نکاح شوې ښځې په زوره نکاح تړئ؟ تاسې ته د جنوبي خلک نه دي معلوم، زه خو د قام نسب خاونده یم، مېړه، زوی، پلار او مور هرڅه لرم، خو بدبختانه چې د بدبخت او بدې ورځې له کبله راباندې داسې وشو.

ای ورونو ! له تاسې نه هیله لرم، چې هغه نورې ښځې هم دې کوټې ته راشي، زه به درته بیا اصلي خبره وکړم.

ښځې هم راغلې، ما په داسې حال کې چې له سترګو مې اوښکې روانې وې، بدن مې رېږدېده، په ژړغوني اواز مې له ناستو ښځو نرو نه اجازت وغوښت او هم مې له قوماندان نه اجازت وغوښت، ټولو په یوه غږ وویل: خورې ژاړه مه خبرې کوه. ژړا مې بس کړه زړه مې رالوی کړو، پخپلو خبرو مې هسې پیل وکړو:

زه هوسۍ نومېږم، پلار مې د جنوبي دی، له ظاهر شاه سره یې نږدې کار کاوه. لویې لویې څوکۍ یې چلولي دي، د هغې وخت له ټولو وزیرانو سره یې پېژندل. په کابل کې مو کورونه دي، بې حده دولت او پیسې مو درلودلې، ما د ظاهر شاه د پاچاهۍ په وخت کې د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځ لوستی دی. مېړه مې په مطبعه کې رئیس و، نوم یې سهار و. هغه سړی و، چې هره جمعې شپه به په کابل راډیو کې د هغه ډرامه نشرېدله. د هېواد یو نامي لیکوال و، د کابل په وزیر اکبر خان مېنه کې مو پوخ دوه منزله کور درلود. مېړه مې پخپل کلي کې کلا او باغ درلود. زمونږ د شتو او پیسو څه کمی نه و، په کابل کې حالات خراب شول، خلقي دولت راغی، ورپسې روسان راغلل. مونږ مجبور شولو، چې له کابل نه خپل کلي ته ولاړ شو. پلار یې راته ونیو او له کوره یې لاس تړلی یوووړو تراوسه یې مړی او ژوندی ورک دی. ټوله کیسه مې ناستو خلکو ته وکړه. مخامخ مې قوماندان ته وروکتل، ورته ومې ویل:

قوماندانه ! ځانته مسلمان وایې، مجاهد ځانته وایې او قوماندان هم یې. ستا هغو ځلورو تنو مجاهدو له ما سره څه وکړل؟ هغو وحشي ځناورو سره دې راولېږلم، په ځنګله کې یې لومړی په وهلو او ټکولو تر مرګه وروستم، کله مې چې ضعف وکړو او له خوده ووتم، هغو ځلورو واړو وحشیانو بې عزته کړم او دومره یې بې پته کړم، چې په لاره د تللو نه وم. په راکښلو راکښلو یې تر سړکه ورسولم، پرتوګ یې راباندې څیرې کړی و. د قوماندان خور ته مې لاس ونیو، دغې خور زما حال لیدلی دی. ای ناستو ورونو، خوېندو او مېندو ! اوس تاسو قضاوت وکړئ.

په دې خبره قوماندان سپک له ځایه پورته شو، نورو ته یې وویل:

هلکو راځئ راپسې، زه به هغوی ژوندي پرې نهږدم.

ما بیا په ژړا پیل وکړ، زما د ژړا له سوقهارې سره ناستې ښځې ټولې په ژړا شوې، نارینه ټول سپک پاڅېدل، زما له ژړا او چیغو سره د کور ښځو هم په زوره زوره وژړل، سړو هم څوق څوق کول او په دروازه ووتل. د کلا په منځ کې یو ځل بیا قوماندان په زوره وویل:

زه به هغوی ژوندي پرې نه ږدم.

نارینه ټول ووتل، یوازې ښځې پاتې شوې. ما د قوماندان خور ته وویل: خورجانې ما هغه بلې کوټې ته بوځه، چې ارام وکړم. هغې ژړل، د کور ښځو د نارینه و په وتلو سره زما سره سم ویر جوړ کړو. یو ساعت وروسته مو ژړا بس کړه. هغو ماته ډاډ راکاوه، ما به یوازې هغوی ته دا ویل:

خوېندو د خدای لپاره قوماندان صیب ته وواییئ، چې ما خوشې کړي او خپل کلي ته ځان ورسوم، ترڅو ماشوم زوی او سهار مې له سینده وغواړم.

په دې خبره یې بیا راسره وژړل. پخوانۍ کوټې ته یې بوتلم، شپه په تېرېدو وه. له ځان سره مې د تېښتې پلان پټ په زړه کې جوړ کړو و ما وې بې له هغې ټول نارینه یې له قوماندان سره تللي دي، همدا نن شپه دې د وتلو وخت دی. په دغه کوټه کې یو پکول دیواله ته ځوړند و او د نارینه و جامې د کوټې د یوې ستنې مېخ ته ځوړندې وې. د کوټې په دروازه کې یوه جوړه د نارینه و څپلۍ پرتې وې، په زړه کې مې له ځان سره جوړه کړه، چې همدا د نارینه و جامې به واغوندم، پکول به په سر کړم، څپلۍ به په پښو کړم، یو زوړ څادر د یوه کټ لنګې ته پروت و، ما وې دا څادر به په ځان راخور کړم او له کلا دروازې نه به ووځم. په یو ترتیب به ځان پېښور ته او بیا له هغې ځای نه جلال آباد ته ورسوم.

ما سره د قوماندان خور پرېوته. د شپې کله چې په کټ کې راپاڅېدم، هغه ویده وه، لومړی مې خپلې پخوانۍ جامې واغوستې او بیا مې پرې د پاسه د نارینه و جامې واغوستې، پکول مې په سر جوخت کړو، څادر او څپلۍ مې په لاس کې ورسره راواخیستل. خپل بکس او بوټان مې هم له ځان سره راواخیستل، په کرار مې دروازه رابېرته کړه او د کلا لویې درلوازې ته ورغلم. ورو مې د دروازې زنځیر خلاص کړو او دروازه مې رابېرته کړه. لومړی مې ښه پام وکړو، هېڅوک نه و، له کلا نه ووتلم او پښو ته مې زور ورکړو. د خدای فضل و، مخې ته مې سړک راغی. ما وې په دې سړک به ځم کېدای شي، کوم موټر راشي. لږه شېبه مزل مې چې وکړ، لوی کلی و، دوکانونه وو، درې څلور موټري ولاړې وې. د یوه موټر خوا ته ورنږدې شوم، چې په سیټ کې یې کلینر پروت و. دروازه مې وروټکوله راویښ شو، ویل یې: څوک یې؟ څوک یې؟

ما ورته په کرار وویل: وروره که دربست راسره پېښور ته ځې، مړی شوی دی. استازګری ته ځمه.

هغه وویل: وروره دا خو نیمه شپه ده.

ما ویل: استاده کرایه رانه دوه چنده واخله، خو که راسره لاړ شې.

هغه له موټره راښکته شو او کوم سماوار ته ورغی، هلته یې ډربور ویده و. پام مې کاوه، دواړه راغلل، د موټر خوا ته چې راغلل، ویل یې: وروره په دې وخت درسره په دوه زره ځمه.

ما ویل: ډېره ښه ده استاده، ضرورت مې دی، حرکت کوه. موټر یې چالان کړو او د موټر په دویم سیټ کې ورسره کېناستم. ما وې، چې و مې نه پېژني. موټر د پېښور په لور روان شو.

ښه و، په لاره هېڅ موټرې نه وې، موټروان په پوره سرعت ګاډی چلاوه. سهار لا رڼایي نه وه لګېدلې، چې د پېښور د موټرو په اډه یې ودرلوم. کرایه مې ورکړه او ه ترې روان شوم. وړاندې د موټر اډه کې ناري وهل کېدې لواړګی، لواړګی، له یوه نه مې پوښتنه وکړه، ما ویل: وروره تورخم ته ځمه، چې په کوم ګاډي کې کېنم. هغې ویل: وروره هغه ګاډی لواړګي ته ځي، بیا د لواړګي نه مزي ته په بل ګاډي کې تلی شې. سمدستي همغې ګاډي ته وختلم. په لږه شېبه کې ګاډی ډک شو او د لواړګي په لور روان شو. زه د ګاډي په اخر سیټ کې ناسته وم، پکول مې په سر راجوخت کړی و، ځادر مې هم له ځانه تاو کړی و. کله چې لواړګي ته ورسېدو، له ګاډي نه ښکته شوم. په یوه دوکان کې مې پیسې ماتې کړې، څو کسانو راته کتل، د یوه سړي مشدی لونګۍ په سر وه، د عمر نه پوخ سړی و، د کلیوالي سړي مینه په کېده. له لواړګي نه د تورخم سرحد موټر کې کېناستم. همغه د مشدی لونګۍ سړي مې په څنګ کې راسره کېناست. ماته یې تر یوې شېبې پورې هېڅ نه کتل، خو چې کله موټر لس کیلومتره لاره لا وهلې نه وه، چې د څنګ سړي راته ورو او په احتیاط سره وویل: انډیواله چېرې ځې؟

ما ویل: جلال آباد ته ځمه. د خبرو په وخت کې یې راته سترګې راواړولې، لاندې باندې یې راته وکتل. ما هغه ته هېڅ نه کتل، له کړکۍ نه مې بهر پام کاوه.

کله چې په مزي کې له موټره ښکته شوم، سمدستي د سرحد دروازې پلو روانه شوم. هغه سړی په چالاکۍ سره کوم ځای ته ورغی، سمدستي راپسې غږ وشو:

د ګرمې ټوپۍ والا ودرېږه!

ما ځان پرې ناګاره کړو، روانه وم. د دواړو سرحدونو مزی په منځ شاته یو تن په شدیده لهجه وویل:

والکه ته ودرېږه.

زه ورته ودرېدم، هغه وويل: ته څوک يې او چېرته ځې؟

ما ويل: د جلال آباد يم وروره پېښور ته راغلی وم، د خپلوانو کره اوس بېرته ځم.

ويل يې: ته راځه يو ځل د صيب نه اجازت واخله، بيا به ځې.

ورسره راوګرځېدمه، هغه راته پښه نيولی شو، ويل يې: مونږ د څه لپاره ولاړ يو؟ هسې خو شپې مفته خو را نه څوک تېرېدی نه شي.

زه څه پوهېدم، چې دا روپۍ اخلي، ګنې پيسې به مې ورته ورکړې وای، په خپله مخه به تلمه. همغه و، چې صيب ته يې بوتلم. پام مې کاوه، د صيب خوا ته همغه د مشدۍ لونګۍ سړی ناست و، هغه اصلاً سيدي ياني جاسوس و. هغه سړی له صيب نه پاڅېد لاړ، صيب راته وويل:

ته څوک يې؟ او څنګه پېښور ته راغلی يې؟

ــ زه د جلال آباد يم، پېښور ته د خپلوان کره راغلی وم، اوس بېرته کور ته ځمه.

ويل يې: اسناد (پاسپورټ) دې راکړه.

ما سره خو هېڅ اسناد نه و، ما وې اسناد مې په کور کې پاتې شوي دي. د هغه راباندې ښه شک راغی.

ما ورته وويل: صيب دا ټول افغانان په دې سرحد ځي او راځي، موږ خو مجاهد خلک يو مهاجر، موږ همېشه بې کاغذونو ځو راځو.

هغه دستي په دستي يوه ته امر وکړ، ويل يې هله دا تلاشي کړه. زړه کې مې ټکه شوه ما وې څه اوس خو ګير شوې. په بله کوټه کې يې تلاشي کړمه، د تلاشۍ سړي چې رانه پکول له سره ابسته کړو او وېښتان مې په مخ راخواره شول، چې سينې يې زما وليدې، هغه دومره وويل:

سړی درسره نشته او تښتې. په زوره دې خپل ځان په شک کې اچولی دی، نور يې څه ونه ويل، صيب ته ورغی، ورته وې ويل:

صيب هغه خو ښځه ده، سړی نه دی. د صيب خوا ته چې ورغلم د هغه راباندې د کوم جاسوس ګمان وشو. نور يې څه ونه ويل، خو يوازې نوم او د پلار نوم او پته يې زما وليکله او بيا يې زما عکاسي وکړه. د دوه تنو سره يې روانه کړم، وړاندې يې يوې ودانۍ ته ننوېستم. په يوه وړوکي کوټه کې يې بندي کړم، په کوټه کې يوه کړکۍ وه، چې د کړکۍ د شيشې په مقابل کې د اوسپنو لښتې ښکته پورته کلکې شوې وې. له کړکۍ نه مې پام کاوه، وړاندې يو تن پوليس په پهره ولاړ و. زه تر مازيګره په دغه کوټه کې ناسته وم، يوه چپاتۍ او دال يې په يوه نالبکي کې راته راوړل. هغه مې چې وخوړل دومره مرچ پکې و، چې خوله

مې ترخه شوه او له خوراکه ولوېدم. مازيګر ناوخته يې له کوټې نه وېستلم، په يوه وړوکي موټر کې يې کېنولم، دوه تنه يې راسره په موټر کې کېنول او موټر روان شو. له جم نه تېر شو، پېښور ته ورسېدو، لومړی يې د سيډو دفتر ته بوتلم. هغو يوه سره زما په باب څه کاغذونه ورسره و، د سيډي د دفتر مشر ته يې ورکړل. د سيډو مشر راته ښکته پورته وکتل، ماته يې وويل:

پکول اېسته کړه، څادر هم له ځانه ليرې کړه. ما چې پکول له اېسته او څادر مې په مځکه کېښود او چته ښکاره شوم. هغه خپل سر وخوځاوه، يوه بل ته يې وويل: دا بوځه او لومړنۍ پوښتنې ترې وکړه. له هغه دفتره بوتلم او په بله کوټه کې يې کېنولم، په استعلام کې يې راته نوم، د پلار نوم، استوګنه، ولايت، وظيفه، تحصيل او د عمر پوښتنه کړې وه، هغه مې ورجواب کړل. همداسې نورې ډېرې پوښتنې يې راته وکړې، هره پوښتنه مې ورته ښه منطقي ځوابوله. کوم پنځه شپږ استعلامونه يې راته وکړل، بيا يې يو ځای ته بوتلم په يوه کوټه يې ننوېستلم، چې پام مې وکړو په کوټه کې څلور ښځې نورې هم ناستې دي. په کوټه کې بدبوی، غول او متيازې د ټټۍ نه بهر راوتلې وې. په دغه وړوکې کوټه کې تشناب او د متيازو ځای هم و. د کوټې دروازې ته لوی مضبوط قلپ پروت و. هغه نورې ښځې زما په ورتګ حېرانې شوې، چې دا خو سړی دی او زموږ کوټې ته يې راننوېست. سمدستي راته يوې ښځې پوښتنه وکړه:

وروره ته يې دلته څنګه راوستې؟

ما وې زه ښځه يم سړی نه يم، په کوټه کې مې ځای پر ځای د نارينه جامې ويستلې لاندې مې خپلې جامې په تن کې وې. هغوی راته هک پک حېرانې شوې، ما وې خوېندو ما د مجبورۍ نه د نارينه و جامې اغوستې وې. تاسې به څه فکر کوئ، خو زما کيسه بل ډول ده. خدای مو زما د حاله مه خبروه، هغوی راته ويل: خورې مهاجره يې؟

ما وې هو اوس خو مهاجره يم. زه د برې خوا پښتنه يم، بدو حالاتو تر دې ځايه رارسولې يم، چې نور به رابانددې څه کېږي. ما هغوی ته اصلي کيسه ونه کړه، پوهېدمه چې څه ګټه راته نه لري. ضرور نه وه چې هر چا ته مې خپل حال وايه. يوازې مې د سيډي د دفتر کيسه ورته وکړه، خو هغه راته په ځواب کې وويل، چې داسې خبرې او کيسې ډېرې شوې دي، خو اصلي خبره او مطلب بل شی کېږي. ما له ښځو نه پوښتنه وکړه، هغوی څوک په جنايي پېښو کې راغلي وې، ځينې د جاسوسۍ په کيس کې وې، يوې ښځې چې د عمر نه پخه وه، تکه توره بدشکله وه، هغې يو ماشوم وژلی و او په خېټه کې يې ورته اپيم اچولي و. پښتو يې نه شوای ويلې، څه بله ژبه يې ويلې. د ماښام ډوډۍ يې دال او چپاتۍ راوړه، له يوې خوا وړې

وم، لـه بلـې خـوا پـه کوټـه کـې بـد بـوی او چټلـي پرتـه وه، د ناسـتې ځـای پـه کوټـه کـې نـه و. هغـو نـورو ښـځو ښـه پـه مـزه مـزه دال او چپـاتۍ خـوړل، ماتـه یـې ویلـې خـورې ډوډۍ خـوره، مجبـوري ده چـاره څـه ده. وږې ځـان مـه پرېـږده. پـه سـختۍ سـره مـې لـږې مـړۍ وخـوړه. بیـا مـې لـه هـرې یـوې پوښـتنه وکـړه، هغـوی هـرې یـوې دوه شـپې او درې شـپې پـه دغـه کوټـه کـې تېـرې کـړې وې. لـه یـوې خـوا ګرمـي وه او لـه بلـې خـوا د کوټـې بـدبوی دومـره پـه عـذاب کـړم، چـې څـو ځلـي مـې پـه بـدن بـې هوښـي راغلـه. هـر څـومره مـې چـې ځـان ټینـګ کـړ، نـه کېـده، اوښـکې مـې روانـې وې، د هغـو نـورو ښـځو دومـره پـروا نـه وه، د کـوټې پـه بـدو شـرایطو کـې هغـوی لـه ډوډۍ نـه خرپـا ایسـتله. خپلـو کـې بـه یـې خنـدل او پـه مـا پـورې بـه یـې هـم مسـخرې کولـې. شـپه شـوه، ناوختـه د شـپې یـوه بجـه وه، چـې یـو پـولیس راغـی، دروازه یـې خلاصـه کـړه. ماتـه او یـوې بلـې ښـځې تـه یـې وویـل: تاسې راځئ.

لـه کـوټې نـه یـې وويسـتلو او پـه یـوه مـوټر کـې یـې د سـيډو دفتـر تـه یـووړو. پـه دفتـر کـې یـوه پنجـابي افسـر تـه یـې بـوتلم. یـو پګـښتون ترجمـان یـې راسـره کېنـولی و. ډېـر اسـتعلامونه یـې رانـه وکـړل. مـا بـه ورتـه ځوابـول. بیـا یـې پـه مـوټر کـې ځانتـه یـوړم. پـه یـوه وړوکـې کوټـه کـې یـې ورننوبسـتم، ترجمـان رانـه ولاړ. کوټـه ډېـره وړه وه، یـوازې زه پکـې ځایـدلم. ډېـره ګرمـي وه، پـه کوټـه کـې وړوکـې کړکـۍ وه، چـې د چـت لانـدې وه، د ګرمـۍ نـه مـې ضـعف وکـړو. بیـرون وړانـدې پـوځي عـسکر لـر بـر کېـدل، دروازه مـې پـه لاسـونو ودربولـه، کتـل مـې چـې یـو پـوځي راغـی، مـا ورتـه وویـل: اوبـه راتـه راوړه. هغـه پنجـابي و، اوبـه یـې نـه پېژنـدلې. بیـا مـې ورتـه پـه انګلیسـي کـې وویـل. لـږه شـېبه وروسـته یـې راتـه اوبـه راوړې. اوبـه مـې چـې وڅښلې، ایلـه بېلـه مـې سـاه سـازه شـوه. سـمټې ځمکـه بانـدې پرېـوتم، یـوازې هغـه د نارینـه جـامې او څـادر مـې سـرته کېښـود. ځای پرځای مې سترګې ورغلې وې.

یـو وخـت راتـه دروازه وټکـول شـوه، سـر مـې راپورتـه کـړو ومـې لیـدل، چـې یـوه عـسکر دروازه ببرتـه کـړه. همغـه مـوټر چـې زه یـې پکـې راوړې وم، ولاړو او همغـه ترجمـان او یـو تـن بـل مـوټروانز مـوټر کـې یـې کېنـولم، دفتـر تـه یـې یـووړم. لـومړی یـې چـای راکـړل، چـې کلـه د چـای څښلو نـه وزګـاره شـوم، دفتـر تـه یـې بـوتلم. پوښـتنې یـې رانـه بیـا پیـل کـړې ان تـر ماسپـښینه پـورې یـې رانـه پوښـتنې وکـړې. عکسـونه یـې راتـه واخیـستل، پـه همدغـه ورځ تـر مـازیګره بـې دفتـر کـې کېنـولې وم، بـدن مـې لـه خیرنتیـا نـه خارګـشت کـاوه، جـامې زمـا بیخـي نـورې د اغوستلو نه وې. د دفتر صیب ته مې همدا مشکل ووایه. هغه ترجمان ته وویل:

دا بوځه، چې ځان ومینځي.

تـشناب تـه یـې بـوتلم، ځـان مـې ومینځـو، خـو جـامې مـې خېرنـې وې. د دفتـر صـیب راتـه وویـل:

جامې به درته سهار ته راوړي. د شپې له خوا يې بيا همغه جېل ته بوتلم. شپه مې پکې تېره کړه. سهار يې بيا دفتر ته راوستلم، په موټر کې يې کېنولم او مرکزي (سنټرل جېل) ته يې يووړم. مرکزي جېل ډېر لوی جېل و، د نارينه و زندان بېل او د ښځو زندان يې په څنګ کې و. زه يې د ښځو زندان کې يوې کوټې ته بوتلم، چې درې تنه ښځې پکې نورې هم وې. کوټه خو نورمال لويه کوټه وه، په کوټه کې د هرې ښځې ځای معلوم و. هرې ښځې الماری معلومه وه، د هغو نورو ښځو بسترې وې، زما په ځای کې بستره نه وه. يوه ښځه په پښتو پوهېده، مګر هغه نورې دوه تنه په پښتو نه پوهېدې، اردو کې يې خبرې کولې. هغوی هره يوه له دېرشو کالو نه پورته وه. يوه ښځه بيخي زړه وه. په پښتو چې پوهېدله، هغه به د څلوېښتو کالو وه. هغه يې د قتل په موضوع کې بندي کړې وه او هغه دوه نورې يې په کومه بله موضوع کې بنديانې کړې وې. په دغه مرکزي جېل کې مو شپې ورځې شوې. پښتنې ښځې ځان د مردان د علاقې ښوده. هغې څلور کاله بند تېر کړی و، يو کال ورته پاتې و. د خوی او اخلاقو نه ډېره ښه ښځه وه، خو خدای خبر چې اصلي ګناه بې څه وه. له ما سره يې لکه د خور غوندې چلند او ګوزاره پيل کړه، هغه نورې دواړه هم بدې ښځې نه وې، خو زه يې په ژبه نه پوهېدم. ولې وروسته مې ترې ښه اردو زده کړه، چې په لوستلو او ليکلو کې مې ترې اردو ياده کړه. هغه کومه چې لږه ځوانه وه، هغې تر لسمه پاس کړی و او هغه زړه ښځه چې وه په ليک او لوست ډېره کمه پوهېده. په پښتو چې پوهېده، هغې هم تر لسمه ښوونځی لوستی و.

په محبس کې يې راته له نورو سره سمه ډوډۍ حواله کړه. يو ډول د بنديانو جامې يې راکړې، چې د اغوستلو نه وې، بيا مې هغې پښتنې ښځې ته ووېل، چې جامې راته پيدا کړه. هغې راته له خپل کوره جامې راوغوښتلې. خپلې جامې مې وو ېستلې، نورې نو د اغوستلو نه وې. په جېب کې را سره ښې ډېرې پيسې پاتې وې، چې وروسته مې پرې د همدغو ښځو په واسطه ځينې ضروري شيان له بيرون نه راوغوښتل. بس همدغه زندان مې کور شو. لا نه پوهېدم، چې څومره به په دغه زندان کې پاتې کېږم؟ هېچا مې پوښتنه نه کوله، چې زما قيد د زندان وخت او ګناه معلومول هېڅ پته نه وه. بس مياشتې، کلونه تېرېدل، ترڅو چې لس کاله مې په مرکزي جېل کې تېر کړل. هر څه مې له لاسه ورکړي وو، نه د مور و پلار نه خبره يم، سهار او زوی خو مې سين يووړل. کور او کلی، خوابنې هرڅه مې له منځه تللي دي. اوس دا څو ورځې کېږي، چې د طالبانو په وخت کې له بنده راخوشې شوې يم، څو شپې مې د جلوزو په کمپ کې تېرې کړې، له هغې ځايه راته چا د صابر ډګروال نوم راښودلی دی، چې هغه زموږ د کلي و. ما وې چې لومړی به دا پيدا کړم او بيا به دده په واسطه سره د کور او کلي او خوابنې پته ولګوم او ورپسې به د قوماندان حضرت پته

ولګوم، چې هغه مې په پوهنتون کې همصنفي و.

ما چې خپلې خبرې تر دې ځایه راورسولې، د سړي په مخ اوښکې روانې وې، خپل سر یې خوځاوه، خوله ترې ورانه پاتې وه. له خولې نه یې په ژړغوني اواز وویل:

هوسۍ خورې زه ډګروال صابر یم، ستاسې کلیوال.

_ آخ ته ډګروال صابر یې؟ مور دواړو ژړا غبرګه کړه. په دې کې د هغه مېرمن راننوتله، حېرانه پاتې شوه، ویل: ولې؟ څه پېښ شوي؟ هله ما خبر کړئ، څه چل دی؟

مېړه یې خپلې سترګې له اوښکو نه وچې کړې، ویې ویل:

دا خو د سهار صیب ښځه ده، هوسۍ!

_ دا څه وایې؟ دا هوسۍ ده؟ هوسۍ ترور ته په دې حال؟ دا څنګه؟ خوا ته مې مخې ته کېناسته، ویې ویل:

کیسه څه ده؟ ژړغونې شوه، مېړه یې ورته زما کیسه زر زر تېره کړه او بیا تر ما راغاړې وته، په سلګو سلګو یې وژړل، ما هم ورسره اوښکې تویولې. مور دري واړو ژړل، یوه شېبه غلي پاتې شو. د صابر د ښځې لاسو قهارې ختل، صابر خان په ټیټ غږ وویل:

یو لاس به پورته کړو. مونږ دري واړو دوعا ته لاس پورته کړلو پس له دوعا نه صابر خان راته ډاډ او تسلي راکړه. مېرمن یې هم راته تسلي راکړه، ویې ویل:

ترور جانې! راځه چې په تشناب کې دا ویښتان درته پریمینځم او جامې دې بدلې کړم. توبه توبه خدایه دا څومره سختې دې تېرې کړې دي. هغه پاڅېده او زه یې له لاسه ونیولم، له خپل ځایه یې پورته کړم. صابر خان وویل: خورې ته اوس جامې بدلې کړه، نورې خبرې به وروسته کوو.

تشناب ته یې ننو یستلم او نوي جامې یې راوړې. له تشناب کولو نه وروسته هغوی دواړه نزدې راسره کېناستل، ما ترې د خپلې خوابنې، کور او کلي پوښتنه وکړه. صابر خان راته وویل:

هوسۍ خور لکه څنګه چې په تا دومره سختې تېرې شوې دي، دغسې په هر افغان او بیا په تېره خو زمونږ د سیمې په خلکو باندې ډېر ظلم او تېري وشو. تاته خو به پته وه، چې زه په هغې وخت کې د کابل په بالاحصار کې وم او د جګړو په ګرمو شپو ورځو کې سرو بي ته زمونږ عسکري غونډ راغی. په دغه وخت کې چې تاسې له کلي نه وتلې وئ، په دویمه ورځ زمونږ په کلي لومړی هوایي بمبار شوی و او بیا افغان او روسي عسکر له ټانکونو او نورو درنو وسلو سره په کلي راننوتلي وو. زمونږ او ستاسو د کلي خلکو ورسره سخته جګړه او مقاومت کړی و. بالاخره د کلي خلکو سره خو دومره قوت نه و، ټول کلی محاصره شوی و، روسي او دولتي عسکر په کلي ورختلي وو. وروسته چې خلکو مونږ ته وویل زیات د کلي

وسله وال خلک ستاسې په کلا او د برچم د ملک په کلا کې يې سنګرونه نيولي وو. کوم وخت چې په کلي ورننوتلي وو، ټول کلي ته يې اور راچولی و، ستاسې په کلا يې د راکټونو او توپونو ډزې کړې وې. بيا يې بمونه ورارتولي وو. وروسته يې د کلا دروازه ماته کړې وه او دننه په کوټو کې خلک پټ شوي وو. کوټو ته يې اور اچولی و، څه خلک چې په کوټو کې وو، ټول سوي وو. يو نيم سړی له کلي نه چې په وخت تښتېدلی و، هغه به ژوندی پاتې و، نور ټول يې وژلي وو. نو ستاسې په کلا کې ستا خوانبې او د سهار صاحب تره او د تره زامن نور د کلي پېنځه دېرش تنه مجاهد په شهادت رسګېدلي وو. په هغې جنګ کې زما دوه زامن او يوه تنګور، يو لمسی هم شهيدان شوي وو. دا ښځه او دا نور واړه مې له ما سره په کابل کې وو، دوی ژوندي پاتې شوي دي. نور کلی تباه شوی دی. په هر کور کې تصادفي يو او يا دوه تنه ژوندي پاتې شوي دي. ډېر داسې کورونه شته دی، چې ټوله کورنۍ يې تباه شوې ده.

د صابر خان د خبرو په پای کې ما بيا وژړل، دغه ورځ مو ټوله په ژړا تېره کړه. ماښام ډوډۍ نه وروسته راته ډګروال صابر خان ډاډګيرنه راکړه، ويلې هېڅ تشويش مه کوه، زما خور يې له موږ سره به اوسې، زموږ چې څه حال و، هغه به ستا هم وي. کله چې کراري شوه او ملک ازاد شو، بيا به په ګډه يوځای که ژوندي وو خپل کلي ته لاړ شو. نور نو چې ته هېڅ فکر ونه کړې، ته مې خور او زه دې ورور يم.

ما وې صابر خانه وروره ! زما د پلار کورنۍ به څنګه شوې وي؟.

هغه پخپله ږيره لاس تېر کړ، ويل يې: هوسۍ خورې الله به ترې خبر يې، داسې حالت راغلی او هغه څه په وطن کې وشول، چې د نړۍ په هېڅ ځای کې به نه وي شوي، پلار د زوی نه جدا او زوی له پلاره ! زموږ د وطن هرڅه په پاکستان وپلورل شول، سوي ټانکونه، موټرې، الوتکې، اوسپنه، هرڅه کباړ شول او د پاکستان په کباړيانو خرڅ شول. هغه راته راوړاندې شو، په غلي اواز يې وويل: پاکستان زمونږه وطن سم لوټ کړ، اوس خو لا بيخي ددې طالبانو سره پنجابي عسکران په افغانستان کې اوسېږي او جنګېږي. هوسۍ خورې تور لينګيان مې په وطن کې ښکته پورته کېږي، زړه مې اور اخلي، خو.... !

د هغه زړه د پاکستان ناخوالو خوړين کړی و، په دغه شپه راته صابر خان ډېرې خبرې وکړې، له هرڅه نه يې خبره کړم. وروسته له ډېرو کلونو نه مې ايله په دې شپه ساه سمه شوه. په دې شپه مې خوب وکړو، بې له هغې راپکې څه نه وو پاتې، خوشې هډوکي پوټکي شوې وم، خوب مې بې له هغې درې ساعتو نه زيات نه و، د لسو کالو جېل بوډۍ کړې وم، دال او چپاتو مې د معدې زخم راپيدا کړی و، د ناصر باغ په کمپ کې مې د صابر خان ورور سره

شپې ورځې شوې، د هغې مېرمن ګل پرې هم بې اندازې ښه ښځه وه. زما يې ډېر خدمت کاوه. اګرچې هغه هم زړه شوې وه، لونې او زامن يې ورته مخې ته ګرځېدل، ژوند يې دومره بد نه و.
له څو ورځو وروسته راته صابر د يوه قوماندان نوم واخيست، چې ګلشېر نامه يې وه. ما وې خو ځوک به يې، هر چېرې قوماندان موجود و. ما وې دا به هم څوک وي نو، له ځان سره مې فکر وکړ دا هغه زموږه همصنفي ګلشېر نه وي. په ادبياتو پوهنځي کې مونږ سره يو هلک و، نوم يې ګلشير و. په درسونو کې يې هېڅ خوند نه و، خو هغه د ننګرهار د سيمې و.
ما ويل: صابر خانه وروره ! ددا ګلشير قوماندان د کوم ځای دی؟
ـ خورې دا هم د ننګرهار دی، خو ډېره دنيا يې پيدا کړې ده، مخکې په کوم بل تنظيم کې و، مګر اوس له طالبانو سره غټ سړی دی.
ـ صابر خانه کېدای شي همغه وي، که دلته چېرې نزدې اوسي خو يوه ورځ به دواړه ورشو، ګوندې زما د کور او کلي او د پلار ګنۍ په باب راته څه معلومات پيدا کړي.
صابر خان ويلې ښه ده خورې، خو په دې وختونو کې زيات په افغانستان کې وي، کله کله دلته خپل کور يې دی راځي. زه به يې پوښتنه وکړم. که چېرته راغلی وي، وربه شو.
ما وې ښه ده وروره ور به شو.
سبايي له چای نه وروسته مونږه دواړه د ګلشېر قوماندان کور ته وروان شو. په لاره کې مو دوه درې ځای پوښتنه وکړه، يوه دوکاندار د هغه کور له ورايه راوښود. مونږه د هغه کور خوا ته ورو ورو روان وو، نږدې چې ورغلو و مې ليدل، چې ډېر خلک له وسلو سره د قوماندان ځای ته ورځي او راوځي. نزدې دغې ځای کې نوره ودانۍ نه وه، له قوماندانۍ نه ګرد چاپېر په څو جريبه ځمکه کې ديوال راتاو شوی و. د کور مخې ته يې لوی پراخه باغ او ونې ولاړې وې. صابر خان راته وويل:
خورې زه به درته بيرون کېنم، ته دروازې ته ورشه يوه ته به خپل نوم ووايې، چې قوماندان خبر کړي او ځانته دې وغواړي.
د صابر ورو مې ومنله، هغه د يوه دوکان ترڅنګه کېناست او زه د قوماندان د کور دروازې ته ور روانه شوم. دروازې ته، چې ورغلم وسله وال کسان وتل او ننوتل. يوه د توري ږيرې سړي ته مې وويل:
بچی ما تر قوماندان صيب پورې ورولئه.
هغه راته ښکته پورته وکتل، وې ويل:
بوډۍ ترور قوماندان صيب سره تايم نشته دی. همدا خبره يې وکړه او ګړندی ننوت. يو بل ځوانکی هلک ايله يې د ږيرې خط راغلی و، په دروازه کې ننوت ورغږ مې کړو:

زویه که تکلیف درته نه کېږي قوماندان صیب ته ووایه یوه ښځه په دروازه کې ولاړه ده، غواړي چې تا سره ملاقات وکړي.

هلک وې ښه موري ستا سوال ځواب به یوسم.

ډېر ساعت ولاړه وم، هغه هلک هم ورپسې ورک شو، دریم تن یو بل د پاخه عمر سړي ته مې وویل: وروره قوماندان صیب ته به مې بو نه ځې، یو ضروري کار مې ورسره دی.

هغه راته راواړاندې شو، ویل یې: څه کار دې دی مورې؟

ما وې: پټه ضروري خبره ورسره کوم.

په دې خبره سړی لږ غلی شو، بیا یې وویل: ښه ده مورې زه به ستا خبره هغه ته ورسوم. یو بل وسله وال راغی ویلې مورې راځه. له دروازې نه یې ننوېستم، دننه ډېر کسان ښکارېدل، څوک تلل او ځینې به راتلل. زه یې د قوماندان د کوټې ترڅنګه ودرولم، ویل یې: مورې قوماندان صیب به دې وغواړي.

ډېره اوږده شېبه تېره شوه، خو قوماندان ورونه غوښتلم. زه له دروازې ترڅنګه په یوه وړوکې دیوالګي پورې مې تکیه وکړه، ما وې چې دمه برابره کړم. په دې کې قوماندان د خبرو په حال کې راووت، څو تنه باډيګارډان ورپسې وو، زه ورپاڅېدم، غږ مې پرې وکړو خو هغه کله زما غږ اورېدو، منډه مې ورواخیسته، هغه موټر ته خوت، چې وررسېدم. ما وې قوماندان صیب مرسته راسره وکړه. هغه دروازه نیولې وه ویې ویل:

د څه شي مرسته درسره وکړم؟ بوډۍ وخت مې مه نیسه موټروان ته یې وویل: مه درېږه ځه ما په جګ اواز ورغږ کړل: ګلشیره هوسۍ یمه ستا د ادبیاتو د پوهنځي همصنفۍ. ویلې څه څه بوډۍ وخت مې مه نیسه، تاته هېڅ وخت نه لرم.

موټر یې روان کړو دوړې په ما راخورې شوې، خپلې سترګې مې د ټیکري په پیڅکې پاکولې او بېنوا تري راروانه شوم. کتل مې چې صابر خان زما خوا ته راروان و، ما له ځان سره ګلشېر ته ښېرا کولې، چې هغه راباندې غږ کړو: ولې خورې څه خبره ده؟

ـ وروره دا خو هغه ګلشیر و، زما همصنفي، لو مړی خو یې ځانته نه ورغوښتمه، خو زه ورته د کوټې دروازې سره ولاړه وم. له دننه نه چې راووت، ماته یې هډو پام هم ونه کړو. موټر ته چې ختو ورمنډه مې کړه، غږ مې پرې وکړ، ما وې ګلشیره زه هوسۍ یمه، ستا همصنفۍ، ودرېږه کار مې دی درسره. هغه راته سم دم مخامخ کتل، یوازې دومره یې وویل: بوډۍ پرېږده، وخت مې مه نیسه په شتاب سره یې موټر روان شو. دوړې او خاورې یې راباندې راباد کړې. که خدای دا بې غېرته وشرموي، هېڅ د انسان په سترګه یې هم راته ونه کتل. ته ګوره صابر خانه دا به په صنف کې داسې غلی ناست و، چې له چا سره غږېدلی هم نشو. څلور کاله فاکولته یې په یو زوږ

پتلون کې وویله، اوس په دغه حال کې دی.

صابر خان وویل: خورې را ځه، چې ځو، هېڅ پسې زړه تړل نه دي په کار. ورو ورو به ځو، مشغولتیا به هم کوو. هوسۍ خورې مونږ چې لومړی پاکستان ته رامهاجر شو په باجوړ کې یې زړې زړې خیمې راکړې، د خېمو کلی جوړ شو، راشن پاسونه یې په مهاجرو ووېشل. کله چې هوا مخ په تودېدو شوه او بیا چګې اوړی شو، په خېمو کې ګوزاره ګرانه شوه، له خېمو نه خلک پورته شول. په بېلابېلو ځایونو کې ورته کمپونه جوړ شول، ځینې خلک پېښور ته وکوچېدل. ګوزاره ګرانه شوه، ته باور وکړه، چې مونږه به سهار راووتلو مزدورو لپاره به ودرېدو، چا به له ځان سره کار ته بونه تلو بېرته به کور ته لاړو. څو ځلي پولیس زما وړوکی کراچۍ، چې مېوه مې پکې خرڅوله چپه کړې ده او رد بد یې راته ویلي دي. ښه به مو لیدل، چې د ډېر اب خلک به بې آبه شول. د افغانانو بې عزتي شوې ده، غریبي او بې وسي خو پرېږده. ډېر ماشومان بې دوا او بې درمله د پېښور په مېرو کې قتل شول.

صابر خان له مانه مخکې روان و، شاته به ورپسې خپلو څپلو دوړه کوله، زما سینه ونښته، ساه مې بنده بنده کېده، صابر خان ته مې ورغږ کړ: وروره لږه دمه به وکړو، ساه مې نښلي.

هغه زر مخ راواړاوه، ویلې ښه ده. زما خوا ته په ما پسې راوګرځېده، له لاسه یې ونیولم او د یوې ونې لاندې یې کېنولم. هغه شاوخوا پام وکړو، چې ګنې اوبه پیدا کړي. هلته وړاندې په یوه لږ. واټن کې د ځاه ارهټ تاوېده. دی ورغی، چې اوبه راوړي. ما ونې ته تکیه ووهله، په زړه کې مې تېر شول، زه خو د ډېر عمر ښځه نه یم، د پاکستان جېل بوډۍ کړم، له خپل سهار او وړوکي زوی نه یې خلاصه کړم، له هر څه نه د پاکستان راتګ خلاصه کړم او لا اوس هم دلته پکې او سېږم. نه نه نوره به یوه شپه هم پاتې نه شم.

صابر خان راته غږ کړ: خورې اوبه مې راوړې، ښې یخې اوبه دي.

هغه لوټه د اوبو ډکه کړې وه، ما ته یې ونیوه، ویل یې خورې دا اوبه وڅښه. ما له اوبو نه یو ګوټ وکړو، مری مې لمده شوه، مخ ته مې هم یوه لپه اوبه واچولې، دواړه پښې مې هم لمدې کړې. صابر خان ته مې دوعا وکړه، هغه پخپله سپینه ږېره لاس تېر کړو، د لوټې نه یې اوبه وڅښلې، غاړه یې تازه کړه، ویل یې:

خورې اوس خو لږه ښه شوې؟

ما وې هو وروره بیخي ښه شوم. ویل ښه نو زه به دا لوټه بېرته یو سم، بیا به په کرار کرار کور ته ځو. ما وې ښه ده وروره په عذاب شوې. هغه د اوبو لوټه ارهټ ته یووړه او پېرته راغی. موږه دواړه کور ته روان شو.

کور ته لا یو ټوټه مزل پاتې و، ما صابر خان ته وویل: وروره یوه خبره د سره شریکوم. ستا نظر مې اخیست. صابر خان وویل:

مهرباني وکړه خورې ولې تاسې خو خبره وکړئ.

ما وې وروره! د الله تعالی کارونه خو د الله دي، مګر له مانه زما ژوند، زما هر څه رانه د پاکستان په راتګ کې له لاسه لاړل، بې موجبه، بې ګناه یې لس کاله رابانديې په جېل کې تېر کړل، بې وخته بوډۍ شوم. نور مې دلته یوه شپه هم زړه نه غواړي، چې اوسم. په هر ترتیب چې کېږي، خپل کور و کلي ته ځان رسوم.

هغه وویل: خورې په کور کې به مشوره وکړو، هر څنګه چې دې خوښه وه، هغسې به وکړو.

ـ ربښتیا صابر خانه! اوس خو به جنګونه نه وي؟

ـ نه نه خورې اوس خو طالبان په واک کې دي، د ملا عمر اخوند پاچاهي ده، پوره امنیت یې راوستی دی، دا نورې تنظیمي ډلې ټپلې یې کونج ته کړي دي.

صابر خان پښه ونیوله، پخپل ځای ودرېد، خپلې سترګې یې شاوخوا وګرځولې، بیا ماته راواړاندې شو، په ورو او غلي اواز یې وویل:

نیم د پاکستان پوځ ورسره دی، هسې خبره د طالب ده، خو دا تور مخي پنجابي ورسره دي. مخ یې بېرته ستون کړو د کور په لور یې ګام واخیست. تر کوره یې د پاکستان له حکومته سر ټکاوه، کور ته ورسېدو. د صابر خان مېرمن ډوډۍ تیاره کړې وه، هغې لومړی له مانه پوښتنه وکړه، ویل یې:

هوسۍ ترور! څنګه چل وشو، قوماندان مو ولید.

ـ هو خورې وموې لید، خو د هغه زړه د تیرې دی، هډو یې خبرې هم راسره ونه کړې. اوس خو بدل دی، هر څه بدل شوي دي، زړه پسې تړل په کار نه دي.

موږ ډوډۍ وخوړه او چای ته سره ناست وو، ما صابر خان ته بیا د خپل تګ په برخه کې ورته یاده کړه. هغه لږه شیبه غلی و، بیا یې ځواب کې راته وویل:

خورې ډېره ښه خبره ده، خو لومړی به زه او ته په دې باب ښه ځان پوه کړو، بیا همغسې وکړو.

ـ وروره ته په دې باب څه فکر کوې؟ زما خو فکر او عقیده خو څېدلې ده، سم سوچ نه شم کولای، ته چې هر څه راته وایې، همغسې به وکړو.

ـ هوسۍ خورې، زه خو داسې نظر لرم چې لومړی ته کوم ځای ته غواړې، چې لاړه شې؟ او هم دا ووایه، چې هلته څه کول غواړې، چې ویې کړې؟ چې زه ستا په پلان پوه شم.

زه د هغـه دې پوښـتنو تـه پـه ځـواب کـې غلـې پـاتې شـوم، هغـه خپلـه پیالـه پورتـه کـړه او غـړپ یې ترې وکړو. د صابر خان مېرمن زموږ خوا ته کېناسته، ما ورته وويل:

زه غـواړم چـې لـومړی خپـل کلـي تـه لاړه شـم، کـه څـوک ژونـدي پـاتې شـوي وي او د سـهار څوک نـږدې خپلوان پـه کلي کـې موجـود وي، پیدا یـې کـړم او بیا تـرې د سـهار او د خپـل زوی پـه باب پوښتنه وکړم، چې یو ځل دومره څوک پیدا کړم پیا به نورې لارې چارې لټوو.

صابر خـان وویـل: مـا خـو اورېـدلي دي، چـې د کلـي ځینـې کـسان لـه پېښـوره تللـي دي، پـه کلـي کـې دوبـاره څـه ناڅـه ژونـد پیـل شـوی دی. ولـې پـه دې پـوه نـه یـم، چـې څـوک بـه تللـي وي؟ خدا پېږو زه خـو نـشم تـلای، ځکـه چـې لـه طالبـانو سـره نـه یـم، نـو ځکـه خـو پـه ځـان ډارېـږم، خـو زمـا یـو دوست دی او هغـه اړیکـې لـه طالبـانو سـره لـري. یـو ځـل بـه ورسـره سـتا د تـګ خبـره وکـړم، کېـدای شـي ګونـدې لـه ځـان سـره دې بـوځي. د هغـه دلتـه هـم پـوخ کـور دی او هلتـه یـې هـم ښـه واک شـته دی. پـه کلـي کـې بـه درسـره سـتا پـه هـر مـشکل کـې مرسـته وکـړي. پـه ځینـو کـارونو کـې مـا ازمېـښت کـړی دی، ښـه سـړی دی. مـونجې وریجـې رېـره بـې ده، تیـار دلتـه راغلـی دی زه بـه وریـسې همـدا اوس ورشـم خبـرې بـه ورسـره وکـړم. سـتا پـه بـاب بـه یـې پـوره پـوه کـړم. بـاور لـرم، چـې پوره مرسته به وکړي.

زه لمانځـه تـه پاڅېـدم او هغـه پـه هغـې سـړي پـسې لاړ وې ویـل زه بـه د مـازیګر جمـه د هغـوی په جومات کې وکړم، که په جومات کې مې ولید لا ښه ده.

زه چـې لـه لمانځـه نـه وزګـاره شـوم، چـرت کـې لاړم (هغـه زمـوږ کـلا او هغـه کلـی بـه هغـسې ودان وي او کـه؟ پـه لـومړي ځـل چـې لـه سـهار سـره لـه کابـل نـه کلـي تـه راغلـم، هغـه خلـک، هغـه عـزت او هغـه خوشـالي، لـه مـا سـره د سـهار د خپلوانـو مینـه او محبـت څـومره خـوږې شـېې ورځـې وې) لـه سـترګو نـه مـې اوښـکې جـاري شـوې، تـر ډېـره وختـه ځـای پرځـای ناسـته وم. د صـابر خـان مېـرمن راپسې راغله، له لیرې یې راغږ کړو:

تـرور جـانې راځـه دې پکـې خـوا تـه رانـږدې شـه ګرمـي ده. مـا خپلـې اوښـکې وچـې کـړې، د هغـې خـوا تـه ورغلـم. مخـامخ پکـي تـه کېناسـتم. د هغـې زامـن او لونـه یـو پـر بـل پـسې راننوتـل، ترڅـو چـې خـړه لګېـده. د کـور ماشـومان او لویـان ټـول راننوتـل. زه د صـابر خـان پـه تمـه وم، د هغـه د راتلـو شـېبې مـې شـمارلې. پـه دې کـې د ماښـام ډوډۍ تیـاره شـوه، د صـابر خـان مېـرمن وویـل: موږ او تاسو به ډوډۍ وخورو، هغه معلوم نه دیو چې کله راځي.

د ماخـستن تـر لمانځـه وروسـته صـابر خـان راغـی، مېـرمن یـې تـرې د ډوډۍ پوښـتنه وکـړه، هغـه وویـل: ډوډۍ مـې خـوړلې ده. د چـای پیالـه یـې ورتـه مخـې تـه کېـښوده، زه لا د کـوټې مخـې تـه پـه لمانځـه ولاړه وم. لمـونځ چـې مـې خـلاص کـړ، ورننـوتلم، سـتړي مـشي مـې ورتـه وویلـې.

ماته یې اشاره وکړه، ویلې راځه خورې دلته چې نږدې په دغه توشکه کېنې. زه د هغه خوا ته په توشکه کېناستم. ماته د صابر خان مېرمن د چای پیاله مخې ته کېښوده، صابر خان بې له دې، چې ما ترې پوښتنه کړې وای، ویې ویل:

خورې ښه شوه سړی مې ولید له جومات نه یې له ځان سره کور ته بوتلم، ټولې خبرې مې ورسره وکړې. ما چې ستا د ژوند کیسه هغه ته وکړه، لومړی هک پک حېران پاتې شو، ډېر خپه او ستومانه شو، ډېره شېبه غلی و، بیا یې ماته داسې وویل:

داسې به وکړو، چې خدای بې کوي، زه به یې خپل کلي ته ورسوم او په کلي کې به چاته وظیفه ورکړم، چې کمک ورسره وکړي. دده چې هر ډول مشکلات و، هغه به ورسره مرسته کوي. زه پخپله ته پوهېږې، چې په جلال آباد کې ډېر مصروفیت لرم. له دې سره پخپله نشم ګرځېدلی. ولې یو تن به ورسره کړم، ددې خدمت به کوي.

ما وې خدای دې سرلوړې لره صابر خانه وروره! له ما سره دې ډېره نیکي وکړه، الله دې مه بدرنګوه. رښتیا وروره پوښتنه دې ترې ونه کړه، چې څه وخت ځي؟

ـ خورې سبا نه بل سبا ته ځي.

ما وې ښه شوه په لنډو ځي. صابر خان راته وویل:

هوسۍ خور! ته چې ځې په خیر څه خرڅ مرخ درته تیار کړم، خو تشویش مې درسره دا دی، چې ته به په کلي کې یوازې څه وکړې؟

ما وې صابره وروره! هلته خو پښتو ده، غیرت دی، دومره څوک به پیدا شي، چې مرسته راسره وکړي.

صابر خان زما خبره ونیوله ویې ویل: اګرچې دغه سړی، خو پوره لاپه راته وکړه، ویې ویل چې ته بې فکره اوسه، هېڅ مشکل به ورته پېښ نشي.

ـ صابر خانه وروره! ډېرې پیسې راسره وي، تصادف دا ښه و چې زما د لاس او غاړې بکس تر اخره راسره پاتې و او ښې پوره پیسې پکې وې. کیسه خو یې داسې ده، چې کوم وخت یې له مانه تحقیق کاوه، په هغو ورځو کې هغه زما ترجمان، چې یو پښتون هلک و، خو د پنجابي ژبې ترجماني یې ماته کوله، هغه راسره دا مرسته کړې وه، چې ځینې افغانۍ یې راته ډالر کړې وو او څه پیسې یې راته کلداري کړې وې. په جېل کې مې خپله ګوزاره کوله، یو څه پیسې راسره پاتې دي، تاسو ته تکلیف نه درکوم. دا چې زما دومره خدمت تاسې وکړو، تر قیامته به یې نه هېروم، الله دې ستاسو مددګار شي.

هغه خوشاله شو، ویلې د خور غوندې حق رابانـدې لرې، هر چېرې چې لاړه شې، زه به دې خامخا پوښتنه کوم، هېڅ تشویش مه کوه.

شپه تېره شوه، سبايي وختي صابر خان او ښځه يې بازار ته لاړل، ماته يې جامې ګنډلې وې، يوه چادري يې راته واخيسته، نوې څپلۍ يې راته واخيستې، ما وې وروره دې نوېو جامو او شيانو ته څه ضرورت و، زه خو بوډۍ ښځه يم او دا نوې جامې را سره ښې نه ښکاري.
د صابر خان مېرمن وويل:
ترور جانې ! خېږې جامې مې درته جوړې کړې دي، ستا د شان سره مو هرڅه درته برابر اخيستي دي.
ما وې کور مو ودان مهاجر خلک ياست، دومره تاوان مې درواړاوه. دواړو ويل: نه نه دا څه تاوان دی او ته په موږه ډېر حق لرې.
ما زيګر صابر خان بيا د هغه دوست کره ورغی، چې د سبا تګ په باب ترې پوښتنه وکړي.
هغه د ماښام لمونځ کور ته راروساوه، د مانځه نه وروسته يې وويل: خورې سبايي وختي به د هغوی کره ورځو. هغه ويلې وختي حرکت کوو، چې په رسمياتو کې جلال آباد ته ورسېږو.
سبايي وختي مې د صابر له مېرمنې نه د تلو اجازت راواخيست، هغې بېچاره اوښکې تو يې کړې، ما ترې ډېره ډېره مننه وکړه، صابر خان را سره د هغې دوست کره لاړ. مونږ چې وروسېدو، هغه دروازې ته راوتلی و. ويلې راغلئ صابر خان ويلې و. ماته يې وويل:
خورې سترې مشې. ما مخ پټ کړی و، خالي سترګې مې ښکارېدې. په جګ اواز يې وويل:
زما خور يې او زه دې ورور يم، هيڅ خپګان چې ونه کړې، ټول مشکل به دې الله اسانه کړي.
د صابر خان نه مې اجازت واخيست، لاس مې ورته موچي کړل، ډېر خپه او ستومانه ښکارېده، زما ستونی ژړا ونيو، د هغې په سترګو کې مې اوښکې ښکته پورته وځغلېدې، هغه رانه پاتې شو او زه د هغه دوست طالب ګل خان سره روانه شوم. د لواړګي د موټرو هډې ته ورسېدو، ما د ګل خان نه پوښتنه وکړه:
وروره په تورخم به ورځو که......
هغه وې هو خورې په تورخم به جلال آباد ته ځو.
په زړه کې مې تېر شول د تورخم سرحد خو راباندې لس کاله جېل تېر کړو، دا ځل.....
ګل خان بيا وويل: خورې ته زړه ښکته پورته نه کړې، زه درسره يم هلته زمونږ عسکر ولاړ دي، دېخوا کسان هم پېژنم راځه راځه هغه ګاډی د تورخم او لواړګي نارې وهي، تيار ډک دی.
موټر ته وختو او لږه شېبه پس يې حرکت وکړو. زما کرايې هم ګل خان ورکړه. کله چې په تورخم کې مزي ته ورسېدو، هغه ته مې د کرايې پيسې ونيوې، خو هغه وې خورې ته په ما

حق لري، پروا نه لري. له سرحده تېر شو، ولې زما زړه په سرحد کې رېږده، ما وې چې بیا مې غېر حق ونه نیسي. له سرحده وروا وښتو، د جلال آباد ګاډۍ ته وروختو، ګل خان لږه شېبه طالب عسکرو سره څه خبرې کولې، بیا موټر ته راوخوت. ما سپېښین تېر جلال اباد ته ورسېدو. له موټره چې ښکته شو، ګل خان راته کړه:

خورې راځه، چې ځو، دلته زموږ کور دی. دلته مې ورور او کډه یې اویسګړي، زما زوی هم د خپلو ورو سره همدلته دی. راځه دلته به د هرڅه پوښتنه وکړو، په کرار به کلي ته لاړه شي.

د ګل خان کور ته لاړو، رښتیا چې کور کې ښځې وې، ما شومان وو، کله چې کور ته ورسېدو، هغه د کور لوی وړو ته وروپېژندم او دا خبره یې ورته وکړه: تاسو ټول به ددې خور پوره پوره خیال ساتئ، پام چې درنه خپه نشي.

ما وې مننه وروره خدای دې ژوندی لره. د کور ښځو ډوډۍ تیاره کړه، ګل خان چې ډوډۍ وخوړه ماته یې وویل:

خورې زه ولایت پورې ځم، خپه نشې دا خپل کور وګڼه. یو څه معلوماتونه به هم درته د کلي راوړم.

ما وې وروره په مخه دې ښه شه. په کور کې ګڼه ګونه زیاته وه، ټول په لمانځه باندې ښه ټینګ وو، هېڅ قضا یې پرې نه وه.

ماخستین تېر ګل خان او ورور یې کور ته راغلل، زه یې ورور ته وروپېژندم. د ګل خان ورور سید خان نومېده، خو له ګل خان نه کشر و، مګر د دواړو یو شان سوچه اوږدې ږېرې وې. رښتیا چې ما ولیدل، ځوانانو او سپین ږیرو یو شان اوږدې ږیرې پرېښې وې. په تورخم چې راتېرېدو طالبانو د خلکو ږیرې ورمېچ کولې، که د چا به ږیره لنډه وه، ږډ بد به یې ورته ویل.

ګل خان ماته وویل: ترور خپه شوې خو نه یې؟

ما وې نه وروره دې خوښ دو زما ډېر قدر وکړو. خپل کور یې ګڼم، تاسې خو زما وروڼه یاست. ګل خان ویل ترور زموږ ډېر کارونه دي، دا ورور مې په ولایت کې اداري مدیر دی. له والي صیب سره وځنډېدم، نور څوک مې لا نه دي لیدلي. اوس به ځینې معلوماتونه سید خان راکړي. سید خانه د سیند نه پورې کلیو کې څه حال دی؟

ـ کراري ده لالا هېڅ مشکل نشته دی. په دغو کلیو کې یوازې نه، بلکې په ګرد مشرقي کې ارامي ده. ټول خلک د شپې او ورځې له یوځای نه بل ځای ته ځي راځي، خالي په پنجشېر او شمالي کې ځای ځای ډزې مزې کله ناکله کېږي. درته ویلی شم، چې په ټول

افغانستان کې امنیت دی، تر ننه پورې کومه خبره نشته دی.

ـ وروره ما خو درته په لاره دد ې ترور د کلي نوم واخیست، رښتیا چې هلته زموږ طالبان ستاسې په نظر داسې څوک به پیدا شي، چې د ې ترور سره مرسته وکړي؟

سید خان لومړی لږ غلی شو، د چای پیاله یې کېښوده، خپله ږیره یې په موټې کې ونیوله، ویې ویل:

ولسوال ته به ووایو، چې د دوی د کلي یو تن طالب راولېږي. سهار به ورته ټیلفون وکړم، څوک به راولېږي.

ګل خان دستي ماته وویل:

ترور جانې سبا ته به په خیر سره ستا کار وشي، اوس به ارام وکړې، ستړې یې کرار ویده شه.

سید خان خپلې مېرمنې ته وویل: هله د ې ترور ته ځای برابر کړه، چې ارام وکړي، بېچاره ګی ستړې ده، چې بیده شي.

زه د ګل خان دوی په اجازه سره بلې کوټې ته د خوب لپاره لاړم، په بستره کې مې چې په بالښته سر کېښود، سمدستي خوب وړې وم. سهار وختي لمانځه ته پاڅېدم، ګل خان دوی جومات ته جمعې ته تللي وو. لمر په غرونو ختلی و، چې کور ته راغلل. زه یې هم د سالون کوټې ته وروغوښتم. د سید خان مېرمنې چای راوړو، ټولو په ګډه سره چای وڅښلې. له چای نه وروسته هغوی دواړه له کوره ووتل. ګل خان چې وتلو ماته یې وویل:

ترور ستا په اجازه مونږ لاړو، ته چې قید نه شې، هر کله چې خسته شوې نسیمه به د ې بیرون ته وباسي.

ما وې نه نه وروره ولې قید شم، ځئ په مخه مو ښه شه. هغوی لاړل او زه په کور کې له ښځو سره پاتې شوم. د غرمې لس بجې وې د سید خان مېرمنې د کور کارونه سرته رسولي وو. زما خوا ته راغله، په سالون کې را سره خوا ته کېناسته، ویې ویل:

ترور چې خپه نه شې، زمونږ دد ې کور کارونه هېڅ غوڅون نه لري، تر اوسه مې ستا سره هېڅ د زړه خواله ونه کړه. له پرون راهیسې مې درسره څه خبرې نه دي کړي. خیر دی اوس به درسره خبرې وکړم. رښتیا ترور جانې ستا دا خبرې خو دد ې ځای د خلکو په شان نه دي کنه؟

ـ هو لورې زه خو په اصل کې د پکتیا یمه، خو دلته ستاسې د ې سیمې ته نصیب قسمت راوستې وم.

ـ هغه څنګه ترور.

مجبوره وم، چې خپله تېره کیسه مې ورته کړې وای.

ـ لوري زما د ژوند کيسه مه اوره، ستومانه کېږې. د هغې لا سودا زياته شوه، خوا ته مې ښه راوړاندې شوه، ويلې ترورجانې زه دې هم لور يم که...؟

په زړه کې مې تېر شول (ما وې پرېږده، چې زما په کيسه هر څوک خبر شي.) هغې ته مې د خپل ژوند تېر سرګذشت بيان کړو، لا ټوله کيسه مې خلاصه نه وه، چې د هغې په مخ اوښکې راماتې شوې. زما هم ستونی راډک شو، ولې کيسه مې ورته تر پايه تېره کړه. هغې راته کتل، سترګې يې رانه نه ويستلې، يوه يوه اوښکه به يې راوڅڅېده. زما له خوا پاڅېده، ويل توبه خدايه دا څنګه مسلماني شوه؟ غږ يې کړ: ترور زه به درته چای راوړم. ما پخپلو سترګو لاس تېر کړو، په شونډو مې ژبه ووهله، خو مرۍ مې وچه وچه کېده. د ګل خان مېرمن چای راوړو، پياله يې راته په مخکې کېښوده. نسيمه له بيرون نه راغله، خپل وړوکی ورور يې له لاسه نيولی و، مور يې ورته وويل:

نسيمې لوري! ترور به بيرون ته وباسې، چې لږه وګرځي، زه به ډوډۍ تياره کړم. هغې ويل ښه مورجانې ان تر ډنډ غاړې پورې به لاړ شو. له چای نه وروسته له نسيمې سره بهر ته ووتلم، نسيمې ويلې: ترور د ډنډ غاړې پورې به چکر ووهو.

ـ بچی ډېر ليرې مې مه بيايه، چې زه دومره شيمه نه لرم. نسيمه چې ايله به د يارلسو کالو وه، غوښنه مسته جلکۍ ښکارېده. سپينه ښکلې جينۍ وه، ودرېده ويلې ترورجانې د ډنډ غاړه نږدې ده. لاس يې ونيوه، ويلې هاغه د پيپل ونې، چې ښکاري هلته د ډنډ غاړې بازار دی.

ما وې لورکۍ راځه دلته به وګرځو، بېرته به کور ته ځو. د ماسپښين د لمانځه وخت رانږدې دی، چې مونځ رانه قضا نه شي. هغې د ډنډ بازار سره علاقه وه، غلې يې وويل: ښه ده چې ته وايې نو....

يوه شېبه وګرځېدو، نږدې دوکانونه او بازار مو له سترګو تېر کړل(په زړه مې پخوانی وخت چې کوم وخت به له سهار سره جلال آباد ته راغلم، نو څومره به په دې بازار کې سره وګرځېدو.) تير شول. نسيمې راته راوکتل، ويلې يې ترور څنګه ورو شوې؟ ستړې خو نه شوې؟

ـ نه نه لوري، هسې دا بازار راته نا اشنا ښکاري. په تلو تلو کې د کور دروازې ته ورسېدو د نسيمې مور چې په اشپزخانې کې يې پخلی کاوه، راغله ويې ويل:

ترور جانې راغلې؟

ـ هو لورې راغلو، وخت د لمانځه دی. دغه ورځ مې تر بېګاه پورې په سوچونو کې تېره کړه، ما وې چې د کلي شرايط به څنګه وي؟ څوک به را سره مرسته وکړي او که نه؟ همداسې

نوري ډېرې پوښتنې به مې په زړه کې ګرځېدې. ماخستن تېر سيد خان او ګل خان دوی دواړه کور ته راننوتل، مونږه د سالون په کوټه کې سره ناست وو، چې هغوی راغلل. سيد خان راته وويل:

ترور خپه شوې خو به نه يې؟

ما وې نه نه ورور ه زما خو دومره خيال ساتل کېږي، چې څه درته ووايم. د ګل خان مېرمن دې رب ښاده لري، پوره پوره خيال مې ساتي.

سيد خان او ګل خان ته د ګل خان مېرمن ډوډۍ تياره کړه، دواړه په ډوډۍ کېناستل، زه د ماخستن لمانځه ته پاڅېدم. ما چې تر څو لمونځ خلاصاوه، د ګل خان مېرمن راغږ کړ:

ترور که مونځ دې خلاص کړی وي، راځه چې سيد خان لالا دې غواړي.

له دوعا کولو نه وروسته د سالون کوټې ته ورغلم، هغوی ته يې د چای پيالې ډکې کړې. ماته يې هم پياله مخې ته کېښوده، سيد خان وويل:

ترور سبا سهار ته به ستا سې د کلي يو تن راشي، وبه ګورو چې هغه څه کولی شي؟ خبرې به ورسره وکړو، معلوماتونه به ترې واخلو. که ستا زړه ومنله او مشکل دې حل کېدی شو، ورسره لاړه به شې او که څه ستونزې موجودې وې، بيا به بله چاره ګورو، ته هېڅ تشويش مه کوه.

_ نه ورور ه تشويش ولې وکړم، خو هسې وايم چې زموږ په کلي کې به څوک وي که نه؟ زمونږ د نزدې خپلوانو نه به څوک پاتې وي او که نه؟ نور خو شکر دی جنګ ګړی نشته دې، داسې راته ښکاري چې ارامي ده.

ګل خان وويل: ترور د امنيت په باب خو هېڅ فکر مه کوه، طالبانو په ټول ملک کې امنيت راوستی دی، هغه خبرې لاړې انشاء الله چې ټول کارونه به دې سم شي.

سيد خان وويل: توکل په خدای دی، سبا ته به معلوم شي. ترور جانې که خوب درځي ځه لاړه شه، بې غمه ويده شه. د ګل خان مېرمن راته وويل: راځه ترور جانې ځای مې درته جوړ کړی دی، چې بيده شې.

له دواړو مې اجازه واخيسته او په بله وټه کې په بستره کې پرېوتم.

خوب نه راتلو، اوښتم راوښتم، په زړه کې مې ګرځېدل (سبا ته به څنګه سړی راځي او څه به وايي؟ او هغه زموږ کلا به ودانه وي؟ څوک به پکې وي او که....؟) رښتيا چې کلي ته ورسېدم، لومړی به د سهار د تره او ماما پوښتنه کوم، بيا به خپل کور ته ورشم، عجبه ده زه به ګنې بيا خپله کلا او کلی ووينم، خو چې سهار....؟ اوښکې مې وڅڅېدې، دغه شپه مې شوګير کړه، تر سهاره مې سترګه ورنغله. سبايي وختي ټول ويده وو، چې زه پاڅېدم او

لمانځـه تـه پورتـه شـوم. لـه کـوټې نـه ووتلـم، رڼـايي لګېـدلې وه، مـلا اودس کـاوه، چـې ليـرې لـه کـوم جومـات نـه د مـلا اذان غـوږ تـه راورسـېد. سـيد خـان او ګـل خـان دواړه کـوم جومـات تـه جمعـې تـه لاړل، د ګـل خـان مېـرمن هـم راپورتـه شـوه، هغـې هـم د لمانځـه بنـدوبس کـاوه. مـا چـې لمـونځ وکـړو، د خپـل خـوب پـه ځـای کـې مـې ډډه ووهلـه، پـه ځـای مـې سـترګې ورغلـې وې. يـو وخت راته د ګل خان مېرمن اواز کړ:

تـرور جـانې! پاڅـه چـای تيـار ادی. زه چـې سـالون تـه ورغلـم، سـيد خـان او ګـل خـان دوی سـره د ورو په چايو ناست وو. دواړو وويل:

راځـه تـرور جـانې دې بـرې غـاړې تـه راشـه، دغـې توشـک بانـدې کېنـه. مـوږ لا پـه چـايو ناسـت وو، چـې بيـرون دروازه وټکـول شـوه، د ګـل خـان يـو وړوکـی زوی ورغـی، کتـل مـو چـې پـه منـډه بېرته راغی، خپل پلار ته يې وويل:

دادا څوک سړي راغلي دي، تا غواړي.

هغـه پـه چـالاکۍ دروازې تـه ورغـی، لـږه شـېبه پـس چـې راغـی، ويـې ويـل: د تـرور د کلـي نـه يـو سړی راغلی دی، په حجره کې مې کېناوه، هله چای ورته تيارې کړئ.

ګل خان وويل: زه به له هغه سره په حجره کې کېنم.

سيد خان وويل: تاسو هغه ته چای مايي وروړئ، موږ به هم درشو.

لـږه شـېبه وروسـته سـيد خـان لـه خپـل ځايـه پاڅېـد، ويـې ويـل: تـرور جـانې زه بـه ورشـم او پوښتنې به ترې وکړم، ته به بيا وروسته ورسره وګورې.

پـه دې کـې زه او د ګـل خـان مېـرمن سـره پـه خبـرو کـې وو، چـې سـيد خـان راغـی. ويـل يـې تـرور جـانې دا زلمـی، چـې راغلـی دی دا زمـوږ ملګـری دی، مـا تـرې سـتاسې د کلـي پـه بـاب پوښـتنې وکـړې، ويـې ويـل، چـې کلـی لـه خلکـو ډک شـوی دی، خـو دا زلمـی دی، د کلـي هغـه پخـواني خلـک نـه پېژنـي. خـو دې وايـي، چـې پـه کلـي کـې هـېڅ ډول مـشکل نـشته دی. مـا ورتـه سـتا د بيولـو او پـه کلـي کـې سـتا د خـدمت کولـو ويلـي دي، د هـر ډول منـډې رامنـډې خـدمتګار دی. يوازې دا نه، بلکې په کلي کې به دده غوندې نور هم ستا په خدمت کې وي.

ما وې ښه ده، چې داسې وي، نو ستا په اجازه به ورسره لاړه شم. سيد خان وويل:

هـو تـرور لـه ده سـره بـه لاړه شـې، زه بـه دې ځـو ورځـې وروسـته پوښـتنه وکـړم، هـېڅ فکـر ونـه کړې، چې ګنې پوښتنه دې نه کوم.

خپـل پنـډکی مـې راواخيـست، د ګـل خـان مېـرمن نـه مـې د تلـو اجازت واخيـست، هغـه خـواره کـې بيـا راغـاړې وتـه، اوښـکې يـې تـويې شـوې، مـا يـې بچـې ښـکل کـړل او هغـه مـې هـم پـه سـترګو سـترګو ښـکل کـړه، د حجـرې دروازې پـورې يـې راسـره مخـه ښـه وکـړه، حجـرې تـه ورننـوتم. د

توري ږیرې نرى لوړ زلمى راپاڅېد، سترې مشي یې راسره وكړه، هغه لاس نه راكاوه، خالي د خولې د سر سترې مشي بې وكړه. كټ ته كېناستم، سید خان هغه ته وویل:

ورور ه دا ترور به خپل كلي ته رسوې، هر خدمت چې یې و، مرسته به ورسره كوې.

طالب زلمي وویل: څه چې د الله رضا وه، هغسې به كیږي. تاسې ډاډه اوسئ. دې ادې ټول خدمت په وشي. په دې وخت كې سید خان او ګل خان دواړو جېب ته لاس تېر كړ، پیسې یې راوویستې، ویلې هن دا كرایه د موټر درسره واخله.

ما وې شته راسره تاسو ځان مه په عذابوئ، هر څو مې چې ورته وویل، هغوى راته په جېب كې پیسې كېښودې. تر دروازې راسره راووتل او مخه ښه یې راسره وكړه.

زه او هغه زلمى روان شو، هغه رانه مخكې شو یوازې دومره یې وویل: ادې ما پسې راځه، چې د موټرو ځای ته ځان ورسوو. هغه مخكې او زه ورپسې وم، په بازار كې روان شو. په بازار كې تلو تلو په یوه ګڼ بازار ورغلو، هرڅه راته نا اشنا ښكارېدل، یو ځاى ته چې ورسېدو، د میوو ډک ډک دوكانونه، په دوكانونو كې د انګور وانښكي په تارونو كې راځړېدلي وو. هر ډول وچې او تازه میوې په دوكانونو كې لكه خرواورونه ډېرې ډېرى پرتې وې، سمدستي مې زړه كې تېر شول، دا خو به هغه دوكانونه وي، چې كله به زه او سهار له كابله راغلو، نو خامخا به مو پكې مالتې او سنترې رانیولې او بیا به د كلي په لور روان شو. په دې وخت كې لږه پیښه نیولې شوم، د كلي نه راغلى زلمى رانه مخكې لاړ، مخ یې راواړاوه، ودرېد او ماته یې كتل، زما زړه راډک شو، ستونى مې ونیول شو، ټیكرى مې په سر راخور كړو، ورو ورو مې ګامونه واخستل، هغه راته هم پښه نیولى شو. زه چې ورنږدې شوم، وې ویل:

ادې څنګه په تكلیف خو به نه یې؟

ـ نه نه بچې هسې ددې بازار یوه پخوانۍ خاطره مې زړه كې راوګرځېده، ځكه ورته ودرېدم.

هغه زما له حاله څه خبر و، ویلې ادې په كرار كرار راځه لږه لاره تر هډې پاتې ده. زما په زړه همغسې د غم څپه زیاتېدله.

د جلال آباد ښار لیدل نه و، پخواني یادونه مې قدم په قدم یادېدل. په تېره بیا هغه د لومړي ځل له سهار سره یو ځاى دې ښار ته راغلم. هغه شېبې مې رایادې شوې، ګامونه مې ورو ورو اخیستل، راغږ شو: ادې و ادې، هله زر راځه، چې موټر تیار دى. هغه له لاسه ونیولم او موټر ته یې ورپورته كړم. كلینر په جګ اواز ویل: ځه له خیره.

ګاډى روان شو، د ښار او بازار دوكانونه یو پر بل پسې پاتې كېدل، ترڅو موټر له بازاره

ووت. ښه شېبه وروسته کچه سړک مخې له راغی. کله به موټر په خاورو او دوړو کې پټ شو، خپل مخ او سترګې مې په ټیکري پټې کړې، موټر روان و، اوږده شېبه وروسته موټر ودرېد، خلک ترې ښکته شول. ماته طالب زلمي وویل:

ادې راځه کلي ته راورسېدو. زما تلوسه وه ان له موټره مې پام وکړو، ما وې چې هماغه زموږ کلی دی او که...؟ هغه راسره مرسته وکړه، له لاسه يې ونیولم، له موټره ښکته شوم. خپل ټیکری او جامې مې له دوړو او خاورو نه وڅنډلې، خپله غوټه مې تخرګ کې ونیوله، سترګې مې وغړولې، وړاندې کلی ښکاره شو. موټر ودرېد، دوه موټرې نورې هم ولاړې وې، کلي ته راغلي خلک د کلي په لور وخوځېدل، زلمي راته کړه: ادې دغه کلی دی، اوس به نژدې ورشو. خپل کور به دې وپېژنې.

د هغه له دې خبرې سره، چې خپل کور به دې پکې وپېژنې، نبغ مې زړه ته سهار او د هغې مور (خوابښې مې) سترګو ته ودرېدل، په سوچ کې شوم، هغوی به په کلا کې....؟ ګمان کوم چې کلا به شاړه وي، هېڅوک به ورکې نه وي، د هغې وخت د کلا دننه دالان کوټې او د کلا برج رایاد شو. پښې مې لنډې ګنډې شوې، طالب زلمی راته ودرېد، پوه شو، چې زه نشوم تلای، راوګرځېد او خوا ته مې راغی، ویې ویل: ادې څنګه تکلیف خو به نه لرې؟

ـ نه نه بچی هسې پخوانی وخت مې رایاد شو، رښتیا قربان دې شم ستا نامه څه ده؟

ـ ادې زما نوم ګل نور دی، ددې کلي د پېروز خان زوی یم، پلار مې روسانو وژلی دی، پخوا چې روسانو په دې کلي بمبار کړی و، ددې کلي ډېر خلک پکې شهیدان شوي وو، ما ته د هغې وخت جنګونه، نه دي معلوم، خو مشرانو وايي چې د کلي ډېر اوسېدونکي په هغې وخت کې له منځه تللي دي.

په خبرو خبرو کې د کلي مخې ته راورسېدو، د ماسپښین دوه بجې وې، چې مونږه د کلي مخې ته ورسېدو. ګل نور راته وویل:

ادې پام وکړه دا کلی دې وپېژانده؟

ما ټول کلی له نظره تېر کړ، هغه زموږه کلا او د کلا لوړ بورج مې په نظر رانغی، د کلي د هر کور دېوالونه نړېدلي وو.

ـ ګل نوره بچی زموږ د کلا هغه لوړ بورج کوم دی؟

ـ ادې زه چې د کوم وخت نه دې کلي ته راغلی یم، دا کلی مې همدغسې وران لیدلی دی، ما پکې لوړ بورج هېڅ نه دی لیدلی. له خلکو مې ځینې کیسې اورېدلي دي. په دې وخت کې د کلي په یوه کوڅه ورسم شو، خو ما پکې خپله کلا ونه لیده. ګل نور وویل:

ادې جانې کېدای شي ستاسې کلا به د کلي هغه بل اړخ ته وي. دا سړک نوی دی کلي ته

راتېر شوی دی، پخوانی سړک د کلي ښي اړخ ته و. ته راځه راځه زما د بابا نه به د هر څه حال احوال واخلو.

ـ ستا بابا؟

هو زما بابا د دې کلي یوازینی پخوانی سپین ږیری پاتې دی، هغه ته به هرڅه معلوم وي.

موږ دواړه په خبرو خبرو کې د کلي په کوڅه کې وړاندې تللي وو. هغه یوې دروازې ته ودرېد او دروازه یې وټکوله. لږه شېبه کې دروازه خلاصه شوه، په دروازه کې یوه پېغلوټې جینۍ راووتله، موږ ته یې پام وکړو، ویلې لالا سترې مشې. یوه شوم چې د ګل نور خور ده. ماته یې غلي شان وویل: سترې مشې ادې! هغې دروازه ښه راخلاصه کړه، ګل نور وې راځه ادې دا زموږ کور دی. دننه چې ننوتلو د کور په برنډه کې یو بوډا سړی په کټ کې ناست و، بالښت ته یې تکیه وهلې وه، امسا یې د کټ سرته درولې وه. یو د پاخه عمر سړی، چې ببره ږیره، خړ پکول یې په سر و، د ږیرې زیات ویښتان یې سپین ښکارېدل. ښه چارشانه سړی و، لګیا و څرخکې یې تاواوه. د وړیو نه یې موټې ډک نیولی و. یوازې یې څرخکې په لاس کې ونیو، ویل: ګل نوره سترې مشې. ماته یې کړه، ترور سترې مشې، په خیر راغلې. یوه د عمر نه زړه ښځه د کوټې نه راووتله، زما خوا ته راغله، لومړی یې ګل نور ته سترې مشي وویله، بیا یې ماته لاس رااوږد کړو، ویې ویل:

ترور سترې مشې، په خیر راغلې. نوره ښه ګړه بړه یې راسره وکړه. بوډا چې په کټ کې ناست و، یو لاس یې په تندي کېښود، ماته یې راوکتل، په ګینګړو اواز یې وویل:

خورې سترې مشې. ما ویل خدای دې ژوندی لره کاکا څنګه یې؟ نور ګل ټولو ته وروپېژندلم، یوازې دومره یې ورته وویل:

د خیر ګل اکا له کوره مې دا ادې راوستله، دی وایې چې دا زموږ کلی دی، ما ترې پوښتنه نه ده کړې، تاسې به ترې پوښتنه وکړئ، که کوم خدمت و، موږ به ورسره مرسته کوو. نور ګل خپل پلار ته، چې هغه لا همغسې څرخکی تاواوه، وویل. پلار یې د څرخکې تاوول پرېښودل، زما خوا ته رانږدې شو، نور ګل وویل:

ادې دا دی خپل کور دی، چې خپه نه شې. مور ته یې ورغږ کړو مور دې ادې ته ډوډۍ تیاره کړه، زه بیرون ته وځم.

مور یې ویل ترور دې بالښت ته ډډه ولګوه، چې دمه شې. زه به درته ډوډۍ تیاره کړم، چې خپه نشې. د نور ګل پلار په یوه بل کټ کېګ مخامخ راته کېناست، ویې ویل:

ترور خپه نشې په دې کلي کې د چا څوک یې؟

ما وې وروره زه د سهار صاحب مېرمن یم.

هغــه تــورې ګڼــې وربخــې پورتــه وارتــولې، ورو يــې لــه ځــان ســره وويــل: ســهار صــاحب؟ کــوم هغــه ســهار چــې پــه کابــل کــې مــامور و د برجــورې کــلا؟ پــه راډيــو کــې بــه يــې د جمعــې پــه شــپه داستانونه ويل؟

ـ هو هو هماغه سهار.

هغه بوډا ته مخ وروااړاوه، ويې ويل:

دادا ! ستا ورته فکر دی؟ بوډا خپلې تسپې اړولې، ويې ويل: بچی ته څوک يادوې؟

ـ هغــه د کونــډې زوی، چــې پــه کابــل کــې مــامور و ، وروســته يــې چــې پــه کلــي کــې هغــه لويــه برجــوره کــلا جــوړه کــړه. دادا هغــه نــه و ، چــې د هــرې جمعــې پــه شــپه بــه يــې راډيــو کــې داســتانونه ويل کېدل او موږ به ورته ناست وو.

بوډا وويل: ومې پېژاند بچی، هغه خو..... !

تــه ودرېــږه دادا. ددې لپــاره چــې بــوډا د ســهار صــيب تېــره کيــسه کولــه، خــو زوی يــې ورتــه پــه خبــره کــې ورودانګــل، لــه دې وجــې چــې زه پــوه نــشم او لــومړی زمــا پــه حــال ځــان پــوه کــړي. بــوډا ماته کتل، خو سم نظر يې نه لګېد ، زوی يې وويل:

ترور ته د هغې کورودانه يې. ؟

مــا وې هــو هغــه زمــا خاونــد و. بــوډا او زوی يــې دواړه پــه تعجب کــې پــاتې شــول، پــه دې وخــت کــې ښــځې لوښــه او چيلمچــي راوړل، ويلــې تــرور لاس وينځــه چــې ډوډۍ وخــورې، ښــځې يــې هــم راته کړه. ترور ته لومړی ډوډۍ وخوره بيا به نورې خبرې سره کوو.

زه د هغــې لــه مېــرمن ســره لاړم، پــه ډوډۍ کېناســتم بــوډا او زوی يــې خپــل مــنځ کــې ســره څــه خبرې کولې، هغوی ډېر څه وويل، زه ورته متوجې وم. وروسته له ډوډۍ نه يې راته وويل:

ترور ستا به سودا وي، راځه چې ستاسې کلا ته ورشو ، هرڅه به پخپله وګورې.

د کــور ښــځه او مېــړه يــې دواړه راســره شــول، د هغــوی لــه کــوره ووتلــو او پــه کلــي کــې پــه يــوه اوږده کوڅه کې ورسم شو. لــه کــوڅې نــه چــې ووتــو ، د کلــي بــل اړخ تــه ورســېدو. مــا بــه د کلــي هــرې کــوڅې او هــر کــور تــه کتــل، د خپــل کــور ليــدو تــه مــې تلوســه وه، تلــو تلــو چــې پــه يــوه ګــوټ ورواوښــتو. ســړي وويــل: تــرور هغــه مخــامخ ستاســو کــلا ده، هغــه بــورج يــې پخــوا پــه ډزو کــې نړېدلی دی.

پــه زړه کــې مــې تېرېــدل، چــې پــه کــلا کــې خــو بــه ســهار او زوی مــې نــه وي؟ کېــدای شــي چــې پــه هغــې وخــت کــې چــا ژونــدي لــه ســينده راوبــستلي وي. نــه پــوهېږم، چــې پــه کــلا کــې بــه څــوک وي نــو؟ څــو ګامــه لا کــلا تــه پــاتې و ، ودرېــدم ښــه مــې شــاوخوا تــه وکتــل، بيــا مــې مخــامخ کــلا تــه ورپــام کړو ، هېڅ باور مې نه راتلو ، چې ګنې دا به هماغه کلی او زموږ کلا وي؟

د سړي مېرمن هم راسره وه، هغې وویل:
ترور څنګه ودرېدې؟
ـ هسې لورې دا هرڅه راته نااشنا ښکاري.
ـ ترور د کلا دروازې ته چې ورسېدو، بیا درته پته لګېږي.
د کلا دروازې ته چې ورسېدو، مخامخ ودرېدم د کلا دروازې او دیوالونو ته مې پام وکړو ومې پېژندله. د کلا بورج نړېدلی و، دروازه يې ماته وه، د کلا د مخې بڼ نه و. پخواني خیال کې لاړم، بدن مې ورپېده، ځای په ځای کېناستم. د کلا دیواله ته مې تکیه ووهله، سړي دروازه وټکوله، ښځې زما سر ونیو، ویلې ترور جانې ولې؟ زما له خولې غږ نه خوت، اندامونه مې له کاره ولوېدل، بې هوښه شوم، هېڅ په ځان نه وم پوه شوې. یو وخت مې سترګې وغړولې څه ډېر کسان ښځې واړه سړي ناست دي، دوه ښځو په کراره سره په کټ کې کېنولم، دوه بالښتونه يې راته شاته کېښودل، یوې ښځې په ګیلاس کې اوبه راکړې، سترګې مې شاوخوا ته واړولې، د همغې ښځې مېړه راته وویل:
ترور دا ستاسې کلا ده. یو زلمي ته يې لاس ونیو، چې توره رېره لوړ سړی و، ویلې دا ستا د خاوند د تره زوی دی. هغه راغی په ما راښکته شو، له خولې يې ووتل: آخ تندار ته؟
ما په غېږ کې ونیوله، له غږه لوېدلې وم، خالي اوښکې مې روانې وې. بیا د هغې مېرمن راغله راغاړې وته، د سترګو په رپ کې د چم ګاونډ ښځې او سړي کلا ته راننوتل. کلا له خلکو ډکه شوه، په یوه پښه لوی واړه کلا ته راننوتل. لکه د خوب غوندې پرېشانۍ یووړم، څه مې نه لیدل، خو دومره مې اورېدل چې هر چا به یو بل ته ویلې: د سهار صیب مېرمن راپیدا شوې ده. د سهار د نوم په اورېدو به مې په زړه چړې منډل کېدې. د خلکو شور او زوږ دومره زیات شو، چې چا د چا خبره نه اورېده. له یوې خوا هوا ګرمه وه او د خلکو ګڼه ګوڼه هم زیاته وه. یو وخت چې مې سترګې وغړولې، یو چا په ګیلاس کې اوبه راته ونیوې. مری مې لمده شوه، پخپل ځای کېناستم. پام مې کاوه د خدای مخلوق په کلا کې راټول شوی و. په کټ کې راسره ناستې ښځې راته په سر ټیکری ساز کړو، ټولو ماته کتل او یو ډول د خپګان په حالت کې لیدل کېدل. یوه سړي په جګ اواز وویل:
خوېندو وروڼو ښه به دا وي، چې دا بیروبار کم کړو، دا بېچاره ګۍ به له ړه دمه شي، په کرار او نوبت سره به ورسره وګورئ، اوس همدومره بس دي، راځئ چې ځو.
دوې وویل: سمه ده. خلک په کرار سره له کلا نه ووتل، ښځې هم لاړې، یوازې د کلا اوسېدونکي کسان پاتې شول.
د نور ګل پلار او مور چې دواړه راته نزدې ناست وو، زما خوا ته نور هم نزدې شول، ویې

ویل: تـرور ښـه شـو، چـې سـتا د خاونـد د تـره زوی شـته دی، دا مېنـه پـرې ټینګـه ده. نـور دې لـه خیـره تکلیـف نـشته دی. اوس بـه سـتا پـه اجـازت سـره درنـه لاړ شـو، بیـا بـه دې احـوال واخلـو. والکـه وراره مـونږ بـه درنـه ولاړ شـو، ښـه شـوه زمـا زوی نـور ګـل دا تـرور کلـي تـه راورسـوله، بیـا بـه سره ګورو.

ـ نه نه کاکا جانه ډوډۍ به راسره وخورئ بیا به ځئ.

ـ خیـر یوسـې دا زمـوږ خپـل کـور دیـو بیـا بـه شـي. پاڅېـدل لـه مـا یـې اجـازت وغوښـت او لـه کـلا نـه ووتـل، د کـلا لویـو وړو ورسـره مخـه ښـه وکـړه، د کـور ښـځه او سـړی، بچیـان یـې ټـول رانـه راتـاو شـول. د سـهار د کاکـا زوی شـیر خـان او مېـرمن یـې دواړه راسـره پـه څنـګ کـې کېناسـتل، شیر خان وویل:

تنـدار کـسم پـه خـدای چـې ستاسـې د ټولـو فاتحـه مـوږ تـه پـه همغـه وخـت کـې شـوې وه او دا دی، چـې تـه الله ناڅاپـه پـه مـوږ رانټوبـستې. دواړو خپـل لاسـونه غوړونـو تـه یـووړل، خدایـه توبـه توبـه مـې ده، دا څنګـه چـل وشـو. ای تنـدار دا دومـره وخـت نـو تـه چېـرې تـه وې، هلـه کیـسه کوه، چې....

د شـېر خـان دوه پېغلـې لوڼـه او درې زامـن هـم پـه یـوه ځـای راتـاو وو، مـا ورتـه خپلـه کیـسه تېـره کـړه، ولـې ماشـومان ناسـت وو، هغـه ځینـې زیـاتې چـې راسـره شـوي وو، پـه اصـل شـکل مـې ورتـه ونـه ویلـې، خـو نـوره ټولـه کیـسه مـې ورتـه بیـان کـړه، ټولـو لویـو وړو سـم پـه سـلګو سـلګو وژړل، هـر یـوه ماتـه کتـل او لـه سـترګو یـې اوښـکو دارې وهلـې، ټـول مـې لـه ځـان سره ښـه پـه ژړا سـتړي کـړل. هغـوی راتـه هـم د روسـانو د وخـت جګـړې او پـه کلـي د بمبـارۍ راتـه ټـولې کیـسې وکـړې. د کـلا د بـرج پـه توپونـو وېـشتل، د خپـل پـلار او د سـهار د مـور وژل او هـم یـې د کلـي د هـر کاله د مرګونو راته بېلا بېلې کیسې وکړې. بیا یې راته وویل:

تنـدار راځـه، چـې د کـلا پـه کوټـو دې وګرځـوم، هـر دېـوال د توپونـو او راکټونـو مرمـۍ خـوړلي دي، کـلا هغـه ډول نـه ده پـاتې، ګرچـې مـا یـې ځینـې برخـې دوبـاره جـوړې کـړې دي. د کـلا بـورج رانـه نیمګـړی پـاتې دی، کـه ژونـد و پـه خیـر سـره سـږکال مـې ورتـه نیـت دیـو چـې ودان یـې کړم.

شـېر خـان لـه لاسـه ونیـولم ورو ورو یـې د کـلا پـه بـېلا بېلـو کوټـو وګرځـولم، زمـوږ د خـوب کـوټې تـه چـې ننـوتلم سـتونی مـې راډک شـو، پـه دواړو تـشو مـې لاس کېښـود، اوښـکې مـې وڅڅېـدې، هغـوی هـم راسـره اوښـکې تویـولې. د کـوټې دیوالونـه لا هماغـسې لـړ لـړ سـپین و. شـېر خان په ژړغوني غږ وویل:

تنـدار پـه دې کوټـه کـې اوس مـونږه ویـده کېـږو. ورمنـډه یـې کـړل دیوالـه تـه د سـهار عکـس

ځوړند و، ویلي تندار دا مې د سهار لالا عکس دی، ماته یې ونیو. ما چې عکس د کوټې په دروازه کې رڼا ته ونیو، د چوکاټ په شیشه مې اوښکې ډنډ شوې، هغه راته عکس بېرته واخیست ماته یې وې تندار راځه چې په نورو کوټو کې وګرځو، د کلا په کوټو او بامونو وګرځېدو، د کلا هغه لوړ بورج نیمایي راکتونو غورزولی و. د دویم پوړ په کوټو کې هم وګرځېدو، زمونږ د وخت سامانونه د هغې وخت جهادي غلو لوټ کړي وو، د کلا ترخنګ بڼ و چې اوس پکې یوازې د سیترون ونه جګه ختلې وه او یوه ونه د نارنج ولاړه وه، چې ډېره زړه شوې وه. د لاندې ترې چرګان ګرځېدل. د کلي د وستل چینارا ن نه وو، زیات کورونه هماغسې لا وران پراته وو.

دغه ورځ ټوله په ژړا انګولا تېره شوه، ماخستن له ډوډۍ نه وروسته چای ته ناست و، ما ویل:

شېر خانه بچې ! لومړۍ دا خپله مېرمن دې راته راوپېژنه، دا بچیان دې بېل بېل په نومونو یاد کړه، بیا به نورې خبرې کوو.

هغه راته خپله ښځه یاده کړه، ویې ویل: دا د کلي حیدر خان لور ده ګلابه نومېږي. دا مې میرخان مشر زوی دی او هغه خیرو دی او دا وړوکی افضل دی. دا مشره لور مې غوټۍ نومیږي او دا بله پاڼه نومېږي.

ـ ډېر شکر دی زویه په تا او په دې اولادونو دې ډېره خوشحاله شومه، زړه نازړه د نورګل د پلار و مور سره راتلمه ما وې چې په دې کلي کې به زما څوک پاتې وي او که نه؟ بچې په دې ساعت هم شکر دی.

شېر خانه زویه ! بلا دې واخلم زه نور د ډېرو خبرو طاقت نه لرم، خو که ته راته د سهار او زما د زوی په باب یو څه ووایې... نوره پاتې کیسه او د سهار په باب شېرخان داسې پیل وکړ:

څلورم څپرکی

ـ تندار! تاته خو به معلومه وي، چې زه په هغې وخت کې ایله وخت رسینده وم، کوم وخت چې تاسو له کلي نه د تلو نیت کړی و او په جاله کې د شپې په سیند پورې وتلئ. په همغه شپه له پلار سره دلته ستاسې کور ته راغلو. زړه ادې دې خدای وبښي (ستا خوابښې) ځانله ناسته وه، ژړل یې. پلار مې ورته خبرې وکړې، ژړا یې بس کړه. د شپې تر ناوخته پورې هغوی دواړه مشغولېدل او زه ورته ناست وم. پلار مې ورته وویل:

سبا ته یا بل سبا ته په دې کلي روسان حمله کوي، ښه شوه چې سهار دوی ځانونه وویستل. مونږ به چې د کلي خلکو څه حال و، هغه به زمونږه وي.

تر نیمې شپې پورې دواړه په همدې خبرو سره ګړېدل، پلار مې بیا کور ته لاړ او زه له زړې ادې سره پاتې شوم. سهار وختي یې راویښ کړم، ویل یې بچی پاڅېږه نن څه بل شان درنې ډزې کېږي. له بام نه مې پام کاوه، څو توپونه د کلي بر سر کې ولګېدل. له ځان سره مې وویل:

والکه! ته یو ځل پلار پسې دې ورشه، چې په احوال ځان پوه کړي. ماته به زر بېرته معلومات راوړي. ما خپلې سترګې موښلې او پلار پسې کور ته لاړم. د کلي په وستل کې هېڅوک نه و، د خپل کور په کوڅه چې ورسم شوم، پلار مې د څو تنو کلیوالو سره ولاړ و. زه چې ورنږدې شوم، هغوی خپلو کې همدا خبرې کولې، چې د کلي بر سر یې ووېشتو، پلار مې هغوی ته وویل:

ځئ خپلو کورونو کې کېنئ، بیرون مه ګرځئ. ماته یې وویل: کور ته ننوزه هېڅوک باید له کوره راونه وځي. زه به د سهار دوی کره ورښکاره شم. زه چې کور ته ننوتلم، په تشناب کې خپل مخ او لاسونه مې پریمینځل، له نورو وړو سره چای ته کېناستم، مونږ لا چای نه و خلاص کړی، چې پلار مې وارخطا غوندې راننوت، ویلې هله زر کوئ، چې د سهار دوی کور ته لاړ شو، هغه لویه کلا ده دیوالونه جګ دي، که روسان حمله وکړي، کېدای شي چې بچ پاتې شو. ویل یې هله پاڅېږئ، چې کلي کې څو د هوان ګلۍ ولګېدې، خدای دې خیر کړي، وضعه خرابه راته ښکاري. ماته یې وویل: ته او خور دې په کور کې پاتې شئ، وروسته به بیا احوال سره واخلو. مور مې او پلار مې له نورو وړو سره دلته راغلل.

شېبه په شېبه ډزې زیاتېدلې، یو میزایل د کلي په منځ کې ولګېد، زه په منډه بلې ته وختم، ما وې چې پام وکړم. زه چې بام ته وختم، په کلي کې دوړې پورته شوې، شور او

غالمغال ورسره سم پورته شو، چې غرږ شو څو مېزايل غبرګ په کلي ولوېدل. په هوا کې جنګي الوتکې تېرې شوې، په کلي يې بمباري وکړه. ښه مې ورته کتل، چې د کلي په سر تېرې شوې. نورې ډزې د توپونو په کلي راډېرې شوې، اخر زه وډار شوم خور مې راغبرګ کړل: راکوز شه شېر خانه وبه لګېږي. زه له بامه راښکته شوم، زه او خور مې د کور په برنډه کې غلي کېناستو، غوږ مو وينو چې له کلي نه ژړاګانې پورته کېدې. ډزې دومره زياتې شوې، چې ما او خور مې خبرې سره نه اورېدلې. زموږ د کور شاوخوا ته توپونه ولګېدل، زه او خور مې وارخطا شو، په کوټه کې د دوو کندوانو په منځ کې ورننوتلو او غلي کېناستو. په هوا کې د الوتکو کړنګا او بمبارۍ او د توپونو او راکټونو ډزو دومره وارخطا کړو، چې زه او خور مې دواړو سره يو بل په غېږ کې ونيول او رېږدېدلو.

په کلي کې ورې ډزې هم پيل شوې. موږ دا فکر کاوه، چې ګنې د کلي خلک به ډزې کوي، حال دا چې په کلي روسان راوښتي وو. زموږ کور د کلي په منځ کې و، د کور ديوالونه خو لوړ و، د دروازې زنځير مې اچولی و، په دروازه کې د او سپنې پټۍ اوښتې وه. ډېره کلکه دروازه وه. يوه شېبه وروسته دروازه وټکول شوه، ما وې چې ګنې پلار مې راغلی دی، زه ورو ورو دروازې ته ورغلم، غوږ مې ونيو، چې بدلې خبرې کېدې، له دروازې راستون شوم، بېرته مې د کندوانو منځ خاليګاه ته ځان خواته ورننزدې کړو، هغې ويل څوک و، ما وې بل څوک دي، کېدای شي روسان راغلي وي.

مونږ دواړو له وېرې سپوږ نه کاوه، غلې او درنې ډزې غلې شوې، خو يوازې د کلاشينکوف ورې ډزې ډېرې کېدې. په هوا کې الوتکې تېرېدلې، خو بمباري يې نه کوله. دروازه په زوره ټک ټک شوه، مونږ ځان غلی نيولی و، په کلي کې ګڼې ډزې روانې وې. زمونږ له دروازې نه راغلي کسان لاړل، مونږه د کندوانو ترمنځ په ناسته ستړي شو، کوټې نه راووتلو، چې غوږ مو ونيو په کلي کې همغسې شور او زوږ پورته کېده، ولې ډزې کمې شوې. له ځينو کورونو نه د ژړا غږونه راتلل. شېبه په شېبه وير ژړا زياتېدله. ورځ زياتې په وتو وه، زه ورو شانې بام ته ورپورته شوم، ټول کلی وير ژړا پسې اخيستی و. د کلي ځينو کورونو نه لوګي او لمبې پورته کېدې، وړاندې په سړک خړې عسکري موټرې روانې وې. په هوا کې يوه نيمه الوتکه او څرخي الوتکې هم ګرځېدلې. زموږ د کور شاوخوا ګاونډيان هېڅوک نه ښکارېدل، يوازې د ښځو ژړاګانې زياتې وې، چې د کلي په هر کور کې اورېدل کېدې.

د کور د دروازې زنځير مې خلاص کړ، دروازه مګې رابېرته کړه، په کوڅه کې مې شاوخوا ته وکتل، وړاندې يو نيم سړی په منډه تېرېده، زه دوباره کور ته ننوتلم. خور ته مې

وويل:

په کلي نوره جګړه غلې ده، خلک ګرځي راګرځي، راځه چې دواړه په منډه د زړې ادې کلا ته لاړ شو، چې د هغوی احوال واخلو.

له کوره ووتلو او په یره یره په کوڅه کې رااروان شو. د کلي په هر کور کې ژړا وه، په ځینو کورونو کې لا همغسې لمبې وې، ټول کلی لوګو او بوی نیولی و. ډېر کم کسان په کوڅو کې وارخطا وارخطا ګرځېدل. مور له ویرې په یوه منډه تر کلا ورسېدو. د کلا بورج نیمایي راکښتو غورځولی و، د کلا لویه دروازه ماته وه، دیوالونو مرمۍ خوړلې وې. په دروازه چې ورننوتلو د کلا په دالانه کې زما پلار مړ پروت و. مور او زړه ادې مې په برنډه کې مړې پرتې وې. د کلا کوټې ورانې ویجاړې شوې وې، ټول سامانونه یې خراب کړي وو، بکسونه مات پراته وو، مور دواړو چیغې کړې، په ژړا مو پیل وکړ. د کلا دروازه کې ودرېدو او چیغې مو وهلې، ښه شېبه وروسته دري تنه د کلي سړي راغلل، ویل یې مه ژاړئ، کلا ته ننوتل زما پلار او مور یې ولیدل او زړه ادې یې ولیده، چې ټول مړه دي. څوق څوق یې وکړ، لاس یې ورته پورته کړ، مور ته یې وویل:

تاسو چیغې مه وهئ، صبر وکړئ. هغوی یوازې مړي په کټونو کې پرېستل او سپینې روجايي ګانې یې پرې خورې کړې. مونږ ته یې وویل:

په دې خبره د تندار (هوسۍ) له سترګو اوښکې روانې شوې، خپل ټیکری یې سترګو ته ونیو، اوښکې یې پاکې کړې، ما ویل تندار نو بیا ډېر ساعت وروسته زموږ نزدې خپلوان او د کلي څو تنه، چې ژوندي پاتې وو، کلا ته راننوتل، څو د چم ګاونډ ځینې ښځې هم راغلې، مونږ ته یې وویل: دا غم په ټول کلي دی، په هر کور کې دري او څلور وژل شوي دي، مونږ نورو ورانده کلیو ته استازي لېږلي دي، چې خلک راشي او د شپې د شپې ددې کلي ټول مړي ښخ کړي، ځکه چې د ورځې کېدای شي بیا بمباري وشي باید چې مړي د شپې ښخ شي. ملا وایي چې غسل مړو ته مه ورکوئ، ټول شهیدان دي، له خپلو جامو سره یې ښخ کړئ. دري ښځې او څو تنه سړي مونږ سره پاتې شول، زمونږ له خپلوانو سره یې یوځای مړي په اب و تاب کړل، وینې یې پاکې کړې.

د ماښام خره په لګېدو وه، د کلا په برنډه کې دري جنازې د لاټین رڼا ته کېښودل شوې، مور ورته په ویر اخته وو. د شپې ناوخته خدا بزده، چې څو بجې وې کلا ته خلک راننوتل او زر زر یې دري واړه جنازې پورته کړې او هدیرې ته یې یوړې. مونږ په جنازو پسې وروسته په چیغو چیغو ژړل او روان وو. خور مې خلکو راستنه کړه او زه ان تر هدیرې پورې ورسره لاړم. په هدیره کې خلکو نور مړي ښخول. تر نیمې شپې پورې ټول مړي ښخ شول، په پای کې

ملا دوعایه ولوستله. د کلي خلکو او د نورو کلیو خلکو عمومي دوعا وکړه او بیا یوه تن سپین ږیري په جګ اواز وویل:

ددې کلي پاتې خلکو ته دا اعلان کوم، چې سهار وختي په خړه کې له کلي نه ووځي او نورو کلیو ته ولاړ شي، ځکه چې امکان شته چې روسان بیا بمبار وکړي، خدای ناخواسته پاتې خلک مړه نه شي.

ټول خلک له هدیرې نه خواره شول، د نورو کلیو خلک خپلو کلیو ته لاړل، زموږ د کلي پاتې کسان خپل کلي ته راستانه شول. زه چې کلا ته راغلم، خور او نور خپلوان مې ویده وو، یوازې زما د پلار خور چې زما ترور کېده، د لاټین رڼا ته ناسته وه او ژړل یې. زما په لیدو راپاڅېده، ویل یې: شېرخانه زویه څنګه چل شو؟

ما وې عمه جانې ټول مړي ښخ شول، خلک خواره شول، خو خلکو وویل، چې سبا ته وختي به کلی خالي کېږي او پاتې خلک به نورو کلیو ته ورځي. په دې وخت کې زما د ترور خاوند هم راننوت، ډېر خپه او ستومانه و. هغه وویل:

ځینې ضروري سامانونه چې له ځان سره بې وړی شو، سر له اوس نه باید برابر شي. نور سامانونه به په کوټو کې پرېږدو، دروازې به ورپسې راپورې کړو، د کلا دروازه به هم کلکه کړو، سهار وختي به له کلي نه وځو.

لږه شېبه مو سترګې لا ورغلې نه وې، چې راپای ځولو، ویل یې هلئ روانېږئ. سهار وختي تورتم کې له کلا نه ووتلو او د درې لاره مو ونیوله. ترڅو چې لمر راختو، د درې برسر کلي ته ورسېدو. هلته زما د پلار خپلوان و، د هغوی کره مو پوره لس ورځې تېرې کړې. بیا خبر راغی، چې کلي ته راشئ، امنیت دی. دوباره کلي ته لاړو، په مړو پسې مو خیرات وکړ، مګر په کلي کې دومره څوک نه وو، ځوانان خو بیخي نه وو، ځینې د پاخه عمر خلک او سپین ږیري یو نیم چېرې په کومه کوڅه کې اوسېدل، د لویو ښارونو نه په غیر نور ټول کلي له مجاهدینو سره و.

تندار! زه خو په هغې وخت کې وړوکی وم، دا ټول غمونه ماته راپه غاړه شول. خپلوانو راسره لاس اړاوه، ولې دا ټولې ستونزې زما په سر وې. تاسې مې بیخي له یاده وتلي وئ، یوازې دومره خبر وم، چې په جاله کې له سینده پورې وتلئ او پاکستان ته تلئ، خو له هغې پېښې نه چې ستاسې په جاله یې ډزې کړې وې او دغه پېښه شوې وه، هېڅ معلومات مو نه درلود. ډېرې ورځې وروسته یو تن، چې په جاله کې له تاسې سره ملګری و، هغه کلي ته راغلی و. موږ ته هغه دا خبر راوړ، چې ستاسې په جاله باندې حکومتي پوستو ډزې کړې وې. هغه داسې کیسه کوله:

کله چې په جاله ډزې پیل شوې، ما د ستي سیند ته ځان وغورځاوه او د جالې پړی مې کلک ونیو، نور بدن مي په اوبو کې و، خالي سر مې خیګانو پورې نیولی و، چې ډزې به زیاتې شوې، ځان به مې په سیند کې غوپه کړو. په لومړي ځل ډزو کې سهار ولګېد او بیا ورپسې یو یو لګېده او اوبو ته به لوېدل. یوازې یو تن په جاله کې مړ پروت و، خو څه وخت چې جاله وان مرمۍ وخوړه، له خولې یې آخ وخوت، نوره نو هغه بیا لامبو نشوای وهلی، تر یو وخته پورې یې پښې خوځولې، تورتم تیاره و، څه نه لیدل کېده، د جالې نه هم د چا غږ یا کوم فریاد نه پورته کېده. ما فکر کاوه، چې یوازې همدا زه ژوندی یم، نور ټول مړه دي. جاله مې ورو ورو کښوله، ترڅو د سیند غاړې لوخو ته ونښته. څنګه چې جاله ودرېده، ما په چالاکۍ سره د سترګو په رپ کې ځان وچې ته ورساوه، څپلۍ او څادر مې رانه سیند وړي وو. څنګه چې وچې ته شوم بیا مې جالې ته نه دي کتلي، تورتم و څه نه لیدل کېده، په یوه خوا مې منډه واخیسته، له کمیس او پرتوګ نه مې اوبه څڅېدلې او روان وم. هېڅ نه پوهېدم، چې په کومه ځم؟ یېلې پښې وم، په پښو کې مې غنې لاړې، زیږو تیږو مې پښې راته وینې کړې وې. زه له وېرې نه په ځان نه پوهېدم، دومره ډېر مزل مې وکړ، چې د اوبو ډکې لمدې جامې راباندې وچې شوې وې، نیمه شپه وه چې په یوه کلي ورپېښ شوم، هغه څنګه چې له لیرې مې د سپو غپا واورېده. په همغه د سپو غپا پسې تلمه تلمه چې یوه کلي ته ورسګېدم. کلی د غره په لمن کې اباد و، دومره لوی کلی هم نه ښکارېده، د کلي مخې ته څو ګورې ونې ولاړې وې، ما ځان ونو ته ورساوه. د ونو لاندې بیخي تورتم و، ډېر ستړی شوی وم، ومې پتېیله چې دمه وکړم. یوې تیږې ته کېناستم، د تیږې سر هوار و، خوا ته یې هماغسې نورې هوارې تیږې پرتې وې. پوه شوم، چې دا وستل دی، غلی کېناستم، کلي ته ځکه نه ورتلمه، چې ما وې نیمه شپه ده خلک ویده دي، څوک نه پېژني. وخت خراب دی ما وې چې هسې بوسو کې لاړ نه شم. د ونو لاندې وستل کې ناست وم، ترڅو چې د سهار سپیدې وچاودې او رڼایي ولګېده. له کلي نه څه کسان په بېلابېلو کوڅو کې راوتل او پخپل کار پسې تلل. زه له ځایه پورته شوم او وړاندې په لاره یو تن سړی روان و، زه د هغه خوا ته ورغلم. د جومات پوښتنه مې ترې وکړه، هغه جومات راوښود، ویلې په دغه کوڅه سم مخامخ لاړ شه. جومات د کلي په منځ کې دی، هلته بیا له چانه پوښتنه وکړه در وبه یې ښایي.

زه لکه د لېوني غوندې چې نه مې خولۍ په سر پاتې وه او نه مې څادر درلود. د کلي منځ ته ور روان شوم، جومات مې پیدا کړو، زر زر مې اودس وکړو، د سهار جمعه تیاره وه، درې صفه خلک په امام پسې ودرېدل، زه په اخر صف کې ولاړ وم. کله چې لمونځ خلاص شو او

ملا دوعا وکړه، زه جګ شوم، ملا صیب ته مې وویل:

استاذه! زه یو مسافر یم، نه پوهېږم چې دا کوم کلی دی؟ ما غزه مې لا په ځای نه دي، په جالا راپورې وتلو، حکومتي پوستې را باندې ډزې وکړې، شپږ اووه تنه په جاله کې وو، ټول بېچاره ګان ولګېدل، سیند ته ولوېدل، یوازې زه ژوندی پاتې شوم. خولۍ او څادر رانه سیند وړې دي، چې تاسې ته بل شان ښکاره نه شم، که څه کمک را سره وکړئ.

ملا وویل: وروره ته د کوم ځای یې؟

خپل نوم مې ورته یاد کړ او د خپل کلي نوم مې هم ورته وښود. په جوماتکې ناستو خلکو ټولو وویل:

وروره ستړی مشې هر یوه راته په اخلاص سره ستړې مشي وویله. په لومړي صف کې یوه تن، بلکې درې څلورو کسانو غبرګ وویل: ستاسې کلی روسانو پرون بمباري کړی دی، طالع دې ښه ده، چې ژوندی پاتې شوی یې. یوه سپین ږیري ملا صاحب ته غږ کړ، ویې ویل: استاده لاس پورته کړئ، چې ټول شهیدان الله وبښي. د جومات خلکو په ګډه دوعا او فاتحه وکړه، یو تن وویل:

مېلمه راځه ما سره چې کورته لاړ شو، هرڅه به خدای وکړي، ته مه وارخطا کېږه.

سړي مخکې او زه ورپسې وم، د لمر وړانګې راختلې وې، چې د سړي کورته ورننوتو. په حجره کې یې کېنولم، هغه چای راوړو، لومړی مو چای وڅښلې، بیا هغه کورته ننوت، یو پکول او خپل زوړ غوندې څادر یې راته راوړو، ما ترې مننه وکړه. بیا راته هغه زموږ د کلي لاره راوښوده او خپل کلي ته راورسېدم. د کلي نور خلک خو پرېږده، چې زما پلار او دوه ورونه هم شهیدان شوي وو. درې ورځې په خپل غم اخته وم، په څلورمه ورځ مې د کلي پاتې خلکو ته د جالې کیسه وکړه.

تندار زه د کلي د خلکو له خولې چې خبر شوم، د ستي په دستي په دغه سړي پسې لاړم. هغه راته ټوله کیسه وکړه، ولې ستا د ژوندي پاتې کېدو او لیدلو یې څه ونه ویل، نو پس له هغې زه پوه شوم، چې تاسې ټول به سیند وړي یاست. له هغې ورځې نه وروسته زه او زموږ نور خپلوان څو کسان د جالې له ځایه ښکته د سیند د غاړې په لټولو کلي په کلي او بېله په بېله د سیند دواړه غاړې لټول پیل کړل. د سیند په دواړو غاړو به روان وو، ټوله ورځ به مو د سیند منځ بېلې او غاړې کتلې او هم به دوه تنو په کلیو کې د مړو د پیدا کېدو او ښخېدلو پوښتنه کوله. شپې به مو د کلیو په جوماتونو کې تېرولې، څلورمه شپه مو د سیند د غاړې په یوه وړوکې کلي کې، چې د کلي مخې ته بېله وه او په بېله کې رنګی رنګی اوبه بهېدلې، تېره کړه.

مونږ په دغه ورځ ډېر ستړي شوي وو، ځکه چې مونږه سره دوه خيګان (شنازونه) هم موجود وو، بېله به چې مخې ته راغله په خيګانو به بېلې ته ورپورې وتلو او مړي به مو کتل. دوه تنه لامبوزن راسره و، هره شيله، د سيند د منځ ټاپوګان او بېلې يې ښې سمې لټولې. کله چې په دغه شپه مونږ دغې واړه کلي ته شپه راوړه، د ماښام لمونځونه قضا شوي وو. له جومات نه خلک وتلي وو، جومات کې مرغکۍ غوړېدلې وه، د ملا په ممبر کې پوزې پروت و، په تاق کې د تيلو ډيوه پرته وه. مونږه ټول څلور سره پوره وږي شوي وو، يو بل ته مو سره د لوږې په باب ياده کړه. فيصله په دې وشوه، چې دوه تنه به په کلي کې خيرات راټول وي او دوه تنه به په جومات کې پاتې کېږي. همغه و، چې زه او ترورزی مې (نواز خان) کلي ته د خيرات راټولولو لپاره په يوه کوڅه ورسم شو، په کلي کې مونږه ښه ډېر خيرات راټول کړو. جومات ته چې راغلو، هغو نورو دوو له کوم کور نه په چای جوش کې چای راوړی و، ګوره ورسره وه. له چای او ډوډۍ نه وروسته په جومات کې څملاستو. سهار وختي پاڅېدو، لومړی مو اودسونه وکړل، ملا اذان وکړو، د کلي خلک جومات ته راغلل. ټول به دوولس تنه وو، په جمعه ودرېدل. د جمعې نه وروسته کله چې ملا دوعا وکړه، زه پاڅېدم او د کلي خلکو ته مې د خپلو مړو د پيدا کېدو او ښخېدو وويل. له خلکو د جملې نه سمدستي يوه تن وويل:

وروره لومړی خو ځان دې مونږ ته راوپېژنه، چې د کوم ځای نه راغلی يې؟

خپل ځان مې ورته ورووپېژاند، بيا مې ورته د خپلو مړو د ننښو نښانو وويل، نوم او پته مې ورته وويله. ټولو خلکو وويل:

وروره يو مړی موږ په بېله کې موندلی او په هديره کې مو ښخ کړی دی او د ماشوم په باب معلومات نه لرو. په دې وخت کې ورينداړې وويل:

ښه بچی نو بيا څه وشول؟

ما د جومات خلکو ته په ډېره چټکۍ سره وويل:

وروره کله مو دغه مړی ښخ کړی دی؟

يوه د پاخه عمر سړي وويل:

دا يوه جمعه به کېږي.

بل تن وويل: يره پنځه شپږ ورځې کېږي.

ــ وروره دغه مړي څه نښې درلودې؟

يو زلمي په داسې حال کې، چې نوی يې سلام وګرځاوه، لمونځ يې خلاص کړو، داسې يې وويل:

اندېيوالـه پـه هغـې ورځ زه سـهار وختـي لـه کـوره ووتلـم، د ببلـې غـاړې تـه ورغلـم، غوښـتل مـې چـې پـه اوبـو کـې د سـيند غـاړې تـه ولامبم. مـا چـې جـامې وويسـتې، اوبـو تـه روان شـوم، وړانـدې د ببلـې پـه سـر کـې مـړی نښتـی و، ولـي او سـر يـې ښـکارېده، نـور پـه اوبـو کـې پـټ و. زه دوبـاره د خپلـو جـامو خـوا تـه راغلـم، خپـل ځـادر مـې لنـګ کـړو، پـه شـيله ورپـوې وتلـم. د ببلـې سـر تـه ورغلـم، د مـړي خـوا تـه ورو ورو ورتلمـه، ترڅـو چـې ورور سـېدم. يـوازې کمـيس او پرتـوګ يـې پـه تـن کـې وه، نـسکور پـروت و. لـه اوبـو نـه مـې راوويـست، پـه ببلـه کـې مـې پـه کبلـو واچـاوه، ددې کلـي نـسيم اکـا چـې اوس بـه هـم موجـود وي، هغـه لـه نغـري غـاړې نـه غـږ کـړو: هـو زه وم. ده تـه مـې لـه ببلـې نـه ورغـږ کـړل، مـا وې چـې د کلـي نـه يـو څـو تنـه راولېـږه، چـې يـو کـټ هـم راوړي، چـې دا مـړی راسـره لـه ببلـې نـه پـورې باسـي. همغـه و، چـې پېنځـه شـپږ تنـه هلکـان راغلـل او مـړی مـو راپـورې وېست او د کلـي جومـات تـه مـو راوړو. بيـا مـو چـې وکـوت راوکـوت، داسـې خاصـې نښې يـې نـه معلومېـدې، خـو ځـوان و مـخ يـې روغ و. د سـينې پـه سـر يـې دوه سـوري و او يـو وړوکـی سـوری يـې پـه تـشي کـې و. ټـول و ويـل چـې حتمـي پـه ټوپـک ويـشتل شـوی دی. ولـې مـړی پـه هغـې ورځ تازه ښکارېده، ډېرې ورځې پکې نه وې تېرې شوې.

يوه سړي د جومات له بل کونجه غږ کړ، ويې ويل:

وروره دا څوک و؟ د کوم کلي و؟

تندار په چټکۍ سره ووېل:

تا ورته څه وويل، چې څوک دی؟

مـا وې هغـه زمـا د کاکـا زوی و سـهار نومېـده. کاکـا جانـه دا هغـه سـړی و، چـې د هـرې جمعـې پـه شـپه بـه يـې راډيـويي داسـتان پـه کابـل راډيـو کـې خپرېده. ټولـو پـه جومـات کـې ناسـتو کـسانو وويل: آخ دا څه وايې؟ هغه سهار خو په کابل کې و، دلته يې څه کول؟

يـوه تـن داسـې پوښـتنه وکـړه. د تنـدار فکـر لـه سـهار سـره چـې لـه کابـل نـه کلـي تـه راتلـل شـو او پـه چـرت کـې ډوبـه لاړه. مـا خلکـو تـه د هغـه کيـسه وکـړه او د جـالې مـې ورتـه ووېـل. ټـول پـه جومـات کـې ناسـت د کلـي خلـک خپـه شـول، يـوه سـپين ږيـري وويـل: ورونـو ښـه بـه دا وي، چـې ددې قبر معلومات وشي. قبر وسپړل شي، لومړی وکتل شي، دوی به يې پېژني.

ټولـو پـه همـدې خبـره سـلا وکـړه، د کلـي خلکـو چـارې او ببلونـه راواخيـستل او لـه مـوږه سـره يوځای د قبر راسپړلو ته لاړل. تندار فکر دې دی؟ هغې مخامخ رراوکتل ويې ويل:

هو نو بيا څنګه چل وشو؟

ـ قبـر چـې مـو رابرسـېره کـړ، لومړی مـو تـرې د سـر تختـه واړولـه او کفـن يـې نـه و، خلکـو ويلـې لـه يـوې خـوا شـهيد دی او لـه بلـه خـوا د جـامو سـره مـو ځکـه ښـخ کـړی و، چـې مـوږ ويلـې کـه څـوک

خپلوان يې راشي او ويې پېژني، نو کله چې مې د قبر نه د سر تختنه راپورته کړه او ومې ليد، سمدستي مې وپېژانده. نور زياتي ټينګ نه شوم، سلګو ونيولم، تختنه مې پرې دوباره سمه کړه، خلکو له قبره راپورته کړم، ښه شېبه له ځانه خبر نه وم. خلکو راته تسلي او ډاډ راکاوه، يو وخت کې مې چې اوسون پرځای شو، د کلي خلکو او په تېره ملا وويل:

وروره ټوله يو شان د خدای خاوره ده، څه دا کلی او څه ستاسې کلی، يو شان هديره ده، همدلته يې پرېږده، اوس خو بې له هغې وپېژندل شو. جنګ جګړه او نښته په زور کې ده، هرې خوا ته ډزې دي، توپونه ويشتل کيږي، د وړلو چاره يې ګرانه ده. يوازې همدا کلی د حکومت او روسانو د بمبارۍ نه په امن دی، ځکه چې دومره غټ کلی نه دی، دا څو کورونه دي د چا ورته هډو پام هم نشته دی. که ژوند باقي و او په راتلونکي وخت کې شرايط برابر شول، بيا يې يوسئ. اوس يې همدلته پرېږدئ.

ما چې فکر وکړو تندار ! رښتيا چې هرې خوا ته جګړه وه، د وړلو چاره يې نه کېده. د کلي خلکو يو بېرغ د هغه په قبر ودرولو، ټولو په ګډه دوعا ورته وکړه او مونږ ترې کور ته راغلو. وروسته مې هم بيا څو ځلي د هغه د مړي د راوړلو نيت وکړو خو هر چا راته ويلې: ټوله يو شان خاوره ده، همدلته دې وي. بس تر ننه لا پاتې دی او د وروکي هلک په هکله هم ډېر د سيند په غاړو وګرځېدم مه ان تر اخره پورې لاړم، کلي په کلي مو پوښتنه وکړه، د سيند دواړو غاړو کلي او بېلې مې چاڼ کړې، مګر هېڅ پته ونه لګېده. درې مړي نور هم پيدا شول، خو ستا د زوی هېڅ پته ونه لګېده.

له دې خبرې سره هوسۍ تندار خپل سر په بالښت ولګاوه، يوازې يې له ستوني نه ژړغوني فرياد راوخوت، ډېره شېبه يې وسوقلې، مېرمن مې او زه هم ورسره په ژړا شو. دغه ورځ مو ټوله په ژړا او خپګان ووتله، په سبا ته هم د کلي ځينې ښځې او سړي مونږ کره د هوسۍ تندار ليدو ته راتلل. د هغې وخت همزولي کليوال يې ټول زاړه شوي وو، په دريمه ورځ راته هغې وويل:

زما د پلارګنۍ معلومات به خو نه لرې؟.

ـ نه تندر خدا يږو دا يو کال کېږي، چې طالبان راپيدا شوي دي، په ملک کې لږه ارامي راغلې ده، له دينه پخوا دا کلی شاړ و. موږ د باجوړ په کمپونو کې اوسېدلو، له پروسږ کال راهيسې راغلي يو. زموږ او ستاسو ټولې ځمکې شاړې پرتې وې، دا ستاسې باغ وچ پروت و. يوازې دا څو ناجوګان او توتان پکې پاتې دي، نورې ټولې ونې او مېوه دار بوټي له منځه تللي دي. د کلي وياله وچه وه، کلی بيخي کنډواله پروت و. سږکال په کې ايله بېله لږ لږ خلک راپيدا شوي دي. ستا د پلارګنۍ نه هېڅ معلومات نه لرم.

هغې سوړ اسويلی ويوست، ويل يې: بچی زما مور او پلار به حتمي مړه وي، خپل ورور نه لرم، چې پوښتنه يې زما کړې وای، پوهېږم چې کاکا به مې هم مړ وي، په هغې وخت کې لا سپين ږيری و. د کاکا زامن مې خو وو، هغوی بې غېرتو هم زما پوښتنه ونه کړه.

ـ که ربښتيا رابانـدي وايې تندار! نو هغوی بې چاره ګان به چېرې ستا پوښتنه کړې وای؟ ستا د مرګ او ژوند نه هغوی څه خبر دي؟

ـ داسې مه وايه زويه! سړی په پوښتنه مکې ته رسګېدای شي، په ما له هره طرفه راتيته ده، هر څه مې له لاسه ورکړل، حالاتو رانه هرڅه واخيستل.

زما مېرمن سبرو ورته وويل: تنداري خدای دې تا ته د زړه صبر درکړي، الله ته توبه اوباسه، ښه دی، چې ته په سر ژوندۍ يې.

ـ لورې زه به په دې ژوند څه وکړم، چې رب زه هم له سهار سره ملګرې کړې وای.

ـ داسې مه وايه تندار الله به درنه ناراضه شي، خدای ته صبر وکړه.

هغې ماته مخ راواړاوه ويې ويل:

د سهار قبر ته به مې کله بوځې؟

ـ سبا سهار وختي به زه د ترور او ماما زامن خبر کړم، چې هغوی هم راسره يوځای لاړ شي. بېرته چې روګرځېدو يو خيرات به وکړو. د هغې په مرۍ کې لاړې تېرې شوې ويې ويل:

خدای دې سر لوړی لره بچی! همدغسې به وکړو، خو ارمان چې.... ! هغه بيا ژړا ونيوله، ما وې تندار څنګه ارمان چې؟

هغه غلې وه، ښه شېبه يې اوښکې تويې کړې، وروسته يې په کراره وويل: د زوی مې څه پته ونه لګېده، د خاوند خو مې قبر معلوم شو. کله کله به دوعا ته ورځم، خو له زوی سره به څه وکړم؟

په خپلو وچو شونډو يې ژبه وګرځوله، زما مېرمن سبرو ته يې غږ کړ، سبر ولورې يو ګوټ اوبه راکړه، خوله مې وچه شوه. سبرو ورته د اوبو ګيلاس ونيو، هغې د اوبو ګيلاس تر واخيست، مننه يې ترې وکړه، اوبه يې په کرار کرار يو يو ګوټ څښلې، سبرو ته يې وويل: لورې خدای دې زما له حاله وساته. سبرو چې مخامخ ورته لکه د (نفر خدمت) غوندې تيارسۍ ولاړه وه، ويې ويل:

تندار دا ټول غمونه زمونږ شريک دي، زما د زړه نه هم يو الله خبر دی. دا ته چې څومره خپه ستومانه يې، دغسې مونږه هم يو او بيا خو ستا له حاله مونږ هډو خبر نه وو، چې ګنې ته ژوندۍ يې، ټولو داسې ګڼله چې درې واړه تاسو سيند وړي ياست. مونږ ته يوازې نه، بلکې دې ټول کلي ته ستا ژوند او راپيدا کېدل د تعجب خبره ده. مونږ هم خپه يو او هم

خوشاله خپه خو په دې يو، چې ټوله کورنۍ مو تباه شوې ده او خوشاله ځکه يو، چې ته ژوندۍ راپيدا شوې.

تندار د سبرو په خبرو لږ څه په کټ کې وخوځېده، غاړه يې تازه کړه، ويې ويل:

د ځينې ژوند نه مرګ بهتر دی او بيا لکه په ما چې تېر شو، خپلې سپينې څڼې يې راونيوې ويې ويل: دا ويښتان مې چې ګورئ، له سختۍ نه سپين شوي دي. زما خو دومره عمر نه دی شوی، انسان له ګل نه نازک او له او سپنې نه کلک دی.

په دې وخت کې د کلي نه درې ښځې په دروازه کې راننوتلې، سبرو يې مخې ته ورغله، سترې مشي يې ورته وويلې، ما هم هغوی سره سترې مشي وکړه. درې واړو د تندار لاسونه ورموچي کړل، زه ترې بېرون ووتلم او هغوی په خبرو اترو بوختې وې. د کلي په منځ کې څو دوکانونه و، ورچکر شوم. په دوکانونو کې د کلي خلک ملک خوځېدل، هغه پخوانی کلی خو نه و، خو بيا هم د کلي په هره کوڅه کې ځينې کډې دېره شوې وې. په جوماتکې به د لمانځه پر مهال شل دېرش کسان ښکارېدل. د کلي دوکانونو په مخه سړک تېر شوی و، د صفدر موټروان موټر ولاړ و. هغه سره مې قبر ته د تلو دربست خبره وکړه. هغې ځای ته شل کيلومتره لاره وه، پخوا به همدغه لاره خلکو په پښو وهله، زه چې د دوکانونو په مخه راتېرېدمه، هر چا به رانه د تندار پوښتنه کوله او ويل به يې چې ترور څنګه ده؟ او په خبرو کې به هر يوه تعجب کاوه او په ټينګار سره به د کلي ښځو، نرو راته ويلې، چې د تندار خيال ساته او دا به يې ويل، چې په مونږ ټولو يې د خدمت کولو حق شته دی.

درې څلور ورځې تندار په ژړا تېرې کړې، د کور لويو وړو ورسره ژړل. د قبر ليدو او تللو نه مخکې يوه شپه مو د ماما او ترور زامن خپل کور ته راوستل، سبايي وختي صفدر خان موټر زموږه د کلا خوا ته رانزدې کړی و، دروازه يې وټکوله، تروريزي دروازې ته ورغی، صفدر يې حجرې ته راوست. د چای څښلو نه وروسته تندار سبرو له لاسه ونيوله او موټر ته يې بوتله، موږ هم له حجرې نه ورووتلو. تندار مې په مخکې سيټ کې کېنوله سبرو هم ورسره خوا کې کېناسته. مونږ ټول په موټر کې کېناستو. صفدر موټر ته حرکت ورکړ. سړک خام و، کندې کوندې يې ډېرې درلودې، په کوم ځای کې به چې موټر په کرار شو، دوړې به دننه موټر ته راننوتې، هر چا خپلې سترګې او مخونه پټ کړي وو، ما خپل څادر له تندار نه تاو کړ او سترګې مې يې د څادر په پيڅکله له دوړو او ګردونو نه پټ کړي وو.

کله چې هلته ورسېدو، هديره له سړک نه ليرې وه، موټر مو ودرولو او د هديرې په لوري روان شو. صفدر موټروان هم راسره روان شو، هغه زمونږه کليوال و. د هديرې په لور نرۍ لاره په کږ کې ورغلې وه، د کږ په منځ کې مو د تندار په خاطر، چې هغه سترې شوې وه، دمه

وکړه. پوره يو ساعت لاره وه، ځای پر ځای په لاره کې د انځر او توت ونې ولاړې وې، موږ مخکې و، سبرو او تندار دوی ورو ورو راپسې راتلې. له کڅ نه ووتلو، وړاندې درې کيلو متره ليرې کلی پروت و. د غره له يوې تپې ځنګ کې په هوا مخکه هديره ښکاره شوه. د هديرې ښه نښه دا وه، چې په هديره کې د شهيدانو بېرغونه له ورايه رپېدل. ځينې جګې جګې شناختې هم له وړاندې ښکارېدې. له کلي نه يوه لاره هديرې ته راغلې وه، مونږه د هديرې ځنګ لاره ونيوله او ځان مو د سهار قبر ته ورساوه.

هديره دومره لويه نه وه، ځينې بوټي او ترخې په هديره کې ولاړ وې. يو نيم قبر پکې پوخ د سمنټو هم معلومېده. وړاندې د هديرې ځنګ ته د غره لمنې ته ګډې او بزې په څر لګيا وې، څو خره هم د هديرې په يوه ګوټ کې خولې ښخې کړې وې، د يوه خره په شا خړه مرغۍ ناسته وه. تقريباً پنځوس ګامه مونږه له تندار دوی نه مخکې روان وو. د هديرې نه لاندې پټو کې ښځو اوښه کول، يو نيم سړی د پټيو په پولو ګرځېده. غرمه لا توده شوې نه وه، خو ګرمي په زور کې وه. هر چا به د تندې خوله پاکوله، څو ځلې د ترور زوی په لښتي کې مخ ته اوبه واچولې. پام مې کاوه چې له کلي نه څو تنه سړي مخ په هديره راروان وو، کتل مې چې د هديرې په بر سر کې د سهار د قبر په بېرغ مو سترګې ولګېدې. بيا مې زړه کې د هغه ځواني او ښکلا او د ژوند کړه وړه راپه ياد شول، سوړ اسويلی مې خولې ته راغی. سبرو دوی ته مې لاس اشاره کړو، ما وې راځئ، موږ درته ماتل يو.

هغوی چې موږ ته رانژدې شول، بيا روان شو د سهار قبر ته ورنږدې شو، هغوی ته مې څه نه ويل تلو تلو چې زه د سهار قبر ته ودرېدم. تندار دوی هم راورسېدې، موږ قبر ته ولاړ وو. هغې وويل:

دا د سهار قبر دی؟

رنګ يې زېړ واوښت، لومړی يې د قبر په شناختو خپل لاسونه وتپول، دوه ځلې هوسۍ تندار ګرده له قبره وګرځېده، بيا مخامخ قبر ته ودرېده، لاندينۍ شونډه يې ورپېده، ټول بدن يې ولړزېده، ټيکری يې له سره ولوېد، په رپېدو او لړزېدو شوه، نسکوره په قبر ولوېده. مونږ ټول په داسې حال کې چې لاسونه مو دوعا ته نيولي وو، د هر يوه له سترګو نه اوښکې روانې وې. سبرو هم په قبر غوړېدلې وه، د تندار د ژړا غږ نه پورته کېده، خو د سبرو د ژړا چيغې پورته شوې. د قبر په سر وير ګډ و، هغه څو کسان چې له کلي نه هديرې ته راتلل، هغوی هم زمونږ خوا ته راغلل، لاسونه يې قبر ته پورته کړل، يو پکې ملا غوندې و. هغه لومړی د قرآن شريف سورت قرات کړو، دوعا يې وکړه، سبرو همغسې چيغې وهلې او ژړل يې. ملا وويل: دغه ترور راپوته کړئ، چې په قبر نسکوره پرته ده. ما چې د هغې سر راپورته

کړو، وینې یې له خولې نه تللې وې او د قبر په سر پرتې وې، سبرو یې خوله ورپاکه کړه، رنګ یې بیخي لکه د مړي هسې شوی و. سبرو یې سر په خپله غېږ کې کېښود، ورغږ یې کړل:

تندار ای تندار!

هغې غږ نه کاوه، سترګې یې پټې وې، مونږ وارخطا شو، ملا یې لاس ونیو او رګ یې ورله وکوت، ویې ویل:

هله دا ډېر زر دډغې کلي ډاکټر ته یوسئ، چې له هوښه وتلې ده.

زما د ترور زوی، چې تکړه زلمی و، هغه په شاه کړه او له قبر راروان شو.

پای

مننه

له خپل ګران دوست بصیر بیدار څخه ډېره مننه کوم، چې زما د کتابونو په چاپ او چاپ ته د سنبالولو په چارو کې یې خپلې هلې ځلې نه دي سپمولي.

د ښه شعر پېژندونکي او وتلي لیکوال ښاغلي زرین انځور سره دې خدای ډېر ښه وکړي، چې له ما نه یې په لیکنو او د لیکوالۍ په سمونو کې خپل نظر او همکاري نه ده دریغ کړې.

د ذبیح "شفق " نه ډېره مننه، چې د کتاب د ټاپ او کمپوز چارې یې پرمخ یوورې.

په ادب

محمدا جان یار

د محمدا جان یار لیکلي اثار:

1ـ کوکارې	شعري ټولګه
2ـ سره ډولۍ	د لنډو کیسو ټولګه
3ـ د کونړ تاترې	تحقیقي او تاریخي کتاب
4ـ ویر	شعري ټولګه
5ـ ترلې کځوره	د لنډو کیسو مجموعه
6ـ ځانګه	ناول
7ـ د لیلې دښته	ناول
8ـ هوسۍ	ناول(همدا اثر)

ناچاپ آثار:

1ـ شعري ټولګه

2ـ ناول

3ـ غرونه او ساحلونه سفر نامه

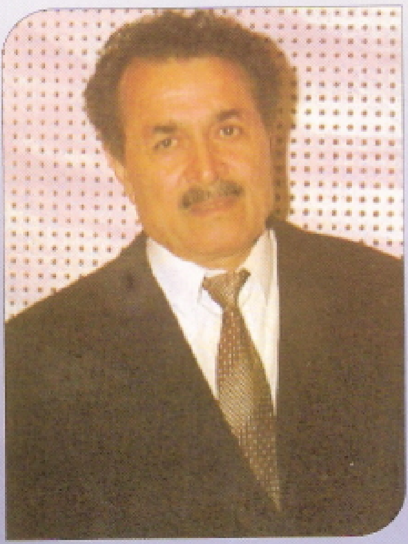

محمدا جان یار د عبدالله جان زوی، د کونړ ولایت د وټه پور
په کلي کې په ۱۳۲۸ه ش کال کې زېږېدلی دی. په خټه د ماموندو
میرجانخېل پښتون دی. لومړنی او منځنی زده کړه یې په کونړ کې
او لوړې زده کړې یې د کابل پوهنتون د تاریخ او فلسفې په پوهنځي
کې کړې دي. لس کاله یې په بېلابېلو ولایتونو کې د هېواد د زامنو
پر ښوونه او روزنه تېر کړي دي. د ماموریت دولس کلنه دوره یې په
کابل پوهنتون، فوايد عامې او قبايلو وزارت کې تېره کړې ده. په
ماموریت کې دویمې رتبې ته رسېدلی و، چې ماموریت یې پرېښود
او المان ته یې سیاسي پناه راوړه.
له زلمیتوبه یې په شعر ویلو لاس پورې کړی دی او د شعر سره سره
یې په نثر، لنډې کیسې او ناول لیکلو هم خپل ازمېښت کړی دی.

خپرندوی: د پښتونخوا د پوهنې دېره _ پېښور

چاپچاري: د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي خانګه_ پېښور
Tel/Fax:+92-91-2564513/E-mail:danish2k2000@yahoo.com

Designed by Shafiq

www.sikaraam.com